

ΚΥΡΙΑΚΟΥ ΚΟΣΜΑ

ΑΝΑΓΝΩΣΤΙΚΟΝ
ΤΗΣ ΛΑΤΙΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΗΣ

ΕΡΡΙΚΟΥ Α. ΣΚΑΣΣΗ

L'HOMOND
DE VIRIS ILLUSTRIBUS
URBIS ROMAЕ

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ
ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ 1963

ΣΤ'

89

ΣΧΒ

Κοκκιάνης (Κυρ)

ΛΑΤΙΝΙΚΑ Γ/Γ

ΑΝΑΓΝΩΣΤΙΚΟΝ
ΤΗΣ ΛΑΤΙΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΗΣ

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΒΟΥΛΗΣ
ΕΔΩΡΗΣΑΤΟ
ΟΕΕΒ
αριθ. εισαγ. 1336 100 Έτος 1963

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΛΟΓΙΑ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΗΜΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ

1358
DEED

ΚΥΡΙΑΚΟΥ ΚΟΣΜΑ

ΣΤ'

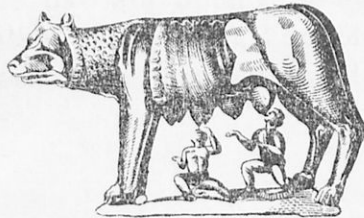
89

ΣΧΒ

Κοσμάς (Κωφ)

ΑΝΑΓΝΩΣΤΙΚΟΝ
ΤΗΣ ΛΑΤΙΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΗΣ

ΔΙΑ ΤΗΝ Γ' ΤΑΞΙΝ ΤΩΝ ΓΥΜΝΑΣΙΩΝ

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ
ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ 1963

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

002
κ12
ΣΤ2Β
811

ΜΟΝΙΤΟΡΙΝΓ ΤΑΝΑ

ΤΗΣ ΔΑΤΙΚΗΣ ΕΛΕΥΣΗΣ

ΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΕΡΕΤΟ

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

ΚΕΙΜΕΝΟΝ

1.

Regīna rosas amat. — Agricōla silvam et umbram silvārum amat. — Femina agricōlāe (δτκ.) cenam parat. — Agricōla femīnam laudat. — Agricōlas Graeciae industria ornat. — Filiae agricolārum mensam corōnis¹ ornant. — Femīnae deam Vestam adōrant et aram deae rosis¹ ornant. — Bestiae in² silvis habitant. — Aquīlae bestias silvārum captant; aquīlae etiam³ gallīnis (δτκ.) insidias parant.

2.

Dum¹ spiro, spero.—Quid² paras, filia³? « Paro cenam agricōlis (δτκ.) ».—Patriam amāmus, dum¹ spirāmus; incōlae Graeciae patriam amant.—Nautae³, quid² apportātis? « Divitias patriae (δτκ.) apportāmus ».—Quid² ex⁴ fenestrā casae spectātis, puellae³? « Expectāmus aviam ».

3.

Minerva, dea sapientiae, Attīcam amābat. — Incōlae Attīcae sapientiam amābant et deam Minervam adorābant. — Poetae deam Minervam laudābant; femīnae et puellae aras deae corōnis¹ ornābant.—Incōlae Spar-

tae ante² pugnam comam corōnis¹ ornābant et Musis (δτκ.) sacrificābant. — Diu³ in⁴ silvā ambulabāmus et bestias silvae spectabāmus. — Quid⁵ heri⁶ in⁴ casā parābas, femīna⁷? « Cenam parābam nautis (δτκ.) ». — Nautae⁷, quid⁵ apportabātis? « Divitias incōlis (δτκ.) insulārum apportabāmus ».

4. Ἰταλία καὶ Ρώμη.

Italia est¹ terra Eurōpae.—Italia habet² insūlas.—Sicilia est insūla Italiae.—In³ orā Siciliae est Aetna.—Aetnam ornant silvae.—Incōlae Italiae sunt⁴ agricōlae, incōlae insulārum et orārum Italiae sunt nautae.—Italia est patria poētārum.—Incōlae Italiae amābant et laudābant poētas.—Italiae (δτκ.) poētae gloriam parant.—In³ Italiā est Roma.—Vias Romae statuae ornant.—In³ viis Romae erant⁵ arae et statuae deārum.—Aras deārum filiae incolārum Romae corōnis⁶ ornābant.—Roma erat⁷ schola litterārum et doctrīnae.—Victoriae Romae (δτκ.) sunt⁴ causa gloriae.

5. Οἱ θεοὶ τῶν Ρωμαίων.

Romāni multos deos adorābant; in¹ numēro deōrum Neptūnus et Bacchus et Mercurius et Aesculapius erant². —Neptūnus, filius Saturni, dōmīnus aquārum erat³. —Neptūno nautae tauros et equos immolābant.—Bacchus erat deus vini et uvārum, Mercurius (erat) deus mercaturāe et eloquentiae.—Arae Mercurii erant² in viis, quod⁴ Mercurius nuntius erat³ deōrum et vias monstrābat.—Deus medicīnae erat Aesculapius; Aesculapium adorābant Romāni in templis et in lucis et ornābant aras Aesculapii multis herbis⁵ et corōnis⁵ et rosis⁵.

6. Τὰ ὄπλα τῶν Ρωμαίων. — Τὸ στρατόπεδον αὐτῶν.

Romāni, popūlus bellicōsus, armis¹ et telis¹ pugnābant. Arma Romanōrum erant galea, scutum, lorīca; tela erant pilum, gladius, sagittae. Gladii Romanōrum non² erant longi; pila erant longa.—Romani in bellis cotidie³ castra collocābant et vallo¹ fossāque⁴ firmābant. Valla alta (erant) et fossae latae erant. In castris Romāni erant tuti.

7. Ἡ Δῆλος.

Delus clara et Graecis (δτκ.) cara erat, quamquam¹ erat parva. Nam² Graeci Delum patriam filii et filiae Latōnae appellābant. Filius Latōnae erat Apollo³, filia Latōnae erat Diāna. Filio Latōnae laurus cara erat; Delus plena erat laurōrum. Quoniam⁴ Apollo deus poētārum erat, etiam⁵ poētae laurum amābant et lauro⁶ comam ornābant. Diāna erat dea silvārum et sagittis⁶ bestias silvae necābat. In insulā Delo clarum templum erat. Incōlae Athenārum quotannis⁷ in⁸ insulam Delum navigābant et in templo filium Latōnae adorābant.

8. Ὁ Ρωμύλος.

a) Romūlus et Remus Romam aedificavērunt.—Romūlus Remum necāvit, quod¹ Remus muros novi oppīdi vituperavērat.—Quamquam² Romūlus Remum necavērat, tamen³ fortūna Romūlo (δτκ.) secunda erat; nam⁴ multos popūlos bello⁵ armisque⁶ superāvit et terram finitīmam occupāvit et oppīda expugnāvit.—Numerus feminārum in novō oppīdo parvus erat. — Itaque⁷ Romūlus Romānis (δτκ.) femīnas dolo⁵ parāvit.—

Sabīnos enim⁸ et Sabīnas et filias Sabinōrum, popūli finitīmi, ad⁹ ludos publicos invitāvit, et inter¹⁰ ludos Romāni filias Sabinōrum raptavērunt. — Quoniam¹¹ Romāni Sabīnas raptavērant, Sabīni contra¹² Romānos bellum¹³ paravērunt¹³.—Sed¹⁴ filiae Sabinōrum discordiam populōrum placavērunt et amicitiam inter¹⁰ popūlos conciliavērunt.

b) Cur¹ Remum necavisti, Romūle? «Remum necāvi, quod² muros novi oppīdi vituperavērat».— Quomōdo³ femīnas popūlo (δτκ.) paravistis, Romāni? «Sabīnos et Sabīnas et filias Sabinōrum ad ludos invitavīmus et inter ludos filias raptavīmus».— Cur¹ Sabīnas raptavistis, Romāni, quamquam⁴ popūlum finitīmum ad ludos publicos invitaverātis? «Sabīnas raptavīmus, quod² femīnae non⁵ erant in novo oppīdo».

9. Ὁ Ἄννιβας ἐνθαρρύνει τοὺς στρατιώτας τοῦ πρὸ τῆς ἐν Ζάμα μάχης.

Hannībal¹ ante² pugnam anīmos Poenōrum his³ verbis³ inflammāvit:

«Quoniam⁴ patria in magno pericūlo est, vos⁵ convocāvi. Nisi⁶ fortīter⁷ pugnabītis, Romāni popūlos Afrīcae superābunt et campos vicosque⁸ patriae vastābunt. Popūlus Romānus nunc⁹ multis terris¹⁰ impērat. Sed non imperābit etiam Afrīcae, si¹¹ fortīter pugnabītis et patriam ex¹² pericūlo liberabītis. Ego¹³ post¹⁴ pugnam impavīdos laudābo et donābo, ignāvos vituperābo et castigābo. Pugnāte igītur¹⁵ fortīter, Poeni, et pro¹⁶ arā locoque dimicāte! Liberāte patriam ex¹² pericūlo! Si¹¹ patriam ex¹² pericūlo liberaverītis, gloriam vobis¹⁷ parabītis. Si Romānos auxilio¹⁸ deōrum superaverīmus et

fugaverimus, in aris hostias immolabimus et deos celebrabimus ».

10. Οἱ ἀρχαῖοι Λατίνοι.

a) Latium terra Italiae erat, inter¹ Etruriam et Campaniam sita². Prisci incolae Latii erant Latini, agriculturae industrii. Habitabant in amplis et frugiferis campis sedulaque³ industriam agros arabant. In pascuis multa habebant⁴ armenta. Itaque⁵ copia frumentorum et armentorum divitiae Latinorum erant. Nam aurum et argentum ignorabant. Domicilia erant parva et lignea, sed apud⁶ domicilia horti pomiferi erant.

b) Pii et probi viri erant prisci incolae Latii, et poetae Romani justum animum priscorum Latinorum laudaverunt. Liberi¹ culpa¹ malitiaque¹ habebant² sedulam et tranquillam vitam atque³ in singulis pagis deis pulchra templa aedificabant. In aris deorum et deorum sacra dona et crebras hostias sacrificabant. Dominus deorum Latinis Janus erat; inter deas Dianae summa⁴ erat gloria et potentia.

11. Ὁ Πάτροκλος.

a) Graeci decem¹ annos² cum³ Trojanis bellabant. Cunctos Graecos Achilles⁴, cunctos Trojanos Hector⁵ gloria⁶ belli superavit. Achilles amicus Patrocli erat. Quod⁷ Agamemnon⁸, summus Graecorum, amicum Patrocli verbis⁹ et facto⁹ violaverat, Achilles copias suas¹⁰ ex proelio revocaverat et a¹¹ copiis¹¹ ceterorum Graecorum separaverat¹¹. Itaque Hector Graecos fugavit et in¹² castra propulsavit.

b) Tum¹ Patroclus amico: « Oro te² » inquit³ « ut⁴

proelium renōves atque Trojānos propulses et fuges, ne⁵ Hector castra nostra exgugnet et navigia cremet ». Tum¹ Achilles: « Cum⁶ Agamemnon » inquit³ « me⁷ verbis et facto violavērit, copias meas ex proelio revocāvi et a cetēris copiis Graecōrum separāvi. Cum⁶ juravērim, lacrimae Graecōrum me non placābunt. Sed honestum pulchrumque est misēros amīcos ex belli pericūlo servāre. Itaque tu⁸ ad⁹ pugnam festīna proeliumque renōva! Deos orēmus¹⁰, ut⁴ Graecis victoriam parent. Sed oro te², ut⁴ copias ex proelio revoces, si¹¹ Trojānos fugavēris. Satis¹² est castra Graecōrum ab¹³ adversariis liberavisse et copias Trojanōrum fugavisse. Trojam non expugnābis ».

c) Sed Patrōclus, cum¹ Trojānos ex castris propulsavisset et fugavisset, copias suas incitāvit, ut² oppīdum Trojam expugnārent. Hector, Priāmi filius, cum³ Patrōclum spectāret, advolāvit et hastā⁴ suā⁴ virum incautum necāvit. Hector Patrōclum non⁵ necavisset⁵, si⁶ Patrōclus copias ex proelio revocavisset⁶. Utīnam⁷, Patrōcle, amīco obtemperavisses⁷ et proelium in campo vitavisses!

12. Ὁ Κίγκιωνᾶτος.

Cum¹ vita rustīca antīquos Romānos valde⁹ delectāret, multi viri in agris habitābant, ut³ auxilio⁴ servōrum agros arārent.

Etiam Cincinnātus, vir multis⁵ victoriis⁵ clarus, in villā suā habitābat et agros arābat. Aliquando⁶ nuntii Romanōrum ex oppīdo ad Cincinnātum festinavērunt et virum belli perītum oravērunt, ut³ patriam ex belli pericūlo liberāret. Nuntii nuntiavērunt: « Aequi co-

pias nostras pugnā⁷ superavērunt et Romam oppugnant. Desperarēm⁸, nisi⁹ abs¹⁰ te auxilium exspectarēm⁸ ». Cincinnātus nuntiis obtemperāvit et ad oppidum festināvit, ut³ cum¹¹ adversariis bellāret. Cum¹² Aequos fugavisset, Cincinnāto satis erat patriam liberavisse; ad aratrum et ad tauros suos remigrāvit, ut³ cum¹³ servis suis denū¹⁴ agros arāret.

13. Οἱ Ρωμαῖοι.

Patria Romanōrum fuit Italia. — Romāni semper¹ bellicōsi fuērunt.—Utīnam² semper etiam humani et justī fuissent! — Etiam alii³ popūli Italiae bellicōsi erant, sed Romāni cunctos audaciā⁴ superavērunt. — Magna erat audacia et constantia Romanōrum. — Jam⁵ puēros arma delectābant; pilis⁶ et gladiis⁶ pugnābant. — Viris magnum gaudium erat in castris esse et cum⁷ adversariis dimicāre. — Gloriā⁸ belli clari fuērunt Scipio⁹, Marius, Sulla, Pompejus, Caesar¹⁰.—Si bellum non erat, Romāni agros arābant et sedūli agricōlae erant. — Etiam littēras Romāni amavērunt. — Ex numēro poetārum Vergilium, Horatium, Ovidium nomināmus. — Inter¹¹ viros doctos¹² eloquentiā⁸ clarus fuit Cicēro¹³.

14. Ζεὺς καὶ ἄνθρωποι.

Juppiter¹ incōlas terrae aliquando² interrōgat: « Estisne³ contenti⁴ fortunā vestrā? ». Sed nec⁵ nauta nec⁵ agricōla neque⁵ reliqui incōlae terrae fortunā suā contenti erant. « Mea vita » inquit⁶ agricōla « injucunda est, cum⁷ plena sit molestiārum; utīnam⁸ pro⁹ agricōlā nauta essem! Si nauta ero, navigābo in longinquam terram et comparābo magnas divitias ». « Mea vita » in-

quit nauta «semper est misēra, cum⁷ nunquam¹⁰ navigaverim sine¹¹ pericūlis; utīnam⁸ pro nautā essem agricōla! Si agricōla ero, apud¹² meos libēros semper ero vitaeque mea erit tuta a¹³ ventis et undis». Tum¹⁴ deus: «Eritis contenti fortunā vestrā. Sed si semel¹⁵ benignus fuēro, postea¹⁶ non ero. Tu, nauta, esto agricōla: tu, agricōla, esto nauta». Unus¹⁷ antea¹⁸ fuerat nauta, nunc¹⁹ erat agricōla; alter¹⁷ antea fuerat agricōla, nunc erat nauta. Sed paulo²⁰ post²⁰ et nauta et agricōla clamant: «Utīnam contenti fuissēmus fortunā nostrā! Beāti fuimus olim²¹, nunc sumus misēri. Sed jure²² sumus misēri, cum⁷ fortunā bonā non contenti fuerīmus ».

15. Οἱ ἀρχαῖοι Γερμανοί.

Germania, Germanōrum patria, olim terra aspēra fuit cum¹ multis fluviis, magnis silvis, latis agris et campis. Oppida antiquis Germānis deerant; in vicis aut² in agris habitābant aut² intra³ silvas domicilia collocaverant. Aedificia lignea et plerumque⁴ parva erant; ornamentum aedificiis deerat.

Et viri et feminae magnā figurā⁵ erant; oculoi erant caerulei, capilli rutili. Viris jucundum erat proelis⁶ et bellis⁶ interesse⁶, quod⁷ gloriae cupidī erant et pericūla amābant. Honestum erat multos adversarios necavisse. Multum⁸ etiam in silvis erant, ut⁹ ursos, lupos, apros aliasque¹⁰ bestias necarent; saepe¹¹ a domiciliis aberant et cum populis finitimis bellābant. Viri, qui¹² audaciā¹³ clari et belli periti erant, copiis praeerant¹⁴; in proelio amiceis¹⁵ adērant¹⁵. Viros, qui¹² bello non intererant, cuncti ignāvos vocābant.

16. Ὁ στρατὸς τῶν Ρωμαίων.

Exercitus Romānus semper fortiter pugnabat; sed saepe superātus et fugātus est; non superātus esset¹, si² viri belli perīti exercitui praefuissent. — Romāni collocābant equitātum plerumque³ in cornibus exercītūs; ad⁴ Cannas, ubi⁵ Romāni a⁶ Poenis superāti et fugāti sunt, equitātus Romānus in dextro cornu, equitātus sociōrum in sinistro cornu collocātus erat. Equitātui Poenōrum Maharbal⁷ praecerat, peditātui Hannibal. — Etiam ad⁴ lacum Trasimēnum exercitus Romānus a⁶ Poenis superātus et fugātus est. Post⁸ pugnam in oppīdo Romanōrum magnus erat luctus; constantia autem⁹ senātūs Romāni mira fuit.—Nisi¹⁰ equi strepītu¹¹ armōrum perturbāti essent, Romāni impētum equitātūs Helvetiōrum sustentavissent¹². Etiam currus¹³ exercituum Britannōrum exercitibus Romānis saepe periculōsi fuērunt. — Constantia magistratum Romanōrum et audacia virōrum impavidōrum saepe exercītūs Romānos ab¹⁴ interītu servāvit. Aliquando¹⁵ exercitus Romānus in magno pericūlo erat. Sed P.¹⁶ Decius Mus¹⁷, qui¹⁸ cum aliis magistratibus exercitui praecerat, exercitum ex pericūlo liberāvit. Itaque et ab⁶ exercītu et a⁶ senātu laudātus est, quod¹⁹ exercitum ab¹⁴ interītu servāvit.

17. Ἐπιδρομὴ τῶν Γάλλων. — Κάμιλλος.

Cum¹ Camillus exsilio² multātus esset, Roma rebus adversis³ multos annos⁴ vexāta est. Galli enim in planitiem Galliae Cisalpīnae⁵ intravērant. Viri et specie⁶ magnā et magno anīmo⁶ erant, sed sine⁷ disciplīnā pugnā-

bant. Jam oppīda Etruscōrum occupavērant. Etrusci in re dubiā fidem Romanōrum frustra imploravērant.

Ad⁸ Alliam—non procul⁹ a Romā—totum fere¹⁰ diem in acie dimicātum est¹¹. Romāni fugāti sunt. Solum¹² Capitolium, ubi praesidium erat, servātum est. Species Romae erat misēra, dies fuit ater: res publīca¹³ Romāna in summo pericūlo erat. Spes auxilii parva erat. Tandem¹⁴ fortūnā rei publīcae Romānae¹⁵ secunda fuit. Camillus enim ex exsilio revocātus patriam ex pernicie servāvit.

18. Κίμβροι και Τεύτορες.

a) Cimbri et Teutōni popūli Germaniae erant. Olim¹ agri Germaniae fecundi non erant. Cum² numērus incolārum magnus esset, Cimbri et Teutōni cum³ cunctis rebus suis ex patriā emigravērant et in Galliā nova domicilia occupavērant. Gallia Cisalpīna erat provincia rei publīcae Romānae. Advēnae erant viri novā specie et mirā acie⁴ oculōrum et saevo vultu⁴ et magnā audaciā⁴; nullam⁵ rem magis⁶ amābant quam⁷ proelia et pericūla. Equitātus Cimbris et Teutōnis deerat; peditātū⁸ pugnābant. Exercitibus viri bellicōsi et valīdi praeerant. Adventu⁹ Germanōrum non modo¹⁰ incōlis Galliae, sed etiam¹⁰ senatui et magistratibus Romānis magnus metus parātus est; pernicies rei publīcae adesse videbātur¹¹.

b) Postquam¹ Romāni multis² proeliis² ab³ exercitu Germanōrum superāti sunt, Marius, vir rei bellīcae⁴ perītus, exercitui Romāno praefuit et rem publīcam Romānam ab⁵ interītū servāvit. A³ Mario exercitui Teutonōrum in Galliā, deinde⁶ copiis Cimbrōrum in Italiā per-

nicies parāta est. Res publicā Romāna et magistrātūs⁷ Romāni magno metu⁸ liberāti sunt. Post⁹ victorias gaudium popūli Romāni permagnum erat; copiae Marii post⁹ redītum a³ senātu multis rebus pretiōsis¹⁰ donātae sunt; Marius ipse¹¹ pater¹² patriae appellātus est.

Reliquiae superāti exercītūs Cimbrōrum et Teutonōrum in Germaniam remigravērunt.

19. Κασσάνδρας μαντεία.

« Stultum est, Trojāni, sperāre, quamdiū¹ Helēna rapta² habitat intra³ muros nostros. Quoties⁴ jam ego rogāvi, ut⁵ imperio divīno obtemperarētis. Sed semper frustra⁶ orabamīni, semper mea verba repudiabantur. Utinam⁷ vestra consilia mutantur! Utīnam meis verbis obtemperētis! Frustra immolātis hic⁸ deis. Frustra tam⁹ pugnabātur⁹. Frustra pugnātur¹⁰ pro¹¹ puēris et femīnis. Frustra necabuntur multi Trojāni ante¹² muros. Jam provideo¹³ incendium oppīdi et interītum incolārum Trojae. Jam video¹⁴ copias adversariōrum ante¹² muros. Utīnam¹⁵ nunquam¹⁶ nostrum oppīdum expugnaretur! Sed expugnabitur, incōlae necabuntur, frustra femīnae lacrimābunt et obsecrābunt adversarios ne¹⁷ necentur, ne¹⁶ priventur carā vitā¹⁸ ».

20. Ὁ Ἀσκληπιός.

Roma olim molestā pestilentīā¹ vastabātur. In rebus adversis² oracūlum interrogātur. «Aesculapius» inquit sacra dei ministra «deus medicōrum est. Si¹³ inimīco anīmo⁴ adversus⁵ Romānos erit, nullis remediis¹ morbus levabitur; si amīco anīmo⁴ erit, ex pericūlo Romāni servabuntur. Si⁶ Aesculapius auxilium suum op-

přido vestro negāret⁶, alios deos frustra implorarētis⁷. Sed Aesculapius auxilium suum non negābit, si imperio divīno obtemperabītis. Praeclārum templum dei est in oppřido Epidauro. Inde⁸ deus navigio⁹ in insūlam¹⁰ vestram Tiberīnam¹⁰ apportētur¹¹; ibi¹² deo sacrificia parentur¹¹. Postrēmo¹³ templum Aesculapii in insūlā aedificētur¹¹».—Praeter¹⁴ templum in insūlā Tiberīnā situm¹⁵ Aesculapio alia templa erant aut¹⁶ in lucis aut¹⁶ ad¹⁷ aquas. Aegri in templum portabantur, ibi a¹⁸ deo sanabantur. Gallus, nuntius diēi, Aesculapio immolabātur.

21. Ὁ Δούρειος ἵππος.

Graeci paene¹ decem annos² frustra Trojam oppugnābant. Tandem³ Ulixes⁴, rex⁵ Ithācae, qui⁶ propter prudentiam suam Minervae valde placēbat, Graecos convocāvit et incitāvit, ut⁷ dolum adhibērent. «Popūlo⁸ Trojanōrum armis⁹ non nocēmus» inquit; «dolum adhibeāmus¹⁰! Itāque consilio meo parēte! Magnum equum ligneum aedificabīmus et alvum equi viris¹¹ armātis¹¹ complebīmus et in navigiis nostris apud¹² propinquam insūlam Tenēdum exītum rei expectabīmus. Utīnam consilium meum vobis¹³ placeat!» Cum¹⁴ consilium viri callīdi Graecis placēret, equum ligneum auxilio Minervae aedificavērunt et viris strenuis complevērunt; deinde¹⁵ ad¹⁶ insūlam Tenēdum navigavērunt et in orā latēbant.

22. Θάνατος τοῦ Λαοκόοντος.

Equus ligneus non diu latuit, sed Trojānis mirum aspectum praebuit et initio¹ cunctos perterruit. Multis viris multisque femīnis placuit ex oppřido in campum festināre, ut² equum spectārent. Alii³ effigiem equi timē-

bant et silēbant, alii³ suos admonēbant, ut² simulacrum in oppīdo collocārent. Tum⁴ Laocoon⁵, minister deōrum, cum⁶ filiis advolāvit et Trojānos admonuit, ut² equum delērent. «Timeo» inquit «ne⁷ patriae nostrae⁸ ab⁹ equo Graecōrum pericūlum immineat. Verbis meis fidem habēte: equus deis nostris displicet. De¹⁰ patriā nostrā bene¹⁰ merebītis¹⁰, si equum delebītis. Sed si equum conservaverītis, dolebītis, et multae feminae interītum virōrum et filiōrum deflēbunt». Sed Laocoon frustra Trojānos a¹¹ consilio deterrēre studuit et jussu¹² Minervae cum⁶ filiis suis morsibus¹³ hydrārum necātus est.

23. Γάιος Μούκιος Σκαιόλας.

a) Cum¹ Porsenna, rex² Clusii, Romam oppugnāret, Romāni valde terrīti sunt, et magistrātūs timēbant, ne³ oppīdum expugnarētur et delerētur. Tum C⁴. Mucius Scaevōla bene de patriā suā meruit. A⁵ Scaevōla enim⁶ et (ab⁵) amīcis Scaevōlae consilium⁷ habītum est⁷, quomōdo⁸ Porsenna consilio⁹ prohibēri et Roma impētu Porsennae liberāri posset¹⁰. In consilio adulescentūlis placuit. «Unus¹¹ ex nobis¹² in castra adversariōrum intret¹³ et Porsennam necet¹³! Tantā audaciā¹⁴ adversarii bello¹⁵ deterebuntur¹⁵». Metu¹⁴ poenae et supplicii a¹⁶ consilio suo non deterrītus¹⁶ Mucius in castra adversariōrum intrāvit et virum pretiōsis vestimentis¹⁷ ornātum necāvit. Non autem Porsennam, sed scribam Porsennae necavērat.

b) Tum Porsenna colloquium cum¹ Mucio habuit. In colloquio Mucius magnā audaciā² fuit. A Porsennā interrogātur, quis³ esset; Mucius: «Romānus» inquit «sum; C. Mucius nomīnor. Te⁴ necāre in anīmo habui⁵; falsā specie⁶ deceptus⁷ scribam necāvi. Doleo, quod⁸ frustra scri-

ba necātus est; tu⁹ ab aliis necabēris. Nam cruciātus et supplicium a Romānis non timentur, si patriam liberāre in anīmo habent». Pericūlo⁶ terrītus et irā⁶ inflammātus rex¹⁰ imperāvit, ut¹¹ tormenta apportarentur et Mucius vexarētur. Mucius autem «Cruciatiu⁶» inquit «non terreor» et dextram in flammam arae injēcit¹² et cremāvit. Tantā audaciā¹³ Mucii Porsenna a bello Romanōrum deterrītus est.

24. Ὁ Ἀννίβας.

Hannībal, filius Hamileāris, jam¹ juvēnis exercitui Carthaginiensium praefuit et cum² Romānis diu³ bellavit. Magna est gloria belli Hannibālis; primus⁴ erat peditum et primus equitum; Hannibālem sui milites et cives amābant, Romāni et socii Romanōrum timēbant. Copiis Romanōrum consules praeerant. Unus⁵ ex consulibus Scipio erat. Hannībal, cum⁶ a Scipiōne superātus esset, iram civium et odium hostium vitāvit et in aliēnas terras migrāvit; postrēmo⁷ hospes Prusiae, regis Bithyniae, erat. Sed Romāni etiam senem timēbant et delēre studēbant. Propterea⁸ Hannībal venēno⁹ se ipse necāvit¹⁰.

25. Ὁ Ρωμαϊκὸς θρίαμβος.

Juppīter, frater Neptūni, summus¹ deus Romanōrum, a Romānis pater deōrum hominumque appellabātur. In monte Capitolino oppīdi Romanōrum Juppīter praeclārum templum habēbat. Imperatōres Romāni, qui² triumphābant, cum³ militibus ad⁴ templum summi dei comeābant. Ad currum triumphatōris equi albi alligāti erant. Ante⁵ currum reges hostium superātōrum⁶, catēnis⁷

onerāti, pedībus⁸ migrābant, post⁹ currum triumphantis filii (migrābant); tum¹⁰ totus¹¹ exercītus apparēbat: pedītes et equītes erant. Et imperātor et milītes a civībus laeto clamōre¹² salutabantur. Imperātor in templo summi dei sacrificābat; milītes frumento et vino et pecuniā donabantur; reges et duces populōrum superatōrum⁶ necabantur.

26. Οἱ Γράκχοι.

Ti¹. Gracchus et C². Gracchus fratres erant. Mater Gracchōrum erat Cornelia, filia Scipiōnis Africāni, mulier magnā dignitatē³. Gracchi tribūni⁴ plebis erant. Magnō amōre⁵ patriae et libertātis, magnā fortitudīne⁵, magnā auctoritatē⁵ apud⁶ plebem eminēbant. Ut⁷ miseram condiciōnem plebis levārent, novas leges rogavērunt⁸. Sed leges Gracchōrum patrībus⁹ non placēbant, quod¹⁰ dominatiōni patrum periculōsae erant. Itaque patres Gracchos delēre studēbant. Et revēra¹¹ fratrībus miseram mortem paravērunt.

27. Λόγος Ρωμαίου δημάρχου.

Plebs pars popūli Romāni erat. Plebi Romānae tribūni plebis praecerant. Multi tribūni bene de plebe Romānā meruērunt.

Postquam¹ plebs Romāna diu² legībus sevēris³ patrum vexāta est, unus ex tribūnis plebis in contiōne hanc⁴ oratiōnem⁴ habuit⁵. «Conditio nostra» inquit «misēra est. Duris legībus³ et molestā dominatiōne³ patrum plebs Romāna vexātur. Fecundae regiōnes Italiae plebi negantur, quamquam tota natio Romanōrum has⁶ regiōnes occupāvit. Quod⁷ fame³ vexāmur, valetūdo se-

num et mulierum, juvenum et virginum mala est. Severitas dominationis patrum plebi Romanae causa seditionis erit. Itaque iterum⁸ ex urbe in Sacrum montem emigremus et plebem a⁹ patribus separemus!»

Postquam¹ oratio habita est, universa plebs orationem laudavit, et magna pars civium ex urbe in Sacrum montem emigrare in animo habuit¹⁰. Sed precibus¹¹ et promissis¹¹ patrum ira plebis placata est.

28. Ἡ ἀρπαγή τῆς Ἑλένης ὑπὸ τοῦ Πάριδος.

a) Antiquis temporibus¹ Trojanorum, gentis Asiae, rex erat Priamus. Priamus filium habebat, cui² nomen erat Paris, juvenem magnam pulchritudine³ corporis. Paris aliquando⁴ per⁵ mare Aegaeum⁶ in Graeciam navigavit, ut⁷ Menelaum, regem Sparta, visitaret. Sparta erat caput terrae Lacedaemoniorum. Menelaus uxorem habebat nomine⁸ Helenam. Uxor Menelai non solum Lacaenas, sed cunctas mulieres pulchritudine⁹ corporis superabat.

b) Cum¹ rex aliquando ab² urbe Spartam abesset, Paris Helenam oravit, ut³ navem suam spectaret. Sparta ad flumen Eurotam sita erat⁴. Helena, Paridis voluntati obtempersans, cum⁵ hospite ad flumen migravit, ubi⁶ navis Trojanorum in portu erat. Postquam nautae Helenam in navem portaverunt, regina dona a Paride apportata spectabat. Interim⁷ Paris nautis imperavit, ut³ ex portu fluminis in mare apertum⁸ navigarent. Ita⁹ Paris Helenam fraude¹⁰ et dolo¹⁰ raptavit et jus hospitii violavit. Hoc¹¹ scelus Paridis poeta Homerus in carminibus suis commemorat.

29. Ρωμαῖοι ποιηταί.

Romāni antīquis temporibus¹ laudabili² amōre patriae et agricultūrae erant et fertīles agros auxilio fidelium servōrum arābant. Itaque Cato, scriptor Romānus, civibus suis salutaria praecepta de³ agricultūrā dedit⁴; sed opēra Catōnis magis⁵ utilia quam⁶ suavia erant. Artes et littērae Augusti demum⁷ aetate¹ in urbe Romanōrum florēbant, postquam tristia et turpia bella civilia termināta sunt.

In numēro insignium poētārum Vergilius et Horatius et Ovidius fuērunt. Carmīna Vergilii carminibus Homēri similia sunt: bellum et proelia his⁸ poētis communia sunt. Etiam Horatius illustris poēta est et animos omnium mortalium etiam nunc delectat. Ovidii carmīna, quae⁹ carminibus Vergilii et Homēri dissimilia sunt, brevi tempore¹ vobis¹⁰ nota et jucunda erunt.

30. Ἰταλία.

Italia, magna paeninsūla, inter mare Tyrrhēnum et mare Adriaticum patet.—Jugum Apennīni paene totam paeninsūlam montibus¹ et collibus¹ implet.—Sed circa² Padum flumen magna planities est.—Ibi³ urbes celebres sitae sunt: Mediolānum, Cremōna, Verōna.—In hac⁴ planitie acria proelia inter Romānos et Gallos et Carthaginienses et Germānos fuērunt.—Copiis equestribus⁵ Carthaginensium planities secunda⁶ erat.—Itaque copiae pedestres⁷ Romanōrum ibi³ ab equitatu Carthaginensium superatae sunt.—Nam equi Carthaginensium acres et celēres erant.—In equestri⁸ ad Ticīnum proelio⁸ consul Scipio vulnerātus et celēri⁹ auxilio⁹ filii

ab¹⁰ interītu servātus est.—Etiam prope¹¹ Romam, urbem celēbrem, caput Italiae, magna planities est.—Ad litus maris Tyrrhēni campi palustres sunt; it̄aque aēr ibi salūber non est.

31. Καρχηδών.

Carthāgo erat colonia Tyriōrum. Carthāgo a Didōne, virgīne prudenti et audāci, in litōre Afrīcae aedificāta est. Vetēres incōlae Carthagīnis diu nautae audāces, mercatōres prudentes, agricōlae diligentes, homīnes felīces erant. Navībus suis¹ etiam in Siciliam et in Hispaniam navigavērunt et magnam partem fertilium terrārū occupavērunt. Sed in rebus secundis² superbi, in rebus adversis³ non constantes erant et de⁴ fortunā desperābant. It̄aque a Romānis, popūlo modesto et constanti, post bella vehementia superāti sunt. Carthāgo, vetus aemūla Romae, solo aequāta est⁵, quod⁶ Cato senex semper cives suos admonēbat, ut⁷ Carthāgo delerētur.

32. Ὁ Τρωϊκὸς πόλεμος.

In Trojāno litōre castra Graecōrum non procul¹ ab urbe Trojā erant. In castris erant naves Graecōrum. Ante² vetēra moenia magnae et celēbris urbis Trojae multos annos³ et aestātē⁴ et hiēmē⁴ pugnabātur⁵. Ibi⁶ audax Diomēdes cum Aenēā et deā Venēre pugnābat, ibi Paris cum Menelāo, ibi Patrōclus cum Sarpedōne, fidēli socio Trojanōrum. Ibi Trojāni pugnābant, quamdiu⁷ discordia fortium ducum Agamemnōnis et Achillis erat.

Post⁸ decem annos urbs a Graecis expugnāta est. Vetēres poētae multa narrant de⁹ expugnationē Trojae, de equo ligneo et ingenti magnitudīne ejus¹⁰, de terri-

bīli incendio urbis, de crudēli caede incolārum, de morte regis Priāmi, de servitudīne Hecūbae et filiae et divītum quondam¹¹ et feliciū, jam¹² autem paup̄erum et infeliciū feminārum Trojae.

33. Οἱ Πέρσαι.

Antiquissimis temporibus¹ Persae fortiōres et bellicosiōres erant quam² cetēri omnes Asiae popūli.—Cyrus, vir fortissimus et prudentissimus, Persas imperio³ Medōrum, gentis multo⁴ infirmiōris et ignaviōris, liberaverat et conditor ingentis regni Persārum fuit.—Cyrus unus ex nobilissimis regibus fuit. Vehementissimo impetu⁵ omnes hostes, velut⁶ Lydos et Babylonios, populos multo⁴ nobiliōres et potentiōres, superāvit.—Brevissimo⁷ tempōris spatio⁷ regnum Persārum amplissimum fuit, et reges Persārum divitissimi et potentissimi fuērunt omnium regum Asiae.—Persae non modo cum populis Asiae bellaverunt, sed etiam cum gentibus aliārum terrārum.

Paulatim⁸ autem Persae divitiis⁹ et luxuriā⁹ imbeliōres et molliōres facti sunt¹⁰.—Diu Graeci, qui¹¹ in litōre Asiae et in Eurōpā habitābant, pro libertāte patriae cum Persis pugnāverunt.—Quamquam Persae ampliōre numēro¹² militum Graecos superābant, tamen¹³ exercītus Graecōrum multis proeliis¹⁴ victōres fuērunt; nam Graeci constantiōres erant et imperio¹⁵ dueum fortiōrum parēbant.

34. Αἱ μάχαι τῶν Ἑλλήνων ἐν Μαραθῶνι, Θερμοπύλαις, Σαλαμῖνι καὶ Πλαταιαῖς.

Nihil¹ est clarius quam² pugna ad Marathōnem, ubi³

Miltiādes multo⁴ minōre exercītu⁵ copias pedestres et equestres Persārum fugāvit et paene delēvit.—Quid⁶ pulchrius et honestius est quam² certamīna in Thermopylis? Ibi⁷ Leonīdas, vir fortissīmus et generosissīmus, qui⁸ minīmo exercītui praeerat, vehementissīmos impētūs multo⁴ majōris exercītūs Persārum diu sustinuit. Sed cum omnībus comitībus vitam efflāvit⁹. Nam homo pessīmus, nomīne¹⁰ Ephialtes, prodītor patriae suae, Persis (δτκ.) viam per montes monstravērat, ut¹¹ Graecis interītum parārent.

Nulla¹² pugna nobilior erat quam² pugna navālis¹³ ad Salamīnem. Ibi⁷ commūnis classis Graecōrum multo⁴ majōri classi hostium dolo⁵ Themistōclis, viri prudentissīmi, et celerrīmo omnium navium impētū⁵ maxīmam cladem parāvit. — Quid⁶ illustrius fuit quam² proelium ad Plataeas? Ibi⁷ exercītus Lacedaemoniōrum et Atheniensium, qui⁸ optīmis ducībus, Pausaniae et Aristīdi, parēbat, maxīmum exercītum Persārum superāvit et fugāvit et paene delēvit.

35. Διάλογος.

A l e x a n d e r. Salve¹, amīce! Ubi² heri³fuisti? ad te meavēram, ut⁴ tibi librum monstrārem, qui⁵ mihi a patre meo donātus est, sed abēras. Pater tuus mihi: «ignōro » inquit « ubi filius meus sit ».

P a u l u s. Doleo, quod⁶ afui. Avus meus me invitavērat, ut⁴ hortum suum et fructūs arbōrum spectārem.

A. Quam⁷ felix tu es! Ego avum non habeo, qui⁸ mei memor sit⁸.

P. Quid⁹ inest in libro tuo? Si tibi jucundum est, ex libro tuo mihi et fratribus meis recīta!

A. Libenter¹⁰ vobis recitābo. Itaque vos oro, ut⁴ cras¹¹ sub² vesp̄erum in villā patris mei adsītis. Aderitisne¹³?

P. Aderīmus; nihil nobis jucundius est. Nihil magis¹⁴ nos delectat quam¹⁵ fabūlae et historiae et dicta sapientium virōrum. Sed cur non statim¹⁶ mihi recitas?

A. Si id¹⁷ tibi gratius est, libenter¹⁰ tibi obtemperābo; tu autem memoriā tene¹⁸, quod¹⁹ tibi recitābo! Unus ex septem²⁰ sapientībus, qui²¹ Bias appellabātur: «Omnia mea» inquit «mecum²² porto».—Socrātes: «Melior pars nostri» inquit «immortālis est» et «Conscientia est vox deōrum in nobis» et «Nemo²³ vestrum, si peccaverit, beātus erit».—Solo exclamāvit: «Nemo nostrum ante mortem beātus nomināri potest²⁴».—Pythagōras: «Amīcus» inquit «alter ego est».—Maecēnas autem in testamento suo Augusto, imperatōri Romāno, mandāvit: «Horatii ut²⁵ mei memor es!» Satisne²⁶ recitāvi?

P. Gratiam tibi habeo²⁷, quod⁶ mihi jam hodie ex libro tuo recitavisti. Magnum gaudium mihi paravisti. Sed si me amas, librum tuum mihi commōda, ut⁴ unā²⁸ cum²⁸ fratribus meis me fabūlis²⁹, quae³⁰ in libro sunt, delectem! Nos omnes gratiam tibi habebīmus et tui memōres erīmus. Commodabisne librum?

A. Commodābo; ecce³¹ liber meus! Vale³²!

P. Vale, optīme amīce!

36. Ὁ Ἀννίβας ἐνθαρρύνει τοὺς στρατιώτας του.

Hannībal, clarissīmus ille Poenōrum imperātor, cum¹ Alpium montes altissīmos superavisset, milītum anīmum² hac oratiōne³ confirmāvit².

«Vidētis, milītes fortissīmi, Italiam illam, domici-

lium hostium nostrōrum. Galli, incōlae harum regiōnum, socii amīcique nostri erunt: hi nobis omnes res necessarias praebēbunt; hi erunt hostes acerrīmi Romanōrum illōrum improbōrum. Urbes opulentae, Roma ista, caput ipsum, et opes urbis illius praeda vestra erunt. Haec omnia in manibus vestris sunt. Romāni ipsi in maximo sunt timōre. Vos ipsi expugnavistis Sargentum, oppīdum illud firmissimum, superavistis Pyrenaeos illos montes, victōres fuistis Gallōrum: etiam victōres eritis Romanōrum illōrum ».

37. Κατιλίνας. — Κικέρων.

Catilīna homo improbissimus fuit. Ejus consilia rei publicae Romānae perniciosā erant. Nam in animo habēbat magistrātus Romānos necāre et pro¹ iis ipse rem publicam Romānam administrāre et populum cum sociis suis expilāre. Sed Cicero, qui² illo anno³ consul erat, consilio⁴ et fortitudīne suā⁴ eum ita⁵ terruit et coërcuit, ut⁵ consilia ejus irrita essent. Catilīna, postquam frustra Cicerōnem necāre temptāvit, ex urbe Romā evāsit⁶, ut⁷ in Etruriā copiis amicōrum praecesset. Sed superātus et ipse in proelio necātus est. Socii autem ejus, qui⁸ in urbe erant, jussu⁹ Cicerōnis necāti sunt, quamquam¹⁰ nonnulli¹¹ nobīles Romāni vitam eōrum servāre studērant.—Eundem Cicerōnem, qui optīme de patriā suā meruērat, postea cives accusavērunt, quod¹² cives Romānos necavisset, eumque relegavērunt. Sed jussu⁹ eorundem Romanōrum brevi¹³ in patriam revocātus est.

Idem Cicero miserrimum exitum vitae habuit. Nam jussu Antonii, qui eī inimicus erat et eum timēbat, ne-

cātus est. Memoriam autem ejus usque ad¹⁴ nostram aetātem homīnes servavērunt.

38. Κροῖσος καὶ Σόλων.

a) Croesus, rex Lydōrum, in urbe Asiae habitābat, cui nomen erat Sardes. Hic rex, cujus divitiae erant ingentes, tantam potentiam tantasque opes habēbat, ut¹ fama ejus in omnībus terris et apud² omnes gentes maxīma esset. Itaque non modo amīci et hospītes, quos multos semper habent divītes, sed etiam peregrīni saepe in illā urbe erant, ut³ opes illius spectārent.

b) Aliquando¹ Solo Atheniensis, quem Graeci inter septem² sapientes numeravērunt, apud Croesum fuit, cujus hospes erat, et rex imperāvit, ut³ ei (δ-τ-κ.) omnes divitiae regiae monstrarentur. Deinde⁴ a Croesō interrogātus est, quis felicissīmus omnium homīnum esset. Ille: «Tellus Atheniensis» inquit «meā sententiā⁵ felicissīmus fuit; nam ei (δ-τ-κ.) boni et probi libēri erant et pro⁶ patriā pugnans vitam efflāvit». Tum⁷ Croesus: «Quid?» inquit «Egone tibi felicissīmus esse non videor?»⁸ Et Solo: «Res humānae» inquit «cadūcae sunt et saepe mutantur. Quid incertius est quam⁹ opes et divitiae? Pauci homīnes usque ad¹⁰ ultīmum diem vitae fidis amīcis, tranquillo anīmo, bonā valetudīne delectantur. Itaque nemo ante mortem a me beātus nominabitur». Haec verba Solōnis Croeso, qui magnā¹¹ erat superbiā¹¹, non placuērunt, et rex sapientiam illius parvi¹² aestimāvit. Sed paulo post¹³ fortūna regis ita¹⁴ mutāta est, ut¹⁴ ipse de¹⁵ felicitāte suā dubitāret.

c) Illis temporībus¹ rex Persārum erat Cyrus, de quo supra² sermo fuit. Cyri potentia tanta erat, ut³

omnes gentes, quibuscum⁴ bellābat, superāret. Croesus, cui magna potentia Cyri displicēbat, bellum parāvit et cum magno exercītu in agros Persārum intrāvit. Sed Cyrus exercītum Croesi superāvit et urbem Sardem expugnāvit. Croesum vero⁵ ipsum cremāre cogītans in rogo collocāvit. In eo⁶ stans⁷ Croesus ter⁸ Solōnis nomen exclamāvit. Tum Cyrus interrogāvit Croesum, quis Solo esset et cur auxilium ejus implorāret. Et Croesus: «Auxilium» inquit «Solōnis non implorāvi; sed memor eram verbōrum sapientissīmi illīus viri, quae memoriae meae⁹ mandāvi⁹: Nemo ante mortem a me beātus nominabitur». His verbis¹⁰ perturbātus Cyrus Croesum pericūlo, in quo erat, liberāvit eumque orāvit, ut¹¹ amīcus suus esset. Sed regnum suum Croesus non recuperāvit.

39. Φιλοπατρία Σπαρτιάτιδος.

Nuntius quidam Lacedaemonius, qui ex pugnā in urbem properavērat, muliēri, cujus quinque¹ filii in acie necāti erant, interroganti, quid de² bello nuntiāret, filiōrum mortem nuntiāvit. Tum illa: «Non hoc» inquit «te interrogāvi, sed illud tu mihi nuntia, utrum³ nos hostem superaverīmus, an³ ab eo superāti simus». Is cum⁴ praeclāram victoriam Lacedaemoniōrum et cladem hostium nuntiavisset, mulier pro⁵ suo erga⁶ patriam amōre: «Vos» inquit «dei immortāles, laudo, quod⁷ patriam servavistis; filiōrum mortem quamquam⁸ est acerbissīma, aequo⁹ tamen anīmo⁹ tolerābo».

Tantus amor patriae in Lacaenārum anīmis erat.

40. Μύρμηξ καὶ τέττιξ.

Formīca diligenter¹ et prudenter² frumentum ae-

stāte³ collegērat⁴, ut⁵ hiēme³ cibum habēret. Sed cicāda de futūro tempōre non cogitavērat. Itāque cum⁶ hiems esset, non habēbat, unde⁷ nutrirētur, et formīcam rogāvit, ut⁵ sibi cibum impertīret. Illa autem: « Quid impedīvit » inquit « quomīnus⁸ aestāte³ cogitāres de futūro tempōre? Quibus negotiis⁹ impedīta eras? » Cicāda ad haec verba respondit: « Cantāvi in agris et in campis; tu vocem meam, qua¹⁰ omnes delectāvi, non audivisti? » Cum⁶ haec verba cicādae audivisset, formīca: « Audīvi » inquit « vocem tuam; sed cum⁶ te monērem, ut⁵ laborāres, consilio meo non oboedivisti. Qui consilio prudentium non oboedivērit, jure¹¹ puniētur. Qui aestāte³ de futūro tempōre non cogitavērit, hiēme³ jure¹¹ esuriet. Cibus tibi a nobis non impertiētur ».

41. Αἰνείας.

Cum¹ Graeci decimo² anno³ belli Trojam dolo⁴ expugnavissent, urbs incendio delēta est, incōlae necāti, femīnae vinctae et in Graeciam transportātae sunt, ut⁵ servīrent. In numēro eōrum Trojanōrum, quos dei servavērunt, fuit Aenēas, filius Venēris, vir fortissīmus et prudentissīmus. Is jam initio⁶ consilia et facinōra Parīdis nunquam⁷ probavērat et cum¹ sensisset, quanta⁸ esset injuria hujus viri, optavērat et suasērat, ut⁵ bellum finirētur. At⁹ cum¹ hoc consilium repudiātum esset, neque¹⁰ laboribus neque¹⁰ vulneribus fatigātus omnibus proeliis interfuērat et cum ipso Achille pugnavērat.

Tum¹¹ fugā⁴ vitam servāvit et tantā¹² fuit pietāte¹², ut¹³ patrem senem umēris suis ex urbe portāret. Cum cetēris Trojānis, qui ex clade servāti erant, postea in Italiam venit ibique¹⁴ novam patriam reppērit.

42. Ὁ Ὀδυσσεὺς καὶ αἱ Σειρήνες.

Cum¹ Ulixes insulae² Sirēnum appropinquāret, divīnae illae virgīnes in litōre, quod mirā³ florum copia³ vestītum erat, sic⁴ cantābant:

«Navīga huc⁵, Ulixes, clarissīme rex, cujus laude terrae et maria complēta sunt. Carmīna nostra sunt dulciōra quam mel. Omnes curae, etiamsi⁶ gravissīmae sunt, leniuntur carminībus nostris³. Advōla; invitāmus et rogāmus te. Nos omnia scimus. Audies de laborībus periculisque belli Trojāni; cantabīmus de incendio Trojae, quo³ illi labōres finīti sunt. Oboedi et audi, ut⁷ omnes nautae nobis oboediēbant ».

Sic⁸ Sirēnes cantābant. Et oboedivisset Ulixes, nisi⁹ vincūlis¹⁰, quibus³ in nave religātus erat, impedītus esset.

43. Τὸ Ρωμαϊκὸν κράτος.

a) Rei publicae Romānae initio¹ unus vir praeerat, qui rex appellabātur. A duōbus fratribus Roma aedificāta est, a Romūlo et Remo, anno septingentesīmo quinquagesīmo tertio² ante³ Christum³ natum³. Post mortem Remi Romūlus primus rex Romanōrum fuit. Septem reges Romāni fuērunt: primus erat Romūlus, secundus Numa Pompilius, tertius Tullus Hostilius, quartus Ancus Marcius, quintus Tarquinius Priscus, sextus Servius Tullius, septīmus Tarquinius Superbus. Romāni, postquam dominatiōne⁴ regum se liberavērunt anno quingentesīmo decīmo² a⁵. Chr.⁵ n.⁵, duos consūles creavērunt, qui⁶ rem publicam Romānam administrārent⁶. Brutus et Collatīnus primi consūles fuērunt. Praeterea⁷ multi alii magistrātūs erant: censōres, prae-

tōres, aedīles, quaestōres, tribūni plebis. Romāni, ut⁸ imperium amplificārent, cum omnībus fere⁹ Italiae populis bellavērunt. Tria bella Romāni cum Samnitibus gessērunt¹⁰. Duo consules, Decii, pater et filius, alter bello¹¹ Latinōrum¹², alter bello¹¹ Samnitium¹² pro patriā pugnantes vitam efflavērunt. Ab¹³ anno ducentesimo sexagesimo sexto a⁵. Chr⁵. n⁵. tota fere⁹ Italia Romānis parēbat.

b) Tria bella inter Romānos et Carthaginienses erant, quae Punīca appellantur. Secundo bello Punīco¹ (ab² anno ducentesimo duodevicesimo usque ad³ ultimum annum ejusdem saecūli) Romāni primis quattuor pugnis a Poenis superāti sunt. Post tertiam eladem unīus viri prudentiā⁴ et constantiā⁴ res publica Romāna servāta est, Fabii Maxīmi dictatōris. Eōdem bello¹ tres Scipiōnes diversis⁵ temporibus⁵ summam⁶ imperii⁶ tenēbant: duo⁷, qui fratres erant, in Hispaniā cum Carthaginensibus pugnavērunt et ambo in pugnā necāti sunt; tertius⁸ ex iis Hannibālem, qui per⁹ quindēcim annos victor¹⁰ Italiam occupātam tenuerat, in Africā superāvit (anno ducentesimo secundo a. Chr. n.) et hac victoriā⁴ bellum septendēcim annōrum finīvit. Tertio bello Punīco¹ Carthāgo a Romānis delēta est; urbs septendēcim dies¹¹ noctesque¹¹ flagrābat anno centesimo quadragesimo sexto. Eōdem anno¹ etiam Corinthum, opulentissimam urbem Graeciae, Romāni delevērunt.

c) Cum duōbus populis Germaniae, Cimbris et Teutōnis, Romāni duodēcim annos¹ bellavērunt. Illi, postquam omnes exercītūs Romānos fugavērunt et agros vastavērunt totamque Galliam occupavērunt, duōbus atrocissimis proeliis a Romānis superāti sunt annis² cen-

tesimo secundo et centesimo primo. His duabus pugnis multa milia hominum necata sunt.

d) Ultimo¹ ante Christum natum saeculo¹ res publica Romana tribus bellis civilibus² vexata est. Anno sexagesimo tertio¹ Cicero fortitudine³ et prudentia³ nefaria consilia Catilinae oppressit⁴. Ab anno duodesexagesimo Caesar, qui anno undesexagesimo consul fuerat, septem annos cum Gallis bellavit. Caesar initio sex, deinde octo, postrimo⁵ decem legiones habuit. Potentia Caesaris tanta erat, ut⁶ rex esse videretur⁶; id civibus displicuit. Itaque anno quadragesimo quarto conjurati⁷ eum viginti tribus³ vulneribus³ necaverunt. Post Caesaris mortem per duodecim annos bellum civile inter Octavianum, heredem Caesaris, et Antonium fuit. Sed anno tricesimo primo Antonius ab Octaviano pugna navali⁸ superatus est. Ab illo tempore imperium Romanum uni viro paruit, qui imperator appellabatur. Augustus primus imperator Romanorum fuit. Imperatores per quingentos septem annos imperio Romano praeerant (ab anno tricesimo primo ante Chr. n. usque ad annum quadringentesimum septuagesimum sextum post⁹ Chr.⁹ n.⁹). Hoc anno populi Germaniae ultimum imperatorem, cui nomen erat Romulus Augustulus, imperio¹⁰ privaverunt.

44. Τί λέγει ἡ τοῦ Ἑκτορος σκιά ἐμφανισθεῖσα πρὸς τὸν Αἰνεῖαν.

Aeneas in somnis¹ supra² caput suum videt Hectorem, quem Achilles necaverat turpibusque vulneribus³ laceraverat. Erat autem Hector eadem specie⁴, qua tum⁵ fuerat. «Quid⁶» inquit «jaces, mi⁷ amice, in lecto nihil

metuens? Jam ex illo equo ligneo, quem in arce constituistis, Graecōrum fortissīmi in urbem ruunt, jam ruit in urbem a⁸ litōre multitūdo hostium. Saevient in hac urbe, dum⁹ eversa erit et templa ejus incensa erunt. Utīnam ne¹⁰ ligneum illud monstrum in arce a¹¹ vobis constitūtum esset¹⁰! Utīnam ne¹⁰ templa fronde³ et florībus³ ornavissētis¹⁰! Nunc levitas vestra punītur, laetitiae in dolōrem convertitur. Tu vero¹², vir fortissīme, nondum¹³ ad infēros descendes. Te dei immortāles elegerunt, ut¹⁴ deos patrios serves et in novā urbe constituas. Mandant tibi, ut in terrā longinquā oppīdum novum aedifīces. Comprehende igitur simulacra deōrum et ex incendio serva!» His verbis¹⁵ admonītus, Aenēas somno¹⁶ solūtus est. Statim¹⁷ arma induit; jam enim ingens clamor et armōrum sonītus audiebantur.

45. Προφητεία τοῦ Νηρέως.

Cum¹ Paris Helēnam per mare abducēret, Nereus irā² incensus haec praedīxit: «Haec mulier, quam nunc in patriam tuam addūcis, a Graecis reducētur. Utīnam Menelāus te cum³ muliēre infīdā in mari deprehendisset et necavisset! Nunc vero non tu solum puniēris, sed etiam patria tua puniētur. Cum⁴ multum diuque armis⁵ conflixerītis⁴, urbs illa clarissīma, quam Priāmus regit et tam multi reges ante Priāmum rexērunt, evertētur. Nondum intellexisti veritātem oratiōnis meae; cum intellexēris eam, clades vestra nullis lacrimis⁵ avertētur. Utīnam ne⁶ navem tuam in Graeciam direxisses⁶! Utīnam ne⁶ jus hospitii a te neglectum et contemptum esset!» Sic Nereus monēbat. Sed Paris monentem contemnēbat eique aures non praebēbat.

46. Λόγος τοῦ Καίσαρος.

Cum¹ Ariovistus, rex Suebōrum, Romānis bellum indixisset et copias suas adducēret, milītes Romāni ita² perterrīti sunt, ut² Caesar hanc oratiōnem apud³ eos habēret :

« Jam diu bellum gerītis, milītes; meis auspiciis⁴ copias Helvetiōrum magno proelio⁵ vicistis. Vincēre igītur scitis, si fortis imperātor vos ducit. Itaque nescio, cur nunc tantus timor anīmos vestros occupavērit. Metuitisne⁶, ne⁷ a Germānis vincamīni? Optatisne, ut⁸ nobis a senātu auxilia mittantur, priusquam⁹ proelium cum Germānis committāmus? Hostes non multitudīne, sed fortitudīne milītum vincuntur. Magnae ignaviae¹⁰ vos arguo, quod¹¹ ipsum aspectum Germanōrum metuitis. Sed anīmus vobis restituētur, si audiverītis, quod vobis dicam : hi Germāni non fortiōres sunt quam ei, quos C.¹² Marius vicit. Vinci igītur possunt¹³ et vincuntur, credīte mihi ! ».

Hac oratiōne ita² anīmos milītum acuit, ut² omnes postēro die¹⁴ pugnam poscērent et summā fortitudīne¹⁵ proelium committērent. Hostes ab eis victi sunt.

47. Ὁ Βίαιος.

Bias unus ex illis septem sapientībus fuit, quorum nomīna antīquis temporībus¹ clarīssīma erant, quia² sapientiā³ omnes homīnes superāre videbantur. Bias habitābat in urbe Priēnā, quae in Cariā sita erat⁴. Cum⁵ aliquando hostes hanc urbem cepissent, omnes cives ex urbe fugērunt et multas res secum⁶ asportavērunt. Bias a nonnullis admonītus est, ut⁷ idem faceret neque

hostībus omnes res suas permittēret. Tum ille: « Omnia mea » inquit « mecum⁶ porto ».

48. Ἡ δικαιοσύνη τοῦ Αὐγούστου.

Augustus aliquando a Vedio Polliōne ad¹ convivium invitātus erat. Cum² jam accubisset, accidit³, ut unus ex Vedii servis vas frangēret crystallinum. Statim⁴ in piscinam rapi eum jussit Vedius et obj̄ci muraenis⁵. Sed puēro, cui vas excidērat, contigit⁶, ut ex manibus eōrum evadēret, qui eum comprehendērant. Confūgit ad Augustum, id unum⁷ petens, ne⁸ piscibus⁵ objiceretur, sed alio modo⁹ interficeretur. Augustus, dolore¹⁰ et misericordiā¹⁰ motus¹¹: « Tu » inquit « omnino¹² non interficiēris; vobis¹³ autem, servi, praecipio, ut¹⁴ vasa omnia crystallina frangātis piscinamque compleātis ».

49. Ὁ Τυρταῖος.

Messenii bello¹ victi² a Lacedaemoniis jugum servitūtis durae cum³ indignatiōne tolerābant. Cum⁴ occasio deficiendi data esset⁴, illud jugum dejecerunt. Lacedaemonii, cum⁵ belli finem facere non possent⁵, oraculum⁶ Delphicum consulere⁶ consilium cepērunt⁷. Consulētibz hoc oraculum⁸ edītum est⁸: « Athēnis⁹ dux petendus est. Graves clades accipiētis, nisi ducem arcessiveritis Athēnis⁹ ». Oboedivērunt oraculo nec frustra¹⁰ ducem¹¹ ab¹¹ Atheniensibus petivērunt¹¹. At¹² qualem accepērunt! Poētam claudum rei que militaris¹³ ignārum, cui nomen erat Tyrtaeus. Primo¹⁴ igitur putābant se deceptos vel ignominiā¹⁵ affectos esse¹⁵. Sed paulo post sententiam mutavērunt. Carminibus¹⁶ enim Tyrtaei tam alācres facti sunt¹⁷ ad pugnandum et vincendum, ut¹⁸ praecla-

rissimam victoriam parērent. Ita Messeniōrum potentia concussa¹⁹ et bellum felicissime²⁰ confectum est.

50. Ἡ πρὸς τὴν Ἄρτεμιν ἀσέβεια τοῦ Ἀγαμέμνονος καὶ ἡ τιμωρία αὐτοῦ.

Agamemnon cum¹ ad Aulīdem morarētur, venāri solēbat. Aliquando in luco, ubi² Diāna venāri solēbat, venātus est. Cum¹ autem cervam pulcherrimam, quae Diānae sacra erat, interfecisset, valde³ gavīsus est. «Ne⁴ Diāna quidem⁴» inquit «arcu⁵ sagittisque⁵ melius⁶ uti potest». Dea irāta⁷ a⁸ rege, qui talia dicere ausus erat, poenas⁸ repetīvit⁸. Subīto⁹ enim tanta tranquillitas maris consecūta est, ut¹⁰ classis egrēdi non posset.

Prīncīpes hac re perterrīti Calchantem vatem consultērunt, quis deus Graecis irascerētur. Is primum, cum¹¹ iram regis verītus verum profitēri non auderet, tacuit. Denīque¹² cum¹ Achilles pollicītus esset se eum tutatūrum esse: «Diāna» inquit «Agamemnōni irascitur, cum¹¹ cervam sacram interficere ausus sit. Is nisi Iphigenīam, filiam suam, deae immolavērit, ventum¹³ secundum¹³ non nanciscētur». Tum rex: «Tu» inquit «Calchas, mihi mala nuntiāre soles. Quis suam filiam immolare audēbit? Ego id non faciam». Denīque autem a principibus coāctus filiam cum matre arcessīvit.

51. Ὁ Λεωνίδας.

Leonīdas, rex Lacedaemoniōrum, ad Thermopylas profectūrus erat¹. Ephōris, cum² nimis³ parvas copias ab eo duci dixissent, hoc respondit: «Satis⁴ magnas duco ad id, quod actūrus sum⁵». Illi interrōgant: «Nonne⁶ in anīmo habes⁷ victoriam parere? Num⁸ aliud consi-

lium cepisti? » At ille: « Specie⁹ » inquit « proficiscor, ut¹⁰ barbāros ab adītu ad fines nostros prohibeam; revēra¹¹, ut¹⁰ moriar pro Graeciā ». Castris¹² vero ad Thermopylas positus¹² ita suos allocūtus est: « Barbāros adesse scitis; non licet nobis tempus in consultationibus consumere: jam igitur aut moriendum est nobis¹³ aut vincendi sunt barbāri ».

52. Θάνατος τοῦ ὑπάτου Αἰμιλίου ἐν τῇ παρὰ τὰς Κάννας μάχῃ.

Anno¹ a. Chr. n.² ducentesimo sexto decimo¹ Aemilius et Terentius consulātu³ fungebantur. Gerebātur bellum cum Hannibāle Poeno. Ad⁴ Cannas Terentius invitō collēgā⁵ copias in aciem edūxit. Secūtus est Aemilius, ne⁶ collēgam desereret. Primo equestre proelium⁷ fuit. Equites Romāni pulsi terga vertērunt. Deinde copiae pedestres manum conseruērunt⁸. Ne⁹ ū quidem⁹ rem bene gessērunt¹⁰. Romanōrum ū, quibus Aemilius praeerat, aliquamdīu¹¹ impētum sustinuērunt. Postrēmo consūle graviter vulnerāto hi quoque¹² fusi sunt. Lentūlus tribūnus¹³ milītum cum¹⁴ praetervēhens equo¹⁵ sedentem in saxo consūlem vidisset, his verbis¹⁶ eum allocūtus est: « Adhuc¹⁷ tibi, Aemili, vires supersunt et ego te tuēri possum. Cape igitur hunc equum, ne hanc pugnam morte¹⁶ consūlis fatālem facias ». At ille respondit: « Ego non jam⁸ convalescam; tu, Lentūle, sequere cetēros, ne⁶ utrumque nostrūm¹⁹ hostes opprīmant. Romae²⁰ hortāre senatōres, ut¹² urbem muniant et praesidiis¹⁶ firment ». Dum²² ita colloquuntur²², jam hostes adsunt²³. Consūlem obruunt telis¹⁶, Lentūlum ex eōrum manibus erīpit equus.

53. Ὁ ὄρκος τοῦ Ἀννίβα.

Hamilear, pater Hannibālis, in Hispaniam imperātor profectūrus¹ Carthagīne² deis immortalībus sacrificāvit. Quae³ sacrificatio dum⁴ conficiebātur, ad aram stans ex filio quaesīvit⁵, num⁶ secum in bellum proficisci cupēret. Hannībal id libenter⁷ accēpit atque multis blanditiis patrem consecrāvit, ne⁸ dubitāret ducēre. « Faciam » inquit Hamilear « quod oras, mi⁹ fili, si fidem mihi dedēris, quam postulo. Hanc aram tenens jura te nunquam amīcum popūli Romāni futūrum esse! » Hoc jusjurandum Hannībal puer novem annōrum patri dedit ac¹⁰ per¹¹ totam vitam tam¹² fidelīter¹³ conservāvit, ut¹² nemo unquam¹⁴ Romānis infestior fuērit.

54. Ὁ Ἀμίλκας εἰς τὴν Ἰσπανίαν.

Anno¹ a. Chr. n. ducentesīmo tricesīmo septīmo Hamilear in Hispaniam missus est, ut² ibi cum bellicōsis gentībus bellāret. Is in Hispaniam secum duxit Hasdrubālem, juvenem illustrem, cui propter³ praeclāram indōlem filiam suam in matrimonium dedērat, et Hannibālem filium, puērum novem annōrum. Mare transgressus Hamilear magnas res secundā fortunā⁴ gessit: bellicosissīmas gentes subēgit, permulta oppīda cepit, magnas opes collēgit magnumque et fortem exercītum sibi comparāvit. Jam bellum Romānis indicēre meditātur, cum⁵ subīto⁶ mortuus est: nono anno¹ postquam in Hispaniam venērat, adversus⁷ bellicōsam gentem Vettōnum pugnans cecīdit.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΑ ΥΠΟΜΝΗΜΑΤΑ

1. — 1 ἀφαιρτικ. τοῦ ὀργάνου = διὰ μετὰ γνκ. — 2 in μετ' ἀφαιρτικ. σημαίνει τὴν ἐν τόπῳ στάσιν = ἐν μετὰ δτκ. — 3 καὶ (προσθετικῶς).

Rosa, ae. — amo. — silva, ae. — umbra, ae. — cena, ae. — paro. — laudo. — Graecia, ae. — orno. — filia, ae. — mensa, ae. — corōna, ae. — dea, ae. — Vesta, ae. — adōro. — ara, ae. — bestia, ae. — habīto. — aquīla, ae. — capto. — gallīna, ae. — insidiae, ārum.

2. — 1 ἐφ' ὅσον. — 2 τί; — 3 κλητικῆ. — 4 ex μετ' ἀφαιρτικ. = ἐκ μετὰ γνκ.

Patria, ae. — incōla, ae. — nauta, ae. — apporto. — divitiae, ārum. — fenestra, ae. — casa, ae. — specto. — puella, ae. — exspecto. — avia, ae.

3. — 1 ἀφαιρτικ. τοῦ ὀργάνου = διὰ μετὰ γνκ. — 2 ante μετ' αἰτιατικ. = πρὸ μετὰ γνκ. — 3 ἐπὶ πολὺ. — 4 in μετ' ἀφαιρτικ. = ἐν μετὰ δτκ. — 5 τί; — 6 γθές. — 7 κλητικῆ.

Sapientia, ae. — Attīca, ae. — ara, ae. — Sparta, ae. — pugna, ae. — coma, ae. — Musa, ae. — sacrifico. — ambūlo. — insūla, ae.

4. — 1 ἐστὶ (εἶναι). — 2 ἔχει. — 3 in μετ' ἀφαιρτικ. σημαίνει τὴν ἐν τόπῳ στάσιν = ἐν μετὰ δτκ. — 4 εἰσὶν (εἶναι). — 5 ἦσαν. — 6 ἀφαιρτικ. τοῦ ὀργάνου = διὰ μετὰ γνκ. — 7 ἦτο.

Eurōpa, ae. — ora, ae. — agricōla, ae. — poēta, ae. — laudo. — gloria, ae. — via, ae. — statua, ae. — littērae, ārum. — doctrīna, ae. — victoria, ae.

5. — 1 in μετ' ἀφαιρτικ. = ἐν μετὰ δτκ. — 2 ἦσαν. — 3 ἦτο. — 4 διότι. — 5 ἀφαιρτικ. τοῦ ὀργάνου = διὰ μετὰ γνκ.

Romānus, i. — multus, a, um. — deus, i. — numērus, i. — Saturnus, i. — aqua, ae. — immōlo. — taurus, i. — equus, i. — vinum, i. — uva, ae. — mercatūra, ae. — eloquentia, ae. — monstro. — medicīna, ae. — templum, i. — lucus, i. — herba, ae.

6. — 1 ἀφαιρτι. τοῦ ὀργάνου = διὰ μετὰ γιν. — 2 δέν. — 3 καθημερινῶς. — 4 = atque (= καί) fossā (ἀφαιρτι. τοῦ ὀργάνου).

Arma, ōrum. — telum, i. — pugno. — sagitta, ae. — longus, a, um. — bellum, i. — castra, ōrum. — collōco. — vallum, i. — fossa, ae. — firmo. — altus, a, um. — latus, a, um. — tutus, a, um.

7. — 1 quamquam = ἂν καί. — 2 διότι. — 3 Ἀπόλλων. — 4 ἐπειδή. — 5 καί (προσθετικῶς). — 6 ἀφαιρτι. τοῦ ὀργάνου = διὰ μετὰ γιν. — 7 κατ' ἔτος. — 8 in μετ' αἰτιατι. = εἰς μετ' αἰτιατι.

Clarus, a, um. — Graecus, i. — carus, a, um. — parvus, a, um. — Latōna, ae. — appello. — plenus, a, um. — laurus, i. — neco. — navigo.

8. — a) 1 διότι. — 2 ἂν καί. — 3 ὅμως. — 4 διότι. — 5 ἀφαιρτι. τοῦ ὀργάνου = διὰ μετὰ γιν. — 6 = atque (= καί) armis (ἀφαιρτι. τοῦ ὀργάνου). — 7 ἔθεν. — 8 διότι. — 9 ad μετ' αἰτιατι. = εἰς μετ' αἰτιατι. — 10 inter μετ' αἰτιατι. = μεταξὺ μετὰ γιν. inter ludos = κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν ἀγώνων. — 11 ἐπειδή. — 12 contra μετ' αἰτιατι. = ἐναντίον, κατὰ μετὰ γιν. — 13 bellum paro = παρασκευάζομαι πρὸς πόλεμον. — 14 ἄλλά.

Roma, ae. — aedifico. — murus, i. — novus, a, um. — oppidum, i. — vitupero. — secundus, a, um. — populus, i. — supero. — terra, ae. — finitimus, a, um. — occupo. — expugno. — dolus, i. — Sabīnus, i. — Sabīna, ae. — ludus, i. — publicus, a, um. — invito. — raptō. — discordia, ae. — placo. — amicitia, ae. — concilio.

b) 1 διατί. — 2 διότι. — 3 πῶς; — 4 ἂν καί. — 5 δέν.
Neco. — filia, ae.

9. — 1 Ἀντίβας. — 2 ante μετ' αἰτιατι. = πρὸ μετὰ γιν. — 3 his verbis = διὰ τῶνδε τῶν λέξεων: μὲ τὰς ἐξῆς λέξεις. — 4 ἐπειδή.

5 ὑμᾶς. — 6 nisi = ἐάν δέν. — 7 γενναίως. — 8 = atque vicis. — 9 νῦν. — 10 δτι. χρησιμεύουσα ὡς ἀντικείμε. τοῦ impērat. — 11 ἐάν. — 12 ex μετ' ἀφαιρητ. = ἐκ μετὰ γιν. — 13 ἐγώ. — 14 post μετ' αἰτιατ. = μετὰ μετ' αἰτιατ. — 15 λοιπόν. — 16 pro μετ' ἀφαιρητ. = ὀπίθω μετὰ γιν. — 17 ὑμῖν αὐτοῖς. — 18 τῇ βοήθειᾳ.

Anīmus, i. — Poeni, ōrum. — inflammo. — magnus, a, um. — pericūlum, i. — convōco. — Afrīca, ae. — supĕro. — campus, i. — vicus, i. — vasto. — impĕro. — libĕro. — impavīdus, a, um. — dono. — ignāvus, a, um. — vitupĕro. — castīgo. — focus, i. — dimīco. — auxilium, ii. — fugo. — hostia, ae. — immōlo. — celĕbro.

10. — a) 1 inter μετ' αἰτιατ. = μεταξὺ μετὰ γιν. — 2 situs, a, um = κείμενος. — 3 = atque sedŭlā (ἀφαιρητ. τοῦ ὀργάνου). — 4 εἶχον. — 5 ὅθεν. — 6 apud μετ' αἰτιατ. = παρὰ μετὰ δτι.

Etruria, ae. — Campania, ae. — priscus, a, um. — Latīni, ōrum. — industrius, a, um. — habĭto. — amplus, a, um. — frugĭfer, ĕra, ĕrum. — sedŭlus, a, um. — industria, ae. — ager, gri. — aro. — pascuum, i. — armenta, ōrum. — frumentum, i. — aurum, i. — argentum, i. — ignōro. — domicilium, ii. — ligneus, a, um. — hortus, i. — pomifer, ĕra, ĕrum.

b) 1 libĕri culpā malitiāque = ἀπὸ ἀλλαγμένον πταίσματος καὶ κακίας. — 2 εἶχον. — 3 καί. — 4 summus, a, um = μέγιστος.

Pius, a, um. — probus, a, um. — vir, viri. — justus, a, um. — liber, ĕra, ĕrum. — culpa, ae. — malitia, ae. — tranquillus, a, um. — vita, ae. — singŭli, ae, a. — pagus, i. — pulcher, chra, chrum. — aedifĭco. — sacer, era, crum. — donum, i. — creber, bra, brum.

11. — a) 1 δέκα. — 2 ἡ αἰτιατ. ἐπὶ χρόνου παρὰ Λατίνους σημαίνει ὅ,τι καὶ παρὰ τοῖς Ἑλλήσι, δηλ. τὴν χρονικὴν διάρκειαν. — 3 cum μετ' ἀφαιρητ. = πρὸς μετ' αἰτιατ. — 4 Ἀχιλλεύς. — 5 Ἐκτωρ. — 6 ἀφαιρετικὴ τοῦ κατὰ τι. — 7 ἐπειδὴ. — 8 Ἀγαμέμνων. — 9 ἀφαιρητ. τοῦ ὀργάνου. — 10 suus, a, um, κτητικὴ ἀντωνυμ. προσώπου γ'. — 11 a copiis sepĕro = ἀποχωρίζω ἀπὸ τοῦ στρατοῦ. — 12 in μετ' αἰτιατ. = εἰς μετ' αἰτιατ.

Annus, i. — Trojānus, i. — bello. — cunctus, a, um. — Patrō-

clus, i. — factum, i. — viōlo. — copiae, ārum. — revōco. — cetēri, ae, a. — propulso.

b) 1 τότε. — 2 σέ. — 3 εἶπεν. — 4 ut σύνδεσμος τελικῶς (= ἵνα) μεθ' ὑποτακτ. — 5 ἵνα μή. — 6 cum σύνδεσμος μεθ' ὑποτακτ. = ἐπειδή. — 7 ἐμέ. — 8 σύ. — 9 ad μετ' αἰτιατκ. = πρὸς μετ' αἰτιατκ. — 10 ὑποτακτ. προτροπὴν σημαίνουσα = ἄς μεθ' ὑποτακτ. — 11 si = ἐάν. — 12 ἀρκούντως· satis est = ἀρκεῖ. — 13 ab μετ' ἀφαιρτκ. = ἀπὸ μετὰ γνκ.

Renōvo. — expugno. — navigium, ii. — cremo. — juro. — lacrima, ae. — honestus, a, um. — miser, ěra, ěrum. — servo. — festino. — oro. — adversarius, ii.

c) 1 cum σύνδεσμος μεθ' ὑποτακτ. = ἀφοῦ. — 2 ἵνα. — 3 ὅτε. — 4 ἀφαιρτκ. τοῦ ὄργάνου. — 5 δὲν θὰ ἐφόνευεν. — 6 si μεθ' ὑποτακτ. παραγομένων χρόνων δηλοῖ ὑπόθεσιν ἀπραγματοποιήτων ἐν τῇ ἀποδόσει τίθεται ὡσαύτως ὑποτακτ. παραγομένων χρόνων (= ἐάν ἀνεκάλει... δὲν θὰ ἐφόνευεν). — 7 utinam (= εἴθε), μεθ' ὑποτακτ. παραγομένων χρόνων δηλοῖ εὐχὴν ἀνεκπλήρωτον.

Incito. — Priāmus, i. — advōlo. — incautus, a, um. — obtemperō. — vito.

12. — 1 ἐπειδή. — 2 λίαν. — 3 ἵνα. — 4 τῇ βοηθείᾳ. — 5 ἀφαιρτκ. τοῦ αἰτίου. — 6 ποτέ, κάποτε. — 7 ἐν μάχῃ. — 8 θὰ ἀτηλίζομεν. — 9 nisi (= ἐάν δὲν) μεθ' ὑποτακτ. παραγομένου χρόνου πρὸς δήλωσιν ὑποθέσεως μὴ πραγματοποιηθείσης. — 10 abs te = παρὰ σοῦ. — 11 cum μετ' ἀφαιρτκ. = πρὸς μετ' αἰτιατκ. — 12 ἀφοῦ. — 13 cum μετ' ἀφαιρτκ. = μετὰ μετὰ γνκ. — 14 ἐκ νέου.

Rusticus, a, um. — delecto. — servus, i. — nuntius, ii. — peritus, a, um. — nuntio. — Aequi, ōrum. — oppugno. — despōro. — aratrum, i. — remigro.

13. — 1 πάντοτε. — 2 εἴθε (πρβλ. 11, c, 7). — 3 ἄλλοι. — 4 ἀφαιρτκ. τοῦ κατὰ τι. — 5 ἤδη. — 6 ἀφαιρτκ. τοῦ ὄργάνου. — 7 cum μετ' ἀφαιρτκ. = πρὸς μετ' αἰτιατκ. — 8 ἀφαιρτκ. τοῦ αἰτίου. — 9 Σκίπλων. — 10 Κικῆσαρ. — 11 inter μετ' αἰτιατκ. = μεταξὺ μετὰ γνκ. — 12 doctus, a, um = πεπαιδευμένος. — 13 Κικέρων.

Bellicōsus, a, um. — humānus, a, um. — nomīno.

14. — 1 Ζεός. — 2 ποτέ, κάποτε. — 3 -ne ἐρωτηματικὸν μόριον προσαρτώμενον εἰς τὸ τέλος τῆς λέξεως, διὰ τῆς ὁποίας γίνεται ἡ ἐρώτησις = ἄρά γε? estisne? ἄρά γε εἴσθε; — 4 contentus, a, um (μετ' ἀφαιρτι.) = εὐχαριστημένος (μέ τι, ἀπό τι). — 5 nec... nec... neque = οὔτε... οὔτε... οὔτε. — 6 εἶπεν. — 7 ἐπειδή. — 8 εἶθε (πρβλ. 11, c, 7). — 9 pro μετ' ἀφαιρτι. = ἀντί μετὰ γιν. — 10 οὐδέποτε. — 11 sine μετ' ἀφαιρτι. = ἀνευ μετὰ γιν. — 12 apud μετ' αἰτιατι. = παρὰ μετὰ δτι. — 13 a μετ' ἀφαιρτι. = ἀπό μετὰ γιν. — 14 τότε. — 15 ἄπαζ. — 16 μετὰ ταῦτα. — 17 unus... alter = ὁ εἷς... ὁ ἕτερος. — 18 πρότερον. — 19 νῦν. — 20 μετ' ὀλίγον. — 21 ποτέ, κάποτε. — 22 δικαίως.

Interrōgo. — reliquus, a, um. — injucundus, a, um. — plenus, a, um. — molestia, ae. — navīgo. — longinquus, a, um. — com-pāro. — libēri, ōrum. — tutus, a, um. — ventus, i. — unda, ae. — clamo. — beātus, a, um. — bonus, a, um.

15. — 1 cum μετ' ἀφαιρτι. = μετὰ μετὰ γιν. — 2 ἡ (διαζευκτικ.). — 2 intra μετ' αἰτιατι. = ἐντός μετὰ γιν. — 4 plerumque = ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ. — 5 ἀφαιρτι. ἰδιότητος. — 6 intersum proeliis et bellis (δτι.) = παρευρίσσομαι (λαμβάνω μέρος) εἰς τὰς μάχας καὶ τοὺς πολέμους. — 7 διότι. — 8 πολὺν χρόνον. — 9 ἔνα. — 10 = atque alias: (alius, a, ud = ἄλλος, η, ο). — 11 πολλάνκις. — 12 οὔτινες. — 13 ἀφαιρτι. τοῦ αἰτίου. — 14 copiis (δτι.) praesum = προῖσταμαι, ἡγοῦμαι τοῦ στρατοῦ. — 15 amīcis (δτι.) adsum = παρίσταμαι, βοηθῶ τοῖς φίλοις.

Desum, defūi, deesse. — collōco. — figurā, ae. — oculus, i. — caeruleus, a, um. — capillus, i. — rutilus, a, um. — jucundus, a, um. — intersum, fūi, esse. — cupidus, a, um. — honestus, a, um. — ursus, i. — lupus, i. — aper, pri. — absum, aſūi, abesse. — praesum, fūi, esse. — adsum, affūi, adesse. — ignāvus, a, um. — voco.

16. — 1 non superātus esset = δὲν θὰ ἐνιχᾶτο. — 2 si praefuis-sent = ἐὰν προῖσταντο. — 3 βλ. 15, 4. — 4 ad μετ' αἰτιατι. = παρὰ μετ' αἰτιατι. — 5 ὅπου. — 6 ἐπὶ μετὰ γιν. πρὸς δήλωσιν τοῦ ποιητικοῦ αἰτίου. — 7 Μαάρβας. — 8 post μετ' αἰτιατι. = μετὰ μετ'

αίτιατ. — 9 ὅμως. — 10 ἐάν δὲν (πρβλ. 12, 9). — 11 ἀφαιρτικ. ποιη-
 τικοῦ αἰτίου = ὑπὸ μετὰ γνκ. — 12 θὰ ὑπέμενον. — 13 ὄνομαστ. πλη-
 θοντ. — 14 = ἀπὸ μετὰ γνκ. — 15 βλ. 14, 2. — 16 = Puplius =
 Πόπλιος. — 17 Μῦς. — 18 ὅστις. — 19 διότι.

Equitātus, ūs. — cornu, ūs. — Cannae, ārum. — dexter, tra,
 trum. — socius, i. — sinister, stra, strum. — lacus, ūs. — Trasi-
 mēnus, i. — luctus, ūs. — senātus, ūs. — mirus, a, um. — equus,
 i. — strepītus, ūs. — perturbo, āvi, ātum, āre. — Helvetii, ōrum. —
 sustento, āvi, ātum, āre. — currus, us. — Britannii, ōrum. — peric-
 ulōsus, a, um. — magistrātus, ūs. — impavīdus, a, um. — inter-
 ūtus, ūs. — servo, āvi, ātum, āre.

17. — 1 cum σύνδεσμος μεθ' ὑποτακτ. = ἀφοῦ. — 2 ἀφαιρτικ.
 τοῦ ὄργάνου. — 3 ἀφαιρτικ. τοῦ ποιητικοῦ αἰτίου = ὑπὸ μετὰ γνκ.
 res adversae ἀτυχίαι. — 4 ἡ αίτιατ. ἐπὶ χρόνου σημαίνει χρονικὴν
 διάρκειαν. — 5 Gallia Cisalpīna ἡ ἐντεῦθεν τῶν Ἀλπεων Γαλλία
 (ἡ σημερινὴ βόρειος Ἰταλία). — 6 ἀφαιρτικ. ιδιότητος. — 7 sine μετ'
 ἀφαιρτικ. = ἄνευ μετὰ γνκ. — 8 ad μετ' αίτιατ. = παρὰ μετ' αίτιατ. —
 9 procul a R. μακρὰν τῆς Ρώμης. — 10 σχεδόν. — 11 dimicātum
 est μάχη διεξήχθη. — 12 μόνον. — 13 res publicā πολιτεία. — 14 τέ-
 λος. — 15 δτι.

Exsilium, ii. — multo. — vexo. — planities, ēi. — intro. — spe-
 cies, ēi. — disciplīna, ae. — Etrusci, ōrum. — occūpo. — dubius, a,
 um. — fides, ēi. — implōro. — Allia, ae. — totus, a, um. — dies,
 ēi. — acies, ēi. — fugo. — servo. — miser, ěra, ěrum. — auxilium,
 ii. — secundus, a, um. — revōco. — pernicies, ēi.

18. — a) 1 βλ. 14, 21. — 2 cum σύνδεσμος μεθ' ὑποτακτ. = ἐπει-
 δῆ. — 3 cum μετ' ἀφαιρτικ. = μετὰ μετὰ γνκ. — 4 ἀφαιρτικ. ιδιότη-
 τος. — 5 nullus, a, um = οὐδεὶς. — 6 μᾶλλον. — 7 ἢ (συγκριτικός). —
 8 ἀφαιρτικ. τοῦ ὄργάνου. — 9 ἀφαιρτικ. τοῦ ποιητικοῦ αἰτίου = ὑπὸ
 μετὰ γνκ. — 10 non modo... sed etiam = ὅχι μόνον... ἀλλὰ καί. —
 11 ἐφάνετο.

Cimbrii, ōrum. — Teutōni, ōrum. — fecundus, a, um. — emī-
 gro, āvi, ātum, āre. — occūpo, āvi, ātum, āre. — advēna, ae. —

saevus, a, um. — vultus, ūs. — validus, a, um. — adventus, ūs. — metus, ūs.

b) 1 postquam, σύνδεσμ. χρονι. = ἀφοῦ. — 2 multis proeliis = ἐν πολλαῖς μάχαις. — 3 ὑπὸ μετὰ γινι., πρὸς δῆλωσιν τοῦ ποιητικοῦ αἰτίου. — 4 res bellīca = τὰ πολεμικά. — 5 ab μετ' ἀφαιρτι. = ἀπὸ μετὰ γινι. — 6 ἔπειτα. — 7 ὀνομαστ. πληθυντ. — 8 ἀφαιρτι. τοῦ ἀντικειμ. εἰς τὸ liberāti sunt. — 9 post μετ' αἰτιατικ. = μετὰ μετ' αἰτιατικ. — 10 ἀφαιρτι. τοῦ ὀργάνου. — 11 αὐτός. — 12 πατήρ.

Perītus, a, um. — permagnus, a, um. — redītus, ūs. — preliōsus, a, um. — dono, āvi, ātum, āre. — appello, āvi ātum, āre. — reliquiae, ārum.

19. — 1 ἐφ' ὅσον. — 2 raptus, a, um = ἀρπαγεῖς. — 3 intra μετ' αἰτιατικ. = ἐντὸς μετὰ γινι. — 4 ποσάκις. — 5 ut σύνδεσμος τελικὸς [= ἴνα] μεθ' ὑποτακτ. — 6 μάτην. — 7 utīnam [= εἴθε] μεθ' ὑποτακτ. ἐνεστ. ἢ παρακμ. δηλοῖ εὐχὴν ἐμπληρώσιμον. — 8 ἐνταῦθα. — 9 tam p. = τοσοῦτος διεξήγετο πόλεμος. — 10 ἀγὼν γίνεται. — 11 pro μετ' ἀφαιρτι. = διὰ μετὰ γινι. — 12 ante μετ' αἰτιατικ. = πρὸ μετὰ γινι. — 13 προβλέπω. — 14 βλέπω. — 15 utīnam [= εἴθε] μεθ' ὑποτακτ. παραγομένων χρόνων δηλοῖ εὐχὴν ἀνεκπλήρωτον. — 16 μηδέποτε. — 17 ne = ἴνα μή. — 18 ἀφαιρτι. τοῦ ἀντικειμ. εἰς τὸ priventur.

Stultus, a, um. — spero, āvi, ātum, āre. — habīto, āvi, ātum, āre. — murus, i. — rogo, āvi, ātum, āre. — imperium, ii. — divīnus, a, um. — obtempĕro, āvi, ātum, āre. — repudio, āvi, ātum, āre. — consīlium, ii. — muto, āvi, ātum, āre. — neco, āvi, ātum, āre. — adversarius, ii. — lacrimo, āvi, ātum, āre. — obsĕcro, āvi, ātum, āre. — privo, āvi, ātum, āre. — carus, a, um.

20. — 1 ἀφαιρτι. τοῦ ποιητικοῦ αἰτίου = ὑπὸ μετὰ γινι. — 2 res adversae = ἀτυχίαι. — 3 si = ἐάν. — 4 ἀφαιρτι. ιδιότητος. — 5 adversus μετ' αἰτιατικ. = πρὸς μετ' αἰτιατικ. — 6 si... negāret = ἂν ἤρνεῖτο. — 7 ἢ ἐπεκαλεῖσθε. — 8 ἐκεῖθεν: ἐξ ἐκεῖνου τοῦ τόπου. — 9 ἀφαιρτι. τοῦ ὀργάνου. — 10 insula... Tiberīna = ἡ νῆσος τοῦ Τιβέρεως. — 11 ὑποτακτ. δηλοῦσά προτροπὴν = ἄς μεθ' ὑποτακτ. — 12 ἐδῶ. — 13 τέλος. — 14 praeter μετ' αἰτιατικ. = πλὴν μετὰ γινι. —

15 situs, a, um = κείμενος. — 16 aut... aut = ἤ... ἢ. — 17 ad μετ' αἰτίατι. = παρὰ μετ' αἰτίατι. — 18 a μετ' ἀφαιρτι. = ὑπὸ μετὰ γνκ.

Molestus, a, um. — pestilentia, ae. — vasto, āvi, ātum, āre παθητ. vastor, vastātus sum, āri. — medīcus, i. — remedium, ii. — levo, āvi, ātum, āre. — nego, āvi, ātum, āre. — implōro, āvi, ātum, āre. — praeclārus, a, um. — Epidaurus, i. — navigium, ii. — sacrificium, ii. — aedifīco, āvi, ātum, āre. — porto, āvi, ātum, āre. — sano, āvi, ātum, āre.

21. — 1 σχεδόν. — 2 ἡ αἰτίατι. ἐπὶ χρόνου παρὰ Λατίνοις σημαίνει ὅτι καὶ παρὰ τοῖς Ἑλλησι, δηλ. χρονικὴν διάρκειαν. — 3 τέλος. — 4 Ὀδυσσεύς. — 5 βασιλεύς. — 6 ὅστις. — 7 ἴνα. — 8 δτι. χρησιμεύουσα ὡς ἀντικμ. εἰς τὸ ποσῆμ. — 9 ἀφαιρτι. τοῦ ὀργάνου. — 10 ὑποτακτ. δηλοῦσα προτροπήν = ἄς μεθ' ὑποτακτ. — 11 ἀφαιρτι. χρησιμεύουσα ὡς ἀντικμ. τοῦ complebimus τὸ δὲ armātus, a, um = ἐνοπλος. — 12 apud μετ' αἰτίατι. = παρὰ μετὰ δτι. — 13 ὅμιν. — 14 cum σύνδεσμος αἰτιολογκ. μεθ' ὑποτακτ. = ἐπειδὴ. — 15 ἔπειτα. — 16 ad μετ' αἰτίατι. = εἰς μετ' αἰτίατι.

Oppugno, āvi, ātum, āre. — Ithāca, ae. — placeo, ūi, itum ēre. — incīto, āvi, ātum, āre. — dolus, i. — adhibeo, ūi, itum, ēre. — consilium, ii. — pareo, ūi, ēre. — ligneus, a, um. — alvus, i. — compleo, ēvi, ētum, ēre. — propinquus, a, um. — Tenēdus, i. — exītus, ūs. — callīdus, a, um. — strenuus, a, um. — navīgo, āvi, ātum, āre. — lateo, ūi, ēre.

22. — 1 κατ' ἀρχάς. — 2 ἴνα. — 3 alii... alii = ἄλλοι μὲν... ἄλλοι δέ. — 4 τότε. — 5 Λαοκόων. — 6 cum μετ' ἀφαιρτι. = μετὰ μετὰ γνκ. — 7 ne = μήπως. — 8 δτι. χρησιμεύουσα ὡς ἀντικείμ. εἰς τὸ imineat. — 9 ab μετ' ἀφαιρτι. = παρὰ μετὰ γνκ. — 10 de patriā bene mereo = εὐεργετῶ τὴν πατρίδα. — 11 a μετ' ἀφαιρτι. = ἀπὸ μετὰ γνκ. — 12 τῇ διαταγῇ. — 13 ἀφαιρτι. τοῦ ποιητικοῦ αἰτίου.

Mirus, a, um. — adspectus, ūs. — praebeo, ūi, itum, ēre. — perterreo, ūi, itum, ēre. — festīno, āvi, ātum, āre. — effigies, ēi. — timeo, ūi, ēre. — sileo, ūi, ēre. — admoneo, ūi, itum, ēre. — advōlo, āvi, ātum, āre. — deleo, ēvi, ētum, ēre. — immineo, ēre. — fides, ēi. — habeo, ūi, itum, ēre. — displiceo, ūi, itum, ēre. —

mereo, ūi, ĭtum, ēre. — conservo, āvi, ātum, āre. — doleo, ūi, ēre. — defleō, ēvi, ētum, ēre. — deterreo, ūi, ĭtum, ēre. — studeo, ūi, ēre. — morsus, ūs. — hydra, ae.

23. — a) 1 ὄτε. — 2 βασιλεύς. — 3 μήπως. — 4 C. = Caius [πρόφ. Gajus]. — 5 a μετ' ἀφαιρτικ. = ὑπὸ μετὰ γιν. πρὸς δήλωσιν τοῦ ποιητικοῦ αἰτίου. — 6 διότι. — 7 consilium habeo = κάμνω συμβούλιον. — 8 quomōdo = πῶς. — 9 ἀφαιρτικ. χρησιμεύουσα ὡς ἀντικμ. τοῦ prohibēri, ὅπερ ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ posset. — 10 ἡδύνατο. — 11 εἶς. — 12 ex nobis ἐξ ἡμῶν. — 13 ὑποτακτ. δηλοῦσα προτροπήν = ἄς μεθ' ὑποτακτ. — 14 ἀφαιρτικ. τοῦ αἰτίου = διὰ μετ' αἰτιατικ. — 15 bello deterreor = ἀποτρέπομαι τοῦ πολέμου. — 16 a consilio deterreor = ἀποτρέπομαι τοῦ σχεδίου. — 17 ἀφαιρτικ. τοῦ ὄργάνου.

Clusium, ii. — terreo, ūi, ĭtum, ēre. παθ. terreor, ĭtus sum, ēri. — prohibeo, ūi, ĭtum, ēre. — adulescentūlus, i. — intro, āvi, ātum, āre. — metus, ūs. — poena, ae. — supplicium, ii. — pretiōsus, a, um. — vestimentum, i. — scriba, ae.

b) 1 cum μετ' ἀφαιρτικ. = μετὰ μετὰ γιν. — 2 ἀφαιρτικ. ἰδιότητος. — 3 τίς. — 4 σέ. — 5 in anīmo habeo = ἔχω ἐν νῷ, διανοοῦμαι. — 6 ἀφαιρτικ. τοῦ ποιητικοῦ αἰτίου. — 7 deceptus, a, um = ἀπατηθείς. — 8 διότι. — 9 σύ. — 10 βασιλεύς. — 11 ἴνα. — 12 ἐνέθηκε. — 13 ἀφαιρτικ. τοῦ αἰτίου = διὰ μετ' αἰτιατικ.

Falsus, a, um. — species, ēi. — cruciātus, ūs. — ira, ae. — inflammo, āvi, ātum, āre. — tormentum, i. — vexo, āvi, ātum, āre. — flamma, ae. — cremo, āvi, ātum, āre.

24. — 1 ἤδη. — 2 cum μετ' ἀφαιρτικ. = πρὸς μετ' αἰτιατικ. — 3 ἐπὶ πολλῶν χρόνων. — 4 primus pedītum = ὁ πρῶτος ἐκ τῶν πεζῶν. — 5 εἶς. — 6 ἀφοῦ. — 7 τέλος. — 8 διὰ τοῦτο. — 9 ἀφαιρτικ. τοῦ ὄργάνου. — 10 se ipse necāvit = αὐτὸς ἑαυτὸν ἐφόνευσεν = ἠτύοκτόνησεν.

Hamilear, āris. — Carthaginienses, ium. — pedes, ĭtis. — eques, ĭtis. — miles, ĭtis. — civis, is. — consul, ūlis. — ira, ae. — odium, ii. — hostis, is. — aliēnus, a, um. — Prusia, ae. — rex, gis. — Bithynia, ae. — senex, senis. — studeo, ūi, ēre. — venēnum, i.

25. — 1 summus, a, um = ὑπέρτατος. — 2 οὔτινες. — 3 cum μετ' ἀφαιρτικ. = μετὰ μετὰ γινκ. — 4 ad μετ' αἰτιατικ. = εἰς μετ' αἰτιατικ. — 5 ante μετ' αἰτιατικ. = πρὸ μετὰ γινκ. — 6 superātus a, um = ἥττημένος. — 7 ἀφαιρτικ. τοῦ ὀργάνου. — 8 πεζῆ. — 9 post μετ' αἰτιατικ. = ὀπισθεν μετὰ γινκ. — 10 ἔπειτα. — 11 totus, a, um = ὅλος. — 12 ἀφαιρτικ. τοῦ τρόπου = μετὰ μετὰ γινκ.

Homo, īnis. — mons, ntis. — Capitolīnus, a, um. — imperātor, ōris. — triumpho, āvi, ātum, āre. — commeo, āvi, ātum, āre. — currus, ūs. — triumphātor, ōris. — albus, a, um. — alligo, āvi, ātum, āre. — catēna, ae. — onēro, āvi, ātum, āre. — pes, pedis. — migro, āvi, ātum, āre. — appareo, ūi, ēre. — laetus, a, um. — clamor, ōris. — salūto, āvi, ātum, āre. — pecunia, ae.

26. — 1 Ti. = Tiberius. — 2 C. = Caius (πρόφ. Gajus). — 3 ἀφαιρτικ. ιδιότητος. — 4 tribunus plebis = δήμαρχος. — 5 ἀφαιρτικ. τοῦ κατὰ τι : amor patriae = ἡ πρὸς τὴν πατρίδα ἀγάπη, ἡ φιλοπατρία. — 6 apud μετ' αἰτιατικ. = παρὰ μετὰ δτικ. — 7 ἴνα. — 8 rogo legem = προτείνω νόμον. — 9 patres, um = οἱ πατρίκιοι. — 10 διότι. — 11 τῷ ὄντι, πράγματι.

Africānus, i — dignitas, ātis. — libertas, ātis. — fortitūdo, īnis. — auctoritas, ātis. — plebs, bis. — emineo, ūi, ēre. — condicio, ōnis. — levo, āvi, ātum, āre. — lex, legis. — placeo, ūi, ēre. — dominatio, ōnis. — periculōsus, a, um. — mors, rtis.

27. — 1 ἀφοῦ. — 2 ἐπὶ πολύ. — 3 ἀφαιρτικ. τοῦ ποιητικοῦ αἰτίου. — 4 hanc oratiōnem = τόνδε τὸν λόγον. — 5 habeo oratiōnem = ἀπαγγέλλω λόγον. — 6 ταύτας. — 7 ἐπειδὴ. — 8 δευτέραν φοράν, πάλιν. — 9 a μετ' ἀφαιρτικ. = ἀπὸ μετὰ γινκ. — 10 in amīmo habeo = διανοοῦμαι. — 11 ἀφαιρτικ. τοῦ ὀργάνου.

Sevērus, a um, — contio, ōnis. — oratio, ōnis. — durus, a, um. — molestus, a, um. — regio, ōnis. — fames, is. — senex, is. — virgo, īnis. — seditio, ōnis. — urbs, bis. — mons, ntis. — emīgro, āvi, ātum, āre. — sepāro, āvi, ātum, āre. — universus, a, um. — preces, cum. — promissum, i.

28. — a) 1 ἀφαιρτικ. τοῦ χρόνου. — 2 ᾧ = εἰς ὄν. — 3 ἀφαιρτικ.

ιδιότητος. — 4 ποτέ, κάποτε. — 5 per μετ' αἰτιατι. = διὰ μετὰ γενν.—
6 mare Aegaeum = Ἀιγαῖον πέλαγος. — 7 ἴνα. — 8 ὀνόματι. — 9
ἀφαιρτι. τοῦ κατὰ τι.

Tempus, pōris. — gens, ntis. — pulchritūdo, ūnis. — corpus,
pōris. — mare, ris. — Menelāus, ī — visīto, āvi, ātum, āre. — uxor,
ōris. — Helēna, ae. — Lacaena, ae.

b) 1 ὅτε. — 2 ab μετ' ἀφαιρτι. = ἀπὸ μετὰ γενν. — 3 ἴνα. — 4 sita
erat ἔκειτο. — 5 cum μετ' ἀφαιρτι. = μετὰ μετὰ γενν. — 6 ὅπου. — 7 ἐν
τῷ μεταξὺ. — 8 apertus, a, um = ἀναπεπταμένους, ἀνοιχτός. — 9 οὕτω. —
10 ἀφαιρτι. τοῦ ὄργάνου. — 11 τοῦτο.

Navis, is. — flumen, mīnis. — specto, āvi, ātum, āre. — Eurō-
tas, ae. — voluntas, ātis. — hospes, ūtis. — impēro, āvi, ātum, āre. —
fraus, fraudis. — rapto, āvi, ātum, āre. — jus, jūris. — hospitium,
ii. — viđo, āvi, ātum, āre. — scelus, ěris. — carmen, ūnis. — comme-
mōro, āvi, ātum, āre.

29. — 1 ἀφαιρτι. τοῦ χρόνου. — 2 ἀφαιρτι. ιδιότητος: amor
patriae et agricultūrae = ἀγάπη πρὸς τὴν πατρίδα καὶ τὴν γεωργίαν. —
3 de μετ' ἀφαιρτι. = περὶ μετὰ γενν. — 4 ἔδωκε. — 5 μᾶλλον. — 6
ἢ (συγκριτικῶς). — 7 τέλος, πρῶτον. — 8 τούτοις. — 9 τὰ ὅποια. —
10 ὕμν.

Laudabilis, e. — fertilis, e. — fidelis, e. — salutāris, e. — prae-
ceptum, ī. — opus, ěris. — utilis, e. — suāvis, e. — ars, rtis. — aetas,
ātis. — tristis, e. — turpis, e. — civilis, e. — termino 1. — insignis,
e. — similis, e. — communis, e. — omnis, e. — mortālis, e. — dissi-
milis, e. — brevis, e.

30. — 1 ἀφαιρτι. χρησιμεύουσα ὡς ἀντικείμενον τοῦ implet. —
2 circa μετ' αἰτιατι. = περὶ μετ' αἰτιατι. — 3 ἐνταῦθα. — in hac =
ἐν ταύτῃ. — 5 copiae equestres = τὸ ἵππικόν. — 6 secundus, a,
um = εὐνοϊκός, ἐπιτήδειος. — 7 copiae pedestres = τὸ πεζικόν. — 8
equestre proelium = ἵππομαχία. — 9 ἀφαιρτι. τοῦ ὄργάνου. — 10 ab μετ'
ἀφαιρτι. = ἀπὸ μετὰ γενν. — 11 prope μετ' αἰτιατι. = πλησίον μετὰ γενν.

Tyrrhēnus, a, um. — Adriaticus, a, um. — pateo, ūi, ěre. —
Apenninus, ī. — collis, is. — impleo, ěvi, ětum, ěre. — Padus, ī. —
celeber, bris, bre. — acer, cris, cre. — equester, stris, stre. — pede-

ster, stris, stre.— celer, ěris, ěre.— Ticīnus, i.— vulnĕro, āvī, ātum, āre.— litus, ōris.— paluster, stris, stre.

31.— 1 ἀφαιρτικ. τοῦ ὀργάνου.— 2 res secundae = εὐτυχίαι.— 3 res adversae = ἀτυχίαι.— 4 de μετ' ἀφαιρτικ. = περὶ μετὰ γυν.— solo aequo = κατεδαφίζω.— 6 διότι.— 7 ἴνα.

Tyrius, a, um.— Dido, ōnis.— prudens, ntis.— audax, ācis.— vetus, ěris.— mercātor, ōris.— dilīgens, ntis.— felix, īcis.— pars, rtis.— fertilis, e.— superbus, a, um.— constans, ntis.— despĕro, āvī, ātum, āre.— modestus, a, um.— vehĕmens, ntis.— solum, i.— admoneo, ūi, ĭtum, ĕre.

32.— 1 procul ab urbe μακρὰν τῆς πόλεως.— 2 ante μετ' αἰτιατικ. = πρὸ μετὰ γυν.— 3 αἰτιατικ. δηλοῦσα χρονικὴν διάρκειαν.— 4 ἀφαιρτικ. τοῦ χρόνου.— 5 ἀγών (πόλεμος) διεξήγετο.— 6 ἐκεῖ.— 7 ἐφ' ὅσον.— 8 post μετ' αἰτιατικ. = μετὰ μετ' αἰτιατικ.— 9 de μετ' ἀφαιρτικ. = περὶ μετὰ γυν.— 10 αὐτοῦ (δηλ. τοῦ δουρείου ἵππου).— 11 κάποτε.— 12 ἤδη.

Litus, ōris.— navis, is.— celĕber, bris, bre.— aestas, ātis.— hiens, ěmis.— Venus, ěris.— Sarpĕdon, ōnis.— expugnatio, ōnis.— ingens, ntis.— magnitūdo, ĭnis.— terrĭbilis, e.— crudĕlis, e.— caedes, is.— servitūdo, ĭnis.— Hecūba, ae.— dives, ĭtis.— felix, īcis.— pauper, ěris.— infĕlix, īcis.

33.— 1 ἀφαιρτικ. τοῦ χρόνου.— 2 ἧ (συγκριτικὸς).— 3 ἀφαιρτικ. χρησιμεύουσα ὡς ἀντικμ. εἰς τὸ liberavĕrat.— 4 πολὺ.— 5 ἀφαιρτικ. τοῦ ὀργάνου.— 6 καθὼς.— 7 ἀφαιρτικ. χρονικὴ δηλοῦσα τὸν χρόνον, ἐντὸς τοῦ ὁποίου γίνεταί τι.— 8 κατὰ μικρὸν.— 9 ἀφαιρτικ. τοῦ αἰτίου.— 10 facti sunt = ἐγένοντο.— 11 οἵτινες.— 12 ἀφαιρτικ. τοῦ κατὰ τι.— 13 ὅμως.— 14 multis proeliis = ἐν πολλαῖς μάχαις.— 15 δτι. χρησιμεύουσα ὡς ἀντικείμενον τοῦ parĕbant.

Medus, i.— infirmus, a, um.— ignāvus, a, um.— nobĭlis, e.— impĕtus, ūs.— Lydus, i.— Babylonius, i.— potens, ntis.— brevis, e.— spatium, ii.— amplus, a, um.— luxuria, ae.— imbellis, e.— mollis, e.— pareo, ūi, ĕre.

34.— 1 οὐδὲν.— 2 ἧ (συγκριτικὸς).— 3 ἔνθα.— 4 πολὺ.— 5

ἀφαιρτικ. τοῦ ὄργάνου. — 6 τί; — 7 ἐνταῦθα. — 8 ὅστις. — 9 vitam efflo = ἐκπνέω τὸν βίον: ἀποθνήσκω. — 10 ὄνοματι. — 11 ἴνα. — 12 nullus, a, um = οὐδεὶς. — 13 pugna navālis = ναυμαχία.

Marāthon, ōnis. — Thermopylae, ārum. — generōsus, a, um. — comes, itis. — clades, is. — Pausanias, ae. — Aristīdes, is.

35. — 1 προστακτ. τοῦ salveo. — 2 ποῦ; — 3 χθές. — 4 ἴνα. — 5 ὕπερ (βιβλίον). — 6 διότι. — 7 πόσον πολὺ. — 8 ὅστις νὰ εἶναι. — 9 τί. — 10 ἀσμένως, εὐχαρίστως. — 11 αὔριον. — 12 sub μετ' αἰτ. = περὶ μετ' αἰτ. — 13 - ne ἐρωτηματικὸν μόριον προσαρτώμενον ἐν τέλει τῆς λέξεως, διὰ τῆς ὁποίας γίνεται ἡ ἐρώπησις = ἄρά γε aderitisne? = ἄρά γε θὰ παρευρεθῆτε; — 14 μᾶλλον. — 15 ἦ (συγκριτικὸς). — 16 εὐθύς. — 17 τοῦτο. — 18 memoriā teneo = κρατῶ ἐν τῇ μνήμῃ, ἐνθυμοῦμαι. — 19 ὅ,τι. — 20 ἐπτά. — 21 ὅστις. — 22 ἡ πρόθεσις cum συντασσόμενη μετὰ τῆς ἀφαιρτικ. τῶν προσωπικῶν ἀντωνυμ. ἐπιτάσσεται. — 23 οὐδεὶς. — 24 δύναται. — 25 ὡς, καθώς. — 26 ἄρά γε ἀρκετά; — 27 gratiam habeo = ὑφείλω χάριν. — 28 unā cum = ὁμοῦ, μετὰ (μετὰ γνκ.). — 29 ἀφαιρτικ. τοῦ ὄργάνου. — 30 οἵτινες (μῦθοι). — 31 ἰδοῦ. — 32 προστακτ. τοῦ valeo.

Salveo, ēre. — ignōro, āvi ātum, āre. — arbor, ōris, — recito, āvi, ātum, āre. — vesper, ċri. — fabūla, ae. — historia, ae. — dictum, i. — sapiens, ntis. — gratus, a, um, — pecco, āvi, ātum, āre. — exclāmo, āvi, ātum, āre. — mors, rtis. — testamentum, i. — mando, āvi, ātum, āre. — Horatius, ii. — gratia, ae. — valeo, ūi, ēre.

36. — 1 ἀφοῦ. — 2 confirmo animum milītum = ἐνισχύω τὸ φρόνημα (τὸ θάρρος) τῶν στρατιωτῶν: ἐνθαρρύνω τοὺς στρατιώτας. — 3 ἀφαιρτικ. τοῦ ὄργάνου.

Poeni, ōrum. — video, vīdi, vīsum, ēre. — necessarius, a, um. — imprōbus, a, um. — opulentus, a, um. — opes, um. — manus, ūs. — timor, ōris. — Saguntum, i. — firmus, a, um. — Pyrenaei, ōrum.

37. — 1 pro μετ' ἀφαιρτικ. = ἕντι μετὰ γνκ. — 2 ὅστις. — 3 ἀφαιρτικ. τοῦ χρόνου. — 4 ἀφαιρτικ. τοῦ ὄργάνου. — 5 ita... ut = τόσον...

ὥστε.— 6 ἐξήλοε.— 7 ἴνα.— 8 οἴτινες.— 9 τῇ διαταγῇ.— 10 quamquam = ἂν καί.— 11 nonnullus, a, um = τίς.— 12 ὅτι.— 13 brevis = ἐν βραχεῖ (χρόνον).— 14 usque ad = μέχρι (μετὰ γιν.).

Perniciōsus, a, um.—administro, āvi, ātum, āre.— socius, i.— expīlo, āvi, ātum, āre.— terreo, ūi, ĭtum, ēre.— coēreco, ūi, ĭtum, ēre.— irrītus, a, um.—tempto, āvi, ātum, āre.— Etruria, ae.— accūso, āvi, ātum, āre.— relēgo, āvi, ātum, āre.— revōco, āvi, ātum, āre.— Antonius, ii.— aetas, ātis.

38.— a) 1 ut ἀποτελεσματικός μεθ' ὑποτακτ. = ὥστε.— 2 apud μετ' αἰτ. = παρὰ μετὰ δοκτ.— 3 ἴνα.

Tantus, a, um.— peregrīnus, a, um.

b) 1 ποτέ, κάποτε.— 2 ἐπτά.— 3 ἴνα.— 4 ἔπειτα.— 5 meā sentiētiā = κατὰ τὴν ἐμὴν γνώμην.— 6 pro μετ' ἀφαιρτκ. = ὑπὲρ μετὰ γιν.— 7 τότε.— 8 φαίνομαι.— 9 ἧ (συγκριτικός).— 10 usque ad = μέχρι (μετὰ γιν.).— 11 ἀφαιρτκ. ἰδιότητος.— 12 γιν. τῆς ἀξίας parvi aestīmo = ὀλίγον ἐκτιμῶ.— 13 paulo post = μετ' ὀλίγον.— 14 ita... ut = τόσον... ὥστε.— 15 de μετ' ἀφαιρτκ. = περὶ μετὰ γιν.

Numēro, āvi, ātum, āre.— regius, a um.— humānus, a, um.— cadūcus, a, um.— incertus, a, um.— paucus, a, um.— ūltimus, a, um.— tranquillus, a, um.— valetūdo, ĭnis.— felicītas, ātis.— dubīto, āvi, ātum, āre.

c) 1 ἀφαιρτκ. τοῦ χρόνου.— 2 ἀνωτέρω.— 3 ὥστε.— 4 ἡ πρόθεσις cum συντασσομένη μετὰ τῆς ἀφαιρτκ. τῶν ἀναφορικῶν ἀντωνυμιῶν ἐπιτάσσεται quibuscum = πρὸς & (ἔθνη).— 5 δέ.— 6 δηλ. rogo.— 7 ἰστάμενος.— 8 τρίς.— 9 memoriae mando = ἐντυπῶ (ἐγχαράττω) τῇ μνήμῃ.— 10 ἀφαιρτκ. τοῦ ποιητικοῦ αἰτίου.— 11 ἴνα.

Cogīto, āvi, ātum, āre.— rogo, i.— perturbo, āvi, ātum, āre.— recupēro, āvi, ātum, āre.

39.— 1 πέντε.— 2 de μετ' ἀφαιρτκ. = περὶ μετὰ γιν.— 3 utrum-an πότερον -ῆ.— 4 ἀφοῦ.— 5 pro μετ' ἀφαιρτκ. = κατὰ μετ' αἰτιατκ.— 6 erga μετ' αἰτιατκ. = πρὸς μετ' αἰτιατκ.— 7 διότι.— 8 ἂν καί.— 9 ἀφαιρτκ. τοῦ τρόπου = μετὰ μετὰ γιν.

Mulier, ēris.— propēro, āvi, ātum, āre.— acerbus, a, um.— aequus, a, um.— tolēro, āvi, ātum, āre.

40. —1 ἐπιμελῶς.— 2 φρονίμως.— 3 ἀφαιρτικ. τοῦ χρόνου.— 4 εἶχε συναθροίσει.— 5 ἴνα.— 6 ὅτε.— 7 ὀπῶθεν: ἀπὸ τοῦ.— 8 quominus τίθεται (ἀντὶ τοῦ ne) κατόπιν τῶν κωλύσεως σημαντικ. ρημ.= ἴνα μὴ, ὥστε νὰ μὴ.— 9 ἀφαιρτικ. τοῦ ποιητικοῦ αἰτίου.— 10 ἀφαιρτικ. τοῦ ὀργάνου.— 11 δικαίως.

Cibus, i.— nutrio, īvi, ītum, īre.— impertio, īvi, ītum, īre.— impedio, īvi, ītum, īre.— negotium, ii.— respondeo, ndī, nsum, ēre.— canto, āvi, ātum, āre.— audio, īvi, ītum, īre.— labōro, āvi ātum, āre.— oboedio, īvi, ītum, īre.— punio, īvi, ītum, īre.— esurio, īvi, ītum, īre.

41.— 1 ἀφοῦ.— 2 decimus, a, um = δέκατος.— 3 ἀφαιρτικ. τοῦ χρόνου.— 4 ἀφαιρτικ. τοῦ ὀργάνου.— 5 ἴνα — 6 κατ' ἀρχάς.— 7 οὐδέποτε.— 8 quantus, a, um = ὅπως.— 9 ἀλλά.— 10 neque... neque = οὔτε... οὔτε.— 11 ἔπειτα.— 12 ἀφαιρτικ. ἰδιότητος.— 13 ὥστε.— 14 = atque ibi.

Incendium, ii.— vincio, nxi, nctum, īre.— transporto, āvi, ātum, āre.— servio, īvi, ītum, īre.— Venus, ēris.— faciūsus, ōris.— probō, āvi, ātum, āre.— sentio, nsi, nsum, īre.— opto, āvi ātum, āre.— suadeo, suāsi, suāsum, ēre.— finio, īvi, ītum, īre.— fatigo, āvi, ātum, āre.— pietas, ātis.— umērus, i.— venio, vēni, ntum, īre.— reperio, reppēri, repertum, īre.

42.— 1 ὅτε.— 2 δτκ. χρησιμεύουσα ὡς ἀντικμ. τοῦ appropinquāret.— 3 ἀφαιρτικ. τοῦ ὀργάνου.— 4 ὅδε, ὡς ἐξῆς.— 5 ἐδῶ, εἰς τοῦτον τὸν τόπον.— 6 ἂν καί.— 7 ὡς.— 8 οὔτω.— 9 nisi = ἐὰν δὲν (πρβλ. 12, 9).— 10 ἀφαιρτικ. τοῦ ποιητικοῦ αἰτίου.

Sirēnes, um.— appropinquo, āvi, ātum, āre.— divīnus, a, um.— flos, ris.— vestio, īvi ἢ īi, ītum, īre.— dulcis, e.— cura, ae.— lenio, īvi ἢ īi, ītum, īre.— scio, īvi, ītum, īre.— vinculum, i.— religo, āvi, ātum, āre.

43.— a) 1 κατ' ἀρχάς.— 2 ἀφαιρτικ. τοῦ χρόνου.— 3 ante Christum natum = πρὸ τῆς γεννήσεως τοῦ Χριστοῦ.— 4 ἀφαιρτικ. τοῦ ἐμμέσου ἀντικμ. τοῦ liberavērunt.— 5 = ante Christum natum.— 6 qui... administrārent = ἴνα οὔτοι διοικήσωσι.— 7 πρὸς τούτοις.— 8 ἴνα.— 9 σχεδόν.— 10 διεξήγαγον.— 11 ἐν τῷ πολέμῳ.— 12 γιν. ἀντικμ. εἰς τὸ bello.— 13 ab = ἀπὸ μετὰ γιν.

Duo, duae, duo.— creo, āvi, ātum, āre.— administro, āvi, ātum, āre.— censor, ōris.— praetor, ōris.— aedilis, is.— quaestor, ōris.— amplifīco, āvi, ātum, āre.— Samnītes, um.

b) 1 ἀφαιρετικ. τοῦ χρόνου. — 2 = ἀπὸ μετὰ γενν. — 3 usque ad = μέχρι (μετὰ γενν.). — 4 ἀφαιρετικ. τοῦ ὀργάνου. — 5 ἐν διαφόροις χρόνοις. — 6 summa imperii = ἡ ἀρχηγία. — 7 δηλ. ὁ Πόπλιος Σκιπίων (ὑπάτος τῷ 218 π.Χ.) καὶ ὁ Γναῖος Σκιπίων (ὑπάτος τῷ 222 π.Χ.). — 8 δηλ. ὁ Πόπλιος Σκιπίων (ὑπάτος τῷ 205), ὁ υἱὸς τοῦ ἐν Ἰσπανίᾳ φονευθέντος Ποπλίου Σκιπίωνος. — 9 ἡ per ἐνταῦθα μετ' αἰτιατικ. ἐτέθη ἀντὶ ἀπλήρης αἰτιατικ. δηλοῦσης χρονικῆν διάρκειαν. — 10 κτηγμ. = ὡς νικητῆς. — 11 ἡ αἰτιατικ. ἐπὶ χρόνου δηλοῦ τὴν χρονικῆν διάρκειαν.

Punīcus, a, um.— idem, eādem, idem.— saecūlum, i.— Fabius, i.— dictātor, ōris.— diversus, a, um.— flagro, āvi ātum, āre.

c) 1 αἰτιατικ. δηλοῦσα χρονικῆν διάρκειαν. — 2 ἀφαιρετικ. τοῦ χρόνου. Atrox, ōcis.

d) 1 ἀφαιρετικ. τοῦ χρόνου. — 2 bellum civīle=ἐμφύλιος πόλεμος. — 3 ἀφαιρετικ. τοῦ ὀργάνου. — 4 κατέθλιψε, ἐματαίωσε. — 5 τέλος. — 6 ut... viderētur= ὥστε ἐφαίνεται. — 7 conjurātus, i= συνωμότης. — 8 pugna navālis = ἡ ναυμαχία. — 9 post Christum natum= μετὰ Χριστὸν γεννηθέντα= μετὰ τὴν γέννησιν τοῦ Χριστοῦ: μ.Χ. — 10 ἀφαιρετικ. τοῦ ἐμμέσου ἀντικμ. εἰς τὸ privavērunt.

Nefarius, a, um.— legio, ōnis.— Octaviānus, i.— heres, ēdis.

44. — 1 in somnis = καθ' ὕπνον. — 2 supra μετ' αἰτιατικ. = ὑπὲρ μετ' αἰτ. — 3 ἀφαιρετικ. τοῦ ὀργάνου. — 4 ἀφαιρετικ. ιδιότητος. — 5 τότε (ὅτε δηλ. ἐφονεύθη ὑπὸ τοῦ Ἀχιλλέως). — 6 διατί. — 7 mi, κλητικῆ τοῦ ἐνικοῦ τῆς κτητικῆς ἀνωντ. meus, a, um. — 8 a = ἀπὸ μετὰ γενν. — 9 dum = ἕως ὅτου. — 10 utīnam ne = εἴθε νὰ μὴ μεθ' ὑποτακτ. παραγομένου χρόνου δηλοῦ εὐχὴν ἀνεκπλήρωτον. — 11 a = ὑπὸ μετὰ γενν. — 12 δέ. — 13 nondum=οὐπω: δέν... ἀκόμη. — 14 ἴνα. — 15 ἀφαιρετικ. τοῦ ποιητικοῦ αἰτίου. — 16 ἀφαιρετικ. χρησιμεύουσα ὡς ἀντικεῖμ. εἰς τὸ solūtus est. — 17 εὐθύς.

Turpis, e.— lacēro, āvi, ātum, āre.— jaceo, ūi, ēre.— lectus, i.— metuo, ūi, ēre.— constituo, ūi, ūtum, ēre.— ruo, rūi, rūtum,

ĕre.—litus, ōris.— saevio, ūi, ĭtum, ĭre.—everto, rti, rsum, ĕre.—
 converto, rti, rsum, ĕre.— infĕri, ōrum.— descendo, ndi, nsum,
 ĕre.— elĭgo, lĕgi, lectum, ĕre.— comprehendo, ndi, nsum, ĕre.—
 solvo, lvi, solūtum, ĕre.— indūo, dūi, dūtum, ĕre.

45.— 1 ὅτε.— 2 ἀφαιρτικ. τοῦ ποιητικοῦ αἰτίου εἰς τὸ incensus.—
 3 cum μετ' ἀφαιρτικ.= μετὰ μετὰ γιν.— 4 cum... conflixerĭtis=
 ἀφοῦ συγκρουσθῆτε.— 5 ἀφαιρτικ. τοῦ ὀργάνου.— 6 utĭnam ne =
 εἴθε νὰ μὴ (πρβλ. 44, 10).

Abdūco, xi, ctum, ĕre. — incendio, ndi, nsum, ĕre. — prae-
 dīco, xi, ctum, ĕre.—addūco, xi, ctum, ĕre.— redūco, xi, ctum,
 ĕre.— deprehendo, ndi, nsum, ĕre.— conflĭgo, flixī, flictum, ĕre.
 — rego, xi, ctum, ĕre.— intellĕgo, lexī, lectum, ĕre.—
 verĭtas, ātis.— averto, rti, rsum, ĕre.— dirĭgo, rexi, rectum,
 ĕre.— neglĭgo, exi, ctum, ĕre.— contemno, mpsi, mptum, ĕre.—
 auris, is.

46.— 1 ὅτε.— 2 ita... ut =τόσον... ὥστε.— 3 apud μετ' αἰτια-
 τικ. = πρὸς μετ' αἰτιατικ.— 4 meis auspiciis (ἀφαιρτικ. τοῦ τρό-
 που) = ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν μου.— 5 magno proelio = ἐν μεγάλῃ
 μάχῃ.— 6 ne ἐρωτηματικ. μόριον προσαρτώμενον ἐν τέλει τῆς λέξεως,
 διὰ τῆς ὁποίας γίνεται ἡ ἐρώτησις = ἄρά γε metuitisne? ἄρά γε φο-
 βεῖσθε;— 7 μήπως.— 8 ἴνα.— 9 πρὶν ἤ.— 10 γιν. τῆς αἰτίας.— 11
 διότι.— 12 C. = Caius (πρόφ. Gajus).— 13 δύνανται.— 14 ἀφαιρτικ.
 τοῦ χρόνου.— 15 ἀφαιρτικ. τοῦ τρόπου.

Suĕbi, ōrum.— indīco, xi, ctum, ĕre.— gero, gessi, gestum,
 ĕre.— vinco, vici, victum, ĕre.— duco, xi, ctum, ĕre.— metuo,
 ūi, ĕre.— mitto, misi, missum, ĕre.— committo, mīsi, missum,
 ĕre.— restituo, stitūi, stitūtum, ĕre.— dico, xi, ctum, ĕre.— credo,
 dīdi, dītum, ĕre.— acuo. ūi, ūtum, ĕre.— posco, poposci, ĕre.

47.— 1 ἀφαιρτικ. τοῦ χρόνου.— 2 διότι.— 3 ἀφαιρτικ. τοῦ κατὰ
 τι.— 4 ἔκειτο.— 5 ὅταν.— 6 ἡ πρόθεσις cum συντασσομένη μετὰ
 τῆς ἀφαιρτικ. τῶν προσωπικῶν ἀντωνυμιῶν ἐπιτάσσεται.— 7 ἴνα.

Priĕna, ae.— Caria, ae.— capio, cĕpi, captum, ĕre.— fugio
 fūgi, fugītum, ĕre.— asporto, āvi, ātum, āre.— nonnullus, a,
 um.— facio, feci, factum, ĕre.— permitto, misi, missum, ĕre.

48.—1 εἶς.—2 ἀφοῦ.—3 accēdit, ut=συνέβη νά.—4 εὐθύς.—5 δτι.—6 contigit, ut = accēdit, ut.—7 μόνον.—8 ἕνα μή.—9 ἀφαιρτικ. τοῦ τρόπου.—10 ἀφαιρτικ. τοῦ ποιητικοῦ αἰτίου.—11 καταληφθεῖς.—12 omnino non=πάντως δέν: οὐδαμῶς.—13 δτι. χρησιμεύουσα ὡς ἀντικείμεν. εἰς τὸ praecipio.—14 ἕνα.

Vedius, ii.—Pollio, ōnis.—convivium, ii.—accumbo, cubū, cubitum, ěre.—vas, vasis.—frango, frēgi, fractum, ěre.—crystallinus, a, um.—piscina, ae.—rapio, rapūi, raptum, ěre.—jubeo, jussi, jussum, ěre.—objicio, jēci, jectum, ěre.—muraena, ae.—excido, cidi, ěre.—evado, si, sum, ěre.—comprehendo, ndi, nsum, ěre.—confugio, fūgi, fugitum, ěre.—peto, īvi, itum, ěre.—piscis, is.—interficio, fēci, fectum, ěre.—misericordia, ae.—moveo, mōvi, motum, ěre.—compleo 2.—praecipio, cēpi, ceptum, ěre.

49.—1 bello=ἐν πολέμῳ.—2 παθ. προκμ. τοῦ vineo.—3 cum μετ' ἀφαιρτικ. = μετὰ μετὰ γινκ.—4 cum... data esset = ὅτε ἐδόθη.—5 cum... non possent = ἐπειδὴ δέν ἠδύναντο.—6 oraculum consulo = ἐρωτῶ τὸ μαντεῖον.—7 consilium capio = λαμβάνω ἀποφασιν, ἀποφασίζω.—8 oraculum edo = χρησιμοδοτῶ.—9 ἀφαιρτικ. δηλοῦσα τὴν ἀπὸ τόπου κίνησιν = ἐξ Ἀθηνῶν.—10 μάτην.—11 peto ab aliquo aliquid = ζητῶ τι παρὰ τινος.—12 ἀλλά.—13 res militaris=τὰ πολεμικά.—14 κατὰ πρόωτον.—15 ignominia aliquid afficio = ὀνειδίζω τινά.—16 ἀφαιρτικ. τοῦ ὄργάνου.—17 facti sunt = ἐγένοντο.—18 ὥστε.—19 νοητέον τὸ est.—20 εὐτυχέστατα.

Jugum, i.—servitus, ūtis.—indignatio, ōnis.—tolero 1.—deficio, fēci, fectum, ěre.—dejicio, jēci, jectum, ěre.—Delphicus, a, um.—consulo, sulūi, sultum, ěre.—edo, edidi, editum, ěre.—peto, petivi, petitum, ěre.—accipio, cēpi, ceptum, ěre.—arcesso, īvi, itum, ěre.—qualis, e.—ignarus, a, um.—decipio, cēpi, ceptum, ěre.—afficio, fēci, fectum, ěre.—alacer, cris, ere.—pario, pepēri, partum, ěre.—concutio, cussi, cussum, ěre.—conficio, fēci, fectum, ěre.

50.—1 ὅτε.—2 ἐνθα.—3 σφόδρα, πολύ.—4 ne... quidem = οὐδέ.—5 ἀφαιρτικ. χρησιμεύουσα ὡς ἀντικείμεν. τοῦ uti (ἀπαρεμφ. τοῦ

utor).— 6 κάλλιον.— 7 irātus, a, um = ὀργισθεὶς.— 8 repēto poenas ab alīquo = τιμωρῶ τινα.— 9 αἴφνης.— 10 ὥστε.— 11 ἐπειδῆ.— 12 τέλος.— 13 ventus secundus = ὄριος ἄνεμος.

Aulis, īdis.— moror, ātus sum, āri.— venor, ātus sum, āri.— soleo, ītus sum, ēri.— gaudeo, gavisus sum, ēre.— arcus, ūs.— utor, usus sum, uti.— talis, e.— audeo, ausus sum, ēre.— repēto, īvi, ītum, ēre.— consēquor, consecūtus sum, sēqui.— egredior, gressus sum, grēdi.— possum, potui, posse.— Calchas, antis.— vates, is.— irascor, ātus sum, sci.— vereor, ītus sum, ēri.— verum, i.— profiteor, fessus sum, ēri.— polliceor, cītus sum, ēri.— tutor, ātus sum, āri.— nanciscor, nactus sum, nancisci.— cogō, coēgi, coāctum, ēre.

51.— 1 profectūrus sum, περιφραστικ. συζυγία = μέλλω νὰ πορευθῶ.— 2 ὅτε.— 3 λίαν, πολύ.— 4 ἀρχοῦντως.— 5 actūrus sum, περιφραστικ. συζυγία = μέλλω νὰ πράξω.— 6 nonne ἐρωτήματι. μόριον ἐν εὐθείαις ἐρωτήσεσι = πῶς δέν ;— 7 in anīmo habeo = διανοοῦμαι.— 8 num ἐρωτήματι. μόριον ἐν εὐθείαις ἐρωτήσεσι = μήπως, ἄρά γε ;— 9 κατὰ τὸ φαινόμενον.— 10 ἔνα.— 11 revēra = πράγματι (δὲ).— 12 castra pono = στρατοπεδεύω.— 13 ὅτι. χρησιμεύουσα ὡς ποιητικὸν αἴτιον τοῦ moriendum est = πρέπει ἡμεῖς ν' ἀποθάνωμεν.

Proficiscor, fectus sum, sci.— ephōrus, i.— ago, egi, actum, ēre.— barbārus, a, um.— adītus, ūs.— morior, mortūus sum, mori.— pono, posūi, positum, ēre.— allōquor, locūtus sum, lōqui.— licet, ūit, ēre.— consulatio, ōnis.— consūmo, sumpsi, sumptum, ēre.

52.— 1 ἀφαιρικ. τοῦ χρόνου.— 2 = ante Christum natum = πρὸ τῆς γεννήσεως τοῦ Χριστοῦ.— 3 ἀφαιρικ. χρησιμεύουσα ὡς ἀντικμ. τοῦ fungebantur fungor δὲ consulātu = τελῶ καθήγοντα ὑπάτου.— 4 ad μετ' αἰτιατικ. = παρὰ μετ' αἰτιατικ.— 5 invīto collēgā = ἄκοντος τοῦ συνάρχοντος.— 6 ἔνα μή.— 7 equestre proelium = ἵππομαχία.— 8 manum consēro = συμπλέκομαι, συνάπτω μάχην.— 9 ne... quidem = ὁδὲ.— 10 rem bene gero = τὸ πρᾶγμα (τὸν πόλεμον) διεξάγω καλῶς νικῶ.— 11 ἐπὶ τινι χρόνον.— 12 quoque

σύνδεσμος ἐπιτασόμενος : καί.— 13 tribūnus milītum = χιλιάρχος (διοικητής λεγεῶνος).— 14 ὅτε.— 15 ἔφιππος.— 16 ἀφαιρτικ. τοῦ ὀργάνου.— 17 ἀκόμη.— 18 non jam = οὐκέτι : δέν... πλέον.— 19 γνκ. πληθυντ. τῆς προσωπ. ἀνωνομίας τοῦ α' προσώπ.— 20 γνκ. δηλοῦσα τὴν ἐν τόπῳ στάσιν = ἐν Ρώμῃ.— 21 ἵνα.— 22 dum μετὰ ἐνεστώτος ἀντὶ παρτικ. dum colloquuntur = ἐνῶ συνδιελέγοντο.— 23 ἱστορικ. ἐνεστώς.

Consulātus, ūs.— fungor, netus sum, i.— Poenus, i.— Can-nae, ārum.— edūco, xi, etum, ěre.— sequor, secūtus sum, sequi.— desĕro, ůi, rtum, ěre.— pello, pepŭli, pulsum, ěre.— verto, rti, rsum, ěre.— consĕro, ůi, rtum, ěre.— fundo, fŭdi, fŭsum, ěre.— praetervĕhor, vectus sum, i.— sedeo, sedi, sessum, ěre.— saxum, i.— tueor, tuītus sum, ěri.— fatālis, e.— convalesco, valŭi, ěre.— uterque, utrāque, utrumque.— opprīmo, pressi, pres-sum, ěre.— munio, īvi, ītum, ěre.— collōquor, locŭtus sum, lōqui.— obrŭo, ůi, rŭtum, ěre.— eripio, ripŭi, reptum, ěre.

53.— 1 μέλλων νὰ πορευθῆ.— 2 ἐκ Καρχηδόνος.— 3 αὕτη δέ.— 4 ἐνῶ.— 5 quaero ex filio ἐρωτῶ τὸν υἱόν.— 6 ἄν.— 7 ἀσμένως.— 8 ἵνα μή.— 9 κλητ. τῆς ἀντων. meus ἐμός : mi fili υἱέ μου.— 10 καί.— 11 per μετ' αἰτιατικ. = κατὰ μετ' αἰτιατικ.— 12 tam - ut τόσον- ὥστε.— 13 πιστώς.— 14 ποτέ.

Conficio, fĕci, fectum, ěre.— sto, stĕti, stātum, āre.— quaero, quaesīvi, quaesītum, ěre.— accipio, cĕpi, ceptum, ěre.— cupio, pīvi, pītum, ěre.— blanditia, ae.— do, dĕdi, dātum, āre.— infestus, a, um.—

54.— 1 ἀφαιρτικ. τοῦ χρόνου.— 2 ἵνα.— 3 propter = διὰ μετ' αἰτιατικ.— 4 secundā fortunā τύχη ἀγαθῆ, με εὐνοϊκὴν τύχην : με τὴν εὖνοιαν (: τὴν βοήθειαν) τῆς τύχης.— 5 ὅτε.— 6 ἀφῆνης.— 7 adversus μετ' αἰτιατικ. = ἐναντίον μετὰ γνκ.

Hasdrŭbal, ālis.— illustris, e.— indōles, is.— transgredior, gressus sum, i.— gero, gessi, gestum, ěre.— subĭgo, ěgi, actum, ěre.— collĭgo, lĕgi, lectum, ěre.— indīco, dixi, dictum, ěre.— medĭtor, ātus sum, āri.— Vettōnes, um.— cado, cecĭdi, casum, ěre.

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟΝ

Λ Ε Ξ Ι Α Ο Γ Ι Ο Ν

Α

a, ab, και abs, πρόθεσις μετ' ἀφαιρτι. = 1) ἀπό· 2) ὑπό μετὰ γνκ. πρὸς δῆλωσιν τοῦ ποιητικοῦ αἰτίου.
 abdūco, xi, ctum, ěre, 3 ἀπάγω.
 absum, afūi, abesse, εἶμαι ἀπὼν, εἶμαι μακρῶν.
 ac, σύνδ. καί.
 accipio, cēpi, ceptum, ěre, 3 λαμβάνω, δέχομαι, παραδέχομαι.
 accumbo, cubūi, cubitum, ěre, 3 κατακλίνομαι (κατ' ἐξοχήν ἐπὶ τῶν δειπνούντων).
 accūso, āvi, ātum, āre, 1 κατηγοροῦ.
 acer, cris, cre, σφοδρὸς, δεινός.
 acerbus, a, um, πικρός.
 Achilles, is, ἄρ. Ἀχιλλεύς.
 acies, ēi, 0. 1) δξύτης· acies oculōrum δξύδερκεια· 2) (τάξις μάχης) παράταξις in acie ἐκ παρατάξεως, κατὰ μέτωπον· 3) μάχη.
 acuo, ūi, ūtum, ěre, 3 παροξύνω, παρορμῶ.

ad, πρόθεσις μετ' αἰτιατκ. = 1) παρὰ τι· τι· 2) ἐν τι· πρὸς τινα.
 addūxo, xi, ctum, ěre, 3 προσάγω, ἄγω.
 adhibeo, ūi, itum, ěre, 2 μεταχειρίζομαι.
 adhuc, ἐπίρρ. ἀκόμη.
 adītus, ūs, ἄρ. εἴσοδος.
 administro, āvi, ātum, āre, 1 διοικῶ.
 admoneo, ūi, itum, ěre, 2 παρακινῶ, προτρέπω.
 adōro, āvi, ātum, āre, 1 λατρεύω.
 Adriaticus, a, um, Ἀδριατικός.
 adsum, affūi, adesse, παρίσταμαι, βοηθῶ, παρευρίσκομαι.
 adulescentūlus, i, ἄρ. νεανίας, νέος.
 advēna, ae, ἄρ. ἔπηλυς.
 adventus, ūs, ἄρ. ἀφιξίς.
 adversarius, ii, ἄρ. ἐχθρός.
 adversus, πρόθ. μετ' αἰτιατκ. 1) = πρὸς μετ' αἰτιατκ. 2) = ἐναντίον μετὰ γνκ.
 adversus, a, um, ἐναντίος· res adversae = συμφοραί, ἀτυχίαι.
 advōlo, āvi, ātum, āre, 1 σπεύδω.

- aedificium, ii, οὐδ. οἰκοδόμημα.
 aedificō, āvi, ātum, āre, 1 οἰκο-
 δομῶ, κτίζω, κατασκευάζω.
 aedilis, is, ἄρ. ἀγορανόμος.
 Aegaeum mare, Αἰγαῖον πέλαγος.
 aeger, gra, grum, ἀσθενής.
 Aemilius, ii, ἄρ. Αἰμίλιος.
 aemulus, a, um, ἀντίζηλος.
 Aenēas, ae, ἄρ. Αἰνείας.
 Aequi, ōrum, ἄρ. Αἴκουοι (ἀρ-
 χαῖος Ἰταλικὸς λαὸς ἐγκατεστη-
 μένος εἰς τὴν ὄρεινὴν χώραν τοῦ
 ἄνω Ἀνίου (παραποτάμου τοῦ
 Τιβέρεως).
 aequo, āvi, ātum, āre, 1 ἰσῶ.
 aequo solo = κατεδαφίζω.
 aequus, a, um, ὀμαλός, ἴσος· ae-
 quus animus, ἀπάθεια, ἀταραξία
 ψυχῆς.
 aēr, aēris, ἄρ. ἀήρ.
 Aesculapius, ii, ἄρ. Ἀσκληπιός.
 aestas, ātis, θ. θέρος· aestate =
 κατὰ τὸ θέρος.
 aestimo, āvi, ātum, āre, 1 ἐκτι-
 μῶ· parvi aestimo ὀλίγον ἐκ-
 τιμῶ.
 aetas, ātis, θ. χρόνος (βίου), ἐ-
 ποχή.
 Aetna, ae, θ. Αἴτνη.
 afficio, fēci, fectum, ěre, 3 περι-
 βάλλω· afficio ignominiā = ὀ-
 νειδίζω.
 Afrīca, ae, θ. Ἀφρική.
 Africānus, a, um, Ἀφρικανός (ἐ-
 πωνυμία τοῦ Ποπλίου Κορη-
 λίου Σκιπίωνος, τοῦ νικητοῦ τοῦ
 Ἀννίβου).
 Agamemnon, ōnis, ἄρ. Ἀγαμέ-
 μνων.
 ager, gri, ἄρ. ἀγρός.
 ago, egi, actum, ěre, 3 ἔγω,
 πράττω.
 agricōla, ae, ἄρ. γεωργός.
 agricultūra, ae, θ. γεωργία.
 alācer, eris, e, πρόθυμος.
 albus, a, um, λευκός.
 Alexander, dri, ἄρ. Ἀλέξανδρος.
 aliēnus, a, um, ἀλλότριος, ξένος.
 aliquamdiu, ἐπίρρ. ἐπὶ τινα χρόνον.
 aliquando, ἐπίρρ. ποτέ, κάποτε.
 alius, a, ud, ἄλλος.
 Allia, ae, ἄρ. Ἀλλίας, μικρὸς
 παραπόταμος τοῦ Τιβέρεως ἐν
 Λατίῳ.
 alligo, āvi, ātum, āre, 1 προσ-
 δένω.
 allōquor, locūtus sum, lōqui, 3
 προσφωνῶ.
 Alpes, ium, θ. Ἀλπεις.
 alter, ěra, ěrum, ὁ ἕτερος.
 altus, a, um, ὑψηλός.
 alvus, i, θ. κοιλία.
 ambo, ae, o, ἀμφότεροι, αἱ, α.
 ambulo, āvi, ātum, āre, 1 περι-
 πατῶ.
 amicitia, ae, θ. φιλία.
 amīcus, i, ἄρ. φίλος.
 amo, āvi, ātum, āre, 1 ἀγαπῶ.
 amor, ōris, ἄρ. ἀγάπη· amor pa-
 triae = ἡ πρὸς τὴν πατρίδα ἀ-
 γάπη, φιλοπατρία.
 amplificō, āvi, ātum, āre, 1 ἐ-

- παυζάνω, ἐπειπεῖνω.
 amplius, a, um, εὐρύς, εὐρύχωρος, μέγας.
 Ancus, i, ἄρ. Ἄγκος.
 animus, i, ἄρ. ψυχή, νοῦς, φρόνημα, θάρρος.
 annus, i, ἄρ. ἔτος.
 ante, πρόθ. μετ' αἰτιατικ. = πρὸ (τοπικ. καὶ χρονικ.).
 antea, ἐπίρρ. πρότερον.
 antiquus, a, um, ἀρχαῖος, παλαιός.
 Antonius, ii, ἄρ. Ἀντώνιος.
 Apenninus, i, ἄρ. τὰ Ἀπέννινα ὄρη.
 aper, pri, ἄρ. κάπρος.
 apertus, a, um, ἀνοικτός.
 Apollo, īnis, ἄρ. Ἀπόλλων.
 appareo, ūi, itum, ēre, 2 φαίνομαι.
 appello, āvi, ātum, āre, 1 καλῶ, ἰνυμάζω.
 apporto, āvi, ātum, āre, 1 προσκομίζω, φέρω.
 appropinquo, āvi, ātum, āre, 1 πλησιάζω.
 apud, πρόθ. μετ' αἰτιατικ. = παρὰ μετὰ δτικ. ἢ πρὸς μετ' αἰτιατικ.
 aqua, ae, θ. ὕδωρ.
 aquila, ae, θ. ἀετός.
 ara, ae, θ. βωμός.
 aratrum, i, οὐδ. ἄροστρον.
 arbor, ōris, θ. δένδρον.
 arcesso, īvi, itum, ēre, 3 μεταπέμπομαι, στέλλω καὶ προσκαλῶ.
 arcus, ūs, ἄρ. τόξον.
 argentum, i, οὐδ. ἄργυρος.
 Ariovistus, i, ἄρ. Ἀριόβιστος.
 Aristides, is, ἄρ. Ἀριστείδης.
 arma, ōrum, οὐδ. ὅπλα (ἀμυντικά)· ἀντίθετ. tela, ōrum ὅπλα (ἐπιθετικά).
 armatus, a, um, ἔνοπλος.
 armentum, i, οὐδ. ἀγέλη.
 aro, āvi, ātum, āre, 1 ἀροστροῦ, καλλιερῶ.
 arguo, ūi, ūtum, ēre, 3 κατηγοροῦ.
 ars, artis, θ. τέχνη.
 arx, arcis, θ. ἀκρόπολις.
 Asia, ae, θ. Ἀσία.
 aspectus, ūs, ἄρ. θέα, ὄψις.
 asper, ĕra, ĕrum, τραχύς, σφοδρός.
 asporto, āvi, ātum, āre, 1 ἀποκομίζω.
 at, σύνδ. ἀλλά, δέ.
 ater, tra, trum, σκοτεινός, μέλας· dies ater ἡμέρα ἀποσφράς.
 Athēnae, ārum, θ. Ἀθῆναι.
 Atheniensis, e, Ἀθηναῖος· οὐσ. Athenienses, ium, ἄρ. πληθ. οἱ Ἀθηναῖοι.
 atque, σύνδ. καί.
 atrox, ōcis, δεινός, φοβερός.
 Attica, ae, θ. Ἀττικῆ.
 auctoritas, ātis, θ. ἐπιρροή, ὑπόληψις.
 audacia, ae, θ. τόλμη.
 audax, ācis, τολμηρός.
 audeo, ausus, sum, ēre, 2 τολμῶ.

audio, īvi, ītum, īre, 4 ἀκούω.
Augustūlus, ī, ἄρ. Αὐγουστύλος.
Augustus, ī, ἄρ. Αὐγουστος.

Aulis, īdis, θ. Αὐλίας.

auris, is, θ. οὖς· praebeo aures
alicui προσέχω εἰς τινα, ἀκούω
τινά.

aurum, ī, οὐδ. χρυσός.

auspiciūm, ii, οὐδ. 1) οἰωνοσκο-
πία· 2) ἀρχηγία.

aut, σύνδεσμος = ἤ (διαζευκτι-
κός).

autem, σύνδεσμος = δέ, ὅμως.

auxiliūm, ii, οὐδ. βοήθεια.

averto, rti, rsum, ěre, 3 ἀπο-
τρέπω.

avia, ae, θ. μάμμη.

avus, ī, ἄρ. πάππος.

B

Babyloniī, ōrum, ἄρ. Βαβυλώνιοι.

Bacchus, ī, ἄρ. Βάκχος.

barbārus, a, um, βάρβαρος.

beātus, a, um, εὐδαίμων.

bellicōsus, a, um, πολεμικός.

bellīcus, a, um, πολεμικός· res
bellīca τὰ πολεμικά.

bello, āvi, ātum, āre, 1 πολεμῶ.

bellum, ī, πόλεμος.

bene, ἐπίρρ. καλῶς.

benignus, a, um, εὐμενής.

bestia, ae, θ. θηρίον, ζῷον.

Bias, antis, ἄρ. Βίας.

Bithynia, ae, θ. Βιθυνία.

blanditia, ae, θ. θωπεία (μάλιστα
ἐν τῷ πληθ.).

bonus, a, um, ἀγαθός, καλός.

Brennus, ī, ἄρ. Βρέννος (ἀρχηγ-
γός τῶν Γάλλων).

brevis, e, βραχὺς· brevis (tem-
pore) ἐν βραχεῖ χρόνῳ· ἐντός
ὀλίγου χρόνου.

Britanni, ōrum, ἄρ. Βρεταννοί.

Brutus, ī, ἄρ. Βροῦτος.

C

C= Caius, ī, (πρόρρ. Gajus),
ἄρ. Γάιος.

cado, cecīdi, casum, ěre, 3 πί-
πτω (ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μά-
χης), φονεύομαι.

cadūcus, a, um, φθαρτός, μά-
ταιος.

caedes, is, θ. σφαγή.

caeruleus, a, um, κυανούς.

Caesar, āris, ἄρ. Καῖσαρ.

Calchas, antis, ἄρ. Κάλχας.

callīdus, a, um, πανοῦργος.

Camillus, ī, ἄρ. Κάμιλλος, Ρω-
μαῖος στρατηγός καὶ πολιτικός
τοῦ Δ' αἰῶνος π.Χ.

Campania, ae, θ. Καμπανία, γώ-
ρα ἐπὶ τῆς Δ. παραλίας τῆς
Ἰταλίας.

campus, ī, ἄρ. πεδιάς.

Cannae, ārum, θ. Κάνναι (πόλις
τῆς Ἀπουλίας, χώρας ἐπὶ τῆς
NA. πλευρᾶς τῆς Ἰταλίας).

canto, āvi, ātum, āre, 1 ᾄδω,

- ψάλλω.
 capio, cēpi, captum, ěre, 3 λαμβάνω, καταλαμβάνω, κυριεύω.
 capillus, i, ἄρ. κόμη.
 Capitolium, ii, οὐδ. Καπιτώλιον (ἡ ἀκρόπολις τῆς ἀρχαίας Ρώμης ἐπὶ τοῦ Καπιτωλίνου λόφου)· Capitolinus, a, um, Καπιτωλίος· Capitolinus mons Καπιτώλιος λόφος.
 capto, āvi, ātum, āre, 1 θηρῶ, συλλαμβάνω.
 caput, capitis, οὐδ. πρωτεύουσα (ἐπὶ τόπου).
 Caria, ae, θ. Καρία.
 carmen, ĩnis, οὐδ. ᾠσμα, ποίημα.
 Carthaginienses, ium, ἄρ. οἱ Καρχηδόνιοι.
 Carthāgo, ĩnis, θ. Καρχηδών.
 carus, a, um, προσφιλής.
 casa, ae, θ. καλύβη.
 castigo, āvi, ātum, āre, 1 κολάζω, τιμωρῶ.
 castra, ōrum, οὐδ. στρατόπεδον.
 catēna, ae, θ. ἄλυσις.
 Catilīna, ae, ἄρ. Κατιλίνας.
 Cato, ōnis, ἄρ. Κάτων, Ρωμαῖος πολιτικός καὶ συγγραφεὺς (234-149 π.Χ.).
 causa, ae, θ. αἰτία.
 celer, bris, bre, ὀνομαστός, περίφημος, πολυάνθρωπος.
 celerbro, āvi, ātum, āre, 1 ψάλλω, ὑμνῶ.
 celer, ěris ěre, ταχύς.
 celeritas, ātis, θ. ταχύτης.
 cena, ae, θ. δεῖπνον.
 censor, ōris, ἄρ. τιμητής.
 centesimus, a, um, ἑκατοστός.
 certāmen, ĩnis, οὐδ. ἀγών.
 cerva, ae, θ. ἔλαφος.
 cetēri, ae, a, οἱ λοιποί.
 Christus, i, ἄρ. Χριστός.
 cibus, i, ἄρ. τροφή.
 cicāda, ae, θ. τέττιξ.
 Cicēro, ōnis, ἄρ. Κικέρων.
 Cimbri, ōrum, ἄρ. Κίμβροι.
 Cineinnātus, i, ἄρ. Κικινινᾶτος.
 circa, πρόθ. μετ' αἰτιατικ. = περὶ τινα, περίξ τινός.
 Cisalpīnus, a, um, ὁ ἐντεῦθεν τῶν Ἑλλήνων.
 cīvilis, e, πολιτικός· bellum cīvīle = ἐμφύλιος πόλεμος.
 cīvis, is, ἄρ. πολίτης, συμπολίτης.
 cīvitas, ātis, θ. πολιτεία.
 clades, is, θ. ὄλεθρος, συμφορά, ἦπτα.
 clamo, āvi, ātum, āre, 1 κραυγάζω.
 clamor, ōris, ἄρ. κραυγή.
 clarus, a, um, περίφημος, ἑνδοξος, ὀνομαστός.
 classis, is, θ. στόλος.
 claudus, a, um, χωλός.
 Clusium, ii, οὐδ. Κλούσιον (πόλις τῆς Ἑπρωρίας).
 coāctus, a, ctum, ἀναγκασθείς.
 coērcēo, ūi, ĩtum, ěre, 2 συγκρατῶ.
 cogito, āvi, ātum, āre, 1 σκέπτομαι.

cogo, coēgi, coactum, ěre, 3 ἀ-
ναγκάζω.

Collatīnus, ī, ἄρ. Κολλατίνος.

collēga, ae, ἄρ. συνάρχων.

collīgo, lēgi, lectum, ěre, 3 συν-
αθροίζω.

collis, is, ἄρ. λόφος.

collōco, āvi, ātum, āre, 1 τάσσω,
τοποθετώ, ιδρύω.

colloquīum, ii, οὐδ. συνδιάλεξις,
συνομιλία.

collōquor, locūtus sum, lōqui, 3
συνδιαλέγομαι.

colonia, ae, θ. ἀποικία.

coma, ae, θ. κόμη.

comes, ītis, ἄρ. ὀπαδός, ἑταῖρος.

commemōro, āvi, ātum, āre, 1
μνημονεύω.

commeo, āvi, ātum, āre, 1 πο-
ρεύομαι.

committo, mīsi, missum, ěre, 3
συνάπτω.

commōdo, āvi, ātum, āre, 1 δί-
δω, δανείζω.

commūnis, e, κοινός.

compāro, āvi, ātum, āre, 1 πορί-
ζομαι, ἀποκτώ, παρασκευάζω.

compleo, ēvi, ētum, ēre, 2
πληρῶ.

comprehendo, ndi, nsum, ěre, 3
λαμβάνω.

concilio, āvi, ātum, āre, 1 συν-
άπτω.

concutio, cussi, cussum, ěre, 3
διασειώ, παραλύω.

condicio, ōnis, θ. κατάσταση.

conditor, ōnis, ἄρ. ιδρυτής.

conficio, fēcī, fectum, ěre, 3
1) τελῶ· 2) τελειώνω τι, πε-
ρατώ.

confirmo, āvi, ātum, āre, 1 ἐνι-
σχύω.

conflīgo, flixi, flictum, ěre, 3
συμπλέκομαι.

confugio, fūgi, fugitum, ěre, 3
καταφεύγω.

conjurātus, ī, ἄρ. συνωμότης.

conscientia, ae, θ. συνείδησις.

consēquor, secūtus sum, sēqui, 3
ἐπακολουθῶ.

consēro, serūi, rtum, ěre, 3· con-
sēro manum, συμπλέκομαι, συν-
άπτω μάχην.

conservo, āvi, ātum, āre, 1 δια-
φυλάττω, διατηρῶ.

consilium, ii, οὐδ. σκέψις, σχέδιον,
συμβουλή, γνώμη, συμβούλιον,
ἀπόφασις.

constans, ntis, εὐσταθής, καρτε-
ρικός.

constantia, ae, θ. εὐστάθεια, καρ-
τερία.

constituo, ūi, ūtum, ěre, 3 καθί-
στημι, ἵστημι, παρατάσσω, ἀπο-
φασίζω.

consul, ūlis, ἄρ. ὕπατος.

consulātus, ūs, ἄρ. ὑπατεία.

consūlo, sulūi, ltum, ěre, 3 συμ-
βουλεύομαι, ἐρωτώ.

consultatio, ōnis, θ. διαβούλιον,
σύσκεψις.

consūmo, sumpsi, sumptum, ěre,

3 καταναλίσσω.
 contemno, mpsi, mptum, ěre, 3
 καταφρονῶ.
 contentus, a, um, εὐχαριστημέ-
 νος.
 contio, ōnis, θ. συνέλευσις.
 contra, πρόθ. μετ' αἰτιατικ. = ἀ-
 πέναντι, κατά τινος.
 convalesco, valūi, ěre, 3 ἀναρ-
 ρώνομαι.
 converto, ti, rsum, ěre, 3 μετα-
 βάλω, μετατρέπω.
 convivium, ii, οὐδ. συμπόσιον.
 convecō, āvi, ātum, āre, 1 συγ-
 καλῶ.
 copia, ae, θ. ἀφθονία· ἐν τῷ πληθ.
 copiae, ārum = δύναμις (στρα-
 τιοτική), στρατός.
 Corinthus, i, θ. Κόρινθος.
 Cornelia, ae, θ. Κορνηλία.
 corōna, ae, θ. στέφανος.
 cornu, ūs, οὐδ. κέρας (στρατοῦ).
 corpus, ōris, οὐδ. σῶμα.
 cotidie, ἐπίρρ. καθημερινῶς.
 eras, ἐπίρρ. αὔριον.
 creber, bra, brum, πολυάριθμος.
 credo, dīdi, dītum, ěre, 3 πι-
 στεύω.
 cremo, āvi, ātum, āre, 1 καίω.
 Cremōna, ae, Κρεμώνη.
 ereo, āvi, ātum, āre, 1 ἐκλέγω.
 eresco, erēvi, erētum, ěre, 3 ἀν-
 ξάνομαι.
 Croesus, i, ἄρ. Κροῖσος.
 cruciātus, ūs, ἄρ. βάζανος.
 crudēlis, e, σκληρός.

crystallīnus, a, um, κρυστάλλινος.
 culpa, ae, θ. πταῖσμα.
 eum, πρόθ. μετ' ἀφαιρετικ. = σύν,
 μετά τινος, πρὸς τινα. — σύνδ.
 ὅτε, ἀφοῦ, ἐπειδὴ.
 cunctus, a, um, σύμπας.
 cupiditas, ātis, θ. ἐπιθυμία.
 cupio, pīvi, pītum, ěre, 3 ἐπι-
 θυμῶ.
 cupīdus, a, um, ἐπιθυμητικός.
 cur, ἐπίρρ. διατί.
 cura, ae, θ. μέριμνα, φροντίς.
 currus, ūs, ἄρ. ἄρμα.
 Cyrus, i, ἄρ. Κύρος.

D

de, πρόθ. μετ' ἀφαιρετικ. = περί
 τινος.
 dea, ae, θ. θεά.
 debeo, ūi, ūtum, ěre, 2 ὀφείλω.
 decem, δέκα.
 decīmus, a, um, δέκατος.
 decipio, cēpi, ceptum, ěre, 3 ἀ-
 πατῶ.
 Decius, ii, ἄρ. Δέκιος.
 deficio, fēci, fectum, ěre, 3 ἀφι-
 σταμαι, ἀποστατῶ.
 defleo, ēvi, ētum, ěre, 2 θρηνῶ,
 κλαίω τινά ἢ τι.
 déinde, ἐπίρρ. ἔπειτα.
 dejicio, jēci, jectum, ěre, 3 ἀπο-
 βάλω, ἀποσείω.
 delecto, āvi, ātum, āre, 1 τέρπω.
 deleo, ēvi, ētum, ěre, 2 καταστρέ-
 φω, ἀφανίζω.

- Delphīcus, a, um, Δελφικός.
 Delus, i, θ. Δῆλος.
 demum, ἐπίρρ. τέλος, τὸ πρῶτον,
 κατὰ πρῶτον.
 denique, ἐπίρρ. τέλος.
 denūo, ἐπίρρ. ἐκ νέου.
 deprehendo, ndi, nsum, ěre, 3
 συλλαμβάνω.
 descendo, ndi, nsum, ěre, 3 κατα-
 βαίνω.
 desĕro, serŭi, rtum, ěre, 3 κατα-
 λείπω, παραιτῶ εἰς τὸ μέσον.
 despĕro, āvi, ātum, āre, 1 ἀπελπίζομαι,
 χάνω κάθε ἐλπίδα.
 desum, defŭi, deesse, ἐλλείπω.
 deterreo, ŭi, ĭtum, ěre, 2 κωλύω,
 ἀποτρέπω.
 deus, i, ἄρ. θεός.
 dexter, xtra, xtrum, δεξιός.
 Diāna, ae, θ. Ἄρτεμις.
 dico, xi, ctum, ěre, 3 λέγω.
 dictātor, ōris, ἄρ. δικτάτωρ.
 dictum, i, οὐδ. ρητόν, ἀπόφθεγμα.
 Dido, ōnis, θ. Διδὼ (Θυγάτηρ τοῦ
 Βήλου, βασιλέως τῆς Τύρου)
 ἢ Καρχηδῶν ἐκτίσθη ὑπ' αὐτῆς
 τῷ 888 π.Χ.
 dies, eī, ἄρ. ἡμέρα· in dies = καθ'
 ἡμέραν.
 dignitas, ātis, θ. ὑπόληψις.
 diligens, ntis, ἐπιμελής.
 diligenter, ἐπίρρ. ἐπιμελῶς.
 dimico, āvi, ātum, āre, 1 ἀγωνίζομαι,
 μάχομαι.
 Diomēdes, is, ἄρ. Διομήδης.
 dirigo, rexi, rectum, ěre, 3 διευ-
- θύνω.
 disciplīna, ae, θ. τάξις, πειθαρχία.
 discordia, ae, θ. διχόνοια, ἔρις.
 displiceo, ŭi, ĭtum, ěre, 2 ἀπα-
 ρέσκω.
 dissimilis, e, ἀνόμοιος.
 diu, ἐπὶ πολὺ, πολὺν χρόνον.
 diversus, a, um, διάφορος.
 dives, ĭtis, πλούσιος.
 divinus, a, um, θεῖος.
 divitiae, ārum, θ. πλοῦτος.
 do, dēdi, dātum, dāre, 1 δίδω.
 doctrīna, ae, θ. ἐπιστήμη, παι-
 δεία.
 doctus, a, um, πεπαιδευμένος.
 doleo, ŭi, ěre, 2 λυποῦμαι.
 dolor, ōris, ἄρ. λύπη, πόνος.
 dolus, i, ἄρ. δόλος.
 domesticus, a, um, οικιακός.
 domicilium, ii, οὐδ. κατοικία.
 dominatio, ōnis, θ. ἐξουσία, δε-
 σποτεία, κυριαρχία.
 domīnus, i, ἄρ. κύριος.
 dono, āvi, ātum, āre, 1 δωροῦ-
 μαι, προσφέρω δῶρα, φιλο-
 δωρῶ.
 donum, i, οὐδ. δῶρον.
 dubito, āvi, ātum, āre, 1 ἀμφι-
 βάλλω.
 dubius, a, um ἀμφίβολος· res du-
 bia κρίσιμος περίστασις.
 ducentesimus, a, um, διακοσιο-
 στός.
 duco, duxi, ductum, ěre, 3 ἄγω, ὀ-
 δηγῶ, λαμβάνω (τινά) μαζί μου.

dulcis, e, ἡδύς, γλυκός.
 dum, σύνδ. ἐφ' ὅσον, ἕως ὅτου,
 ἐνῶ.
 duo, duae, duo, δύο.
 duodēcim, δώδεκα.
 duodesexagesīmus, a, um, πεντη-
 κοστὸς ὄγδοος.
 durus, a, um, σκληρός.
 dux, ducis, ἄρ. ἀρχηγός, στρα-
 τηγός.

E

ecce, ἰδοῦ.
 edo, dīdi, dītum, ἔρε, 3 ἐκδίδω.
 edūco, xi, ctum, ἔρε, 3 ἐξάγω.
 effigies, eī, θ. (ἀφ)ομοίωμα, εικόν.
 efflo, āvi, ātum, āre, 1 ἐκπνέω·
 efflo vitam = ἐκπνέω τὸν βίον,
 ἀποθνήσκω.
 ego, ἐγώ.
 egredior, egressus sum, egrēdi,
 3 ἐξέρχομαι, ἐκπλέω.
 elīgo, elēgi, electum, ἔρε, 3 ἐκ-
 λέγω.
 eloquentia, ae, θ. εὐγλωττία.
 emīgro, āvi, ātum, āre, 1 ἐξανί-
 σταμαι, μετοικῶ.
 emineo, ūi, ēre, 2 ἐξέχω, δια-
 πρέπω.
 enim, σύνδ. διότι.
 Ephialtes, is, ἄρ. Ἐφιάλης.
 ephōrus, i, ἄρ. ἔφορος (ἐν
 Σπάρτῃ).
 Epidaurus, i, θ. Ἐπίδαυρος.
 eques, equītis, ἄρ. ἵππεύς.

equester, stris, stre, ἵππικός· co-
 piae equestres = τὸ ἵππικόν·
 equestre proelium = ἵππομα-
 χία.
 equitātus, ūs, ἄρ. ἵππικόν.
 equus, i, ἄρ. ἵππος.
 erga, πρόθ. μετ' αἰτιατικ. = πρὸς
 μετ' αἰτιατικ.
 eripio, ripūi, reptum, ἔρε, 3 ἐξ-
 αρπάζω, ἀπαλλάσσω, σφίζω.
 esurio, īvi, ītum, īre, 4 πεινώ.
 ei, σύνδ. καί.
 etiam, σύνδ. καί (προσθετικός),
 προσέτι.
 etiamsi, ei καί, ἂν καί.
 Etruria, ae, θ. Ἐτρουρία (νῦν
 Τοσκάνη)· χώρα ἐπὶ τῆς Δ. πα-
 ραλίας τῆς Ἰταλίας.
 Etrusci, ōrum, ἄρ. Ἐτροῦσκοί
 (Τυρρηνοί).
 Eurōpa, ae, θ. Εὐρώπη.
 Eurōtas, ae, ἄρ. Εὐρώτας.
 evādo, si, sum, ἔρε, 3 ἐκφεύγω.
 everto, ti, sum, ἔρε, 3 κατα-
 σκάπτω.
 ex, πρόθ. μετ' ἀφαιρετικ. = ἐκ.
 excīdo, cīdi, ἔρε, 3 (ἐκ)πίπτω.
 exleāmo, āvi, ātum, āre, 1 ἀνα-
 φωνῶ.
 exercītus, ūs, ἄρ. στρατός.
 exītus, ūs, ἄρ. ἐκβασίς.
 expīlo, āvi, ātum, āre, 1 συλῶ,
 λεηλατῶ.
 expugnatio, ōnis, θ. ἐκπόρθησις.
 expugno, āvi, ātum, āre 1 ἐκπο-
 λιορκῶ, ἐκπορθῶ, νικῶ.

exsilium, ii, οὐδ. ἐξορία.
 exspecto, āvi, ātum, āre, 1 περι-
 μένω.

F

fabŭla, ae, θ. μῦθος.
 faciŭs, ōris, οὐδ. πρᾶξις, ἔργον
 (μάλιστα πονηρόν).
 facio, fēci, factum, ěre, 3 ποιῶ.
 factum, i, οὐδ. ἔργον, πρᾶξις.
 falsus, a, um, ψευδής.
 fama, ae, θ. φήμη.
 fames, is, θ. πείνα.
 fatālis, e, μοιραῖος, ὀλέθριος.
 fatīgo, āvi, ātum, āre, 1 κατα-
 πονῶ.
 Favius, ii, ἄρ. Φάβιος.
 fecundus, a, um, εὐφορος.
 felicissīme, εὐτυχέστατα.
 felicītas, ātis, θ. εὐτυχία, εὐδαι-
 μονία.
 felix, icis, εὐτυχής, εὐδαίμων.
 femīna, ae, θ. γυνή.
 fenestra, ae, παράθυρον.
 fere, ἐπίρρ. σχεδόν.
 fertilis, e, εὐφορος.
 festīno, āvi, ātum, āre, 1 σπεύδω.
 fidēlis, e, πιστός.
 fidelīter, ἐπίρρ. πιστῶς.
 fides, ěi, θ. 1) πίστις· 2) ἔνορκος
 διαβεβαίωσις, ὑπόσχεσις· 3) προσ-
 τασία, βοήθεια.
 fidus, a, um, πιστός.
 figūra, ae, θ. μορφή.
 filia, ae, θ. θυγάτηρ.

filius, ii, ἄρ. υἱός.
 finio, īvi, ītum, īre, 4 τελειώνω.
 finis, is, θ. τέλος· ἐν τῷ πληθ. =
 χώρα.
 finitīmus, a, um, ὄμορος, γει-
 τονικός.
 fio, factus sum, fiēri, γίγνομαι.
 firmo, āvi, ātum, āre, 1 στερεῶ,
 ὀχυρῶ.
 firmus, a, um, ὀχυρός.
 flagro, āvi, ātum, āre, 1 καίο-
 μαι.
 flamma, ae, θ. φλόξ.
 floreo, ūi, ěre, 2 ἀκμάζω.
 flos, floris, ἄρ. ἄνθος.
 flumen, mīnis, οὐδ. ποταμός.
 fluvius, ii, ἄρ. ποταμός.
 focus, i, ἄρ. ἐστία.
 formīca, ae, θ. μύρμηξ.
 fortis, e, γενναῖος, ἀνδρείος.
 fortīter, γενναίως, ἀνδρείως.
 fortitudo, īnis, θ. ἰσχύς, ἀνδρεία.
 fortūna, ae, θ. τύχη.
 fossa, ae, θ. τάφος.
 frango, frēgi, fractum, ěre, 3
 θραύω.
 frater, tris, ἄρ. ἀδελφός.
 fraus, fraudis, θ. ἀπάτη.
 frons, ndis, θ. φύλλωμα.
 fructus, ūs, ἄρ. καρπός.
 frugīfer, ěra, ěrum, καρποφόρος.
 frumentum, i, οὐδ. σῖτος.
 frustra, ἐπίρρ. μάτην.
 fuga, ae, θ. φυγή.
 fugio, fūgi, fugītum, ěre, 3 φεύ-
 γω.

fugo, āvi, ātum, āre, 1 φυγα-
δεύω, τρέπω εἰς φυγήν.
fungor, netus sum, ī, 3 ἐπιτελῶ.
fundo, fūdī, fūsum, ĩre, 3 δια-
σκορπίζω.
futūrus, a, um, μέλλον· futūrum
tempus τὸ μέλλον.

G

galea, ae, θ. κράνος, περιεστρα-
λαία.
Gallia, ae, θ. Γαλλία.
gallīna, ae, θ. ὄρνις, ἀλεκτορίς.
Gallus, ī, ἀρ. Γάλλος.
gallus, ī, ἀρ. ἀλέκτωρ.
gaudeo, gavīsus sum, ĩre, 2
χαίρω.
gaudium, īi, οὐδ. χαρά.
generōsus, a, um, γενναϊόφρων,
μεγαλόψυχος.
gens, ntis, θ. ἔθνος.
Germania, ae, θ. Γερμανία.
Germānus, ī, ἀρ. Γερμανός.
gero, gessi, gestum, ĩre, 3 πράτ-
τω, κατορθῶ· gero bellum =
διεξάγω πόλεμον, πολεμῶ.
gladius, īi, ἀρ. ξίφος.
gloria, ae, θ. δόξα.
Gracchus, ī, ἀρ. Γράκχος.
Graecia, ae, θ. Ἑλλάς.
Graecus, ī, ἀρ. Ἕλληγ.
gratia, ae, θ. χάρις, εὐγνωμοσύνη.
gratus, a, um, ἀρεστός.
gravis, e, βαρὺς, δεινός, ὀχληρός.
gravīter, ἐπίρρ. βαρέως.

H

habeo, ūi, ĩtum, ĩre, 2 ἔχω· in
anīmo habeo = διανοοῦμαι gra-
tiam habeo = ὀφείλω χάριν·
habeo oratiōnem = ἀπαγγέλλω
λόγον.
habīto, āvi, ātum, āre, 1 κα-
τοικῶ.
Hamilcar, āris, ἀρ. Ἀμίλκαρ.
Hannībal, ālis, ἀρ. Ἀννίβας.
Hasdrūbal, ālis, ἀρ. Ἀσδρούβας.
hasta, ae, θ. δόρυ.
Hector, ōris, ἀρ. Ἑκτωρ.
Hecūba, ae, θ. Ἑκάβη.
Helēna, ae, θ. Ἑλένη.
Helvetii, ōrum, ἀρ. Ἑλβετοί.
herba, ae, θ. χόρτον, βοτάνη,
χλόη.
heres, ēdis, ἀρ. κληρονόμος.
heri, ἐπίρρ. χθές.
hic, ἐπίρρ. ἐνταῦθα.
hic, haec, hoc, ὅδε, οὗτος.
hiems, ĩmis, θ. χειμῶν· hieme
κατὰ τὸν χειμῶνα.
Hispania, ae, θ. Ἰσπανία.
historia, ae, θ. ἱστορία.
hodie, ἐπίρρ. σήμερον.
Homērus, ī, ἀρ. Ὅμηρος.
homo, īnis, ἀρ. ἄνθρωπος.
honestus, a, um, ἔντιμος.
Horatius, īi, ἀρ. Ὁράτιος.
hortor, ātus sum, āri, 1 προ-
τρέπω.
hortus, ī, ἀρ. κῆπος.
hospes, ĩtis, ἀρ. ξένος, φιλοξενού-

μενος παρά τινι.
 hospitium, ii, ουδ. ξενία, φιλο-
 ξενία.
 hostia, ae, θ. ιερεῖον, σφάγιον.
 Hostilius, ii, ἀρ. Ὅστίλιος.
 hostis, is, ἐχθρός, πολέμιος.
 huc, ἐπίρρ. ἐδῶ, εἰς τοῦτον τὸν
 τόπον.
 humānus, a, um, φιλόανθρωπος,
 ἀνθρώπινος.
 hydra, ae, θ. ὕδρα (νερόφιδο).

I

ibi, ἐπίρρ. ἐκεῖ.
 idem, eadem, idem, ὁ αὐτός.
 igitur, σύνδ. λοιπόν.
 ignārus, a, um, ἄπειρος.
 ignavia, ae, θ. δειλία.
 ignāvus, a, um, ἄτομος, δειλός.
 ignominia, ae, θ. ὄνειδος.
 ignōro, āvi, ātum, āre, 1 ἀγνοῶ.
 ille, a, ud, ἐκεῖνος.
 illustris, e, ἐπιφανής, λαμπρός.
 illustro, āvi, ātum, āre, 1 ὑμνῶ.
 imbellis, e, ἀπόλεμος.
 immigrō, āvi, ātum, āre, 1 μετα-
 κίζω.
 immineo, ēre, 2 ἐπικρέμαμαι, ἀ-
 πειλῶ.
 immōlo, āvi, ātum, āre, 1 θυσι-
 ἀζω.
 immortālis, e, ἀθάνατος.
 impavīdus, a, um, ἀπτόητος, θαρ-
 ραλέος.
 impedio, īvi, ītum, īre, 4 κω-

λύω, ἐμποδίζω.
 imperātor, ōris, ἀρ. αὐτοκράτωρ,
 στρατηγός.
 imperium, ii, ουδ. κράτος, ἀρχή,
 ἐξουσία, προσταγή.
 impēro, āvi, ātum, āre, 1 ἄρχω,
 διατάσσω.
 impertio, īvi, ītum, īre, 4 μετα-
 δίδωμι, δίδω μέρος ἐκ τινος.
 impētus, ūs, ἀρ. ἔφοδος.
 impleo, ēvi, ētum, ēre, 2 πληρῶ.
 implōro, āvi, ātum, āre, 1 ἐπι-
 καλοῦμαι.
 imprōbus, a, um, φαῦλος, κακός.
 in, πρόθ. 1) μετ' αἰτιατικ. = εἰς,
 πρὸς· 2) μετ' ἀφαιρετικ. = ἐν.
 incautus, a, um, ἀπροφύλακτος,
 ἀπερίσκεπτος.
 incendium, ii, ουδ. πυρπόλησις,
 πυρκαϊά.
 incendo, ndi, nsum, ĩre, 3 ἀνά-
 πτω, ἐξάπτω, πυρπολῶ, καίω.
 incertus, a, um, ἀβέβαιος.
 incito, āvi, ātum, āre, 1 προτρέ-
 πω, παροτρύνω.
 incolā, ae, ἀρ. κάτοικος.
 inde, ἐπίρρ. ἐκεῖθεν, ἐκ τούτου.
 indico, dixi, ctum, ĩre, 3 κη-
 ρύσσω.
 indignatio, ōnis, θ. ἀγανάκτησις.
 indoles, is, θ. εὐφυΐα.
 indūo, dūi, dūtum, ĩre, 3 ἐνδύω.
 industria, ae, θ. φιλοπονία.
 industrius, a, um, φιλόπονος.
 infelix, īeis, δυστυχής.
 inferi, ōrum, ἀρ. οἱ κάτω, οἱ ἐν

"Αδου = ὁ Ἄδης.	μετὰ γιν.
infestus, a, um, δυσμενής, ἐχθρός.	intro, āvi, ātum, āre, 1 εἰσέρ- χομαι.
infīdus, a, um, ἄπιστος.	invīto, āvi, ātum, āre, 1 προσ- καλῶ.
infirmus, a, um, ἀσθενής.	invītus, a, um, ἄκων.
inflammo, āvi, ātum, āre, 1 πα- ροξύνω, ἐξάπτω, διεγείρω.	Iphigenīa, ae, θ. Ἰφιγένεια.
ingens, ntis, μέγιστος, ἄπειρος.	ipse, a, um, αὐτός.
inimīcus, a, um, δυσμενής inimī- cus, i, οὔσ. ἀρ. ἐχθρός.	ira, ae, θ. ἡ ὀργή.
initium, ii, οὐδ. ἀρχή· initio, ἀ- φαιρτκ. τοῦ χρόνου = κατ' ἀρ- χάς.	irascor,—, irasci, 3 ὀργίζομαι.
injicio, jēci, jectum, ěre, 3 ἐμ- βάλλω.	irātus, a, um, ὀργισθείς.
injucundus, a, um, ἀηδής, ἀπερ- πής.	irītus, a, um, μάταιος.
injuria, ae, θ. ἀδικία.	is, ea, id, αὐτός, οὗτος.
inquit, εἶπε.	iste, ista, istud, οὗτος.
insidiae, ārum, θ. ἐνέδρα, ἐνέδραι.	ita, ἐπίρρ. οὕτω· ita... ut = 1) τό- σον... ὥστε· 2) οὕτως... ὥστε.
insignis, e, ἐπιφανής, ἔνδοξος.	Italia, ae, θ. Ἰταλία.
insūla, ae, θ. νῆσος.	itāque, σύνδ. ἔθεν.
insum, fui, esse, ἐνυπάρχω.	itērum, ἐπίρρ. δευτέραν φοράν, πάλιν.
intellĕgo, exi, ectum, ěre, 3 ἐν- νοῶ.	Ithāca, ae, θ. Ἰθάκη.
inter, πρόθ. μετ' αἰτιατ. = μεταξύ.	
interficio, fēci, fectum, ěre, 3 φο- νεύω.	J
intĕrim, ἐπίρρ. ἐν τῷ μεταξύ.	jaceo, ūi, ěre, 2 κεῖμαι, κατάνει- μαι.
interītus, ūs, ἀρ. καταστροφή, ὄλε- θρος.	jam, ἐπίρρ. ἤδη· non jam = οὐκ- έτι· jam diu πολλὴν ἤδη χρόνον.
interrĕgo, āvi, ātum, āre, 1 ἐ- ρωτῶ.	Janus, i, ἀρ. Ἰανός.
intersum, fui, esse, παρευρίσκο- μαι· intersum bellis = λαμβάνω μέρος εἰς τοὺς πολέμους.	jubeo, jussi, jussum, ěre, 2 δια- τάσσω.
intra, πρόθ. μετ' αἰτιατκ. = ἐντὸς	jucundus, a, um, εὐχάριστος, ἡδύς.
	jugum, i, οὐδ. ράχης (ἔρους), ζυγός (δουλείας).
	Julius, ii, ἀρ. Ἰούλιος.
	Juppīter, Jovis, ἀρ. Ζεὺς.

jure, δικαίως.
 juro, āvi, ātum, āre, 1 ὀμνῶ,
 ὀρκίζομαι.
 jus, juris, οὐδ. δίκαιον.
 jus-jurandum, juris jurandi, οὐδ.
 ὄρκος.
 jussus, ūs, ἄρ. εὐχρ. μόνον ἐν τῇ
 ἐν. ἀφαιρτικ. jussū = τῇ δια-
 ταγῇ.
 justus, a, um, δίκαιος.
 juvenis, is, ἄρ. νέος.

L

labor, ōris, ἄρ. μόχθος, ταλαιπω-
 ρία.
 labōro, āvi, ātum, āre, 1 μοχθῶ,
 κοπιᾶζω, ἐργάζομαι.
 Lacaena, ae, θ. Λάκαινα.
 Lacedaemonius, a, um, Λακεδαι-
 μόνιος· οὐσ. Lacedaemonii, ō-
 rum, ἄρ. Λακεδαιμόνιοι.
 lacēro, āvi, ātum, āre, 1 σπαράτ-
 τω, διασχίζω, κατακρουεργῶ.
 lacrīma, ae, θ. δάκρυον.
 lacrīmo, āvi, ātum, āre, 1 δα-
 κρῶ.
 lacus, ūs, ἄρ. λίμνη.
 laetus, a, um, εὐθυμος, φαιδρός.
 Laocoon, ntis, ἄρ. Λαοκόων.
 lateo, ūi, ēre, 2 κρύπτομαι.
 Latīni, ōrum, ἄρ. Λατῖνοι.
 Latīnus, i, ἄρ. Λατῖνος.
 Latium, ii, οὐδ. τὸ Λάτιον.
 Latōna, ae, θ. Λητώ.
 latus, a, um, εὐρύς.

laudabīlis, e, ἐπαινετός, ἀξιέπαι-
 νος.
 laudo, āvi, ātum, āre, 1 ἐπαινώ,
 δοξάζω.
 laurus, i, θ. δάφνη.
 laus, laudis, θ. ἔπαινος.
 lectus, i, ἄρ. κλίνη.
 legātus, i, ἄρ. πρεσβευτής.
 legio, ōnis, θ. λεγεών (σώμα στρα-
 τιωτικὸν ἐκ πεζῶν καὶ ἵππέων
 παρ' ἀρχαίους Ρωμαίους, δυνάμεις
 4.000—6.000 ἀνδρῶν).
 lenio, īvi καὶ īi, ītum, īre, 4
 πραϋνῶ.
 Lentūlus, i, ἄρ. Λέντλος.
 Leonīdas, ae, ἄρ. Λεωνίδας.
 levītas, ātis, θ. κουφότης, κουφό-
 νοις.
 levo, āvi, ātum, āre, 1 ἀνακου-
 φίζω.
 lex, legis, θ. νόμος.
 libenter, ἐπίρρ. ἀσμένως.
 liber, ēra, ērum, ἐλεύθερος, ἀπηλ-
 λαγμένος.
 liber, bri, ἄρ. βιβλίον.
 libēri, ōrum, ἄρ. τὰ τέκνα.
 libēro, āvi, ātum, āre, 1 ἐλευθερῶ,
 ἀπαλλάσσω.
 libertas, ātis, θ. ἐλευθερία.
 licet, licūt, ēre, 2 ἐπιτρέπεται.
 ligneus, a, um, ξύλινος.
 littērae, ārum, θ. γράμματα, ἐπι-
 στήμια.
 litus, ōris, οὐδ. ἀκτή, παραλία.
 locus, i, ἄρ. τόπος, θέσις.
 longinquus, a, um, ἀπομεμα-

κρυσμένους.
 longus, a, um, μακρός.
 lorica, ae, θ. θώραξ.
 luctus, ūs, ἀρ. πένθος.
 lucus, i, ἀρ. ἄλσος, ἱερὸν δάσος.
 ludus, i, ἀρ. παιγνίδιον ἐν τῷ
 πληθ. = ἀγῶνες.
 lupus, i, ἀρ. λύκος.
 luxuria, ae, θ. τρυφή, ἡδυπά-
 θεια.
 Lydi, ōrum, ἀρ. Λυδοί.
 Lysander, dri, ἀρ. Λύσανδρος.

M

Maecenas, ātis, ἀρ. Μαικήνας· εὐ-
 γενῆς καὶ πλούσιος Ρωμαῖος,
 φίλος τοῦ αὐτοκράτορος Αὐ-
 γούστου.
 magis, ἐπίρρ. μᾶλλον.
 magistrātus, ūs, ἀρ. ἀρχή· ἐν τῷ
 πληθ. = ἄρχοντες.
 magnitudo, ĩnis, θ. μέγεθος.
 magnus, a, um, μέγας, πολὺς.
 Maharbal, ālis, ἀρ. Μάαρβας.
 major, jus, μείζων· majōres, um
 = πρόγονοι.
 malitia, ae, θ. κακία.
 malum, i, οὐδ. τὸ κακόν.
 malus, a, um, κακός, φαῦλος.
 mando, āvi, ātum, āre, 1 πα-
 ραγγέλλω· mando memoriae =
 ἐντυπῶ (ἐγχαράττω) τῇ μνήμῃ.
 manus, ūs, θ. χεῖρ· manum cōn-
 sēro = συμπλέκομαι, συνάπτω
 μάχην.

Marāthon, ōnis, ἀρ. Μαραθών.
 Marcus, ii, ἀρ. Μάρκιος.
 mare, is, οὐδ. θάλασσα.
 Marius, ii, ἀρ. Μάριος.
 mater, matris, θ. μήτηρ.
 matrimonium, ii, οὐδ. γάμος.
 maximus, a, um, μέγιστος.
 Maximus, i, ἀρ. Μάξιμος.
 medicīna, ae, θ. ἰατρική.
 medicus, i, ἀρ. ἰατρός.
 Mediolānum, i, οὐδ. Μεδιόλανον.
 meditor, ātus sum, āri, 1 σκέ-
 πτομαι.
 Medus, i, ἀρ. Μῆδος.
 mel, llis, οὐδ. μέλι.
 melior, us, καλλίων.
 memor, ōris, μνήμων.
 memoria, ae, θ. μνήμη.
 Menelaus, i, ἀρ. Μενέλαος.
 mensa, ae, θ. τράπεζα.
 meo, āvi, ātum, āre, 1 πορεύο-
 μαι, ἔρχομαι.
 mercator, ōris, ἀρ. ἔμπορος.
 mercatūra, ae, θ. ἐμπόριον.
 Mercurius, ii, ἀρ. Ἑρμῆς.
 mereo, ūi, ēre, 2 εἶμαι ἄξιος·
 mereo bene de aliquo = εὐερ-
 γετῶ, ὠφελῶ τινα.
 Messenii, ōrum, ἀρ. Μεσσήνιοι.
 metuo, ūi, ēre, 3 φοβοῦμαι.
 metus, ūs, ἀρ. φόβος.
 meus, a, um, ἐμός.
 migro, āvi, ātum, āre, 1 μετα-
 βαίνω, πορεύομαι.
 miles, ĩtis, ἀρ. στρατιώτης.
 militāris, e, πολεμικός· res mi-

- litāres = τὰ πολεμικά.
 militia, ae, θ. στρατεία.
 mille, χίλιοι, ἐν τῷ ἐνικῷ ἄκλιτον
 ἐπίθ., ἐν τῷ πληθ. milia, um,
 κτλ. οὐσ. κλιτόν.
 Miltiādes, is, ἄρ. Μιλτιάδης.
 Minerva, ae, θ. Ἀθηνᾶ.
 minister, stri, ἄρ. διάκονος, θε-
 ράπων.
 ministra, ae, θ. διάκονος, θε-
 ραπαινίς.
 minīmus, a, um, ἐλάχιστος.
 minor, us, μικρότερος.
 mirus, a, um, θαυμαστός.
 miser, ĕra, ĕrum, ἄθλιος, ἐλεει-
 νός, δυστυχής.
 misericordia, ae, θ. οἶκος.
 mitto, misi, missum, ĕre, 3 πέμ-
 πω, στέλλω.
 modestus, a, um, σώφρων.
 modo, ἐπίρρ. μόνον.
 modus, i, ἄρ. τρόπος.
 moenia, um, οὐδ. τείχη.
 molestia, ae, θ. ὀχλησις, δυσχέ-
 ρεια.
 molestus, a, um, βαρύς, ὀχληρός.
 mollis, e, μαλακός, ἀπαλός.
 moneo, ūi, ĭtum, ĕre, 2 προ-
 τρέπω, συμβουλεύω.
 mons, ntis, ἄρ. ὄρος.
 monstro, āvi, ātum, āre, 1 δει-
 κνύω.
 monstrum, i, οὐδ. τέρας.
 morbus, i, ἄρ. νόσος.
 morior, mortūus sum, mori 3
 ἀποθνήσκω.
 moror, ātus sum, āri, 1 δια-
 τρίβω.
 mors, rtis, θ. θάνατος.
 morsus, ūs, ἄρ. δῆγμα.
 mortālis, e, θνητός.
 moveo, mōvi, mōtum, ĕre, 2
 κινῶ.
 Mucius, ii, ἄρ. Μούκιος.
 mulier, ĕris, θ. γυνή.
 multitūdo, ĭnis, θ. πλῆθος, πλη-
 θύς.
 multo, āvi, ātum, āre, 1 τιμωρῶ·
 multo exsilio ἐξορίζω.
 multus, a, um, πολὺς ἢ αἰτιατ.
 multum καὶ ἀφαιρτ. multo
 (ἐπὶ συγκρίσεως) ἐπίρρ. = πο-
 λύ, πολὺν χρόνον, πολλῶ.
 munio, ĭvi, ĭtum, ĭre, 4 ὀχυρῶ.
 muraena, ae, θ. μύραινα (ἰχθύς
 κν. σμέρνα).
 murus, i, ἄρ. τεῖχος.
 Musae, ārum, θ. Μοῦσαι.
 muto, āvi, ātum, āre, 1 μετα-
 βάλλω, ἀλλάσσω.

N

- nam, σύνδ. διότι.
 nanciscor, nactus sum, nanci-
 sci, 3 τυγχάνω.
 narro, āvi, ātum, āre, 1 διη-
 γοῦμαι.
 natio, ōnis, θ. ἔθνος.
 natus, a, um, γεγονώς, γεννηθείς.
 nauta, ae, ἄρ. ναύτης.
 navālis, e, ναυτικός· navālis pu-

gna = ναυμαχία.
 navīgo, āvī, ātum, āre, 1 πλέω.
 navis, is, θ. ναῦς.
 -ne, ἐρωτημ. μῦριον προσαρτώμε-
 νον ἐν τέλει τῆς λέξεως, διὰ τῆς
 ὁποίας γίνεται ἡ ἐρώτησις =
 ἄρά γε.
 ne, σύνδεσμος = μήπως, ἵνα μή·
 ne-quidem = οὐδέ.
 necessarius, a, um, ἀναγκαῖος.
 neco, āvī, ātum, āre, 1 φονεύω.
 nefarius, a, um, ἀνόσιος.
 negligo, ēxi, ectum, ěre, 3
 ἀμελῶ.
 nego, āvī, ātum, āre, 1 ἀρνοῦ-
 μαί.
 negotium, ii, οὐδ. ὑπόθεσις, ἀ-
 σχολία.
 nemo, γνκ. nullīus, δτκ. nemīni,
 αἰτ. nemīnem, ἀφ. nullo, ἀρ.
 οὐδεῖς.
 Neptūnus, i, ἀρ. Ποσειδῶν.
 neque καὶ nec, σύνδ. οὔτε, καὶ δέν.
 Nereus, i, ἀρ. Νηρεὺς (θαλάσ-
 σιος θεός)· θυγατέρες τούτου αἱ
 Νηρηίδες.
 nescio, īvī καὶ īi, ītum, īre, 4
 ἀγνοῶ, δέν γνωρίζω.
 nihil, οὐδ. ἄκλιτον = οὐδέν, μη-
 δέν.
 nimis, ἐπίρρ. λίαν, πολὺ.
 nisi, σύνδ. εἰ μή, ἐάν μή.
 nobīlis, e, εὐγενής, ἐπιφανής,
 γνωστός.
 noceo, ūi, ūtum, ěre, 2 βλάπτω.
 nomen, īnis, οὐδ. ὄνομα.

nomīno, āvī, ātum, āre, 1 ὀνο-
 μάζω.
 non, δέν.
 nondum, οὔπω.
 nonne, ἐρωτημ. μῦριον ἐν εὐθείαις
 ἐρωτήσεσι = πῶς δέν;
 nonnullus, a, um, τίς.
 nonus, a, um, ἕνατος.
 noster, stra, strum, ἡμέτερος.
 notus, a, um, γνωστός.
 novem, ἐννέα.
 novus, a, um, νέος, ἀσυνήθης.
 nox, ctis, θ. νύξ.
 nullus, a, um, οὐδεῖς, μηδεῖς.
 num, ἐρωτηματικὸν μῦριον· 1) ἐν
 εὐθείαις ἐρωτήσεσι = μήπως, ἄ-
 ρά γε; 2) ἐν πλαγ. ἐρωτ. = ἄν.
 Numa, ae, ἀρ. Νουμᾶς.
 numĕro, āvī, ātum, āre, 1 ἀρι-
 θμῶ.
 numĕrus, i, ἀρ. ἀριθμός.
 nunc, ἐπίρρ. νῦν, τώρα.
 nunquam, ἐπίρρ. οὐδέποτε.
 nuntio, āvī, ātum, āre, 1 ἀναγ-
 γέλλω.
 nuntius, ii, ἀγγελος, ἀγγελιαφό-
 ρος.
 nuper, ἐπίρρ. ἄρτι, πρὸ ὀλίγου.
 nutrio, īvī, ītum, īre, 4 τρέφω.

0

oboedio, īvī, ītum, īre, 4 ὑπα-
 κοῶ, πείθομαι.
 objicio, jĕci, jectum, ěre, 3 ρί-
 πτω.

- obrūo, rūi, rūtum, ěre, 3 κατα-
καλύπτω.
- obsĕro, āvi, ātum, āre, 1 ίκε-
τεύω.
- obtempĕro, āvi, ātum, āre, 1
πειθoμαι, ύπακούω.
- occasio, ōnis, θ. εὐκαιρία.
- occūpo, āvi, ātum, āre, 1 κατα-
λαμβάνω.
- Octaviānus, i, ἄρ. Ὀκταβιανός.
- octo, ὀκτώ.
- ocūlus, i, ἄρ. ὀφθαλμός.
- odium, ii, οὐδ. τὸ μῖσος.
- officium, ii, οὐδ. καθήκον.
- olim, ἐπίρρ. ποτέ, κάποτε.
- omnis, e, πᾶς.
- omnīno, ἐπίρρ. πάντως· omnīno
non, οὐδαμῶς.
- onĕro, āvi, ātum, āre, 1 ἐπι-
βαρύνω.
- opes, um, θ. πλοῦτος, θησαυροί,
εὐπορία.
- oppīdum, i, οὐδ. πόλις.
- oppŕīmo, pressi, pressum, ěre,
3 καταπιέζω, ματαιῶ, κατα-
στρέφω.
- oppugno, āvi, ātum, āre, 1 πο-
λιορκῶ.
- optīmus, a, um, ἄριστος.
- opto, āvi, ātum, āre, 1 εὐχομαι,
παρακαλῶ, ἐπιθυμῶ.
- opulentus, a, um, πλούσιος.
- opus, ěris, οὐδ. ἔργον.
- ora, ae, ἀκτή, παραλία.
- oracūlum, i, οὐδ. μαντεῖον, χρη-
σμός.
- oratio, ōnis, θ. λόγος.
- ornamentum, i, οὐδ. κόσμημα.
- orno, āvi, ātum, āre, 1 κοσμῶ.
- oro, āvi, ātum, āre, 1 παρακαλῶ.
- otiōsus, a, um, ἀπρόχρητον, ἀργός.
- Ovidius, ii, ἄρ. Ὀβίδιος.

P

- P. = Publius, ii, ἄρ. Πόπλιος.
- Padus, i, ἄρ. Πάδος, ποταμὸς τῆς
Ἰταλίας (νῦν Po).
- paene, ἐπίρρ. σχεδόν.
- paeninsūla, ae, θ. χερσόνησος.
- pagus, i, ἄρ. κώμη.
- paluster, stris, stre, ἐλώδης.
- pareo, ūi, ěre, 2 ύπακούω.
- pario, pepĕri, partum, ěre, 3
παρασκευάζω, παρέχω.
- Paris, ĭdis, ἄρ. Πάρις.
- paro, āvi, ātum, āre, 1 παρα-
σκευάζω, παρέχω, προξενῶ· pa-
ro bellum = παρασκευάζω πό-
λεμον, παρασκευάζομαι πρὸς πό-
λεμον.
- pars, partis, θ. μέρος.
- parvus, a, um, μικρός.
- pascuum, i, οὐδ. βοσκή.
- pateo, ūi, ěre, 2 ἀναπέπταμαι,
ἐκτείνομαι.
- pater, tris, ἄρ. πατήρ· patres,
um = οἱ πατρίσιοι.
- patria, ae, θ. πατρίς.
- patricii, ōrum, ἄρ. πατρίσιοι.
- patrius, a, um, πάτριος, πατρώος.
- Patŕocelus, i, ἄρ. Πάτροκλος.

paucus, a, um, (σχεδὸν μόνον κατὰ πληθ.) ὀλίγοι.
 paulātim, ἐπίρρ. κατὰ μικρόν.
 paulo, ἐπίρρ. ἀφαιρτικ. μικρῶ, ὀλίγον paulo post = μετ' ὀλίγον.
 Paulus, i, ἄρ. Παῦλος.
 pauper, ĕris, πτωχός.
 Pausanias, ae, ἄρ. Πυρσανίας.
 pax, pacis, θ. εἰρήνη.
 pecco, āvi, ātum, āre, 1 ἀμαρτάνω.
 pecunia, ae, θ. χρήματα, περιουσία.
 pedes, itis, ἄρ. ὁ πεζός (στρατιώτης).
 pedester, stris, stre, πεζικός· copiae pedestres = τὸ πεζικόν.
 peditātus, ūs, ἄρ. πεζικόν.
 pello, pepŭli, pulsum, ĕre, 3 ἀποκρούω.
 per, πρόθ. μετ' αἰτιατικ. = ἀνά τι, κατὰ τι, διά τινος.
 peregrīnus, a, um, ξένος.
 periculōsus, a, um, ἐπικίνδυνος.
 pericŭlum, i, οὐδ. κίνδυνος.
 perītus, a, um, ἔμπειρος.
 permagnus, a, um, πολὺ μέγας.
 permitto, mīsi, missum, ĕre, 3 ἐπιτρέπω, παραδίδω.
 permultus, a, um, παρὰ πολὺς.
 pernicies, eī, θ. ὄλεθρος.
 perniciōsus, a, um, ὀλέθριος.
 Persae, ārum, ἄρ. Πέρσαι.
 perterreo, ūi, itum, ĕre, 2 καταφοβῶ, καταπλήσσω, κατατρομάζω.

perturbo, āvi, ātum, āre, 1 ταραττώ.
 pes, pedis, ἄρ. πούς· pedibus = πεζῆ.
 pessīmus, a, um, χειρίστος.
 pestilentia, ae, θ. λοιμός.
 peto, īvi καὶ īi, itum, ĕre, 3 ζητῶ, παρακαλῶ.
 pietas, ātis, θ. εὐσέβεια.
 piger, gra, grum, νοθρός.
 pilum, i, οὐδ. ἀκόντιον.
 piscīna, ae, θ. ἰχθυοστροφεῖον.
 piscis, is, ἄρ. ἰχθύς.
 pius, a, um, εὐσεβής.
 placeo, ūi, itum, ĕre, 2 ἀρέσκω.
 placo, āvi, ātum, āre, 1 ἐξίλιεω, καταπραΰνω.
 planities, eī, θ. πεδιάς.
 Plataeae, ārum, θ. Πλαταιαί.
 plātānus, i, θ. πλάτανος.
 plebs, plebis, θ. πληθὺς, πληβεῖτοι.
 plenus, a, um, πλήρης.
 plerumque, ἐπίρρ. ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ.
 poena, ae, θ. ποινή.
 Poeni, ōrum, ἄρ. Καρχηδόνιοι.
 Poenus, a, um, Καρχηδόνιος.
 poëta, ἄρ. ποιητής.
 polliceor, eītus sum, eēri, 2 ὑπισχνοῦμαι.
 Pollio, ōnis, ἄρ., βλ. Vedius.
 pomifer, ĕra, ĕrum, ὀπωροφόρος.
 Pompējus, i, ἄρ. Πομπήγιος.
 Pompilius, ii, ἄρ. Πομπίλιος.
 pono, posŭi, positum, ĕre, 3 θέτω· pono castra = στρατο-

- πεδεύω.
 popŭlus, i, ἄρ. λαός.
 popŭlus, i, θ. λούκη.
 Porsenna, ae, ἄρ. Πορσήνας.
 porto, āvi, ātum, āre, 1 κομίζω,
 φέρω.
 portus, ūs, ἄρ. λιμὴν.
 posco, poposci, poseēre, 3 ζητῶ.
 possum, potui, posse, δύναμαι.
 post, πρόθ. μετ' αἰτιατικ. = μετά τι.
 postea, ἐπίρρ. ὕστερον.
 postērus, ὕστερος· postēro die
 τῆ ὕστεραία.
 postquam, σύνδ. χρον. = ἄφοῦ,
 ἀφ' ὅτου.
 postrēmo, ἐπίρρ. τελευταῖον, τέλος.
 postŭlo, āvi, ātum, āre, 1 ἀ-
 παιτῶ.
 potens, ntis, ισχυρός, δυνατός, ἰ-
 κανός.
 potentia, ae, θ. δύναμις, ἰσχύς.
 praebeo, būi, bītum, ēre, 2 πα-
 réχω.
 praeceptum, i, οὐδ. παραίνεσις,
 συμβουλή.
 praecipio, cēpi, ceptum, ěre, 3
 διατάσσω.
 praeclārus, a, um, περίφημος, ἔν-
 δοξος, ὀνομαστός, ἐξαιρετός.
 praeda, ae, θ. λεία.
 praedīco, xi, ctum, ěre, 3 προ-
 λέγω.
 praesidium, ii, οὐδ. φρουρά.
 praesum, fui, esse, προϊσταμαι,
 ἡγοῦμαι.
 praeter, πρόθ. μετ' αἰτιατικ. =
 πλήν, ἐκτός.
 praeterea, ἐπίρρ. πρὸς τούτοις.
 praetervēhor, vectus sum, i, 3
 παρέρχομαι.
 praetor, ōris, ἄρ. πραιτωρ, στρα-
 τηγός.
 preces, precum, θ. παράκλησις.
 pretiōsus, a, um, πολύτιμος.
 Priāmus, i, ἄρ. Πρίαμος.
 Priēna, ae, θ. Πριήνη.
 primo, ἐπίρρ. κατὰ πρῶτον.
 primus, a, um, πρῶτος.
 princeps, cīpis, ἄρ. ἡγεμών.
 priscus, a, um, ἀρχαῖος.
 Priscus, i, ἄρ. Πρίσκος (πρεσβύ-
 τερὸς).
 priusquam, σύνδ. πρὶν ἢ.
 privo, āvi, ātum, āre, 1 στερῶ.
 pro, πρόθ. μετ' ἀφαιρετικ. = ἀντι
 μετὰ γιν., ὑπὲρ μετὰ γιν., συμ-
 φώνως πρὸς τι.
 probō, āvi, ātum, āre, 1 ἐπιδοκι-
 μάζω.
 probus, a, um, χρηστός, ἀγαθός.
 procul, ἐπίρρ. μακράν.
 prodītor, ōris, ἄρ. προδότης.
 proelium, ii, οὐδ. μάχη.
 proficiscor, profectus sum, pro-
 ficisci, 3 πορεύομαι.
 profiteor, fessus sum, ēri, 2 ὁμο-
 λογῶ, λέγω.
 prohibeo, būi, bītum, ēre, 2 ἄνω-
 γώ, ἐμποδίζω.
 promissum, i, οὐδ. υπόσχεσις.
 prope, πρόθ. μετ' αἰτιατικ. = πλη-
 σίον τινός.

propĕro, āvi, ātum, āre, 1
σπεύδω.

propinquus, a, um, ἐγγύς ὢν,
πλησιόχωρος.

propter, πρόθ. μετ' αἰτίατι. = διὰ
μετ' αἰτίατι.

propterea, ἐπίρρ. διὰ τοῦτο.

propulso, āvi, ātum, āre, 1 ἀπο-
κρούω, ἀπωθῶ.

provideo, vīdi, vīsum, ēre, 2
προβλέπω.

provincia, ae, θ. ἐπαρχία.

prudens, ntis, συνετός.

prudenter, ἐπίρρ. συνετῶς, φρο-
νίμως.

prudentia, ae, θ. σύνεσις, φρό-
νησις.

Prusia, ae, ἄρ. Προυσίας.

publīcus, a, um, δημόσιος.

puella, ae, θ. κοράσιον.

puer, ĕri, ἄρ. παῖς, δοῦλος.

pugna, ae, θ. μάχη.

pugno, āvi, ātum, āre, 1 μάχομαι,
πολεμῶ.

pulcher, chra, chrum, ὡραῖος.

pulehritūdo, ĩnis, θ. ὡραιότης.

Punīcus, a, um, Καρχηδονιακός.

punio, ĩvi, ĩtum, ĩre, 4 τιμωρῶ.

puto, āvi, ātum, āre, 1 νομίζω.

Pyrenaei, ōrum, ἄρ. τὰ Πυρηναῖα.

Pythagōras, ae, ἄρ. Πυθαγόρας,
μέγας σοφὸς τῆς ἀρχαιότητος ἐκ
Σάμου (572 - 500 π.Χ.).

Q

quadragesīmus, a, um, τεσσαρα-

κοστός.

quadringentesīmus, a, um, τετρα-
κοσιοστός.

quaero, sīvi, sītum, ĕre, 3 ἐ-
ρωτῶ.

quaestor, ōris, ἄρ. ταμίης.

qualis, e, ὁποῖος.

quam, ἐπίρρ. 1) μετ' ἐπιθ.: πό-
σον πολὺ· 2) μετὰ συγκριτι-
κόν: ἤ.

quamdīu, ἐπίρρ. ἐφ' ὅσον.

quamquam, σύνδ. εἰ καί, ἂν καί.

quantus, a, um, (ὁ)πόσος.

quartus, a, um, τέταρτος.

quasi, ἐπίρρ. ὥσπερ.

quattuor, τέσσαρες, -α.

-que, ἐγκλιτ. τε, καί.

qui ? quae ? quod ? τίς ; τί ;

qui, quae, quod, ὅς, ὅστις, ὁ ὁ-
ποῖος.

quia, σύνδ. διότι, ἐπειδή.

quicumque, quaecumque, quod-
cumque = ὅστισδήποτε.

quidam, quaedam, quiddam ἢ
quoddam, τίς, τί.

quiētus, a, um, ἡσυχος.

quindĕcim, δέκα πέντε.

quingentesīmus, a, um, πεντακο-
σιοστός.

quingenti, ae, a, πεντακόσιοι.

quingagesīmus, a, um, πεντη-
κοστός.

quinque, πέντε.

quintus, a, um, πέμπτος.

quis ? quid ? τίς ; τί ;

quod, σύνδ. διότι, ἐπειδή.

quomīnus, σύνδ. τιθέμενος (ἀντί τοῦ ne) μετὰ κωλύσεως σημαντικὰ ρ. = ἵνα μή, ὥστε νὰ μή.
 quomōdo, ἐπίρρ. τίνι τρόπῳ, πῶς.
 quondam, ἐπίρρ. κάποτε.
 quoniam, σύνδ. ἐπειδὴ.
 quoque, σύνδ. ἐπιτασόμενος = καί, ὡσαύτως, ἔτι.
 quotannis, ἐπίρρ. κατ' ἔτος
 quoties, ἐπίρρ. ὅσκις.

R

rapio, rapūi, raptum, ἔρε, 3 ἄρ-
 πάζω, σύρω.
 raptō, āvi, ātum, āre, 1 ἄρ-
 πάζω.
 raptus, a, um, ἄρπαγίς.
 raro, ἐπίρρ. σπανίως.
 ratio, ōnis, θ. τρόπος.
 recito, āvi, ātum, āre, 1 ἀναγι-
 νώσκω.
 recupero, āvi, ātum, āre, 1 ἀνα-
 κτῶμαι.
 reditus, ūs, ἄρ. ἐπάνοδος.
 reduco, xi, ctum, ἔρε, 3 ἐπανά-
 γω, ἐπαναφέρω.
 regina, ae, θ. βασίλισσα.
 regio, ōnis, θ. χώρα.
 regius, a, um, βασιλικός.
 regnum, i, οὐδ. βασιλείον.
 rego, xi, ctum, ἔρε, 3 κυβερνῶ,
 διοικῶ.
 relēgo, āvi, ātum, āre, 1 ἐξο-
 ρίζω.
 religo, āvi, ātum, āre, 1 δένω

(τινά).
 reliquiae, ārum, θ. λείψανα.
 reliquus, a, um, λοιπός, ὑπό-
 λοιπος.
 remedium, ii, οὐδ. φάρμακον
 (γιατρικό).
 remigro, āvi, ātum, āre, 1 ἐπα-
 νέρχομαι.
 Remus, i, ἄρ. Ρέμος.
 renōvo, āvi, ātum, āre, 1 ἀνα-
 νεῶ.
 reperio, repperi, pertum, īre, 4
 ἀνευρίσκω.
 repeto, īvi, itum, ἔρε, 3 ἀπαιτῶ·
 repeto poenas ab alīquo = τι-
 μορῶ τινα.
 repudio, āvi, ātum, āre, 1 ἀποδο-
 κιμάζω, ἀπορρίπτω.
 res, rei, θ. πράγμα· res adversae
 = ἀτυχία· res bellīca = τὰ πο-
 λεμικά· res militāris = τὰ πολε-
 μικά· res publīca = πολιτεία· res
 secundae = εὐτυχία.
 respondeo, spondi, sponsum, ēre,
 2 ἀποκρίνομαι.
 restituo, stitūi, stitutum, ἔρε, 3
 πάλιν ἀνορθῶ.
 revēra, ἐπίρρ. τῷ ὄντι, ἀληθῶς.
 revēdo, āvi, ātum, āre, 1 ἀνα-
 κελῶ.
 rex, regis, ἄρ. βασιλεύς.
 rogo, āvi, ātum, āre, 1· 1) παρα-
 κλῶ· 2) rogo legem, προτείνω
 νόμον.
 rogus, i, ἄρ. πυρά.
 Roma, ae, θ. Ρώμη.

- Romānus, a, um, Ρωμαϊκός.
 Romānus, i, ἄρ. Ρωμαῖος.
 Romūlus, i, ἄρ. Ρωμύλος.
 rosa, ae, θ. ρόδον (τριαντάφυλον).
 ruo, rui, rutum, ēre, 3 ὀρμῶ.
 rustīcus, a, um, ἀγροτικός.
 rutilus, a, um, πυρρός, ξανθός.
- S
- Sabīna, ae, θ. Σαβίνη.
 Sabīnus, i, ἄρ. Σαβίνος.
 sacer, era, erum, ἱερός.
 sacrificatio, ōnis, θ. θυσία.
 sacrificium, ii, οὐδ. θυσία.
 sacrifico, āvi, ātum, āre, 1 θυσιάζω.
 saecūlum, i, οὐδ. αἰών.
 saepe, ἐπίρρ. πολλάκις.
 saevio, īi, ītum, īre, 4 μαίνομαι.
 saevus, a, um, ἄγριος.
 sagitta, ae, θ. βέλος.
 Saguntus, i, οὐδ. Σάγουντον (ἀρχαία πόλις τῆς Ἰσπανίας).
 Salāmis, īnis, θ. Σαλαμίς.
 salūber, bris, bre, ὑγιεινός.
 salutāris, e, σωτήριος, χρήσιμος.
 salūto, āvi, ātum, āre, 1 χαιρετίζω.
 salveo, ēre, 2 εὐχρηστος ἢ προστακτικὴ salve = χαιρε.
 Samnītes, tum, ἄρ. Σαμνίται (λαὸς τῆς Κάτω Ἰταλίας).
 sano, āvi, ātum, āre, 1 θεραπεύω.
 sanus, a, um, ὑγιής.
 sapiens, ntis, σοφός.
 sapientia, ae, θ. σοφία.
 Sardes, ium, θ. Σάρδεις.
 Sarpēdon, ōnis, ἄρ. Σαρπηδών, βασιλεὺς τῶν Λυκίων.
 satis, ἐπίρρ. ἀρκούντως, ἀρκετόν·
 satis est ἀρκεῖ.
 Saturnus, i, Κρόνος.
 saxum, i, οὐδ. λίθος.
 Scaevōla, ae, ἄρ. Σκαϊόλας.
 scelus, ēris, οὐδ. ἀνοσιούργημα.
 schola, ae, θ. σχολεῖον.
 scio, scīvi, scītum, scīre, 4 γινώσκω, γνωρίζω.
 Scipio, ōnis, ἄρσ. Σκιπίων.
 scriba, ae, ἄρ. γραφεύς.
 scriptor, ōris, ἄρ. συγγραφεύς.
 seutum, i, οὐδ. ἀσπίς (ποδήρης).
 secum = cum se μεθ' ἑαυτοῦ.
 secundus, a, um, δεύτερος, εὐμενής·
 planities secunda = πεδιάς ἐπιτηδεῖα (κατάλληλος)·
 res secundae = εὐτυχία·
 secundus ventus = οὐριος ἄνεμος·
 secunda fortuna = εὐνοϊκὴ τύχη.
 sed, σύνδ. ἀλλά· sed etiam = ἀλλὰ καί.
 sedeo, sedi, sessum, ēre, 2 κάθηναι.
 seditio, ōnis, θ. στάσις.
 sedūlus, a, um, πρόθυμος, φιλόπνοος.
 semel, ἐπίρρ. ἀριθμ. ἅπαξ.
 semper, ἐπίρρ. πάντοτε.

senātor, ōris, ἄρσ. συγκλητικός.
 senātus, ūs, ἄρσ. σύγκλητος.
 senex, senis, ἄρσ. γέρον, ἐν βαθεῖ
 γήρατι.
 sententia, ae, θ. γνώμη· meā
 sententiā = κατὰ τὴν ἐμὴν γνώ-
 μην.
 sentio, sensi, sensum, īre, 4 ἀντι-
 λαμβάνομαι, ἐνωῶ.
 sepāro, āvi, ātum, āre, 1 χω-
 ρίζω.
 septem, ἑπτά.
 septendēcim, δέκα ἑπτά.
 septīmus, a, um, ἑβδομος.
 septingentesīmus, a, um, ἑπτα-
 κοσιοστός.
 septuagesīmus, a, um, ἑβδομη-
 κοστός.
 sequor, secūtus sum, sequi, 3
 ἀκολουθῶ.
 sermo, ōnis, ἄρ. λόγος.
 servio, īvi, ītum, īre, 4 εἶμαι ἢ
 ὑπηρετῶ ὡς δοῦλος.
 servītus, tūtis, θ. δουλεία.
 Servius, ii, ἄρ. Σέρβιος.
 servo, āvi, ātum, āre, 1 σφίζω,
 διατηρῶ, διαφυλάττω.
 servus, i, ἄρ. δοῦλος.
 severitas, ātis, θ. ἀστηρότης.
 sevērus, a, um, ἀστηρός.
 sex, ἕξ.
 sexagesīmus, a, um, ἑξηκοστός.
 sextus, a, um, ἕκτος.
 si, σύνδ. εἰ, ἐάν, ἄν.
 sic, ἐπίρρ. οὕτω, ὧδε (ὡς ἐξῆς).
 Sicilia, ae, θ. Σικελία.

sileo, ūi, ēre, 2 σιωπῶ.
 silva, ae, θ. δάσος.
 simīlis, e, ὁμοίος.
 simulacrum, i, οὐδ. ὁμοίωμα, εἰ-
 κών, ἄγαλμα.
 sine, πρόθ. μετ' ἀφαιρτικ. = ἄνευ.
 singūli, ae, a, ἕκαστος, εἷς ἕκα-
 στος, ἀνὰ ἓνα.
 sinister, stra, strum, ἀριστερός.
 Sirēnes, um, θ. Σειρήνες.
 situs, a, um, κείμενος· situs sum
 = κεῖμαι.
 socius, ii, ἄρ. κοινωνός, σύμμα-
 χος, ἐταῖρος, ὁπαδός.
 Socrātes, is, ἄρ. Σωκράτης.
 soleo, solītus sum, ēre, 2 συν-
 τηθίζω.
 Solo, ōnis, ἄρ. Σόλων.
 solum, i, οὐδ. ἕδαφος· aequo solo
 = κατεδαφίζω.
 solus, a, um, μόνος· solum, ἐπίρρ.
 μόνον· non solum = οὐ μόνον.
 solvo, solvi, solūtum, ēre, 3 λύω,
 ἀπαλλάσσω.
 somnus, i, ἄρ. ὕπνος.
 sonītus, ūs, ἄρ. ἤχος.
 Sparta, ae, θ. Σπάρτη.
 spatium, ii, οὐδ. διάστημα.
 species, eī, θ. ὕψις, μορφή· spe-
 cie = κατὰ τὸ φαινόμενον.
 specto, āvi, ātum, āre, 1 βλέπω,
 παρατηρῶ.
 spero, āvi, ātum, āre, 1 ἐλπίζω.
 spes, spei, θ. ἐλπίς.
 spiro, āvi, ātum, āre, 1 ἀνα-
 πνέω, ζῶ.

statim, ἐπίρρ. εὐθύς.
 statua, ae, θ. ἄγαλμα.
 sto, steti, statum, āre, 1 ἵστα-
 μαι.
 strenuus, a, um, δραστήριος.
 strepitus, ūs, ἀρ. κρότος, θόρυ-
 βος.
 studeo, dūi, ēre, 2 προσπαθῶ.
 stultus, a, um, μωρός, ἀνόητος.
 suadeo, suāsi, suāsum, ēre, 2
 πείθω, συμβουλεύω.
 suāvis, e, ἡδύς, γλυκός, ἐπαγω-
 γός, εὐχάριστος.
 sub, πρόθ. μετ' αἰτ. = περὶ μετ'
 αἰτιατικ.
 subīgo, bēgi, bactum, ĩre, 3
 ὑποτάσσω.
 subīto, ἐπίρρ. αἴφνης.
 Suēbi, ōrum, ἀρ. Σουῆβοι (γερ-
 μανικὸν ἔθνος).
 sui, sibi, se, ἀντων. αὐτοπαθ. =
 ἑαυτοῦ — ἑαυτῶν.
 Sulla, ae, ἀρ. Σύλλας.
 sum, fui, esse, εἰμί, εἶμαι.
 summa, ae, θ. τὸ ὅλον summa
 imperii = ἡγεμονία, ἀρχηγία.
 summus, a, um, μέγιστος, ὑπέρ-
 τατος, ἀνώτατος.
 superbia, ae, θ. ὑπερηφάνεια.
 superbus, a, um, ὑπερήφανος.
 Superbus, i, ἀρ. Σούπερβος (ὑ-
 περήφανος).
 supĕro, āvi, ātum, āre, 1 νικῶ,
 καταβάλλω, ὑπερβάλλω, ὑπερ-
 βαίνω.
 supersum, fui, esse, ὑπολείπομαι.

supplicium, ii, οὐδ. τιμωρία, μά-
 λιστα δὲ ἡ ἐσχάτη, ὁ θάνατος.
 supra, ἐπίρρ. ἀνωτέρω.
 supra, πρόθ. μετ' αἰτ. = ὅπερ μετ'
 αἰτιατικ.
 sustento, āvi, ātum, āre, 1 ὑπο-
 μένω.
 sustineo, tinūi, tentum, ēre, 2
 ὑπομένω.
 suus, a, um, ὁ, ἡ, τὸ ἑαυτοῦ, ἑαυ-
 τῆς.

T

taceo, ūi, ĩtum, ēre, 2 σιωπῶ.
 talis, e, τοιοῦτος.
 tam, ἐπίρρ. τόσον (πολύ).
 tamen, σύνδ. ὅμως.
 tandem, ἐπίρρ. ἐπὶ τέλους.
 tantus, a, um, τοσοῦτος.
 Tarquinius, ii, ἀρ. Ταρκίνιος.
 taurus, i, ἀρ. ταῦρος.
 Tellus, i, ἀρ. Τέλλος.
 telum, i, οὐδ. βέλος πλ. tela,
 ōrum = ὄπλα ἐπιθετικά (ἀντίθ-
 arma, ōrum).
 templum, i, οὐδ. ναός.
 tempto, āvi, ātum, āre, 1 ἀπο-
 πειρῶμαι.
 tempus, ōris, οὐδ. χρόνος.
 Tenēdus, i, θ. Τένεδος.
 teneo, tenūi, tentum, ēre, 2 κρα-
 τῶ, ἔχω, διατηρῶ. memoriā
 teneo = ἐν τῇ μνήμῃ κρατῶ,
 ἐνθυμοῦμαι.
 ter, ἐπίρρ. τρίς.

- Terentius, ii, ἄρ. Τερέντιος.
 tergum, i, οὐδ. νῶτον· terga verto
 = στρέφω τὰ νῶτα, τρέπομαι εἰς
 (ἄτακτον) φυγῆν.
 termino, āvi, ātum, āre, 1 πε-
 ρατῶ, τελειώνω.
 terra, ae, θ. γῆ, χώρα.
 terreo, rūi, rītum, ēre, 2 τρομά-
 ζω, φοβῶ, ταράσσω.
 terribilis, e, φοβερός.
 terror, ōris, ἄρ. τρόμος.
 tertius, a, um, τρίτος.
 testamentum, i, οὐδ. διαθήκη.
 Teutōni, ōrum, ἄρ. Τεύτονες.
 Themistōcles, is, ἄρ. Θεμιστο-
 κλής.
 Thermopylae, ārum, θ. Θερμο-
 πύλαι.
 Ti = Tiberius, ii, ἄρ. Τιβέριος.
 Tiberīnus, a, um, ὁ ἀνῆκων εἰς
 τὸν Τίβεριν· Tiberīna insūla
 = νῆσος τοῦ Τιβέρεως.
 Ticīnus, i, ἄρ. Τίκινος (παραπό-
 τamos τοῦ Πάδου).
 timeo, ūi, ēre, 2 φοβοῦμαι.
 timor, ōris, ἄρ. φόβος.
 tolēro, āvi, ātum, āre, 1 ὑπο-
 μένω.
 tormentum, i, οὐδ. βασανιστή-
 ριον.
 totus, a, um, ὅλος, ὁλόκληρος.
 tranquillitas, ātis, θ. νηνεμία.
 tranquillus, a, um, ἡσυχος, ἀτά-
 ρακτος.
 transgredior, gressus sum, i, 3 διαβαίνω, διαπλέω.
 transporto, āvi, ātum, āre, 1
 μετακομίζω.
 Trasimēnus, i, ἄρ. Τρασιμένη
 (λίμνη τῆς Ἐτρουρίας).
 tres, tria, τρεῖς, τρία.
 tribūnus militum, χιλιάρχος.
 tribūnus plebis, καὶ ἀπλῶς tri-
 būnus, i, δήμαρχος.
 tricesīmus, a, um, τριακοστός.
 tristis, e, θλιβερός.
 triumphātor, ōris, ἄρ. Θριαμ-
 βευτής.
 triumpho, āvi, ātum, āre, 1
 θριαμβεύω, κατάγω θρίαμβον.
 Troja, ae, θ. Τροία.
 Trojānus, a, um, Τρωικός· Tro-
 jāni, ōrum = Τρῶες.
 tu, σύ.
 tueor, (tutātus sum), ēri, 2 προ-
 φυλάττω, διασφίζω.
 Tullius, ii, ἄρ. Τύλλιος.
 Tullus, i, ἄρ. Τύλλος.
 tum, ἐπίρρ. τότε, ἔπειτα.
 turpis, e, αἰσχρός, ἐπονείδιστος.
 tutor, tātus sum, tāri, 1 προ-
 στατεύω.
 tutus, a, um, ἀσφαλής.
 tuus, a, um, σός.
 Tyrii, ōrum, ἄρ. Τύριοι (κάτοι-
 και τῆς Τύρου, πόλεως τῆς Συ-
 ρίας).
 Tyrrhēnus, a, um, Τυρρηγι-
 κός.
 Tyrtaeus, i, ἄρ. Τυρταῖος.

U

ubi ? ἐπίρρ. ποῦ ;
 ubi, ἐπίρρ. ἐνθα, ὅπου.
 Ulixes, is, ἄρ. Ὀδυσσεύς.
 ultīmus, a, um, ἔσχατος.
 umbra, ae, θ. σκιά.
 umērus, i, ἄρ. ὄμορος.
 unda, ae, θ. κύμα.
 unde, ἐπίρρ. ὑπόθεν.
 undesexagesīmus, a, um, πεντη-
 κοστὸς ἑνατος.
 unīversus, a, um, σύμπας.
 unquam (προηγουμένης ἀρνήσε-
 ως) ποτέ.
 unus, a, um, εἷς, μόνος· unā cum
 = ὁμοῦ μέ.
 urbs, bis, θ. πόλις, ἄστυ.
 ursus, i, ἄρ. ἄρκτος.
 usque ad, μέχρι.
 ut, ὡς, καθὼς, ἵνα, ὥστε.
 uter, utra, utrum, πότερος· u-
 trum — an πότερον — ἤ.
 uterque, utrāque, utrumque, ἐ-
 κάτερος, ἀμφότεροι.
 utilis, e, ὠφέλιμος.
 utīnam, εἴθε.
 utor, usus sum, uti, 3 μεταχειρί-
 ζομαι.
 uva, ae, θ. σταφυλή.
 uxor, ōris, θ. σύζυγος.

V

valde, ἐπίρρ. σφόδρα, πολύ.
 valeo, lūi, ēre, 2 ὑγιαίνω.

valetūdo, īnis, θ. κατάστασις ὑ-
 γείας· bona valetūdo ὑγεία.
 valīdus, a, um, εὐρωστος, ρωμα-
 λέος.
 vallum, i, οὐδ. χαράκωμα, πρό-
 χωμα.
 varius, a, um, ποικίλος, διάφο-
 ρος.
 vas, vasis, οὐδ. ἀγγεῖον ὁ πληθ.
 μόνον κατὰ τὴν β' κλίσιν vasa,
 ōrum.
 vasto, āvi, ātum, āre, 1 λεηλα-
 τῶ, ἐρημῶ.
 vates, is, ἄρ. μάντις.
 Vedius Pollio, ἄρ. Βήδιος Πολ-
 λίων, πλοῦσιος Ρωμαῖος ἱππεύς.
 vehēmens, ntis, σφοδρὸς, ὀρμη-
 τικὸς.
 velut, ἐπίρρ. ὡς, ὥσπερ.
 venēnum, i, οὐδ. δηλητήριον.
 venio, vēni, ventum, ire, 4 ἔρ-
 χομαι.
 venor, ātus sum, āri, 1 κυνηγῶ.
 ventus, i, ἄρ. ἄνεμος.
 Venus, ĩris, θ. Ἄφροδίτη.
 verbum, i, οὐδ. λόγος, λέξις.
 vereor, rītus sum, rēri, 2 φοβοῦ-
 μαι.
 Vergilius, ii, ἄρ. Βεργίλιος.
 veritas, ātis, θ. ἀλήθεια.
 vero, σύνδ. δέ, ἀλλά.
 Verōna, ae, θ. Βερώνη.
 verto, rti, rsum, ĩre, 3 στρέφω·
 verto terga στρέφω τὰ νῶτα :
 τρέπομαι εἰς (ἀπαικτον) φυγῆν.
 verum, i, οὐδ. τὸ ἀληθές.

- vesper, ěri, ἄρ. ἑσπέρα.
 Vesta, ae, θ. Ἑστία.
 vester, stra, strum, ὑμέτερος (ἰδι-
 κός σας).
 vestimentum, i, οὐδ. ἱμάτιον,
 ἑσθής.
 vestio, īvi, ītum, īre, 4 ἐνδύω,
 καλύπτω.
 Vettōnes, um, ἄρ. Βέττωνες, ἕ-
 θνος τῆς Ἰσπανίας.
 vetus, lĕris, παλαιός, ἀρχαῖος.
 vexo, āvi, ātum, āre, 1 βλάπτω,
 κκῶ, διαφθείρω, βασανίζω.
 via, ae, θ. ὁδός.
 vicīnus, a, um, γειτονικός.
 victor, ōris, ἄρ. νικητής.
 victoria, ae, θ. νίκη.
 victus, ūs, ἄρ. τὰ πρὸς τὸν βίον,
 τὰ ἐπιτήδεια.
 vicus, i, ἄρ. κώμη.
 video, vidi, visum, ěre, 2 βλέπω·
 πλθ. videor, visus sum, ěri,
 δοκῶ, φαίνομαι.
 viginti, εἴκοσι.
 villa, ae, θ. ἑπαυλις.
 vincio, nxi, nctum, ĩre, 4 δένω,
 δεσμεύω.
 vinco, vīci, victum, ěre, 3 νι-
 κῶ.
 vincūlum, i, οὐδ. δεσμός.
 vinum, i οὐδ. οἶνος.
 vidĕlo, āvi, ātum, āre, 1 βιάζο-
 μαί τινα, κακοποιῶ, βλάπτω.
 vir, viri, ἄρ. ἀνὴρ.
 virgo, gīnis, θ. παρθένος.
 vis, αιτ. vim, ἄρ. vis πλθ. vi-
 res, virium κτλ., θ. δύναμις.
 visĭto, āvi, ātum, āre, 1 ἐπισκέ-
 πτομαι.
 vita, ae, θ. ζωή, βίος.
 vito, āvi, ātum, āre, 1 ἀπο-
 φεύγω.
 vitupĕro, āvi, ātum, āre, 1 ψέ-
 γω, κατηγορῶ.
 voco, āvi, ātum, āre, 1 καλῶ,
 προσκαλῶ.
 voluntas, ātis, θ. θέλησις.
 vox, vocis, θ. φωνή.
 vulnĕro, āvi, ātum, āre, 1 πλθ-
 γώνω.
 vulnus, nĕris, οὐδ. τραῦμα, πλθ-
 γή, κτύπημα.
 vultus, ūs, ἄρ. ὄψις, πρόσωπον.

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΑ ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ

ΔΙΔΑΣΚΟΜΕΝΑ ΔΙΑ ΤΩΝ ΚΑΘ' ΕΚΑΣΤΗΝ ΠΕΡΙΚΟΠΩΝ

Α'. Ἀφαιρετική.

1. Ἀφαιρετική τοῦ ὄργανου. Περικοπαί : 1. 3 - 11. 13. 17. 18. 20. 21. 23 - 25. 27. 28. 31 - 37.
2. Ἀφαιρετική τῆς ιδιότητος. Περικοπαί : 15. 17. 18. 20. 23. 26. 28. 29. 38. 41. 44.
3. Ἀφαιρετική τοῦ τρόπου. Περικοπαί : 14. 25. 28. 39. 46. 48.
4. Ἀφαιρετική τοῦ ποιητικοῦ αἰτίου. Περικοπαί : 16. 17. 18. 20. 22. 23. 27. 38. 40. 42. 44. 45.
5. Ἀφαιρετική τοῦ ἀναγκαστικοῦ αἰτίου. Περικοπαί : 12. 13. 15. 23. 33.
6. Ἀφαιρετική τοῦ κατὰ τι ἢ τῆς ἀναφορᾶς. Περικοπαί : 11. 13. 26. 28. 33. 47.
7. Ἀφαιρετική τοῦ χρόνου. Περικοπαί : 28. 29. 32. 33. 37 - 41. 43. 46. 47. 52. 54.

Β'. Προθέσεις.

1. **a ἢ ab** Περικοπαί : 16. 18. 20. 23 - 25. 28. 31.
2. **ad** Περικοπαί : 8. 11. 12. 16. 17. 20. 21. 30.
3. **ante** Περικοπαί : 3. 9. 19. 25. 32.
4. **apud** Περικοπαί : 10. 14. 21. 26. 38. 46.
5. **cum** Περικοπαί : 11 - 13. 15 - 18. 22 - 25. 28.
6. **de** Περικοπαί : 32. 39.
7. **ex** Περικοπαί : 2. 9. 11 - 13. 17. 18. 20. 22 - 24. 48.
8. **in** Περικοπαί : 1. 3 - 5. 9 - 18.
9. **inter** Περικοπαί : 8. 10. 13. 30. 43.
10. **post** Περικοπαί : 9. 16. 18. 25. 32.
11. **pro** Περικοπαί : 9. 14. 19. 33. 37. 38. 39.

Γ'. Σύνδεσμοί.

1. **cum**. α) χρονικός. Περικοπαί : 11. 12. 16. 17. 23. 24. 28. 36. 39. 40 - 52. 54. β) αἰτιολογικός. Περικοπαί : 11. 12. 14. 18. 21. 49. 50.
2. **postquam** Περικοπαί : 18. 27 - 29. 37. 43.
3. **quod** (αἰτιολογικός). Περικοπαί : 8. 11. 15. 23. 27. 31. 39.
4. **ut**. α) τελικός. Περικοπαί : 11. 12. 15. 21 - 23. 26. 28. 35. 37. 38. 40. 41. 53. β) ἀποτελεσματικός : Περικοπαί : 37. 38. 41. 46. 49. 50.
5. **ne**. (τελικός). Περικοπαί : 11. 19. 22. 48. 52. 53.
6. **si** Περικοπαί : 9. 11. 13. 14. 16. 20. 22. 24.
7. **nisi** Περικοπαί : 9. 12. 16. 42. 49. 50.
8. **quamquam** Περικοπαί : 7. 8. 27. 33. 37. 39.

ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

- 1 — 2. Πρώτη κλίσις. Ἐνεστῶς τῆς ὀριστικῆς τῆς ἐνεργητικῆς φωνῆς τῆς πρώτης συζυγίας.
3. Πρώτη κλίσις. Παρατατικὸς τῆς ὀριστικῆς τῆς ἐνεργητικῆς φωνῆς τῆς πρώτης συζυγίας.
4. Πρὸς ἐπανάληψιν.
- 5 — 7. Οὐσιαστικὰ δευτέρας κλίσεως εἰς - us καὶ - um. Ἐπίθετα δευτέρας κλίσεως εἰς - us, - a, - um.
8. Παρακείμενος καὶ ὑπερσυντέλικος τῆς ὀριστικῆς τῆς ἐνεργητικῆς φωνῆς τῆς πρώτης συζυγίας.
9. Ἐνεστῶς τῆς προστακτικῆς καὶ οἱ μέλλοντες τῆς ὀριστικῆς τῆς ἐνεργητικῆς φωνῆς τῆς πρώτης συζυγίας.
10. Οὐσιαστικὰ δευτέρας κλίσεως εἰς - er καὶ - ir. Ἐπίθετα δευτέρας κλίσεως εἰς - er, (ē)ra, (ē)rum.
- 11 — 12. Ἐνεστῶς καὶ παρακείμενος ἀπαρεμφάτου τῆς ἐνεργητικῆς φωνῆς τῆς πρώτης συζυγίας. Οἱ χρόνοι τῆς ὑποτακτικῆς τῆς ἐνεργητικῆς φωνῆς τῆς πρώτης συζυγίας.
- 13 — 14. Τὸ βοηθητικὸν esse.
15. Σύνθετα τοῦ esse.
16. Τετάρτη κλίσις. Οἱ ἀπὸ τοῦ θέματος τοῦ ὑπτιοῦ σχηματιζόμενοι τύποι τῆς παθητικῆς φωνῆς τῆς πρώτης συζυγίας.
17. Πέμπτη κλίσις.
18. Πρὸς ἐπανάληψιν.
- 19 — 20. Οἱ ἀπὸ τοῦ θέματος τοῦ ἐνεστῶτος σχηματιζόμενοι τύποι τῆς παθητικῆς φωνῆς τῆς πρώτης συζυγίας.
- 21 — 22. Δευτέρα συζυγία. Ἐνεργητικὴ φωνή.
23. Δευτέρα συζυγία. Παθητικὴ φωνή.
- 24 — 25. Οὐσιαστικὰ τρίτης κλίσεως ἀρσενικά.
- 26 — 27. Οὐσιαστικὰ τρίτης κλίσεως θηλυκά.
28. Οὐσιαστικὰ τρίτης κλίσεως οὐδέτερα.
29. Ἐπίθετα τρίτης κλίσεως εἰς - is, e.
30. Ἐπίθετα τρίτης κλίσεως εἰς - er, (ē)ris, (ē)re.
31. Ἐπίθετα τρίτης κλίσεως μονοκατάληκτα.
32. Πρὸς ἐπανάληψιν.
33. Ὁμαλὴ σύγκρισις ἐπιθέτων.
34. Ἀνώμαλος σύγκρισις ἐπιθέτων.
35. Προσωπικὰ καὶ κτητικὰ ἀντωνυμίαι.
- 36 — 37. Δεικτικὰ ἀντωνυμίαι.
38. Ἀναφορικὰ καὶ ἐρωτηματικὰ ἀντωνυμίαι.
39. Πρὸς ἐπανάληψιν.
- 40 — 42. Τετάρτη συζυγία.
43. Ἀριθμητικά.
- 44 — 46. Τρίτη συζυγία.
- 47 — 49. Ρήματα τρίτης συζυγίας εἰς -io λήγοντα.
- 50 — 52. Ρήματα ἀποθετικὰ καὶ ἡμικποθετικὰ.
- 53 — 54. Πρὸς ἐπανάληψιν.

L H O M O N D

DE VIRIS ILLUSTRIBUS

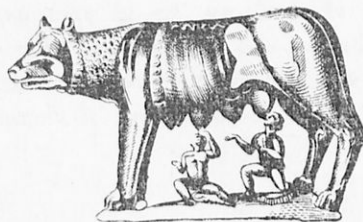
URBIS ROMAE

ΕΡΡΙΚΟΥ Α. ΣΚΑΣΣΗ
ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΥ, ΟΜΟΤΙΜΟΥ ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

L H O M O N D
D E V I R I S I L L U S T R I B U S
U R B I S R O M A E

ΔΙΑ ΤΗΝ Γ' ΤΑΞΙΝ ΤΩΝ ΓΥΜΝΑΣΙΩΝ

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ
ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ 1963

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

L'HOMME

DE VIRTUS ILLUSTRIBUS

URBIS ROMAE

—

Π Ρ Ο Λ Ο Γ Ο Σ

Ἡ ἐκλογή τῶν διηγημάτων ἔγινεν ἀπὸ τοῦ βιβλίου τοῦ Γάλλου κληρικοῦ καὶ παιδαγωγοῦ Καρόλου - Φραγκίσκου Lhomond. Συμμορφούμενοι πρὸς τὴν προκήρυξιν τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας οὐ μόνον περιεκόψαμεν, ἀλλὰ καὶ ἐτροποποιήσαμεν, ὡς καὶ ἄλλοι ἐκδόται μέχρι σήμερον ἔχουσι πράξει, τὸ ἀρχικὸν κείμενον τοῦ συγγραφέως ἐκεῖ, ἐνθα ἐκρίναμεν τοῦτο σκόπιμον χάριν τῶν ἀρχαρίων μαθητῶν πρὸς ἀπλουστέραν διατύπωσιν τῶν νοημάτων ἢ πρὸς ἐπίτευξιν δοκιμωτέρας συντάξεως.

Ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω μεταβολῶν ἐφιστῶμεν τὴν προσοχὴν ἐπὶ τῶν ἐξῆς :

α) Ἐσημειώθησαν δι' ἄλλων τυπογραφικῶν στοιχείων (κ υ ρ τ ῶ ν) λέξεις λίαν στενωῶς πρὸς ἀλλήλας συσχετιζόμεναι.

β) Λέξεις ἢ φράσεις παρεμπίπτουσαι ἢ ἐπεξηγητικαί, αἱ ὅποια διακόπτουσι τὴν πρότασιν ἢ γίνονται ἐμπόδιον εἰς τὴν στενὴν σχέσιν δύο προτάσεων, ἐτέθησαν μεταξὺ δύο γραμμῶν.

Ὅσον δ' ἀφορᾷ εἰς τὰς ἐρμηνευτικὰς σημειώσεις, ἀκολουθήσαντες τὸ παράδειγμα ἄλλων, παρεθέσαμεν εἰς τὸ τέλος τῶν πλείστων τεμαχίων φράσεις τινάς, εἰλημμένας ἐκ τοῦ κειμένου, ἐν μεταφράσει ἐλευθέρῃ πω, ἀφ' ἐνὸς μὲν πρὸς συμπλήρωσιν τῶν σημειώσεων, ἀφ' ἑτέρου δὲ πρὸς πλουτισμὸν τοῦ λεξιλογικοῦ θησαυροῦ τῶν μαθητῶν, ἀλλὰ καὶ πρὸς περαιτέρω μίμησιν δι' ἀποδόσεως ὁμοίως ἄλλων χωρίων.

Ε.Α.Σ.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η παρούσα μελέτη είναι η πρώτη που γίνεται στην Ελλάδα σχετικά με τον χώρο της εκπαίδευσης στην Ελλάδα. Η μελέτη αυτή πραγματοποιήθηκε με την επιμέλεια του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής (ΙΕΠ) και της Εταιρείας Έρευνας και Ανάλυσης (ΕΕΑ).

Ο σκοπός της μελέτης είναι να διερευνήσει τον χώρο της εκπαίδευσης στην Ελλάδα και να προσφέρει πληροφορίες για την κατάσταση της εκπαίδευσης στην Ελλάδα.

Η μελέτη αυτή πραγματοποιήθηκε με την επιμέλεια του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής (ΙΕΠ) και της Εταιρείας Έρευνας και Ανάλυσης (ΕΕΑ).

Η μελέτη αυτή πραγματοποιήθηκε με την επιμέλεια του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής (ΙΕΠ) και της Εταιρείας Έρευνας και Ανάλυσης (ΕΕΑ).

Η μελέτη αυτή πραγματοποιήθηκε με την επιμέλεια του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής (ΙΕΠ) και της Εταιρείας Έρευνας και Ανάλυσης (ΕΕΑ).

Η μελέτη αυτή πραγματοποιήθηκε με την επιμέλεια του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής (ΙΕΠ) και της Εταιρείας Έρευνας και Ανάλυσης (ΕΕΑ).

Η μελέτη αυτή πραγματοποιήθηκε με την επιμέλεια του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής (ΙΕΠ) και της Εταιρείας Έρευνας και Ανάλυσης (ΕΕΑ).

Η μελέτη αυτή πραγματοποιήθηκε με την επιμέλεια του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής (ΙΕΠ) και της Εταιρείας Έρευνας και Ανάλυσης (ΕΕΑ).

ΒΙΟΓΡΑΦΙΑ ΤΟΥ LHOMOND

Ὁ Ch. Fr. Lhomond (1727 — 1794) ἐγεννήθη ἐν Chaulnes (Somme). Φοιτήσας εἰς τὸ Κολλέγιον Inville, ἐν Παρισίοις, ἠκολούθησεν ἐκκλησιαστικὸν στάδιον καὶ ἔγινε διδάσκαλος ἐν τῷ αὐτῷ σχολείῳ. Μετὰ τὴν κατάργησιν τούτου ὁ Lhomond ἐδίδαξεν ἐπὶ εἰκοσαετιᾷ καὶ πλέον εἰς τὸ περίλαμπρον Κολλέγιον τὸ Ἰδρυθὲν τὸ ἔτος 1303 ὑπὸ τοῦ Καρδινάλιου Lemoine, περιορισθεὶς εἰς τὴν διδασκαλίαν τῶν μαθημάτων τῆς μικροτέρας τάξεως, ἐξ ἀγάπης πρὸς τοὺς μικροὺς μαθητάς, χάριν τῶν ὁποίων συνέγραψε διάφορα διδακτικὰ βιβλία.

Ἐκτὸς ἄλλων βιβλίων θρησκευτικοῦ περιεχομένου συνέταξε δι' ἀρχαίους ἀναγνωστικὸν de viris illustribus urbis Romae τῷ 1778 καὶ Λατινικὴν γραμματικὴν τῷ 1779. Ἐν τῷ ἀναγνωστικῷ βιβλίῳ παρουσιάζει, ὡς λέγει, ὁ Lhomond τοὺς βίους ἐπιφανῶν ἀνδρῶν τῆς Ῥώμης ἀπὸ τοῦ Ῥωμύλου μέχρι τοῦ Αὐγούστου μεταχειρισθεὶς ὡς πηγὰς τοὺς Λατίνους ἱστορικοὺς (Κορνήλιον Νέπωτα, Τίτον Λίβιον, Βαλέριον Μάξιμον, Φλώρον, Σουητόνιον, Ἰουστίνον) ἐν τῇ ἐπιθυμίᾳ νὰ κινήσῃ τὴν περιέργειαν τῶν νεαρῶν μαθητῶν καὶ νὰ μορφώσῃ τὰ ἦθη αὐτῶν διὰ παραδειγμάτων ἀρετῆς, ἐπιεικειᾶς, ἀφιλοκερδείας, μεγαλοφυχίας, εὐεργεσίας καὶ φιλοπατρίας.

Ἀρνηθεὶς νὰ δώσῃ ὄρκιον εἰς τὰς ἐπὶ τῆς θρησκείας πολιτικὰς ἀξιώσεις τῆς Γαλλικῆς Ἐπαναστάσεως ἐφυλακίσθη τὸν Αὐγούστον τοῦ 1792 μετ' ἄλλων κληρικῶν ἐν τῇ εἰς φυλακὴν μετατραπείσῃ ἐκκλησίᾳ τοῦ Saint - Firmin, ἀλλ' ἠλευθερώθη μετ' ὀλίγας ἡμέρας τῇ ἐπεμβάσει τοῦ Tallien, παλαιοῦ μαθητοῦ του. Ἀπέθανεν ὀλίγον ἔπειτα ἐν Παρισίοις τῇ 31ῃ Δεκεμβρίου τοῦ 1794 εἰς ἡλικίαν 67 ἐτῶν.

Ἡ πόλις Amiens (29 - 5 - 1860) καὶ ἡ γενέτειρα Chaulnes (30 - 5 - 1860) εὐγενῶς ἀμιλλώμεναι ἔστησαν τὸν ἀνδριάντα αὐτοῦ. Καὶ σήμερον ὁδὸς τις τῶν Παρισίων φέρει τὸ ὄνομα τοῦ σεμνοῦ ἱερέως καὶ διδασκάλου, ἀφιερῶσαντος χάριν τῆς σπουδαζούσης νεότητος ὀλόκληρον τὸν βίον του.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

Κ Ε Ι Μ Ε Ν Ο Ν

I. ROMANI IMPERII EXORDIUM

1

Proca, rex Albanorum, duos filios, Numitorem et Amulium, habuit. Numitori — qui natu maior erat — regnum reliquit ; sed Amulius — pulso fratre — regnavit et — ut eum subole priva- ret — Rheam Silviam, eius filiam, Vestae sacerdotem fecit. Haec tamen, quam deus Mars amavit, geminos pueros, Romulum et Remum, edidit. Amulius vero ipsam in vincula coniecit, parvu- los — alveo impositos — abiecit in Tiberim, qui tunc forte super ripas erat effusus ; sed — relabente flumine — liberos aqua in sicco reliquit. Vestae tum in iis locis solitudines erant. Lupa — ut fama est — ad vagitum puerorum accurrit, infantes lingua lambit, ubera eorum ori admovit matremque se gessit.

2

Cum lupa saepius ad parvulos — veluti ad catulos — rever- teretur, Faustulus — pastor regius — rem animadvertit, pueros sustulit et Accae Laurentiae coniugi dedit educandos. Sic Romu- lus et Remus inter pastores primo ludicris certaminibus vires auxerunt, deinde venantes saltus peragrare latronesque a rapina pecorum arcere coeperunt. Quare iis insidiati sunt latrones, a quibus Remus captus est ; Romulus autem vi se defendit. Tum Faustulus — necessitate compulsus — indicavit Romulo, quis avus eorum, quae mater esset. Romulus statim — armatis pastoribus — Albam properavit.

3

Interea Remum latrones ad Amulium regem perduxerunt, dicentes eum Numitoris agros infestare. Itaque Remus Numi-

tori a rege ad supplicium traditus est ; at Numitor — considerato adulescentis vultu — nepotem agnovit. Nam Remus oris lineamentis erat matri simillimus actasque eius tempori expositionis congruebat. Dum ea res animum Numitoris anxium tenet, repente Romulus — genere cognito — supervenit, fratrem liberavit, et — Amulio interfecto — avum Numitorem in regnum restituit.

4

Deinde Romulus et Remus urbem in iisdem locis — ubi expositi educatique erant — condiderunt ; sed orta de imperio inter eos contentio, uter nomen novae urbi daret eamque regeret : adhibuerant auspicia. Remus sex vultures, Romulus duodecim vidit. Sic Romulus, augurio victor, urbem e suo nomine Romam vocavit, et — ut eam *prius* legibus *quam* moenibus muniret — edixit ne quis vallum transiliret. Quod Remus — invidiā adductus — transiit irridens. Eum iratus Romulus interfecit, his increpans verbis : « Sic deinceps pereat quicumque transiliet moenia mea ». Ita solus potitus est imperio Romulus.

5

Romulus imaginem urbis *magis quam* urbem fecerat ; deerant incolae. Erat in proximo lucus ; hunc asylum fecit. Eo statim multitudo latronum pastorumque confugit. Cum vero uxores ipse populusque non haberent, legatos circa vicinas gentes misit, qui societatem conubiumque novo populo peterent. Sed nusquam benigne audita est legatio ; ludibrium etiam additum : « Cur non feminis quoque asylum aperuistis ; id enim compar foret conubium ». Romulus — aegritudinem animi dissimulans — ludos parat : indici deinde finitimis spectaculum iubet. Multi convenerunt maximeque Sabini cum liberis et coniugibus. *Ubi* spectaculi tempus venit eoque conversi omnium oculi mentesque erant, *tum* — signo dato — iuvenes Romani discurrunt, et filias Sabinorum rapiunt.

6

Haec fuit statim causa belli. Sabini enim ob virgines raptas bellum adversus Romanos moverunt et — cum Romae appropin-

quarent — Tarpeiam virginem nacti sunt, quae — aquam sacrorum extra moenia petiitum — descenderat. Huius pater Romanae praeerat arci. Titus Tatius, Sabinorum dux, Tarpeiae dixit : « Optionem muneris tibi dabo, si exercitum meum in Capitolium perduxeris ». Illa petiit, quod Sabini in sinistris manibus gerebant, videlicet anulos et armillas. Tatius dolo se promisit ; sed postquam virgo Sabinos in arcem perduxit, eam scutis obrui iussit ; nam et scuta in laevis habuerant. Sic impia proditio celeri poena vindicata est.

7

Romulus adversus Tatium ad certamen processit, et in eo loco — ubi nunc Romanum forum est — pugnam conseruit. Primo impetu vir inter Romanos insignis — nomine Hostilius — fortissime dimicans cecidit ; cuius interitu consternati Romani fugere coeperunt. Iam Sabini clamitabant : « Vicimus perfidos hospites, imbelles hostes. Nunc sciunt longe *aliud* esse virgines rapere, *aliud* pugnare cum viris ».

Tunc Romulus — arma ad caelum tollens — Iovi aedem vovit et exercitus — *seu forte seu* divinitus — restitit. Itaque proelium redintegratur ; sed raptae mulieres — crinibus passis — ausae sunt se inter tela volantia inferre et *hinc* patres *hinc* viros orantes pacem conciliaverunt.

8

II. TULLUS HOSTILIUS ROMANORUM REX TERTIUS

Mortuo Numa, Tullus Hostilius rex creatus est. Hic non solum proximo regi dissimilis, sed etiam Romulo ferocior fuit. Eo regnante, bellum inter Albanos et Romanos exortum est. Ducibus Hostilio et Fufetio placuit paucorum manibus fata utriusque populi committi. Erant apud Romanos trigemini Horatii, trigemini quoque apud Albanos Curiatii. Cum iis agunt reges, ut pro sua quisque patria dimicent ferro. Foedus ictum est *ea lege, ut unde victoria ibi* quoque imperium esset. Itaque trigemini arma capiunt, et in medium inter duas acies procedunt. Considerant utrimque duo exercitus. Datur signum infestisque armis terni iuvenes — magnum exercituum animos gerentes — concurrunt.

Ut primo concursu increpauerunt arma micantesque fulserunt gladii, horror ingens spectantes perstrinxit. Consertis deinde manibus, statim duo Romani, *alter super alterum* exspirantes, ceciderunt; tres Albani vulnerati sunt. Ad casum Romanorum conclamavit gaudio exercitus Albanus. Romanos iam spes tota deserebat. Unum Horatium tres Curiatii circumsteterant. Tum unus, qui forte integer fuit, Romanus — quia tribus impar erat — fugam simulavit; singulos, per intervalla insequentes, separatim aggressus necavit. Sic unius viri manu parta victoria Romanis est. Deinde Fufetius exercitum Albanum domum abduxit.

9

Romani ovantes ac gratulantes Horatium accipiunt, et domum deducunt. Princeps ibat Horatius trium fratrum spolia prae se gerens. Cui obvia fuit soror virgo, quae uni ex Curiatiis desponsa fuerat. Haec — viso super humeros fratris paludamento sponsi, quod ipsa confecerat — flere et crines solvere coepit. Movit ferocis iuvenis animum comploratio sororis in tanto gaudio publico; itaque — stricto gladio — transfigit puellam, simul eam verbis increpans: « Abi hinc cum immaturo amore ad sponsum, oblita fratrum, oblita patriae. Sic pereat quaecumque Romana lugebit hostem ».

10

III. IUNIUS BRUTUS ROMANORUM CONSUL PRIMUS

Expulsis regibus duo consules creati sunt, L. Iunius Brutus et L. Tarquinius Collatinus, Lucretiae maritus. Annum iis imperium tributum est, ne per diuturnitatem potestatis insolentiores fierent. Sed Collatino paulo post dignitas sublata est, quod invidiosum erat populo Tarquiniolorum nomen. In eius locum P. Valerius Publicola consul creatus est. Sed erant in iuventute Romana adulescentes aliquot, sodales Tarquiniolorum, qui novum imperium aegre ferebant. Hi cum legatis — quos rex ad bona sua repetenda Romam miserat — de restituendis regibus colloquantur, ipsos Bruti consulis filios in societatem consilii adsumunt. Sermonem eorum ex servis unus excepit, et rem ad consules detulit. Coniurati omnes, in

quibus erant liberi Bruti consulis, in vincula coniecti sunt, deinde damnati. Missi lictores eos nudatos virgis caedunt securisque feriunt. Supplicii *non* spectator *modo, sed et* exactor erat Brutus, qui tunc patrem exiit, ut consulem ageret.

11

IV. HORATIUS COCLES

Porsenna, rex Etruscorum, ad restituendos in regnum Tarquinios cum infesto exercitu Romam venit. Primo impetu Ianiculum cepit. Non unquam alias ante tantus terror Romanos invasit: adeo valida res tum Clusina erat magnumque Porsennae nomen. Ex agris in urbem demigrant: urbem ipsam saepiunt praesidiis. Alia urbis pars muris, alia Tiberi obiecto tuta videbatur. Pons Sublicius iter paene hostibus dedit, nisi unus vir fuisset Horatius Cocles, illo cognomine appellatus, quod in alio proelio alterum oculum amiserat. Is — extrema pontis parte occupata — aciem hostium solus sustinuit, donec pons a tergo interrumpere-tur. Audaciā suā obstupescit hostes; ponte rescisso, armatus in Tiberim desiluit, et incolumis ad suos tranavit. Grata erga tantam virtutem civitas fuit. Statua Horatii in comitio posita est; agri *tantum* ei publice datum est *quantum* uno die circumaravit.

12

V. MUCIUS SCAEVOLA

Cum Porsenna Romam obsideret, C. Mucius, vir Romanae constantiae, senatum adiit, et veniam transfugiendi ad hostes petiit necem regis repromittens. Accepta potestate in castra hostium venit. Ibi in confertissima turba prope regium tribunal constitit. Stipendium tunc forte militibus dabatur, et scriba ad latus regis pari fere ornatu sedebat. Mucius, similitudine deceptus scribam pro rege sicā necavit. Quo facto comprehensus dextram in conspectu regis imposuit in foculum ad sacrificium accensum, velut manum puniens, quod in caede peccasset. Attonitus miraculo rex iuvenem amoveri ab altaribus iussit. Tum Mucius, quasi benefi-

cium remunerans, aperte dixit trecentos, sui similes, adversus eum coniurasse. Qua re Porsenna exterritus pacem cum Romanis fecit. Mucio prata trans Tiberim dono cives dederunt, quae M u c i a p r a t a appellata sunt, et Scaevola dictus est, quod sinistra tantum manu utebatur eique statua honoris gratiā constituta est.

13

VI. MENENIUS AGRIPPA

Menenius Agrippa concordiam inter patres plebemque restituit. Nam plebs cum contra patricios infensa ad montem sacrum secessisset, quod a senatu atque consulibus tributo ac militia premeretur, patres Agrippam, virum facundum et popularem, ad plebem miserunt, qui eam senatui reconciliaret. Is, ubi in conspectum plebis venit, nihil aliud quam hoc narrasse fertur : « Olim — inquit — humani artūs, cum ventrem otiosum cernerent, ab eo discordarunt conspiraruntque, ne manus ad os cibum ferrent, neve os acciperet datum aut dentes conficerent. At, dum ventrem domare volunt, ipsi quoque defecerunt totumque corpus ad extremam tabem venit. Tum demum intellexerunt ventris haud segne ministerium esse eumque acceptos cibos concoquere et per omnia membra distribuere ; itaque cum eo in gratiam redierunt. Sic — inquit — senatus et populus, quasi unum corpus, discordiā pereunt, valent concordiā ».

Hac fabulā Menenius hominum mentes flexit ; plebs in urbem regressa est. Creavit tamen tribunos, qui libertatem suam adversus nobilitatis superbiam defenderent. Paulo post mortuus est Menenius, vir omni vita *pariter* patribus ac plebi carus. Is tamen in *tanta* paupertate decessit, *ut* eum populus — collatis quadrantibus — sepeliverit, et locum sepulcro senatus publice dedit. Potest consolari pauperes Menenius, sed multo magis docere locupletes, quam sit necessaria solidam laudem cupienti, nimis anxia divitiarum comparatio.

14

VII. LUCIUS QUINCTIUS CINCINNATUS

Aequi Minucium consulem atque exercitum eius circumsessos tenebant. Id ubi Romam nuntiatum est, *tantus* pavor, *tanta* trepidatio fuit, *quanta* si urbem ipsam non castra hostes obsiderent. Cum autem in altero consule parum esse praesidii videretur, dictatorem dici placuit, ut is rem afflictam restitueret. L. Quinctius Cincinnatus omnium consensu dictator dictus est.

Ille, spes unica imperii Romani, trans Tiberim tunc quattuor iugerum agrum manibus suis colebat. Ad quem missi legati nudum cum arantem offenderunt. Salute datā redditāque Quinctius togam prope e tugurio proferre uxorem iussit, ut senatus mandata togatus audiret.

15

Postquam — absterso pulvere ac sudore — togā indutus processit Quinctius, dictatorem eum legati gratulantes consalutant ; quantus terror in exercitu sit, exponunt. Quinctius igitur Cincinnatus Romam venit, et — antecedentibus lictoribus — domum deductus est. Paulo post — caesis hostibus — exercitum Romanum liberavit urbemque triumphans ingressus est. Quinctius sexto decimo die dictaturā — quam in sex menses acceperat — se abdicavit, et ad aratrum rediit.

16

VIII. MARCUS FURIUS CAMILLUS

Cum Marcus Furius Camillus urbem Falerios obsideret, ludi magister plurimos et nobilissimos inde pueros velut ambulandi gratiā eductos in castra Romanorum perduxit. Quibus Camillo traditis, non erat dubium quin Falisci — deposito bello — sese Romanis dedituri essent. Sed Camillus perfidiam proditoris detestatus : « Non ad similem tui — inquit — venisti : sunt belli sicut et pacis iura : arma habemus non adversus eam aetatem — cui etiam in captis urbibus parcimus — sed adversus armatos, qui castra Romana apud Veios oppugnaverunt ». Denudari deinde ludi ma-

gistrum iussit, eum — manibus post tergum alligatis — in urbem reducendum pueris tradidit. Statim Falisci, beneficio magis quam armis victi, portas Romanis aperuerunt.

17

Sed Camillus post multa in patriam merita exsilio mulctatus, quod praedam inique divisisset, Ardeam concessit. Urbe egrediens, a diis precatus est, ut, si innoxio sibi ea iniuria fieret, desiderium sui facerent ingratae civitati quamprimum. Neque multo postea res evenit. Galli, post pugnam Alliensem, victores ante solis occasum ad urbem Romam perveniunt. Postquam hostes adesse nuntiatum est, Manlius, cum urbem omnem defendere non posset, cum iuventute Romana in arcem Capitolium fugit; seniores vero domos regressi sunt, sed senatores quidam ornati honorum insignibus, aetate confecti in foro manserunt. Galli senatorum gravitatem admirati sunt, donec Gallus quidam barbam longam. M. Papirii tangere ausus est. Statim Papirius scipione eburneo caput Galli percussit. Ab ea re initium caedis ortum est: ceteri senes sedibus eburneis insidentes trucidati sunt. Galli deinde impetum facere in arcem statuunt. Noctu Capitolium taciti ascenderunt; iamque in summum saxum evaserant, cum anseres sacri clangore alarumque strepitu Manlium, virum bello egregium, exciverunt. Hic ceteros ad arma vocat, et Gallos ascendentes deiecit.

18

Tunc consensu omnium placuit ab exsilio Camillum acciri. Missi igitur ad eum legati, et ipse dictator absens dictus est. Interim Galli obsidione fatigati et fame oppressi constituerunt, ut obsidionem haud magna mercede relinquerent. Pactum est pretium mille pondo auri.

Nondum omni auro appenso Camillus dictator, qui Romani exercitus reliquias collegerat, intervenit; auferri aurum de medio iubet hostesque ex improvise aggressus maximo proelio devicit. Ne nuntius quidem cladis relictus est. Dictator — recuperatā ex hostibus patriā — urbem ingressus est triumphans, et a militibus « pater patriae conditorque alter urbis » appellatus est.

IX. TITUS MANLIUS TORQUATUS

Cum postea Galli ad tertium lapidem trans Anīcñem fluvium castra posuissent, exercitus Romanus ab urbe profectus est, et in eiteriore ripa fluvii constitit. Pons in medio erat ; tunc Gallus quidam eximia corporis magnitudine in vacuum pontem processit, et, quam maxima voce potuit : « *Quem* nunc — inquit — Roma fortissimum habet, is procedat agedum ad pugnam, ut eventus certaminis nostri ostendat, utra gens bello sit melior ». Diu inter milites Romanos silentium fuit. Tum Titus Manlius, adulescens nobilis, ex statione ad imperatorem pergit : « iniussu tuo — inquit — imperator, extra ordinem nunquam pugnaverim, etiamsi certam victoriam videam ; si tu permittis, volo illi belluae ostendere me ex illo ortum esse, qui Gallorum agmen ex rupe Tarpeia deturbavit ». Cui imperator : « Macte virtute — inquit — T. Manli, esto : perge, et nomen Romanum invictum praesta ». Ubi constituerunt inter duas acies, Gallus ensem cum ingenti sonitu in arma Manlii deiecit. Manlius vero inter corpus et arma Galli sese insinuans uno et altero ictu ventrem gladio transfodit ; deinde ei iacenti torquem, quo ornatus erat, detraxit, quem cruore respersum collo circumdedit suo. Hinc *et ipse et* posterī eius Torquati cognomen acceperunt.

Idem Manlius, postea consul factus bello Latino, ut disciplinam militarem restitueret, edixit, ne quis extra ordinem in hostes pugnaret. Forte T. Manlius, consulis filius, prope stationem hostium accesserat. Ubi is, qui Latino equitatu praerat, consulis filium agnovit : « Visne — inquit — congregi mecum, ut singularis proelii eventu cernatur quanto eques Latinus Romano praestet ? » Movit ferocem iuvenis animum *seu* ira, *seu* detrectandi certaminis pudor. Itaque, oblitus imperii paterni, in certamen ruit, et Latinum ex equo excussum transfixit spoliisque lectis in castra ad patrem venit. Extemplo filium aversatus consul milites classico advocat. Qui postquam frequentes convenerunt : « Quando quidem — in-

quit — tu, fili, contra imperium consulis pugnavisti, oportet ut disciplinam poenā tuā restituas. Triste quidem exemplum sed in posterum salubre iuventuti eris. I, licitor, adliga ad palum ». Metu omnes obstupuerunt ; sed, postquam — *cervice caesa* — fusus est cruor, in questus et lamenta eruperunt. Manlio Romam redeunti seniores tantum obviam exierunt : *iuventus et tunc eum, et omni deinde vitā exsecrata est.*

21

X. PUBLIUS DECIUS

P. Decius, Valerio Maximo Cornelio Cosso consulibus, tribunus militum fuit. Exercitu Romano in angustiis clauso, Decius editum collem conspexit imminentem hostium castris. Accepto praesidio verticem occupavit, hostes terruit, consuli spatium dedit ad subducendum agmen in aequiorem locum. Ipse — colle, quem insederat, undique armatis circumdato — intempesta nocte, per medias hostium custodias somno oppressas incolumis evasit. Quare ab exercitu donatus est coronā obsidionali, quae dabatur *ei, qui* obsidione cives liberasset. Consul fuit bello Latino cum Manlio Torquato. Tunc cum utriusque consuli somnio obvenisset, *eum* populum victorem fore, *cuius* dux in proelio cecidisset, convenit inter eos, ut is, cuius cornu in acie laboraret, diis se manibus devoveret. Inclinante sua parte Decius armatus in equum insiluit ac se in medios hostes immisit. Concidit obrutus telis, et victoriam suis reliquit.

22

XI. GAIUS FABRICIUS

Gaius Fabricius unus fuit ex legatis, qui ad Pyrrhum de captivis redimendis venerant. Cuius postquam audivit Pyrrhus magnum esse apud Romanos nomen — ut viri boni et bello egregii, sed admodum pauperis — eum prae ceteris honorifice ac liberaliter accepit eique munera atque aurum obtulit. Omnia Fabricius repudiavit.

Postero die, cum illum Pyrrhus vellet exterrere conspectu subito elephantis, imperavit suis, ut Fabricio, secum colloquenti,

bellua post aulaea admoveretur. Quod ubi factum est — signo dato remotisque aulaeis repente — bellua stridorem horrendum emisit et manum super Fabricii caput suspendit. Sed ille placide subridens: « Neque — inquit — *heri* me auram tuam pellexit, neque *hodie* commovet bellua tua ».

Fabricii virtutem admiratus Pyrrhus illum secreto invitavit, ut patriam desereret secumque vellet vivere, quarta etiam regai sui parte oblata. Cui Fabricius ita respondit: « Si me virum bonum iudicas, cur me vis corrumpere? sin vero malum, cur me ambis? »

23

Anno interiecto — omni spe pacis inter Pyrrhum et Romanos conciliandae ablata — Fabricius, consul factus, contra eum missus est. Cumque vicina castra ipse et rex haberent, medicus regis nocte ad Fabricium venit, et: « Si tu mihi — inquit — praemium dederis, ego regem veneno necabo ». Hunc Fabricius vinctum reduci iussit ad Pyrrhum et ei dici, quae contra caput eius medicus spondisset. Tunc rex admiratus eum dixisse fertur: « Ille est Fabricius, qui difficillius ab honestate quam sol a suo cursu posset averti ».

Fabricius omnem vitam in gloriosa paupertate exegit *adeo*que inops decessit, *ut* filiabus nullam dotem reliquerit. At senatus patris sibi partes desumpsit, et — datis ex communi aerario dotibus — eas collocavit.

24

XII. MARCUS ATILIUS REGULUS

Marcus Regulus Poenos magna clade affecit. Deinde in Africam primus Romanorum ducum traiecit. Clupeam urbem et trecenta castella expugnavit; *neque* cum hominibus *tantum sed etiam* cum monstris dimicavit. Regulo, ob res bene gestas, imperium in annum proximum prorogatum est. Quod ubi ille cognovit, senatui scripsit villicum suum in agello — quem septem iugerum habebat — mortum esse et servum, occasionem nactum, aufugisse, ablato instrumento rustico; ideoque petere se, ut sibi successor in Africam mitteretur, ne — deserto agro — omnia ad vivendum necessaria uxori et liberis deessent. Senatus — acceptis litteris — res, quas

Regulus amiserat, publicā pecuniā redimi iussit; agellum colendum locavit, alimenta coniugī ac liberis praebuit. Regulus deinde multis proeliis Carthaginiensium opes contudit eosque pacem petere coegit. Quam cum Regulus nollet nisi durissimis condicionibus dare, illi a Lacedaemoniis auxilium petierunt.

25

Carthaginienses — duce Xanthippo Lacedaemonio, viro belli peritissimo — bellum renovarunt ac Regulum ultima pernicie vicarunt; nam duo tantum milia hominum ex omni Romano exercitu superfuerunt, et Regulus ipse captus, et in carcerem coniectus est. Deinde Regulus Romam de captivis commutandis — dato iureiurando — missus est ut, si non impetravisset, rediret ipse Carthaginem. Qui cum Romam venisset, in senatum introductus mandata exposuit: sententiam ne diceret recusavit; quamdiu iureiurando hostium teneretur, se non esse senatorem. Iussus tamen sententiam dicere, negavit esse utile captivos Poenos reddi, quod illi adulescentes et boni duces essent, ipse vero iam senectute confectus. Cuius cum valuisset auctoritas, captivi retenti sunt.

Regulus deinde *cum* retineretur a propinquis et amicis, *tamen* Carthaginem rediit; neque vero tunc ignorabat se ad crudelissimum hostem et ad exquisita supplicia proficisci, sed iusiurandum conservandum putavit. Reversum Carthaginienses omni cruciatu necaverunt. Palpebris enim resectis aliquamdiu in loco tenebricoso tenuerunt; deinde — cum sol esset ardentissimus — repente eductum intueri caelum coegerunt. Postremo in arcam ligneam, in qua undique clavi praecuti eminebant, incluserunt. Ita dum fessum corpus stimulis ferreis confoditur, vigiliis et dolore continuo exstinctus est. Hic fuit Atilii Reguli exitus, ipsa quoque vita — *etsi* per maximam gloriam diu *acta* — clarior et illustrior.

26

XIII. QUINTUS FABIVS MAXIMVS

Quintus Fabius iam senex filio suo consuli legatus fuit; cumque in eius castra veniret, filius obviam patri progressus est; duodecim

lictiores pro more anteibant. Equo vehebatur senex nec — appropinquante consule — descendit. Iam ex lictoribus undecim verecundiā paternae maiestatis taciti praeterierant. Quod cum consul animadvertisset, proximum lictorem iussit inclamare Fabio patri, ut ex equo descenderet. Pater tum desiliens: « Non ego, fili, — inquit — tuum imperium contempsi, sed experiri volui, an scrires consulem te agere ».

Ad summam senectutem vixit Fabius Maximus, dignus tanto cognomine. Cautior quam promptior habitus est, sed insita eius ingenio prudentia *bello, quod* tum gerebatur, aptissima erat. Nemini dubium est, quin rem Romanam cunctando restituerit. Nam *ut* Scipio celeritate sua Carthaginem oppressit, *sic* Fabius cunctatione id egit, ne Roma opprimi posset.

27

XIV. LUCIUS AEMILIUS PAULUS ET GAIUS TERENTIUS VARRO

Hannibal in Apuliam pervenerat. Adversus eum Roma profecti sunt duo consules, L. Aemilius Paulus et C. Terentius Varro. Paulo sollers Fabii cunctatio magis placebat; Varro autem ferox et temerarius aciora sequebatur. Ambo consules ad vicum, qui Cannae appellabatur, castra posuerunt. Ibi insitam Varroni temeritatem fortuna aliquo levium proeliorum successu aluerat; itaque — invito collegā — aciem instruxit, et signum pugnae dedit. Victus caesusque est Romanus exercitus; nusquam graviore vulnere afflicta est respublica. Aemilius Paulus telis obrutus cecidit; quem cum media in pugna oppletum cruore conspexisset quidam tribunus militum: « Cape — inquit — hunc equum, et fuge, Aemili ». « Quin tu potius — respondit Paulus — abi, nuntia patribus, ut urbem muniant ac, priusquam hostis victor adveniat, praesidiis firmant: tu me patere in hac militum meorum strage exspirare ». Alter consul cum paucis equitibus Venusiam perfugit.

28

Hannibali victori cum ceteri gratularentur suaderentque, ut quietem *et* ipse sumeret *et* fessis militibus daret, unus ex eius prae-

fectis, Maharbal, minime cessandum ratus, Hannibalem hortabatur, ut statim Romam pergeret, die quinto victor in Capitolio epulaturus. Cumque Hannibal illud non probaret, Maharbal: « Vincere scis, Hannibal, — inquit — victoriā uti nescis ». Mora eius diei satis creditur saluti fuisse urbi et imperio. Dein Hannibal — relictā Romā — in Campaniam devertit, cuius deliciis mox exercitus ardor elanguit.

29

XV. MARCUS CLAUDIUS MARCELLUS

Postea cum Sicilia a Romanis ad Poenos defecisset, Marcellus consul creatus Syracusas — urbem Siciliae nobilissimam — oppugnavit. Diuturna fuit obsidio, neque urbem, nisi post tres annos, cepit Marcellus. Rem confecisset celerius, nisi unus vir ea tempestate Syracusis fuisset. Is erat Archimedes, vir admirabili ingenio praeditus, qui — multis machinis inventis — opera Romanorum brevi disturbabat. Captis Syracusis, Marcellus — eximiā viri prudentiā delectatus — ut capiti illius parceretur edixit. Archimedes — dum in pulvere quasdam formas describit attentius — patriam suam captam esse non senserat. Miles praedandi causā in domum eius irrupit, et minantis voce quisnam esset eum interrogavit. Archimedes, propter cupiditatem *illud* investigandi, *quod* requirebat, nomen suum non indicavit, sed: « Noli — inquit —, obsecro, circulos meos turbare ». Quapropter a milite obruncatus est. Eius mortem aegre tulit Marcellus sepulturaeque curam habuit.

30

XVI. PUBLIUS CORNELIUS SCIPIO AFRICANUS

Profectus igitur in Hispaniam Scipio Carthaginem novam, quo die venit, expugnavit. Eo congestae erant omnes paene Africae et Hispaniae opes, quibus omnibus potitus est Scipio. Inter captivos ad eum adducta est eximiae formae adulta virgo. Sed ubi comperit eam illustri loco inter Celtiberos natam principique eius gentis adulescenti, Allucio nomine, desponsam esse — arcessitis parentibus et sponso — eam reddidit. Parentes virginis, qui

ad eam redimendam magnum auri pondus attulerant, Scipionem orabant, ut id a se donum reciperet. Scipio aurum ante pedes poni iussit, vocatoque sponso: « Super dotem — inquit — quam accep-
turus a socero es, haec tibi a me dotalia dona accedant ». Allucius domum reversus grato animo Celtiberos Romanis conciliavit.

31

Deinde Scipio Hasdrubalem victum ex Hispania expulit. Cas-
tris hostium potitus, omnem praedam militibus concessit; captivos
Hispanos sine pretio domum dimisit; Afros vero vendi iussit. Erat
inter eos puer adultus, regii generis, formā insigni. Quem percon-
tatus est Scipio quis et cuius esset, et cur id aetatis in castris fuis-
set. « Numida sum — inquit puer — Massivam populares vocant;
patre amisso apud avum maternum, Numidiae regem, educatus
sum. Cum avunculo Masinissā — qui nuper subsidio Carthagini-
ensibus venit — in Hispaniam traieci; prohibitus propter aetatem
a Masinissa, nunquam ante proelium inii. *Eo die quo* pugnatum est
cum Romanis — in scio avunculo, clam armis et equo sumpto —
in aciem exii; ibi — prolapsa equo — captus sum a Romanis ».

Hunc Scipio interrogavit velletne ad avunculum reverti. Id
vero se cupere respondit puer, effusis gaudio lacrimis. Tum Sci-
pio anulum aureum equumque ornatum puero donavit datisque
equitibus, qui tuto deducerent, dimisit.

32

Cum P. Cornelius Scipio se erga Hispanos clementer gessisset,
circumfusa multitudo eum regem omnium consensu appellavit.
At Scipio cum silentium fieri per praeconem iussisset: « Nomen
imperatoris — inquit — quo me mei milites appellaverunt, mihi
maximum est; regium nomen, *alibi* magnum, *Romae* intolerabile
est. Si *id* amplissimum iudicatis, *quod* regale est, vobis licet exis-
timare regalem in me esse animum; sed oro vos, ut a regis appel-
latione abstineatis ». Senserunt etiam barbari magnitudinem ani-
mi, qua Scipio *id* aspernabatur, *quod* ceteri mortales admirantur,
et concupiscunt.

33

Carthaginienses, metu perculti, oratores triginta seniorum principes ad petendam pacem mittunt. Qui, ubi in castra Romana venerunt, veniam civitati petebant non culpam purgantes, sed initium culpae in Hannibalem transferentes. Inde — condicionibus a Scipione latis omnibus acceptis — legati Carthaginienses Romam profecti sunt, ut, *quae* ab illo pacta essent, *ea* patrum ac populi auctoritate confirmarentur.

Ita pace terra marique partā, Scipio — exercitu in naves imposito — Romam revertit. Ad quem advenientem concursus ingens factus est : effusa *non* ex urbibus *modo, sed etiam* ex agris multitudo vias obsidebat. Scipio inter gratulantium plausus triumpho omnium clarissimo urbem est invectus, primusque nomine victae a se gentis est nobilitatus Africanusque appellatus.

34

Hannibal, a Scipione victus, suisque invisus, ad Antiochum, Syriae regem, confugit eumque hostem Romanis fecit. Missi sunt Romā legati ad Antiochum, in quibus erat Scipio Africanus. Qui, cum Hannibale Ephesi collocutus, ab eo quaesivit, quem fuisse maximum imperatorem crederet. Respondit Hannibal Alexandrum, Macedonum regem, maximum sibi videri, quo parvā manu innumerabiles exercitus fudisset. Interroganti deinde, quem secundum poneret : « Pyrrhum — inquit — quod primus castra metari docuit nemoque illo elegantius loca cepit, et praesidia disposuit ». Sciscitanti denique, quem tertium duceret, semet ipsum dixit. Tum ridens Scipio : « Quidnam tu diceres — inquit — si me vicisses? ». « Me vero — inquit Hannibal — *et* ante Alexandrum *et* ante Pyrrhum *et* ante alios omnes posuissem ». Ita — improvise assentationis genere — Scipionem e grege imperatorum velut inaeestimabilem, secernebat.

35

Cum Scipio Africanus in Literna villa se contineret, complures praedonum duces ad eum videndum forte confluerunt. Scipio eos ad vim faciendam venire ratus, praesidium servorum in tecto

collocavit aliaque parabat, quae ad eos repellendos erant necessaria. Quod ubi praedones animadverterunt — abiectis armis — ianuae appropinquant nuntiantque se non vitae eius hostes, sed virtutis admiratores venisse, conspectum tanti viri expetentes. Quod postquam audivit Scipio, fores reserari eosque introduci iussit. Illi postes ianuae tanquam religiosissimam aram venerati, cupide Scipionis dextram apprehenderunt ac diu deosculati sunt ; deinde — positis ante vestibulum donis — laeti domum reverterunt. Paulo post mortuus est Scipio moriensque ab uxore peti- vit, ne corpus suum Romam referretur.

36

XVII. LUCIUS AEMILIUS PAULUS MACEDONICUS

Postquam Perseum consolatus est Aemilius Paulus, sermonem ad Romanos circumstantes convertit : « Videtis — inquit — exemplum insigne mutationis rerum humanarum. Vobis haec praecipue dico, iuvenes. Ideo neminem decet in quemquam superbe agere nec praesenti credere fortunae ».

Confecto bello Aemilius Paulus regiā nave ingentis magnitudinis — nam sedecim ordines remorum habuisse dicitur — ad urbem est subvectus. Fuit eius triumphus omnium longe magnificentissimus. Completæ erant omnes Tiberis ripae obviam effusā multitudinem. Populus — extractis per forum tabulatis in modum theatrorum — spectavit in candidis togis. Aperta templa omnia et sertis coronata, ture fumabant. In tres dies distributa est pompa spectaculi. Primus dies vix suffecit transvehendis signis tabulisque ; sequenti die translata sunt arma, galeae, scuta, loricae, pharetrae argentumque signatum. Tertio die, multo mane, ducere agmen coeperunt tubicines, non festos sollemniū pomparum modos, sed bellicum sonates, quasi in aciem procedendum esset. Deinde agebantur pingues cornibus auratis et vittis redimiti boves centum et viginti. Sequebantur Persei liberi — comitante educatorum et magistrorum turbā — qui manus ad spectatores cum lacrimis miserabiliter tendebant, et pueros docebant populi Romani misericordiam suppliciter implorare. Post filios incedebat cum uxore Perseus, stupenti et attonito viro similis. Inde quadringentae coronae aureae

portabantur ab omnibus fere Graeciae civitatibus dono missae. Postremo ipse in curru Paulus vehebatur auro purpurāque fulgens, qui cum dignitate alia corporis tum senecta ipsa magnam maiestatem prae se ferebat. Post currum, inter alios illustres viros, filii duo Aemilii; deinde equites turmatim et cohortes peditum. Paulo a senatu et populo Romano concessum est, ut ludis circensibus veste triumphali uteretur eique cognomen Macedonico inditum est.

37

Aemilius Paulus omni Macedonum gazā — quae fuit maxima — potitus tantam in aerarium populi Romani pecuniam invexit, ut unius imperatoris praeda finem attulerit tributorum. At hic per alios homines cuncta administravit, nec quidquam ex thesauris regis in domum suam intulit praeter memoriam nominis sempiternam. Mortuus est adeo pauper, ut dos eius uxori non potuerit exsolvi, nisi vendito fundo, quem unum reliquerat. Exsequiae eius non tam auro et ebore quam omnium benevolentiam et studio fuerant insignes. Macedoniae principes — qui tunc Romae erant legationis nomine — umeros suos funebri lecto sponte sua subiecerunt. Quem enim in bello ob virtutem timuerant, eundem in pace ob iustitiam diligebant.

38

XVIII. PUBLIUS CORNELIUS SCIPIO AEMILIANUS

P. Scipio Aemilianus, Pauli Macedonici filius adoptione Scipionis Africani nepos, a tenera aetate Graecis litteris a Polybio, praestantis ingenii viro, eruditus est. Ex eius doctrina tantos fructus tulit, ut non modo aequales suos, sed etiam maiores natu omni virtutum genere superaret. Temperantiae et continentiae laudem ante omnia comparare studuit; quod quidem difficile tunc erat: miro enim impetu ad libidines et epulas iuvenes Romani eo tempore ferebantur. At Scipio contrarium vitae institutum secutus publicam modestiae et continentiae famam est adeptus. Polybium semper domi militiaeque secum habuit; semper inter arma ac studia versatus aut corpus periculis aut animum disciplinis exercuit.

39

Cum duo consules, quorum *alter* inops, *alter* avarus erat, in senatu contenderent, *uter* in Hispaniam ad bellum gerendum mitteretur ac magna inter patres esset dissensio, rogatus sententiam Scipio Aemilianus: « Neutrum — inquit — mihi mitti placet, quia *alter* nihil habet, *alteri* nihil est satis ».

Iudicabat enim et inopiam et avaritiam debere abesse pariter ad rem bene gerendam. Alioquin maxime verendum est, ne publicum munus quaestui habeatur, et praeda communis in privatum imperatoris lucrum convertatur. Ab hac culpa longe alienus fuit Scipio: nam post duos inclitos consulatus et totidem triumphos, officio legationis fungens, septem tantum servos secum duxit. E Carthaginis et Numantiae spoliis comparare plures certe potuerat, sed — Carthagine eversa — nihilo fuit locupietior quam ante. Itaque, cum per populi Romani socios et exteris nationes iter faceret, non mancipia eius, sed victoriae numerabantur, nec *quantum* auri et argenti, sed *quantum* dignitatis atque gloriae secum ferret, aestimabatur.

40

Paulo post Scipio repente in lectulo exanimis est inventus. De tanti viri morte nulla habita est quaestio eiusque corpus velato capite est elatum, ne livor in ore appareret. Metellus Macedonicus, etsi Scipionis inimicus, audita nece, in forum advolvit ibique maesto vultu clamavit: « Concurrite, cives, moenia urbis nostrae eversa sunt: Scipioni intra suos penates quiescenti nefaria vis illata est ». Idem Metellus filios suos iussit funebri eius lecto uneros subicere dicens: « Nunquam a vobis id officium maiori viro praestari poterit ».

Scipionis patrimonium *tam* exiguum fuit, *ut* triginta duas libras argenti, duas et selibram auri tantum reliquerit.

41

XIX. TIBERIUS ET GAIUS GRACCHI

Tib. Gracchus et G. Gracchus Scipionis Africani ex filia nepotes erant. Horum adolescentia bonis artibus et magnā omnium

spe floruit : ad egregiam enim indolem accedebat optima educatio. Exstant Corneliae matris epistolae, quibus apparet eos *non solum* in gremio matris educatos esse, *sed etiam* ab ea sermonis elegantiam hausisse. Maximum matronis ornamentum esse liberos, bene institutos, merito putabat sapientissima illa mulier. Cum Campana matrona, apud illam hospita, ornamenta sua — quae erant illa aetate pretiosissima — ostentaret ei muliebriter, Cornelia sermonem produxit usque eo dum a schola redirent liberi. Quos reversos hospitae exhibens: « En haec — inquit — mea ornamenta ». Nihil quidem istis adulescentibus *neque* a natura *neque* a doctrina defuit ; sed ambo rem publicam, quam tueri poterant, impie perturbare maluerunt.

42

Tib. Gracchus, tribunus plebis creatus, a senatu descendit ; populi favorem profusis largitionibus sibi conciliavit ; agros plebi dividebat, civitatem omnibus Italicis dabat ; provincias novis coloniis replebat ; quibus rebus viam sibi ad regnum parare videbatur. Quare cum convocati patres deliberarent, quidnam faciendum esset, statim Tiberius Capitolium petit, manum ad caput referens ; quo signo salutem suam populo commendabat. Hoc nobilitas *ita* accepit, *quasi* diadēma posceret. Tum Scipio Nasica, cum esset consobrinus Tib. Gracchi, patriam cognationi praeferens, sublatā dextrā, proclamavit: « Qui rem publicam esse volunt, me sequantur ». Dein Gracchum fugientem persecutus, in eum irruit suaque manu interfecit. Mortui Tiberii corpus in Tiberim proiectum est.

43

C. Gracchum *idem* furor, qui fratrem Tiberium, invasit ; *seu* vindicandae fraternae necis, *seu* comparandae regiae potentiae causā, *vix* tribunatum adeptus est, *cum* pessima coepit inire consilia : maximas largitiones fecit ; aerarium effudit ; legem de frumento plebi dividendo tulit. His perniciosis Gracchi consiliis, quanta poterant contentione, obsistebant omnes boni, in quibus maxime Piso, vir consularis. Is, cum multa contra legem frumentariam dixisset — lege tamen lata — ad frumentum cum ceteris

accipiendum venit. Gracchus ubi animadvertit in coetu Pisonem stantem, eum sic compellavit, audiente populo Romano : « Qui tibi constas, Piso, cum *ea* lege frumentum petas, *quam* dissuastisti? » Cui Piso : « Nolim quidem, Gracche, — inquit — mea bona tibi viritim dividere liceat, sed, si facies, partem petam ». Quo responso aperte declaravit vir gravis et sapiens lege, quam tulerat Gracchus, patrimonium publicum dissipari.

44

Decretum a senatu latum est, *ut* videret consul Opimius, ne quid detrimenti res publica caperet ; quod, nisi in maximo discrimine, decerni non solebat. C. Gracchus — armatā familiā — Aventinum occupaverat. Quam ob rem consul — vocato ad arma populo — Gaium aggressus est; qui pulsus, dum a templo Dianae desilit, talum intorsit, et, cum iam a satellitibus Opimii comprehenderetur, iugulum servo praebuit; qui dominum et mox semetipsum super domini corpus interemit. Consul promiserat se pro capite Gracchi aurum repensurum esse. Quare Septimuleius quidam lanceā praefixum Gaii caput attulit eique aequale auri pondus persolutum est. Sunt qui tradunt — cerebro exempto — illum — infuso plumbo — caput, quo gravius efficeretur, explesse.

45

XX. PUBLIUS RUTILIUS RUFUS

P. Rutilius Rufus vitae innocentiam enituit, et, cum nemo esset in civitate illo integrior nemo sanctior, omni honore dignus est habitus, et consul factus. Cum eum amicus quidam rem iniustam aliquando rogaret, et Rutilius constanter negaret, indignatus amicus : « Quid ergo — inquit — mihi opus est amicitiam tuam, si quod rogo non facis? » « Immo — respondit Rutilius — quid mihi tuam, si tuam gratiam aliquid inhoneste facturus sim? » Sciebat, quippe vir sanctus, *tam* contra officium esse amico tribuere, quod aequum non sit, *quam* non tribuere id, quod recte possimus ; atque si forte amici a nobis postulent, quae honesta non sunt, religionem et fidem esse amicitiae anteponendam.

46

XXI. GAIUS MARIUS

C. Marius humili loco natus, militiae tirocinium in Hispania, duce Scipione, posuit. Erat imprimis Scipioni carus ob singularem virtutem et impigram ad pericula et labores alacritatem. Quodam die cum forte post cenam Scipio eum amicis colloqueretur, dixit aliquis: « Si quid tibi, Scipio, acciderit eritne rei publicae alter tui similis imperator? » Tum Scipio, percusso leniter Marii umero: « Fortasse hic », inquit. Quo dicto excitatus Marius dignos rebus — quas postea gessit — spiritus sumpsit.

47

Tunc Romae primum civile bellum ortum est. Cum enim Sulla consul contra Mithridatem, regem Ponti, mitteretur, ei Marius lege — quam Sulpicius tribunus plebis ad populum tulerat — illud imperium eripuit. Qua re commotus Sulla cum exercitu Romam venit, eam armis occupavit Sulpicium interfecit Marium fugavit. Marius hostes persequentes fugiens aliquamdiu in palude delituit. Sed paulo post repertus, et — ut erat nudo corpore caenoque oblitus — iniecto in collum loro Minturnas raptus est, et in carcerem coniectus. Missus etiam est ad eum occidendum servus publicus, natione Cimber; quem Marius vultus maiestate deterruit. Cum enim hominem ad se — stricto gladio — venientem vidisset: « Tunc — inquit — Marium audebis occidere? » Ille attonitus ac tremens — abiecto ferro — fugit. Marius postea, ab *iis* ipsis, *qui* prius eum occidere voluerant, e carcere emissus est.

48

Marius, acceptā naviculā, in Africam traiecit, et in agrum Carthaginiensem pervenit. Ibi cum in locis solitariis sederet, venit ad eum licitor Sextilii praetoris, qui hanc provinciam administrabat. Marius ab eo — quem nunquam laeserat — aliquod humanitatis officium exspectabat; at licitor decedere eum provinciā iussit, nisi vellet in se animadverti. Torvis oculis eum intuens, Marius nullum dabat responsum. Licitori, interroganti iterum eum, eequid

praetori vellet renuntiari : « Abi — inquit — nuntia te vidisse C. Marium in Carthaginis magnae ruinis sedentem ».

Duobus clarissimis exemplis de inconstantia rerum humanarum eum admonebat, cum *et* urbis maximae excidium *et* viri clarissimi casum ob oculos poneret.

49

Erat Mario ingenuarum artium et liberalium studiorum contemptor animus. Cum aedem Honoris se de manubiis hostium facturum vovisset, spretā peregrinorum marmorum nobilitate artificumque Graecorum peritiā, eam vulgari lapide per artificem Romanum faciendam curavit. Graecas etiam litteras aspernabatur, quod suis doctoribus parum ad virtutem prodessent. At idem fortis et validus et adversus dolorem confirmatus. Cum ei varices in crure secarentur, vetuit se alligari. Aerem tamen fuisse doloris morsum ipse ostendit : nam medico, alterum crus postulanti, noluit praebere, quod *maior* esset remedii *quam* morbi dolor.

50

XXII. LUCIUS CORNELIUS SULLA

Sulla propter motus urbanos cum victore exercitu Romam properavit ; *eos, qui* Mario favebant, omnes superavit. Nihil illa victoriā fuit crudelius. Sulla, dictator creatus, vel in *eos, qui* se sua sponte dediderant, iussit animadverti. Quattuor milia debitorum inermium civium in circo interfici iussit. Quis autem illos potest computare, *quos* in urbe passim, quisquis voluit, occidit, donec admoneret Fudidius quidam, vivere aliquos debere, ut essent, quibus imperaret ? Novo et inaudito exemplo tabulam proscriptionis proposuit, qua nomina *eorum, qui* occidendi essent, continebantur ; cumque omnium orta esset indignatio postridie plura etiam adiecit nomina. Ingens caesorum fuit multitudo. Saevitiae causam etiam avaritia praebuit, multoque *plures* propter divitias *quam* propter odium victoris necati sunt. Civis quidam innoxius — cui fundus in agro Albano erat — legens proscriptionum nomina, se quoque adscriptum vidit : « Vae — inquit — mi-

sero mihi ; me fundus Albanus persequitur ». Neque longe progressus, a *quodam*, qui eum agnoverat, percussus est.

51

Sulla deinde, in villam profectus, rusticari et venando vitam ducere coepit. Ibi morbo pediculari correptus interiit, vir ingentis animi, cupidus voluptatum, sed gloriae cupidior. Litteris Graecis et Latinis eruditus et virorum litteratorum *adeo* amans, *ut* sedulitatem etiam mali cuiusdam poetae aliquo praemio dignam duxerit; nam, cum ille epigramma ipsi obtulisset, praemium Sulla iussit ei statim dari, ea tamen lege, *ne* quid postea scriberet. Ante victoriam laudandus; in *iis* vero, *quae* secuta sunt, nunquam satis vituperandus: urbem enim et Italiam civilis sanguinis fluminibus inundavit. *Non solum* in vivos saeviit, *sed ne* mortuis *quidem* percipit: nam C. Marii: cuius, *etsi* postea inimicus, aliquando *tamen* quaestor fuerat — erutos cineres in Tiberim proiecit. Qua crudelitate rerum praeclare gestarum gloriam corrumpit.

52

XXIII. LUCIUS LICINIUS LUCULLUS

Habebat Lucullus villam prospectu et ambulatione pulcherrimam. Quo cum venisset Pompeius, *id* unum reprehendit, *quod* ea habitatio esset quidem aestate peramoena, sed hieme minus commoda videretur; cui Lucullus: « Putasne — inquit — me minus sapere quam hirundines, quae, adveniente hieme, sedem commutant ? » Villarum magnificentiae respondebat epularum sumptus. Cum aliquando modica ei — utpote soli — cena esset apposita, eoquum graviter obiurgavit; eique excusanti ac dicenti se non debuisse lautum parare convivium, quod nemo esset ad cenam invitatus: « Quid ais ? » — inquit iratus Lucullus — « an nesciebas Lucillum hodie cenaturum esse apud Lucillum ? »

53

XXIV. QUINTUS SERTORIUS

Cum aliquando Sertorii milites pugnam inconsulte flagitarent nec iam eorum impetus posset cohiberi, Sertorius duos in eorum

conspectu equos constituit, praevalidum *alterum*, *alterum* vero infirmissimum; deinde equi infirmi caudam a robusto iuvene totam simul abrumpi iussit, validi autem equi singulos pilos ab imbecillo sene paulatim avelli. Irritus adolescentis labor risum omnibus movit: senex autem, quamvis tremula manu, *id* perfecit *quod* imperatum ei erat. Cumque milites non satis intellegerent, quorum ea res spectaret, Sertorius ad eos conversus: « Equi caudae — inquit — similis est hostium exercitus: qui partem aggreditur, facile potest opprimere; contra nihil proficiet, qui universum conabitur prosternere ». Sic Sertorius vafro consilio eos ad suam sententiam perduxit.

54

XXV. GNAEUS POMPEIUS MAGNUS

Transgressus inde in Africam Pompeius Iarbam, Numidiae regem, qui Marii partibus favebat, bello persecutus est. Intra dies quadraginta hostem oppressit, et Africam subegit adolescens quattuor et viginti annorum. Tum ei litterae a Sulla redditae sunt, quibus iubebatur exercitum dimittere et cum una legione successorem exspectare. Pompeius, quamquam aegre id tulit, tamen paruit et Romam reversus est. Revertenti incredibilis multitudo obviam ivit; Sulla quoque eum laetus excepit et Magni cognomine consulavit. Nihilominus Pompeio triumphum petenti restitit. Neque vero ea re a proposito deterritus est Pompeius aususque dicere plures solem orientem adorare quam occidentem; quo dicto significabat Sullae potentiam minui, suam vero crescere. Ea voce audita Sulla, iuvenis constantiam admiratus, exclamavit: « Triumphet! triumphet! »

55

Viris doctis magnum honorem habebat Pompeius. Ex Syria decedens — confecto bello Mithridatico — cum Rhodum venisset, nobilissimum philosophum Posidonium cupiit audire. Sed cum audivisset eum tunc graviter aegrotare, quod vehementer ex podagra laborabat, voluit saltem Pompeius eum visere. Mos erat, ut — quando consul aedes aliquas ingressurus erat — licitor fores virgā percuteret, admonens consulem adesse; at Pompeius

vetuit percuti honoris causā fores Posidonii. Quem ut vidit, et salutavit, moleste dixit se ferre, quod eum non posset audire. At ille : « Tu vero — inquit — potes, nec commitam, ut dolor corporis efficiat, ut frustra tantus vir ad me veniat ». Itaque cubans graviter et copiose disseruit de hoc ipso: *nihil* esse bonum nisi *quod* honestum esset, et *nihil* malum dici posse, *quod* turpe non esset. Cum vero dolores interdum acriter eum pungerent, saepe : « Nihil agis » — inquit — « dolor ! quamvis sis molestus, nunquam te esse malum confitebor ».

56

XXVI. GAIUS IULIUS CAESAR

Bellis civilibus confectis, Caesar, dictator in perpetuum creatus, insolentius agere coepit ; nam senatum ad se venientem sedens excepit, et quendam ut assurgeret monentem irato vultu respexit. Cum autem M. Antonius, Caesaris in omnibus bellis comes et tunc in consulatu collega, ei, in sella aurea sedenti pro rostris, diadēma — insigne regium — imponeret, id *ita* ab eo est repulsum, ut non offensus videretur. Quare coniuratum est in eum a sexaginta et amplius viris, Cassio et Bruto ducibus conspirationis. Cum igitur Caesar idibus Martiis in senatum venisset, eum assidentem coniurati specie officii circumsteterunt illicoque unus ex eis — quasi aliquid rogaturus — propius accessit eique renuenti togam ab utroque umero apprehendit. Deinde Caesarem clamantem : « Ista quidem vis est ». P. Casca, unus e praecipuis coniuratis, primus vulnerat paulo infra iugulum. Caesar Cascae brachium arreptum graphio traiecit conatusque prosilire alio vulnere tardatus est. Cum M. Brutum — quem filii loco — habebat in se irruentem vidisset, dixisse fertur : « Tu quoque, fili mi ! » Dein, ubi animadvertit, undique se strictis pugionibus peti, togā caput obvolvit atque ita tribus et viginti plagis confossus est.

57

Erat Caesar excelsā staturā, nigris vegetisque oculis, capite calvo: quam calvitii deformitatem aegre ferebat, quod obtrectatorum iocis obnoxia esset. Ideo ex omnibus honoribus, sibi a senatu

populoque decretis, non *aliud* recepit aut usurpavit libentius *quam* ius laureae perpetuo gestandae. Vini parcissimum eum fuisse *ne* inimici *quidem* negaverunt. Itaque Cato dicere solebat unum ex omnibus Caesarem ad evertendam rem publicam sobrium accessisse. Armorum et equitandi peritissimus erat ; laboris ultra fidem patiens, in agmine *nonnunquam* equo *saepius* pedibus anteibat, capite detecto, *sive* sol *sive* imber erat. Longissimas vias incredibili celeritate confecit, *ita ut* persaepe nuntios de se praevenerit; neque eum morabantur flumina, quae *vel* nando *vel* innixus inflatis utribus traiebat.

58

XXVII. MARCUS PORCIUS CATO UTICENSIS

Insignis et imitatione digna fuit Catonis erga fratrem benevolentia. Cum enim interrogatus esset, quem omnium maxime diligeret, respondit : « Fratrem ». Iterum interrogatus, quem secundum maxime diligeret, iterum, « Fratrem » respondit. Quaerenti tertio idem responsum dedit, donec ille a percontando desisteret. Crevit cum aetate ille Catonis in fratrem amor : ab eius latere non discedebat ; ei omnibus in rebus morem gerebat. Annos natus viginti sine fratre nunquam cenaverat, nunquam iter susceperat, nunquam in forum prodierat. Cum frater — qui erat tribunus militum — ad bellum profectus esset, ne eum desereret, voluntaria stipendia fecit. Diversum tamen erat utriusque ingenium : in utroque probi mores, sed Catonis indoles severior erat.

59

Cum Caesar consul legem agrariam rei publicae perniciosam tulisset, Cato solus — ceteris exterritis — huic legi obstitit. Iratus Caesar Catonem extrahi curiā et in vincula rapi iussit : at ille nihil de libertate linguae remisit, sed in ipsa ad carcerem via de lege disputabat eivesque commonebat, ut talia molientibus adversarentur. Catonem sequebantur maestī patres ; quorum unus obiurgatus a Caesare, quod — nondum misso senatu — discederet : « Malo — inquit — esse cum Catone in carcere, quam tecum in curia ». Expectabat Caesar, dum humilibus precibus Cato utere-

tur ; quod ubi frustra a se sperari intellexit, pudore victus, unum e tribunis misit, qui Catonem e carcere emitteret.

60

XXVIII. MARCUS TULLIO CICERO

M. Tullius Cicero, equestri genere, Arpini — quod est Volscorum oppidum — natus est. A patre Romam missus, *cas artes, quibus aetas puerilis ad humanitatem solet informari, tanta cum praeceptorum tum discipulorum admiratione didicit, ut aequales e schola redeuntes, medium, tanquam regem, circumstantes domum deducerent.*

M. Tullius Cicero adulescens eloquentiam et libertatem suam adversus Sullanos ostendit. Chrysogonum quendam, Sullae libertum, parricidii accusatum acriter insectatus est, quod, dictatoris potentiā fretus, in bona civium invadebat. Qua ex re Sullae invidiam veritus Cicero Athenas petivit, ubi Antiochum philosophum studiose audivit. Inde eloquentiae gratiā Rhodum se contulit, ubi Molōnem, rhetorem tum disertissimum, magistrum habuit. Qui, cum Ciceronem dicentem audivisset, flevisse dicitur, quod praevideret per hunc Graecos a Romanis ingenii et eloquentiae laude superatum iri. Romam reversus, quaestor in Siciliam missus est. Nullius vero quaestura *aut gratior aut clarior fuit.* Cum in magna annonae difficultate ingentem frumenti vim inde Romam mitteret, Siculos *initio* offendit ; *postea* vero, ubi diligentiam, iustitiam et comitatem eius experti sunt, *maiores* quaestori suo honores *quam* ulli unquam praetori detulerunt. Romam e Sicilia reversus causis agendis *ita* floruit, *ut* inter omnes causarum patronos et esset et haberetur princeps.

61

M. Antonius — in itā cum Octavio societate — Ciceronem iam diu sibi inimicum proscripsit. Qua re auditā Cicero transversis itineribus in villam — quae a mari proxime aberat — fugit indeque navem conscendit in Macedoniam transiturus. Cum vero eum identidem in altum provectum venti adversi rettulissent, regressus ad villam : « Moriar » — inquit — « in patria saepe servata ».

Mox adventantibus percussoribus, cum servi ad dimicandum fortiter fideliterque parati essent, ipse lecticam — qua vehebatur — deponi iussit, eosque quietos pati, quod sors iniqua cogeret. Prominenti ex lectica et immotam cervicem praebenti caput praecisum est. Manus quoque abscissae sunt ; caput relatum est ad Antonium eiusque iussu inter duas manus in rostris positum est. Fulvia, Antonii uxor, caput manibus sumpsit, in genua imposuit extractamque linguam acu confixit.

62

XXIX. OCTAVIANUS CAESAR AUGUSTUS

Octavius Iuliae, Caesaris sororis, nepos patrem quadrimum amisit. A maiore avunculo adoptatus, eum in Hispaniam profectum secutus est. Deinde ab eo Apolloniam missus est, ut liberalibus studiis vacaret. Audita avunculi morte, Romam rediit, nomen Caesaris sumpsit collectoque veteranorum exercitu opem Decimo Bruto tulit, qui ab Antonio Mutinae obsidebatur.

Tandem Octavianus — hostibus victis — solus imperio potitus est. Reversus in Italiam Romam triumphans ingressus est. Tum, bellis toto orbe compositis, Iani gemini portas — quae bis tantum antea clausae fuerant — *primo* sub Numa rege, *iterum* post primum Punicum bellum, sua manu clausit praebuitque se clementem ; multis enim ignovit vel *iis, qui* saepe graviter cum offenderant. Tunc omnes praeteritorum malorum oblivio cepit. Octaviano maximi honores a senatu delati sunt. Ipse Augustus cognominatus est, ei in eius honorem mensis Sextilis eodem nomine est appellatus, quod illo mense bellis civilibus finis esset impositus. Senatus populusque Romanus universus cognomen *Patris patriae* ei tribuerunt. Augustus, gaudio lacrimans, his verbis respondit : « Compos factus sum votorum meorum ; neque *aliud* mihi optandum est *quam* ut hunc consensum vestrum ad ultimum vitae finem videre possim ».

63

Habitavit Augustus in aedibus modicis, *neque* laxitate *neque* cultu conspicuis ac per annos amplius quadraginta in eodem

cubiculo, hieme et aestate, mansit. Supellex quoque eius vix privatae elegantiae erat. Raro veste *alia* usus est *quam* confecta ab uxore, sorore, filia neptibusque. Altiuscula erant eius calceamenta, quo procerior quam erat videretur. Cibi minimi erat atque vulgaris: secundarium panem et pisciculos minutos et ficus virides maxime appetebat. Idem tamen Romam — quam pro maiestate imperii non satis ornatam invenerat — *adeo* excoluit, *ut* iure gloriaretur marmoream se relinquere, quam latericiam accepisset.

Augustus non amplius septem horas dormiebat, ac *ne* eas *quidem* continuas, sed in illo temporis spatio ter aut quater expergiscebatur. Si interruptum somnum recuperare non poterat, lectores arcessebat, donec eum resumeret. Cum audisset senatorum quendam, aere alieno oppressum, arte et graviter dormire solitum culcitam eius magno pretio emit. Mirantibus: « Habenda est » — inquit — « ad somnum culcita, in qua homo, qui tantum debebat, dormire potuit ».

64

Excercitationes campestris equorum et armorum statim post bella civilia omisit, et ad pilam primo folliculumque transiit, mox animi laxandi causā, *modo* piscabatur hamo, *modo* talis nucibusque ludebat cum pueris minutis. Aleā multum delectabatur; idque ei vitio datum est. Tandem — afflicta valetudine — in Campaniam concessit, ubi — remisso ad otium animo — nullo hilaritatis genere abstinuit. Supremo vitae die — petito speculo — capillum sibi comi iussit, et amicos circumstantes percontantus est, num vitae mimum satis commode egisset; adiecit et solitam clausulam: « Edite strepitum, vosque omnes cum gaudio applaudite ». Obiit Nolae, sextum et septuagesimum annum agens.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΑΙ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

1. Η ΠΑΡΑΔΟΣΙΣ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΡΩΜΥΛΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΡΕΜΟΥ

Natu (άφαιρ. τοῦ κατὰ τι). Natu maior κατὰ τὴν ἡλικίαν μεγαλύτερος, πρεσβύτερος. Τὸ συγκρ. τίθεται, ὅταν πρόκειται περὶ δύο προσώπων ἢ δύο πραγμάτων [ἄλλως τίθεται τὸ ὑπερθετικόν π.χ. natu maximus ὁ πρεσβύτερος ἐκ πολλῶν]. Pulso (ῥ. pello). Pulso fratre ἐνν. suo (άφαιρ. ἀπόλ. ἀντιστοιχοῦσα πρὸς γεν. ἀπόλυτον) = ἐκδιωχθέντος τοῦ ἀδελφοῦ (του), ἐκβαλόν, ἀφοῦ ἐξεδίωξε τὸν ἀδελφόν (του). Ἡ άφαιρ. ἀπόλυτος παθητικῆς μετασχῆς ἀντικαθιστᾷ συνηθέστερον τὴν ἐλλείπουσαν μετασχῆν τοῦ ἐνεργητικοῦ παρακειμένου τῆς λατινικῆς γλώσσης. Ut... privaret ἴνα... στερήσῃ. Eum αὐτὸν (δηλ. τὸν Νουμίτωρα). Subole (άφαιρ.) ἀπογόνων. Haec = Rhea Silvia. Fecit (ῥ. facio). Edidit (ῥ. edo). Coniecit (ῥ. conicio). Alveo δοτ. Impositos (ῥ. impono). Abiecit (ῥ. abicio). Effusus (ῥ. effundo). Relabente (ῥ. relabor). Lupa ὑπὸ τοῦ Ἄρεως (Mars) σταλεῖσα. Παράστασις χαλκῆ τῆς λυκαίνης, Ἐπρουσικῆς τέχνης τοῦ ἴου αἰῶνος (Μουσεῖον Ῥώμης), κατέστη αὐτὸ τοῦτο τὸ σύμβολον τῆς Ῥώμης. Ὁμοίαι παράδοσις ὑπῆρχε παρὰ τοῖς Ἰνδοῖς. Accurrit προκμ. Lingua (ἐνν. sua) άφαιρ. ὄργαν. διὰ τῆς γλώσσης (τῆς). Ubera (ἐνν. sua). Ἡ ὄνομαστ. ἐνικοῦ uber. Eorum ori admovit = ori (δοτ. τοῦ os, oris στόμα) eorum (infantium τῶν νηπίων). Admovit (ῥ. admoveo). Se ἀντικείμεν. τοῦ gessit (ῥ. gero).

Ἀξία συγκρίσεως εἶναι ἡ παράδοσις τῆς νηπιακῆς ἡλικίας τοῦ Ῥωμύλου πρὸς τὴν τοῦ Μουσεῶς, ἐκτεθέντος εἰς τὸν Νεῖλον, καὶ πρὸς τὴν τοῦ Διὸς, ἐκτραφέντος παρὰ τῆς αἰγῆς Ἀμυθλοίας.

Φ ρ ά σ ε ι ς : Pulso fratre μετὰ τὴν ἐκδιωξίν τοῦ ἀδελφοῦ του. Parvulos alveo impositos abiecit τὰ νεογνά εἰς σιάφην ἐνέβαλε καὶ ἔρριψε. Qui super ripas erat effusus ὅστις εἶχε παρεκβῆ τὸ ρεῖθρον (εἶχεν ὑπερεκχειλῆσει). Relabente flumine ὑποχωροῦντος (ἐπανερχομένου) τοῦ ποταμοῦ εἰς τὴν κοίτην. Ut fama est κατὰ τὴν παράδοσιν. Matrem se gessit προσηρέθη ὡς μήτηρ (ἐφέθη ὡς μητέρα).

2. Ο ΡΩΜΥΛΟΣ ΚΑΙ Ο ΡΕΜΟΣ ΠΑΡΑΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΙ ΥΠΟ ΤΟΥ ΠΟΙΜΕΝΟΣ ΦΑΥΣΤΥΛΟΥ

Cum... reverteretur ἐπειδὴ ἐπέστρεφε (ῥ. revertor). Saepius (συγkr. τοῦ ἐπιρρ. saepe) πολὺ συχνά. Ἐὰν δὲν δηλώνεται β' ὄρος τῆς συγκρίσεως, τότε μεταφράζεται διὰ τοῦ ἀρκούντως, πολὺ, ἄλλῃρον καὶ τοῦ θετικῶν.

Regius = regis (ὄνομ. rex). Rem (αἰτ. ἐν. τοῦ res) τὸ πρῶξιμα, τὸ γεγονός.

Sustulit (ῥ. tollo). Educandos ἐνν. esse. Primo... deinde κατ' ἀρχάς... ἔπειτα. Certaminibus ἀφαιρ. ὄργαν. Vires αἰτ. πληθ. τοῦ vis. Auxerunt (ῥ. augeo). Venantes (ῥ. venor). Saltus αἰτ. πληθ. A rapina pecorum (ὄνομαστ. ἐν. pecus, γεν. pecoris). Arcere coeperunt (ῥ. coepi) = ἀπὸ τῆς ἀρπαγῆς τῶν προβάτων νὰ ἐμποδίζουσιν, νὰ ἀπωθῶν ἤρχισαν. Iis (δοτ.) = Romulo et Remo. A quibus (δηλ. latronibus) ἀφαιρ. ποιητ. αἰτίου = ὕφ' ὧν. Vi ἀφαιρ. ὄργαν. (ὄν. vis). Necessitate ἀφαιρ. τῆς αἰτίας. Compulsus (ῥ. compello).

Quis avus (ἐνν. esset), quae mater esset τίς ὁ πάππος (ἦτο), τίς ἡ μήτηρ ἦτο. Τὸ ῥῆμα τῆς πλῆγίας ἐρωτήσεως (esset) τίθεται πάντοτε καθ' ὑποτακτικῆν.

Armatis pastoribus (πρβλ. ἀρ. 1 : pulso fratre). Albam εἰς τὴν Ἄλβαν.

Φ ρ ἄ σ ε ι ς : Pueros dedit Accae educandos ἔδωκε τὰ παιδιὰ εἰς τὴν Α. πρὸς ἀνατροφὴν. Vi se defendit ἡμύνθη ἐνόπλιως, προέβλεν ἀντίστασιν. Necessitate compulsus ἀναγκασθεὶς, ἐξ ἀνάγκης. Armatis pastoribus ἐξοπλίσας τοὺς ποιμένας. Properavit Albam εἰς τὴν Ἄλβαν (ταχέως) ἔσπευσεν.

3. Ο ΡΩΜΥΛΟΣ ΚΑΙ Ο ΡΕΜΟΣ ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΟΝΤΑΙ ΥΠΟ ΤΟΥ ΝΟΥΜΙΤΩΡΟΣ

Eum (δηλ. Remum). A rege ποιητ. αἰτίου = ὑπὸ τοῦ βασιλέως. Ad supplicium πρὸς τιμωρίαν. Considerato vultu (ἐνν. Remi) παρατηρηθείσης τῆς ὄψεως (τοῦ προσώπου), παρατηρήσας τὸ πρόσωπον, τὴν ἔκφρασιν τοῦ προσώπου (πρβλ. ἀρ. 1 : pulso fratre). Agnovit (ῥ. agnosco). Oris (γεν. τοῦ os, oris). Lineamentis ἀφαιρ. τοῦ

κατά τι = κατά τὰ χαρακτηριστικά (τοῦ προσώπου). Matri = Rheae Silviae. Simillimus ὑπερθ. τοῦ similis. Dum... tenet ἐν ᾧ (χρόνος)... ἐκράτει. Τὸ τοιοῦτον dum ἀκολουθεῖται πάντοτε ἀπὸ ἐνεστώτα τῆς ὀριστικῆς καὶ ἂν ἀκόμη τὸ κύριον ῥῆμα εἶναι χρόνου παρελθόντος, ὡς ἐνταῦθα. Ἐν τῇ νέᾳ Ἑλληνικῇ μεταφράζεται ὁ ἐνεστώας (tenet) διὰ παρατακτικοῦ (ἐκράτει). Interfecto (ῥ. interficio) φονευθέντος, φονεύσας. Instituit πρkm.

Φ ρ ἄ σ ε ι ς : Mulio interfecto μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἀμουλίου. In regnum restituit πάλιν ἐκάθισεν εἰς τὸν βασιλικὸν θρόνον, ἀποκτέσσεισεν εἰς τὴν βασιλείαν.

4. ΙΔΡΥΣΙΣ ΤΗΣ ΡΩΜΗΣ ΚΑΙ ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ ΡΕΜΟΥ (753 π.Χ.)

Iisdem ἄφαιρ. τοῦ idem (ὁ αὐτός). Ubi ὅπου (ἐν οἷς). Condiderrunt (πρkm. τοῦ condo). Ὁ πάππος Νουμίτωρ ἐξ εὐγνωμοσύνης παρεχώρησεν εἰς αὐτοὺς τὸ μέρος τοῦτο τῆς χώρας. Orta est (πρkm. τοῦ orior). Uter daret (ῥ. do)... regeret πρότερος (ποῖος ἐκ τῶν δύο) ἢ ἔδιδε... ἢ διόκει, ἢ ἐκυβέρνη (πλαγία ἐρώτησις). Adhibuerunt (ῥ. adhibeo). Auspicia οἱ Ῥωμαῖοι πρὸ πάσης σπουδαίας ἐπιχειρήσεως, ἀφορώσης τὸ δημόσιον καλόν, πρὸς ἐξίχνιασιν τῆς βουλῆς τοῦ Θεοῦ, παρετήρουν πρὸς μεσημβρίαν τὰ οὐράνια σημεῖα, τὴν ἀστραπήν, τὴν βροντήν, ἢ τὴν πτῆσιν καὶ τὸν κρωγμὸν τῶν πτηνῶν ἢ τὴν ὕρξις τῶν ἰεραῶν ὄρνιθων. Ἡ παρατήρησις αὕτη ἐκαλεῖτο οἰωνός (auspicium) καὶ τὸ ἀποτέλεσμα ταύτης οἰωνοσκοπία, οἰωνοσκόπημα (augurium), οἱ δ' ἐπιφορτισμένοι τὴν ἐξήγησιν τούτων ὠνομάζοντο οἰωνοσκόποι (augures). Vultures ἀντικ. τοῦ vidit (πρkm. τοῦ video). Augurio (ἄφαιρ.). Victor (ἐνν. factus) νικητῆς γενόμενος, τῷ οἰωνισμῷ νικήσας (εὐνοηθεὶς ἐκ τῆς οἰωνοσκοπίας). Romam κατηγόρ. εἰς τὸ urbem. Ut... muniret ἵνα ὀχυρώσῃ (περιφρουρήσῃ). Legibus (ἄφαιρ.). Moenibus ἄφαιρ. τοῦ moenia. Ne = ut non. Quis ἀπλοῦς τύπος ἀντὶ aliquis (ὁμοίως τίθεται τὸ quis μετὰ τὸ ne, si, nisi, sive, seu, num καὶ cum). Quod (αἰτ.) = illud autem (vallum) τοῦτο δὲ τὸ χαράκωμα. Invidia (ἄφαιρ. τοῦ αἰτίου). Adductus = ἐκ φθόνου παρακινήθεῖς. Iratus (ῥ. irascor). Verbis ἄφαιρ. Sic pereat (ἐνεστ. ὑποτακτ. τοῦ pereō) ὡς ἀπίλοιστο, οὕτως εἶθε νὰ ἀπολεσθῇ (πρβλ. ἀρ. 9). Qui-

cumque (γεν. cuiuscumque) πᾶς ὅστις, ὅστις δῆποτε. Ὁ Ῥωμύλος προσηνέχθη κακῶς, ἀλλὰ ἐνήργησεν ὡς νομοθέτης, διότι ἡ ἀπειθεία εἰς τοὺς νόμους ἐπιφέρει τὴν διάλυσιν τοῦ Κράτους. Transiliet μέλλ. ὄριστ. Imperio (ἀφαίρ.) εἰς τὸ potitus est (ῥ. potior).

Φ ρ ἄ σ ε ι ς : Edixit ne quis vallum transiliret ἀπηγόρευσε νὰ ὑπερπηδῆσῃ τις τὸ χαράκωμα. Potitus est imperio ἐκράτησε τῆς ἀρχῆς, τὴν ἀρχὴν ἔλαβε, κύριος ἐγένετο τῆς ἀρχῆς (ἐξουσίας).

5. APHATH TON ΣABINΩN

Magis quam μᾶλλον ἢ. Deerant (πρστ. τοῦ desum). In proximo ἐνν. loco = ἐγγύτατα. Lucus. Τὸ ἄλσος τοῦτο εὐρίσκατο, ὡς ἔλεγον, μεταξὺ τῶν δύο κορυφῶν τοῦ Καπιτωλίου. Asylum κατηγορ. εἰς τὸ hunc (lucum). Τὸ ἄσυλον ἦτο χωρὸς ἱερός, εἰς ὃν ἰκέσται κατέφευγον ἐγγλημαστῆαι, δοῦλοι, δραπέται, καὶ ἐθεωροῦντο ἐκεῖ, πλησίον τῶν βωμῶν, ἀσφαλεῖς καὶ ἀπαραβίαστοι. Ὁ Ῥωμύλος ἔδωκε τὸ δικαίωμα τοῦ πολίτου εἰς πάντα, ὅστις θὰ κατέφευγεν εἰς τὸ ἄσυλον τοῦτο. Eo (ἀνταποκρίνεται εἰς τὴν ἐρώτησιν quo ? (εἰς ποῖον μέρος) = εἰς τοῦτο τὸ μέρος, εἰς αὐτὸ τὸ ἄσυλον (= in lucum). Confugit πρμ. τοῦ confugio. Cum vero... non haberent ἐπειδὴ ὁμοῦς δὲν εἶχον. Ipse (δηλ. Romulus). Populusque. Κυρίως οἱ ποιμένες καὶ οἱ κηστῆαι. Uxores αἰτ. Circa gentes περὶ τὰ... ἔθνη. Legatos misit qui... peterent (qui = ut ii) ἵνα οὔτοι ζητήσωσιν. Ἀναφορ. τελικὴ πρότασις (διὰ τοῦτο ἐτέθη ὑποτακτ.). Populo δοτ. Additum ἐνν. est (παθητ. πρμ. τοῦ addo). Quidni (ἐνν. aiebant ἔλεγον). Feminis quoque (δοτ. χαρακτηριστικῆ : καὶ εἰς τὰς γυναῖκας). Aperuistis (ῥ. aperio). Foret πρστ. ὑποστ. τοῦ sum (= esset). Ludos πρόκειται περὶ ἀγῶνων πρὸς τιμὴν τοῦ θεοῦ Κόνσου (Consus), ὅστις ἦτο τῶν ἀρχαιστάτων ἀγροτικῶν θεοτήτων τῆς Ῥώμης. Indici (τοῦ indico γ' συζ.) ἐξαρχᾶται ἐκ τοῦ iubet = διατάσσει νὰ ἐξαγγελοῦν. Finitimis (δοτ. χαρακτηριστικῆ). Libris ὄν. liberi. Coniugibus ὄν. coniux θ. Eoque = et eo δηλ. ad hoc ἢ in hoc spectaculum. Ubi... venit (πρμ.) ὅτε ἦλθεν. Conversi... erant (τοῦ ῥ. convertor). Signo dato (πρβλ. ἀρ. 1 : pulso fratre) δώσας τὸ σημεῖον (ὁ Ῥωμύλος). Discurrunt ἐκ διαφόρων μερῶν τρέχουσι.

Φ ρ ά σ ε ι ς : Eo conversi omnium oculi mentesque erant πάντων τὰ ὄμματα καὶ ὁ νοῦς ἦτο ἐστραχμμένος εἰς τὸ θέαμα τοῦτο. Signo dato σημείου δοθέντος, ἀπὸ σημείου.

6. ΠΟΛΕΜΟΣ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΣΑΒΙΝΩΝ ΠΡΟΔΟΣΙΑ ΤΗΣ ΤΑΡΗΝΙΑΣ

Haec καθ' ἑξίν πρὸς τὸ κατηγορούμ. causa (ἀντί : hoc fuit causa) = αὐτὴ ὑπῆρξεν ἡ αἰτία (ἀφορμὴ) τοῦ πολέμου (ἀντί: αὐτὸ τὸ γεγονός ὑπῆρξεν ἡ ἀφορμὴ τοῦ πολέμου). Ob virgines raptas (μετ. τοῦ raptor) διὰ τὰς ἀρπαγείσας παρθένους = ob raptum (ὄνομ. raptus) virginum διὰ τὴν ἀρπαγὴν τῶν παρθένων. Adversus πρόθεσις μετ' αἰτ. Bellum. Οἱ κάτοικοι τῆς Καπυτίνης (;) τῶν Ἀντεμῶν τῆς Κρουστομερίας, υπερασπίζοντες τοὺς Σαβίνους, ἐκήρυξαν τὸν πόλεμον κατὰ τῶν Ῥωμαίων, ἀλλὰ τοῦτους ὁ Ῥωμαῖος ἀλλοηλοδιαδόχως ἐνίκησε καὶ μόνον οἱ Κυρῆται υπέβληον τὴν Ῥώμην εἰς κίνδυνον. Romae (δοτ.) cum appropinquarent ὅτε ἐπλησίαζον εἰς τὴν Ῥώμην (ἀλλ' ἐνυπάρχει εἰς τὸ cum καὶ ἡ αἰτία). Nacli sunt (πρμ. τοῦ nanciscor). Aquam sacrorum ἦτο καθιερωμένον εἰς θεότητα τὸ ὕδωρ ἐνίων πηγῶν, οὗ ἐγένετο χρῆσις κατὰ τὴν τέλεσιν τῶν θυσιῶν. Petitum ἀ' ὑπτιον τοῦ ῥ. peto πρὸς δήλωσιν τοῦ σκοποῦ = εἶχε καταβῆ, ἵνα ζητήσῃ ἱερὸν ὕδωρ. Descenderat ἐκ τοῦ Καπιτωλίου. Εἶναι ὁ λόφος ἐφ' οὗ εἶχε κτισθῆ τὸ φρούριον καὶ ὁ ναὸς τοῦ Διός. Romanae δοτ. Praeerat πρτκ. ῥ. praesum. Muneris (ὀν. munus) γεν. ἀντικειμ. εἰς τὸ optionem. Petiit (πρμ. τοῦ peto). Quod (ἀντικείμ. τοῦ gerebant). Anulos et armillas. Δὲν εἶναι βέβαιον ἂν ὅλοι οἱ Σαβῖνοι ἔφερον δακτυλίους καὶ περιβραχιόνια. Πάντως βραδύτερον ἦσαν ταῦτα ἐν Ῥώμῃ ἐξωτερικὰ γνωρίσματα ἢ ἀμοιβαῖ δι' ἀνδρείαν ἐπιδειχθεῖσιν ἐν πολέμῳ. Ὁ γενναῖος Ῥωμαῖος Sicinius Dentatus παραδίδου, ὅτι ἔλαβε καθ' ὅλην αὐτοῦ τὴν στρατείαν 160 τὸν ἀριθμὸν. Postquam... perduxit ἀφοῦ ὠδήγησε. Scutis ἀφαιρ. ὄργαν. Ob-rui παθητικὸν ἀπαρμφ. τοῦ obruo ἐξαρθρωμένον ἐκ τοῦ iussit (ῥ. iubeo). Et (ὡς ἐπίρρ.) = etiam ὡσαύτως. In laevis ἐνν. manibus = ἐν ταῖς ἀριστεραῖς (εἰς τὰς ἀριστερὰς χεῖρας). Proditio. Ἡ πέτρα, ὀπόθεν κατεκρημνίσθη ἡ Ταρηνία, ἐκλήθη κατὰ τινὰς Πέτρα Ταρηνία (Tar-

peñum saxum ἢ Tarpeia rupes). Celeri poena ἀφαιρ. ὄργην. δηλοῦσα τρόπον.

Φ ρ ἄ σ ε ι ε : Ob virgines raptas διὰ τὴν ἀρπαγὴν τῶν παρθένων.

7. Η ΝΙΚΗ ΤΩΝ ΡΩΜΑΙΩΝ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΣΑΒΙΝΩΝ

Processit πρkm. (ρ. procedo). In... loco. Ἡ μεταξὺ τοῦ Καπιτωλίου καὶ τοῦ Παλατίνου λόφου κειμένη μικρὰ πεδιάς. Romanum forum κατ' ἀρχὰς χῶρος ὀρθογώνιος, ἐνθα διεξήγοντο πολιτικά, θρησκευτικά καὶ δικαστικά ὑποθέσεις. Forum δὲ ἀπλῶς δηλοῖ τόπον κινήσεως τοῦ ἐμπορίου. Ἐν ταῖς ἔπειτα χρόνοις τὸ Forum Romanum, περιστοιχούμενον ἀπὸ ὠραῖα οἰκοδομήματα, κατέστη ἐν Ῥώμῃ τὸ κέντρον τοῦ δημοσίου βίου.

Conseruit πρkm. (ρ. consero). Primo impetu (ἀφαιρ. τοῦ χρόνου) κατὰ τὴν πρώτην ἔφοδον (ἐρώτ. quando ? πότε). Insignis κατηγορ. Nomine ἀφαιρ. τοῦ κατὰ τι, κατὰ τὸ ὄνομα, ὀνομαζόμενος. Cecidit πρkm. (ρ. cado). Cuius οὔ (γεν. τῆς ἀναφ. ἄντων. qui = eius (ὄνομ. is) autem. Interitu ἀφαιρ. τοῦ ἀναγκ. αἰτίου = ἕνεκα τῆς ἀπωλείας, τοῦ θανάτου. Coeperunt (ρ. ἔλλειπτ. coepi). Vicimus (πρkm. ρ. vinco). Longe aliud πολὺ, ἕλως διόλου ἄλλο (διαφορετικόν). Esse ὑποκείμ. τοῦ ἀπαρεμφ. τούτου εἶναι τὸ rapere (τὸ ἀρπάζειν τὰς παρθένους, ἢ ἀρπαγὴ τῶν παρθένων) καὶ τὸ pugnare, κατηγορούμενον δὲ τὸ aliud. Iovi δοτ. ἡθικὴ (ὄν. Iup(p)iter). Ὁ Ῥωμύλος δὲν ἐτήρησε τὴν ὑπόσχεσίν του, περιορισθεὶς εἰς τὴν ἴδρυσιν βωμοῦ εἰς τιμὴν τοῦ Iup(p)iter Stator (Ζεὺς Στήσιος, ὁ ἀναγκιτίζων τοὺς φεύγοντας). Ὁ μετέπειτα ναὸς τοῦ Στήσιου Διὸς ἐκτίσθη τῷ 294 π.Χ. ἐπὶ τῆς βορείου κλιτύος τοῦ Παλατίνου λόφου. Divinitus ἐπίρρ. Restitit (πρkm. ρ. resisto). Crinibus passis (μτχ. ρ. pando) ἀφαιρ. ἰδιότητος = με λελυμένας τὰς κόμας, λυσίκομοι. Ausae sunt ἐτόλμησαν (ἡμι-αποθετικὸν ρ. audeo). Se inferre νὰ παρεμβληθοῦν, νὰ ῥιφθοῦν εἰς τὸ μέσον. Ἡ παρέμβασις αὕτη τῶν Σαβίνων γυναικῶν εἶναι τὸ θέμα πίνακος τοῦ διασχήμου ζωγράφου Δαβίδ (1799 ἐν τῷ Μουσεῖῳ τοῦ Λούβρου). Volantia μτχ. τοῦ volo (α' συζυγίας). Hinc... hinc ἔνθεν μὲν (ἀφ' ἑνός)... ἔνθεν δὲ (ἀφ' ἐτέρου).

S. ΠΟΛΕΜΟΣ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ALBA OPATIOI ΚΑΙ ΚΟΥΡΙΑΤΙΟΙ

Mortuo (ῥ. morior) ἀφαιρ. ἀπόλ. Non solum... sed etiam ὄχι μόνον... ἀλλὰ καί. Proximo (δοτ.) τῷ ἐγγυτάτῳ, τῷ τελευταίῳ, δηλ. τῷ Noumā (ὑπερθ. τοῦ propior). Romulo (ἀφαιρ.) β' ὄρ. συγκρ. εἰς τὸ ferocior (θετ. ἐπιθ. ferox) = quam Romulus. Eo regnante (ἀφαιρ. ἀπόλ.) = αὐτοῦ βασιλεύοντος. Exortum est (πρκμ. ῥ. exorior). Ὁ πόλεμος οὗτος ἐγένεν ἐξ αἰτίας ἀμοιβαίων ἐπιδρομῶν. Ducibus (δοτ.)... placuit (ἀπρόσ. ῥ. placet). Fata = fatum. Utriusque ὄν. uterque ἑκάτερος, καὶ ὁ εἷς καὶ ὁ ἄλλος χωριστά. Committi (παθ. ἀπρμφ. ὑποκ. τοῦ ἀπρσ. placuit). = τοῖς ἀρχηγοῖς ἐφάνη καλὸν νά... Manibus (δοτ. πληθ.). Apud Romanos... Albanos παρὰ τοῖς Ῥωμαίοις... παρὰ τοῖς Ἀλβανοῖς (ἐν τῷ στρατοπέδῳ τῶν...). Τὸ apud πάντοτε μὲ ῥήματα δηλωτικὰ στάσεως = παρὰ δοτ. Cum iis agunt συνεννοοῦνται, διαπραγματεύονται οἱ βασιεῖς μετ' αὐτῶν (τῶν Ὀρατίων καὶ Κουριατίων). Ut ἕνα, νά. Pro... patria sua quisque ὑπὲρ τῆς ἑαυτοῦ πατρίδος ἕκαστος. Ferro (ἀφαιρ. ὄργαν.) σιδήρῳ, ὅπλοις, διὰ τῶν ὀπλῶν (= armis). Ea lege (ἀφαιρ. τροπ.) ὑπὸ τὸν ὅρον τοῦτου. Ut ὅπως, ἕνα. Ἡ σύνταξις ut imperium quoque esset ibi, unde (ἀπὸ ὅπου) esset (θά ἦτο, θά ἴστατο) victoria. Imperium ἡ ἀρχή, δηλ. τὸ δικαίωμα τοῦ ἐπιτάσσειν. Ἡ Ῥώμη, ἀποικία τῆς Alba, δὲν ἤθελε νά ἀναγνωρίσῃ τὴν κυριαρχίαν τῆς μητροπόλεως. Ἐκ τῆς αἰτίας αὐτῆς ἠγγέθη πόλεμος. Inter acies (αἰτ. πληθ.) μεταξὺ τῶν παρατεταγμένων ἀντιπάλων στρατῶν. Considerant (ὑπερσ. τοῦ ῥ. consido). Exercitus ὄνομ. πληθ. Infestis armis (ἀφ. τροπ.) σύνδεσον μὲ τὸ concurrunt (συγκρούονται). Terni (ἀριθ. διανεμητικὸν) ἀνὰ τρεῖς ἑκατέρωθεν (τρεῖς ἀπὸ τὴν μίαν πλευρὰν καὶ τρεῖς ἀπὸ τὴν ἄλλην). Ἐκ τῆς σκηπῆς ταύτης, τοῦ ὅρκου τοῦ Ὀρατίου, ἐνεπνεύσθη ὁ περίφημος ζωγράφος Δαβίδ (ὁ ὄρκος τῶν Ὀρατίων, 1785, Μουσεῖον Λούβρου). Animos τὸ θάρρος. Ut... (increpauerunt — fulserunt) εὐθὺς ὡς... Primo concursu (πρβλ. ἀρ. 7 : primo impetu). Fulserunt (πρκμ. ῥ. fulgeo). Spectantes (= spectatores) τοὺς (ἑκατέρωθεν) θεωμένους (θεατὰς). Perstrinxit (ῥ. perstringo). Consertis manibus (ἀφαιρ. ἀπόλ. ῥ. consero) = ὅτε ἤλθον εἰς χεῖρας. Duo... alter super alterum δύο... ὁ μὲν ἐπὶ τοῦ δέ. Ceciderunt (πρκμ. ῥ. cado). Ad casum εἰς τὴν πτώ-

σιν, εἰς τὴν συγχμῆν τῆς πτώσεως. Gaudio (ἀφαιρ. τοῦ ἀναγκ. αἰτίου) = ὑπὸ χαρᾶς, ἔνεκα χαρᾶς. Unum... tres ἕνα... τρεῖς, ἕνα μόνον... τρεῖς. Circumsteterant (πρβλ. ῥ. circumsto καὶ ῥ. circumstisto). Tribus (δοτ.) impar τρισὶν (ἐν συγκρίσει πρὸς τρεῖς) ἄνισος. Singulos... aggressis necavit ἕνα ἕκαστον (ἀλλ' ἕνα τῶν Κουριατίων) προσβαλὼν ἐφρόνευσε. Insequentes (αἰτ.) = τοὺς καταδιώκοντας, ἐκείνους οἱ ὑποῖσι καταδιώκων (αὐτόν). Manu τῶ ἀγῶνι (ἐνὸς ἀνδρός), ἐνὶ ἀνδρὶ. Parta est παρεσκευάσθη (ῥ. pario). Romanis (δοτ.) ἡθική. Domum οἶκαδε, εἰς τὴν χώραν του, εἰς τὴν πατρίδα του. Ὁ Φουφῆτιος κατὰ τὴν συνθήκην ὑπετάγη εἰς τὸν Τύλλον Ὀστίλιον.

Φράσεις : Mortuo Numa μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Νουμά. Eo regnante ὑπὸ τὴν βασιλείαν (τὸ σκῆπτρον) τούτου. Ducibus placuit οἱ ἀρχηγοὶ ἀπεφάσισαν. Conclamavit gaudio exercitus ὁ στρατὸς ἀνέκραξεν ἐξ ἀγαλλιάσεως.

9. ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΗΣ ΟΡΑΤΙΑΣ

Ovantes. Εἰδῶ πρόκειται μόνον περὶ ἐπευφημιῶν καὶ κραυγῶν χαρᾶς τοῦ Ῥωμ. στρατοῦ. Ἡ ovatio (μικρὸς θρίαμβος) ἐγένετο εἰσερχομένου πεζῆ τοῦ στρατηγοῦ εἰς τὴν Ῥώμην τῇ συνοδείᾳ αὐτῶν καὶ ἀνερχομένου ἐπισήμως εἰς τὸ Καπιτώλιον, ἵνα θυσιάσῃ πρόβατον (ovis, ἐξ οὗ καὶ ἡ ὀνομασία ovatio). Gratulantes (ῥ. gratulor, ἀποθ.) ἐνν. εἰ (τῶ Ὀρατίῳ). Domum οἶκαδε, εἰς τὴν πατρίδα. Princeps χάριν ἐμφάσεως προηγήθη ἡ λέξις αὐτή : πρῶτος. Ibat (πρτκ. τοῦ ἀνωμ. ῥ. eo). Prae se (ἀφαιρ.) gerens προβαλλόμενος, κομίζων ὑπερηφάνως. Cui = ei autem τούτῳ δὲ (fratri). Obvia fuit ἦλθεν εἰς προὔπαντησιν, ἀπήντησεν. Ἡ συνάντησις ἐγένετο ἐκεῖ, ἔνθα βραδύτερον ἐκτίσθη ἡ Porta Capena, πρὸς Ν. τῆς Ῥώμης. Soror virgo ἡ νεκρά (ἡ ἀνύπανδρος) ἀδελφὴ αὐτῆ ἐκαλεῖτο Horatia. Uni ex Curiatius = uni Curiatorum γεν. διαίρ. Desponsa τοῦ ῥ. despondeo. Τὰ σκῆλα ἐφέροντο ἐπὶ κορμῷ, σπηρῖζομένου ἐπὶ τοῦ ὄμου τοῦ νικητοῦ. Cognito μτχ. ἀπόλ. = ἀναγνωρισθείσης τῆς..., ἀναγνωρίσασα τὴν... Crines solvere (πρβλ. ἀνωτ. ἀρ. 7 : erinibus passis). Animum = iram. Stricto gladio ἀφαιρ. ἀπόλυτος (ῥ. stringo) ἀνασπᾶσας τὸ ξίφος. Abi hinc... ad sponsum (abi προστ. τοῦ ῥ. abeo = ἄπελθε ἐντεῦθεν

(ὕπαγε) νὰ εὕρης τὸν μνηστῆρά σου. Cum immaturo amore μετὰ τοῦ ἀόρου, ἀκαίρου (ἀτόπου) ἔρωτος. Oblita (ῥ. obliviscor) λησμονή-
σασα, ἐπιλήσιμων (γενομένη). Sic pereat ὡς ἀπόλοιτο = οὕτως εἶθε
νὰ ἀπολεσθῇ (ὑποσικτ. ἐνεστ. τοῦ ῥ. pereo), ἰσοδυναμοῦσα πρὸς εὐ-
κακίην ἑλληνικὴν. Romana Ῥωμαία (γυνή).

Ἅ Ο περιήρημος ἀγὼν τῶν Ὀρατίων καὶ ὁ ἐπακολουθήσας φόνος τῆς
ἀδελφῆς τῶν παρέρχεν εἰς τὸν Corneille τὴν ὑπόθεσιν τῆς τραγωδίας
Horace, ἐκ τῶν ἀριστουργημάτων τοῦ κλασσικοῦ Γαλλικοῦ θεάτρου.

Φ ρ ἄ σ ε ι ς : Ovantes ac gratulantes ἐν μέσῳ ἐπευφημιῶν καὶ
συγχαρητηρίων. Movit animum προσέκλεσε τὴν ὀργήν.

10. ΣΥΝΩΜΟΣΙΑ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΕΙΑΣ. Ο ΒΡΟΥΤΟΣ ΚΑΤΑΔΙΚΑΖΕΙ ΕΙΣ ΘΑΝΑΤΟΝ ΤΟΥΣ ΥΙΟΥΣ ΑΥΤΟΥ

Expulsis regibus (ἀφαίρ. ἀπόλ.) ἐκδιωχθέντων τῶν βασιλέων (ῥ.
expello), δηλ. τοῦ Ταρκυνίου τοῦ Ὑπερηφάνου μετὰ τῆς οἰκογενείας
του τῷ 509 π.Χ. Consules ὕπατοι. Οὗτοι ἔλαβον τὰς βασιλικὰς προνο-
μίας. Κατ' ἀρχὰς ἐκλήθησαν δικασταὶ (iudices), βραδύτερον δέ, κατὰ
τοὺς χρόνους τοῦ Δωδεκαδέλτου, ὕπατοι. Ne... fierent ἵνα μὴ γίνωνται.
Insolentiores (κατηγορ.) Collatino (δοτ.) sublata est (ῥ. tollo)
ἀπὸ τοῦ Κολλατίνου ἤρθη. Paulo post ὀλίγον ἔπειτα, μετ' οὐ πολὺ.
Populo δοτ. εἰς τὸ invisum. Ad bona sua repetenda (γερουנד. ἑλξίς)
= ad repetendum bona sua πρὸς ἀπαίτησιν τῶν ἀγαθῶν του (πρὸς τὸ
ἀπαιτῆσαι τὰ...). Romam εἰς τὴν Ῥώμην. De restituendis regibus
(γερουנד. ἑλξίς) = de restituendo reges περὶ τῆς ἀποκαταστάσεως
τῶν βασιλέων. Ipsos... filios αὐτὰ τὰ τέκνα. In societatem consilii
εἰς συμμετοχὴν τοῦ σχεδίου. Unus ex servis = unus servorum τῶν
δούλων εἷς. Excepit ἤκουσε (ῥ. excipio). Detulit (πρμ. ῥ. defero).
Coniurati = coniuratores. In vincula εἰς τὴν φυλακὴν. Coniecti
sunt (ῥ. conicio). Damnati ἐνν. sunt. Missi ῥ. mitto. Virgis — se-
curi ἀφαίρ. ὄργαν. Liberi ὄν. οὐσ. = τὰ τέκνα. Modo μόνον. Ut con-
sulem ageret ἵνα ὑπακροῖθῃ τὸν ὕπατον, ἵνα ἐκτελέσῃ τὸ καθήκον αὐτοῦ
ὡς ὕπατος. (Ὁ Voltaire ἐποίησε τῷ 1730 ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως ταύτης
τὴν τραγωδίαν Brutus).

Φράσεις : Expulsis regibus μετὰ τὴν ἔξωσιν τῶν βασιλέων.
In societatem consilii adsumunt καθιστῶσιν (αὐτοὺς) κοινωνοὺς
τοῦ σχεδίου των.

11. ΗΡΩΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΟΡΑΤΙΟΥ ΚΟΚΑΙΤΟΣ

Ad restituendos Tarquinius (γερονδ. ἔλξις = ad restituendum
Tarquinius) πρὸς ἀποκατάστασιν τῶν Ταρκυνίων. Romam εἰς τὴν
Ῥώμην. Venit (προκμ.). Primo impetu (ἀφαιρ. χρον.). Non un-
quam = nunquam. Alias ἐπίρρ. Ante ἐπίρρ. Invasit Romanos κατέ-
λαβε τοὺς Ῥωμαίους, ἐπέδραμεν ἐπὶ τοὺς Ῥωμαίους (ῥ. invado).
Adeo valida οὕτως ἰσχυρά. Res Clusina ἡ Κλουσίνη πόλις, τὸ Κλου-
σιον (Clusium), τὰ τοῦ Κλουσίου. In urbem demigrant οἱ Ῥωμαῖοι
ἠσχυλοῦντο κυρίως εἰς πολέμους καὶ εἰς τὴν γεωργίαν. Ἡ αἰφνίδιος
εἰσβολὴ τοῦ Πορσήννα εὗρεν αὐτοὺς εἰς τοὺς ἀγροὺς ἐκτὸς τῆς πόλεως.
Praesidiis ἀφαιρ. ὄργαν. Alia... alia ἄλλο μὲν... ἄλλο δὲ (μέρος). Mu-
ris (ἐνν. obiectis) ἀφαιρ. ἀπόλ. δηλοῦσα τὸ αἴτιον = ἕνεκα τῶν (προ-
βεβλημένων) πειχῶν. Tiberi obiecto (ῥ. obicio) ἀφαιρ. ἀπόλ. = ἕ-
νεκα τοῦ (ἔμπροσθεν βέροντος) προβεβλημένου Τιβέρεως. Tuta (ἐνν.
ab hostibus) ἀσφαλής, ἀπρόσβλητος. Ἡ μυχ. τοῦ ἀποθετικοῦ ῥ. tueor
ἔχει ἐδῶ πηθ. σημασίαν. Pons sublicius γέφυρα, ἧς τὸ ξύλινον σανίδωμα
ἐτοποθετεῖτο ἐπὶ τῶν καταπήγων) sublicia καταπήξ, πάσσαλος). δηλ.
ἐπὶ πασσάλων ἐκ κορυμῶν δένδρων ἐμπετηγμένων ἐντὸς τῆς κοίτης τοῦ
ποταμοῦ. Τοιαύτη γέφυρα, Ξυλίνη λεγομένη, εἶχε κατασκευασθῆ κατὰ
τὴν παράδοσιν ὑπὸ τοῦ Ἄλγκου Μαρκίου καὶ συνέδεε τὸν Ἰανικόλον
λόφον μὲ τὴν Ῥώμην. Iter paene dedit (= iter dedisset) σχεδὸν
ἔδωκε, σχεδὸν παρέσχε δίοδον (καὶ revera dedisset = καὶ πράγματι
θὰ ἔδιδε τότε). Nisi fuisset ἂν μὴ ὑπῆρχεν, ἂν μὴ εὕρισκετο. Coeles
γεν. Coelitis = κατὰ λέξιν : μονόφθαλμος. Cognomine (ἀφαιρ. τῆς
ιδιότητος). Quod διότι. Amiserat (ῥ. amitto). Extrema (ἀφαιρ.).
Τὸ ἔσχατον μέρος τῆς γεφύρας, δηλ. τὸ πρὸς τὸ μέρος τῶν ἐχθρῶν. Do-
nec — interrumpetur (χρον. τελικὴ πρότασις) ἕως ἔτου (τὸ μενα-
λύτερον μέρος τῆς γεφύρας) λυθῆ, ἀποζευχθῆ. A tergo ἐκ τῶν νώτων
(τοῦ Ὁρατίου). Audacia sua (ἀφαιρ. ὄργαν.). Ponte rescisso (ἀ-
φαιρ. ἀπόλ. ῥ. rescindo = ἀφῶ ἡ γέφυρα ἀπεκόπη, τῆς γεφύρας ἀπο-

κοπέσης). Obstupefecit, desiluit ὕποκ. Horatius. Armatus ἔνοπλος. Ad suos ἔνν. cives (συμπολίτας). Grata (κατηγ. = εὐγνώμων). Civitas τὸ σύνολον τῶν πολιτῶν, ἡ πόλις. In comitio ἐν τῷ κοιμητίῳ (δηλ. ἐκεῖ ὅπου συνήρχετο ἡ παλαισιτάτη κατὰ φράτρας ἐκκλησία). Virtutem ἀρετὴν (πολεμικὴν), ἀνδρείαν. Posita est (ῥ. pono). Agri γεν. τοῦ ἔλλου εἰς τὸ tantum = τοσοῦτον ἀγροῦ, τοσοῦτος ἀγρός. Publice δημοσίᾳ, δημοσίᾳ ἐγκρίσει, ἐπισήμως. Quantum ὅσον... Uno die ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ.

Φ ρ ἄ σ ε ι ς : Muris et Tiberi obiecto tuta ἀπρόσβλητος ἕνεκα τεχνικῶν καὶ φυσικῶν ὀχυρωμάτων.

12. ΦΙΛΟΠΑΤΡΙΑ ΤΟΥ ΜΟΥΚΙΟΥ ΣΚΑΙΟΛΑ

Cum... obsidēret ὅτε ἐπολιόρκει (ῥ. obsideo). Romanae constantiae γεν. ἰδιωτ. εἰς τὸ vir. Senatum adiit (ῥ. adeo) εἰς τὴν Σύγκλητον προσῆλθε. Veniam transfugiendi ἄδειαν τοῦ αὐτομολῆσαι. Accepta potestate (ἀφαιρ. ἀπόλ.) = δευτῆς γενομένης τῆς ἀδείας, λαβὼν τὴν ἄδειαν (potestas = venia). Ibi = in castris. Prope tribunal πλησίον, ἐγγὺς τοῦ Βήματος. Τὸ Βῆμα ἦτο μικρὸν ἐκ χώματος καὶ πύας ὕψωμα, ἐφ' οὗ ἐδίκαζεν ἡ ἐδημηγύροι πρὸς τοὺς στρατιώτας. Regium = regis. Constitit (ῥ. consisto). Forte ἐπιρρ. Dabatur (ῥ. do). Militibus δοτ. Ad latus παρὰ τὸ πλευρόν. Pari ornatu (ἀφαιρ. ἰδιωτ. ἡ ὀνομαστ. par ornatus) = μετὰ (ὕψος) ὁμοίως στολῆς (ἐνδυμασίας), κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον ἐνδεδυμένος. Similitudine (ἀφαιρ. αἰτίου) ἕνεκα τῆς... Deceptus (ῥ. decipio). Pro rege ἀντὶ τοῦ βασιλέως. Sica (ἀφαιρ. ὄργαν.). Quo facto (ἀφαιρ. ἀπόλ.) οὗ γενομένου, τοῦτου δὲ γενομένου. Comprehensus (ῥ. comprehendo). In conspectu regis ἐνώπιον τοῦ βασιλέως. Accenso μυχ. ἀναφορ. (ῥ. accendo). Ad sacrificium πρὸς θυσίαν, χάριν θυσίας. Quod pecasset (= pecavisset) διότι (ὡς ἔλεγεν ὁ Mucius) ἡ χεὶρ αὐτοῦ εἶχε σφαλῆ (εἶχε κάμει λάθος). Attonitus (ῥ. attono). Miraculo (ἀφαιρ. αἰτίας) ἕνεκα τοῦ καταπληκτικοῦ θαύματος. Ab altaribus ἀπὸ τοῦ βωμοῦ (ὄνομ. πληθ. altaria, ὁ βωμός). Quasi... remunerans ὥσπερ ἀνταμείβων (εὐχαριστῶν διὰ...). Aperte dixit καθαρὰ ἐδήλωσε. Similes ἐκαστοῦ ὁμοίως. Adversus πρόθ. Con-

iurasse = coniuravisse. Qua re (ἀφαιρ. αἰτίας) ἐξ ἧς (δηλώσεως). Prata αἰτ. πληθ. Dono δοτ. τοῦ σκοποῦ, ὡς δῶρον (κατηγορ.). Scaevola κατὰ λέξιν (ἐκ τοῦ scaevus = σκαῖός, τ.ἔ. ἀριστερός, καὶ vola τὸ κοῖλον τῆς χειρός, ἡ χεῖρ) = σκαϊόχειρ, ἀριστερόχειρ. Tantum μόνον. Sinistra manu ἀφαιρ. ἀντικεῖμ. τοῦ utebatur (ῥ. utor). Honoris gratiā τιμῆς ἕνεκα. Tō gratiā, καθὼς καὶ τὸ causā, πάντοτε ἐπιτάσσεται.

Φ ρ ά σ ε ι ς : Necem regis repromittens ὑπισχνούμενος εἰς ἀντάλλαγμα τὸν φόνον τοῦ βασιλέως. Iuvenem amoveri iussit διέταξε τὴν ἀπομάκρυνσιν τοῦ νέου.

13. ΛΗΘΑΙΟΓΟΣ Ἡ ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΜΕΛΩΝ ΤΟΥ ΣΩΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΤΟΜΑΧΟΥ (494 — 459 π.Χ.)

Inter patres μεταξὺ τῶν πατρικίων, τῶν εὐγενῶν. Cum secessisset (ῥ. secedo) ἀφοῦ ἀπεχώρησε. Quod... premeretur διότι (ὡς ἐφρόνει) ἐπιέζετο (πρβλ. ἀρ. 12 : quod peccasset). A senatu atque consulibus ἀφαιρ. ποιητ. αἰτίου = ὑπὸ τῆς...Tributo ac militia (ἀφαιρ. αἰτίου) = ἐξ αἰτίας τῆς συνεισφορᾶς, (ἐξ αἰτίας τῶν φόρων) καὶ τῆς στρατείας. Plebem = plebeios. Miserunt... qui (= ut is ἵνα αὐτὸς) reconciliaret ἀναφορικὴ τελικὴ πρότασις. Ἡ Ῥώμη ἄνευ τῶν πληβείων δὲν ἠδύνατο νὰ ζήσῃ, ἀλλὰ καὶ ὁ γειτνιασμὸς αὐτῶν θὰ προεκάλει σοβαρὸν κίνδυνον. Eam = plebem. Ubi σύνδ. χρόν. = ὡς. Hoc (= hanc fabulam) τοῦτο (τὸν μῦθον αὐτὸν). Καὶ ὁ La Fontaine παρέλαβε τὸν μῦθον τοῦτον *les membres et l'estomac*. Narrasse = narravisse. Fertur = dicitur ὑποκ. Menenius. Inquit = εἶπε (ῥ. ἐλλειπτ. inquam). Humani artūs (ὄνομ. πληθ.) τὰ ἀνθρώπινα μέλη, τὰ μέλη τοῦ ἀνθρώπου. Cum cernerent ἐπειδὴ ἐβλεπον, βλέποντα (ῥ. cerno). Otiosum (κατηγορ.). Ab eo (= ventre) — discordarunt = discordaverunt. Conspirarunt = conspiraverunt. Ne ἵνα μὴ, νὰ μὴ (ut non). Ferrent παρέχωσι, δίδωσιν (ὑποκ. manūs αἱ χεῖρες). Neve (= et ne) aut (= neve) μηδέ. Os (γεν. oris ὑποκ. τοῦ acciperet). Datum δοθεῖσαν, διδομένην (ἐνν. cibum τροφήν). Dum...volunt ἐνῶ ἤθελον, θέλοντα. Ipsi (= δηλ. artūs αὐτὰ τὰ ἴδια μέλη). Defecerunt ἐξησθένησαν (= debilitati sunt ἐξητλήθησαν). Vēnit (πρξμ.). Tum demum τότε τέλος. Haud segne (λιτότης) ὄχι νοθρά, ὄχι ἀργή. Eumque (δηλ. ven-

trem)... distribuere και ὅτι αὐτὴ ἡ κοιλία (στόμαχος)... διαιμοιρῶσε. Per ἀνά, εἰς... Ἡ πρόθ. δηλοῦ κατανομήν. Acceptos cibos τὰς τροφάς, ἀς ἐλάμβανεν, (ἀς ἐδέχετο). Cum eo = eum ventre. In gratiam εἰς φιλίαν. Redierunt (ῥ. redeo). Senatus. Αὕτη παραβάλλεται πρὸς τὸ venter και ὁ populus πρὸς τὸ humani artūs. Discordiā (ἀφαιρ. τοῦ αἰτίου).

Fabulā (ἀφαιρ. ὄργαν.). Flexit (ῥ. flecto). Regressa est (ῥ. ἀποθ. regredior). Tribunus τὸς δημάρχους. Οὔτοι ἐλλεγόμενοι ἐκ τῆς τάξεως τῶν πληβείων ἦσαν κατ' ἀρχάς δύο, βραδύτερον πέντε και τέλος δέκα. Ἐπροστάτευον τὴν πληθύν, ματαιώνοντες μὲ τὸ δικαίωμα τοῦ veto (= ἐνίσταμαι, ἐναντιοῦμαι) τὰς κατ' αὐτοὺς ἀσυμφόρους ἀποφάσεις τῆς Συγκλήτου και τῶν ἀνωτέρων ἀρχόντων. Paulo post ὀλίγον ἔπειτα. Tὸ post ἐνταῦθα εἶναι ἐπίρρημα. Mortuus est (ῥ. morior). Qui = ut ii ἴνα οὔτοι (πρβλ. ἀρ. 33 : miserunt qui). Omni vitā (ἀφαιρ.) καθ' ὄλον τὸν βίον. Patribus δοτ. εἰς τὸ carus. Pariter... ac ὁμοίως... και. In tanta... ut ἐν τοσαύτῃ (τόσον μεγάλη)... ὥστε. Collatis (ῥ. confero). Collatis quadrantibus (ἀφαιρ. ἀπόλ.) συλλεγέντων κοδραντῶν, συλλέξας νομισμάτια (κέρματα χαλκᾶ μικροῦς ἀξίας) ἐκ συνεισφορᾶς (καθὼς ἐνίοτε γίνεται και σήμερον). Sepeliverit - dederit ἐδῶ τὸ συμπέρασμα. ut συνστάχθη μὲ παρακείμε. ὑποτακτ. (ἀντὶ παρακτ.), διότι δηλοῦται ἴστωρ. γεγονός. Ὁ προκμ. μεταφράζεται δι' ἀορίστου τῆς ἐλλήν. γλώσσης = ὥστε ἔθαψεν... ἔδωκε. Locum sepulcro ἐνν. eius (δοτ. τοῦ σκοποῦ) τόπον διὰ τὸν τάφον, διὰ τὴν ταφήν (αὐτοῦ ἔδωκε). Publice δημοσίᾳ δαπάνῃ. Multo (ἀφαιρ.) magis (potest) πολλῶ μᾶλλον, πολὺ περισσότερον (δύναται). Quam non sit necessaria (πλᾶγία ἐρώστ.) = (μὴ διδᾶξῃ) πόσον δὲν εἶναι ἀναγκαία (τὸ necessaria εἶναι κατηγορούμενον). Cupienti... laudem τῶ ἐπιθυμοῦντι ἔπαινον. Nimis anxia comparatio (ὑποκείμε. = ὁ περιφροντιστος πορισμός, ἡ ὑπερβολικὴ ἐπιζήτησις πλοῦτου, ἡ περιφροντις πλουτοθηρία) (comparatio κυρίως εἶναι ἡ παρασκευή). Divitiarum (γεν. ἀντικειμενική).

Φ ρ ᾶ σ ε ι ε ς : Nihil aliud quam hoc narrasse fertur λέγεται, ὅτι περιωρίσθη εἰς τὸν ἐξῆς μόνον μῦθον.

14. ΠΑΝΙΚΟΣ ΕΝ ΤΗ ΡΩΜΗ ΚΑΙ Ο ΚΙΓΚΙΝΝΑΤΟΣ (458 π.Χ.)

Eius = Minucii. Circumsessos (περι) κυκλοθέοντας (ῥ. circum-sedeo). Ubi (εἰθὺς) ὧς. Nuntiatum est ὑπὸ πέντε ἰππέων. Romam εἰς τὴν Ῥώμην. Pavor... trepidatio fuit. Ἦτο πρόσφατος ἀκόμη ἢ ἀνάμνησις τῆς καταλήψεως τοῦ Καπιτωλίου ὑπὸ τῶν Σαμνιτῶν (460 π.Χ.). Quanta (ἐνν. fuisset θὰ ὑπῆρχε). Obsiderent (ῥ. obsideo). Cum... videretur ἐπειδὴ ἐφάνετο. In altero (ἐπιθ.) consule. Ὁ ἕτερος ὑπάτος (Nautius) ἦτο ἀπασχολημένος ἐναντίον τῶν Σαβίνων. Praesidii γεν. διαίρ. εἰς τὸ parum = ὀλίγον βοήθειας, μικρὰ ἀσφάλεια. Dici ὑποκμ. τοῦ ἀπροσ. placuit. (ἐνν. senatui) ἔδοξε (τῇ Συγκλήτῳ) ἐφάνη καλόν, ἀπεφασίσθη. Dictatorem. Ὁ δικτάτωρ ἀνηγορεύετο δι' ἐξ μόνον μῆνας ὑπὸ τῶν ὑπάτων εἰς λίαν κρίσιμους καιροὺς μετὰ γνώμην τῆς Συγκλήτου. "Ὅταν ἡ κρίσις παρήρχετο, ὁ δικτάτωρ ὤφειλε νὰ καταθέσῃ τὴν ἀρχήν, ἂν δὲ ὁ κίνδυνος ἐξηκολούθει, ἀνεκηρύσσετο ἄλλος. Ut συνδ. τελ. Afflictam (ῥ. affligor). Omnium (γεν. ὑποκμ.). Omnium consensu καμψηφεί. Unica spes (παράθεσις εἰς τὸ ille). Trans Tiberim ἀπέναντι δηλ. τοῦ Πεδίου τοῦ Ἄρεως, μεταξὺ Τιβέρεως καὶ τοῦ Ἰανικίου λόφου. Quattuor iugerum (γεν. ἰδοσ. εἰς τὸ agrum). Missi (ῥ. mittor). Nudum (κατηγ.) γυμνόν, ἦτοι φοροῦντα μόνον χιτῶνα (tunica) χωρὶς τὴν τήβεννον (toga), ὡς θὰ ἐλέγομεν σήμερον : ἀνασκουμπωμένον, μὲ τὰ μπράτσα ἔξω. Salute datā redditā (ἀφαιρετικὰ ἀπολ.). Proferre φέρω, κομίζω ἔξω (ῥ. profero). Ut συνδ. τελ. Senatus γεν. πῶσ. Togatus (κατηγορ.).

Φ ρ ἄ σ ε ι ς : Salute data redditaque μετ' ἀνταλλαγῆν χιρετισμοῦ.

15. ΑΠΟ ΤΟΥ ΑΡΟΤΡΟΥ ΕΙΣ ΤΗΝ ΔΙΚΤΑΤΩΡΕΙΑΝ

Postquam... processit ἀροῦ... προσχώρησε (ῥ. procedo). Abs-terso (ἀφαιρ. ἀπόλ. ῥ. abstergeo). Indutus togā (ἀφαιρ. ὄργαν.) ἐνδεδυμένος, περιβεβλημένος τὴν τήβεννον. Dictatorem (κατηγ.). Gratulantes ἀποθ. gratulor. Quantum sit (πληγία ἐρώτησις, ἐξαρτωμένη ἐκ τοῦ exponunt = πόσον μέγας (φόβος) ὑπάρχει. Romam vēnit (προκμ.

Absterso... (ἀφαίρει. ἀπόλ. ῥ. abstergeo). Antecedentibus lictoribus (ἀφαίρει. ἀπόλ.) προσπορευομένων, ἡγουμένων ῥαβδούχων. Εἰς τὴν ὄχθην τοῦ Τιβέρεως ὑπεδέχθησαν αὐτὸν οἱ πλείστοι τῶν Συγκλητικῶν καὶ τὰ τρία τέκνα του. Οἱ lictores οὗτοι ἦσαν δημόσιοι ὑπηρεταὶ τῶν ἀρχόντων (δικτάτωρ, ὑπάτου, στρατηγῶ). Ὁ στρατηγὸς εἶπεν ὅ, ὁ ὑπάτος 12 καὶ ὁ δικτάτωρ 24 ῥαβδούχους. Domum εἰς τὸν ἐν Ῥώμῃ οἶκόν του. Deductus (ῥ. deducor). Caesis hostibus ἀφαίρει. ἀπόλ. (ῥ. caedo). Οἱ Aequi νικηθέντες παρεδόθησαν καὶ ὑπὸ ζυγὸν ἤχθησαν. Triumphans ἐνν. de Aequis. Urbem ingressus est = in urbem ingressus est (ῥ. ingredior). Dictaturā (ἀφαίρει. εἰς τὸ abdicavit). In sex menses δι' ἑξ μῆνας. Acceperat (ῥ. accipio).

Φ ρ ἄ σ ε ι ς : Triumphans ἐν θριάμβῳ. Dictatura se abdicavit κατέθεσε τὴν δικτατορ(ε)ίαν, παρητήθη τοῦ ἀξιώματος τοῦ δικτάτωρος.

16. ΑΠΙΣΤΙΑ ΚΑΙ ΠΑΘΗΜΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΥ

Cum... obsidēret (ῥ. obsideo). Camillus. Ὁ Κάμιλλος θεωρεῖται μία τῶν ἰσχυροτέρων ῥωμαϊκῶν προσωποποιήσεων τοῦ 4ου π.Χ. αἰῶνος. Falerios κατὰ παράθεσιν εἰς τὸ urbem = τὴν πόλιν Φαλερίου καὶ Φαλέριον. Ludi τοῦ (μικροῦ) σχολείου. Plurimos et nobilissimos ἰκανὸν ἀριθμὸν παιδίων τῶν καλυτέρων οἰκογενειῶν. Inde = huius civitatis. Ambulandi gratiā χάριν περιπάτου. Eductos... perduxit ἐξήγαγε (τῆς πόλεως) καὶ ὠδήγησε. Quibus traditis (ἀφαίρει. ἀπόλ.) ὧν παραδοθέντων. Non erat dubium quin... δὲν ἦτο ἀμφίβηλον, δὲν ὑπῆρχεν ἀμφίβολία, ὅτι... Se... dedituri essent ἑαυτοὺς ἤθελον παραδώσει (ῥ. dedo). Deposito bello ἀφαίρει. ἀπόλ. (ῥ. depono). Detestatus μετ' ἀποστροφισμοῦ ἀποκρούσας, βδελυχθεῖς. Ad similem = ad hominem similem tui (γεν. τῆς ἀντ. tu). Et = etiam. Iura (ὄνομ. ἐν. ius) δίκαια. Ἡ λέξις αὕτη μαρτυρεῖ συνειδησιν. Αἱ ὑποχρεώσεις τῶν ἐμπολέμων εἶναι σήμερον ἀντικείμενον διεθνῶν συμβάσεων. Adversus eam aetatem ἐκαστίον αὐτῆς τῆς ἡλικίας, δηλ. ἐναντίον παιδίων αὐτῆς τῆς ἡλικίας. Cui (ἐνν. aetati) ἦς (ἡλικίας). Parcimus φειδόμεθα. Etiam ἀκόμη καί. In captis urbibus ἐν ταῖς

κυριευθείσαις πόλεσι. Adversus armatos ένν. viros. Post tergum = post terga. Manibus alligatis (άφαιρ. άπόλ.) δεθεισών τών χειρών, δέσας τάς χεῖρας. Eum reducendum pueris (δοστ.) tradidit παρέδωκεν αυτόν εις τούς μαθητάς, ίνα οδηγήσωσιν ύπίσω (= ut reduceretur). Το reducendum (re — ύπίσω), τιθέμενον μὲ τὸ tradidit, δηλοῦ σκοπόν. Beneficio... armis (άφαιρ. όργαν.). Victi (ρ. vinco). Portas τάς πύλας (ianua = θύρα έξωτερικῆς οικίας, fores = θύρα έξουσα δύο φύλλα (= valvae), porta = πύλη πόλεως, φρουρίου, στρατοπέδου κλπ.). Romanis. Τόν Κόμιλλον έπισήμως ηῃχαρίστησαν οί Φαλίσχοι καὶ συνεχάρη ή πατρίς του, διότι άπεδοκίμασε τήν έγκληματικήν διαγωγήν τοῦ διδασκάλου. Aperuerunt (ρ. aperio).

Φ ρ ά σ ε ι ς : Manibus post tergum alligatis τάς χεῖρας ύπισθεν δεδεμένους, ύπισθόδετος.

17. ΕΠΙΔΡΟΜΗ ΤΩΝ ΓΛΩΣΣΩΝ

In = erga. Exsilio multatus έξορίζ ζημιωθείς, εις έξορίαν καταδικασθείς (δια τού δημάρχου Λευκίου 'Απουλκίου). Quod... divisisset διότι, ώς έλεγον, είχε διανείμει. Ardeam εις 'Αρδέαν. Concessit (ρ. concedo). Urbe = ex urbe. A diis παρά τών θεών. Ut... facerent ύπως (οί θεοί) κάμωσι. Desiderium άντιχ. Sui (γεν. άντικιμ, εις τὸ desiderium) = έαυτοῦ (ιδ. άρ. 18). Civitati δοστ. άντιχαριστ. Si... fieret άν ενέγινετο. Sibi noxio έαυτῶ, κατ' αυτόν άθρόου. 'Αντιθέτως ύμως, ό δίκαιος 'Αριστειδης ηῃχρήθη « μηδένα καιρόν 'Αθηναίους καταλαβεῖν, ός αναγκάσει τόν δήμον 'Αριστειδου μησθῆναι ». Multo πολλῶ, πολύ (όχι multum πρὸ τού postea). ad urbem Romam πλησίον (= ad) τῆς 'Ρώμης, πρὸ τών τειχῶν τῆς 'Ρώμης. Nuntiatum est (άπροσώπως), άγγελία ενέγινετο, άνήγγειλαν. Hostes (αἰτ. πληθ.). Manlius τὸ πλήρες όνομα M. Manlius Vulso, ό επικληθείς Capitolinus (ώς σωτήρ τοῦ Καπιτωλίου τῶ 387 π.Χ.). Cum non posset έπειδή δέν ήδύνατο. Fūgit (πρην.). Seniores οί γεροντότεροι (άντιθεσις εις τὸ iuventute). Domos ένν. suas = εις τάς οικίας των. Regressi sunt (ρ. regredior). Insignibus άφαιρ. όργαν. εις τὸ ornati (όνομ. έν. insigne) έφόρουν δηλ. τήν περιπόρφυρον τήβεννον (toga praetexta) καὶ ύσοι έξ

αὐτῶν εἶχον θριαμβεύσει τὴν ποικίλην καὶ χρυσοσίμῳ τήβεννον (toga picta) καὶ τὸν θριαμβικὸν χιτῶνα (tunica palmata). Aetate (ἀφαιρ. αἰτίας). Aetate confecti (ῥ. conficio) = ὑπὸ τοῦ γήρατος καταπεπνημένοι. Manserunt (ῥ. maneo). Donec... ausus est ἕως ἔτου, μέχρις ἔτου... ἐτόλμησε (ῥ. audeo ἡμιαποθ.). Gallus quidam Γαλάτης τις (quidam ὄχι aliquis, διότι παρουσιάζεται ὑπὸ τοῦ συγγραφέως ὡς γνωστός, ἀλλὰ μὴ κατονομαζόμενος· πρβλ. καὶ ἀνωτέρω senatores quidam). Scipione eburneo (ἀφαιρητικὴ ὀργανικὴ). Τὸ ἐλεφαντίνον σκήπτρον ἦτο ἐκ τῶν διακριτικῶν συμβόλων (insigne) τῶν ὑπάτων καὶ τῶν θριαμβεύοντων, ἀλλὰ καὶ γενικῶς ἦτο σημεῖον τῆς ἐξουσίας. Οὕτως εἶχον σκήπτρον οἱ βασιλεῖς τῆς Ἀσσυρίας, ὁ Δαβὶδ, οἱ Λακεδαιμόνιοι στρατηγοὶ εἶχον σ κ υ π ἄ λ η ν, ὁ Ἀχιλλεὺς ὀράσιθη διὰ τοῦ σκήπτρου του καὶ ὁ Ἑρμῆς ἔφερε τὸ κηρύκειον, ὅλοι δὲ οἱ βασιλεῖς σκήπτρον. Καὶ σήμερον οἱ Ἀρχιερεῖς φέρουσι τὴν ποιμαντ(ορ)ικὴν βάβδον (πατερίτσαν) καὶ οἱ στρατάρχαι τὴν στραταρχικὴν βάβδον. Percussit (ῥ. percutio). Ab ea re = ab eo ἐκ τούτου, ἐκ τῆς ἀφορμῆς τούτης. Ortum est (ῥ. orior). Sedibus eburneis (δοσ. ἢ ἀφαιρ. = in sedibus eburneis) insidentes. Κατὰ τοὺς χρόνους ἐκείνους δικαίωμα νὰ κάθηνται ἐπὶ ἐλεφαντίνου δίφρου (sella curulis) εἶχον οἱ δικαστῶρες, οἱ ὕπατοι καὶ οἱ τιμαρχαί. Trucidati sunt. Τὴν σφαγὴν ἐπηρεολούθησε διαρπαγὴ τῶν οἰκιδῶν καὶ πυρπόλησις τῆς πόλεως, τῆς ὁποίας μέγα μέρος ἦτο ἀκοδομημένον ἐκ ξύλου. In arcem ἐναντίον τοῦ Καπιτωλίου. Taciti (μσγ. τοῦ taceo) = σιωπηλοί, ἐν σιγῇ (= silentio). Iamque in summum saxum evaserant (ῥ. evado) = καὶ ἤδη εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ βράχου εἶχον φθάσει. Cum... excieverunt ἐν. somno ἢ ex somno (ῥ. excio) = ὀπότε... ἐξήγειραν ἐκ τοῦ ὕπνου. Anseres sacri ἐν. Iunoni (τῇ Ἥρᾳ). Ἡ Ἥρα ἦτο μίξ ἐκ τῶν τριῶν λατρευομένων εἰς τὸ Καπιτωλίον θεοτήτων. Clangore... strepitu (ἀφαιρ. ἀναγκ. αἰτίου). Virum egregium (παρὰθεσις εἰς τὸ Manlium). Bello (ἀφαιρ.) = in bellica virtute ἐν τῇ πολεμικῇ ἀρετῇ (ἀνδρεία). Deiecit (ῥ. deicio).

18. ΑΝΑΚΑΗΣΙΣ ΤΟΥ ΚΑΜΙΛΛΟΥ ΕΚ ΤΗΣ ΕΞΟΡΙΑΣ

Tunc τότε. Ἡ πολιορκία διήρκεσε πολλοὺς μῆνας. Omnium (γεν. ὑποκ.). Consensu (ἀμφιρ. τροπ.) ὁμοφωνία. Acciri ἀπρμφ. ὑποκ. τοῦ ἀπροσώπου ῥ. placuit (ἔδοξεν, ἀπεράσισεν) νὰ ἀνακαλέσουν. Μυστικῶς ἀπεσταλμένος τῶν στρατιωτῶν, οὔτινες μετὰ τὴν παρὰ τὸν Ἀλλίαν ἦσαν εἶχον ὑποχωρήσει εἰς τοὺς Οὐλήιους, ὁ νεαρὸς Pontius Cominius, κατόρθωσε νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν Ῥώμην καὶ νὰ ἀναβῆ εἰς τὸ Καπιτώλιον, ἵνα ζητήσῃ τὴν ἀνάκλησιν τοῦ Καμίλλου ὡς δικτάτωρος. Ab ἀπὸ Missi ἐνν. sunt (ῥ. mitto). Absens = quamvis absens καίπερ ἀπών. εἰ καὶ ἦτο ἀπών... Obsidione fatigati — fame oppressi (ῥ. opprimo πρβλ. ἄνωτ. ἀρ. 17 : aetate confecti). Ut ἵνα, νὰ. Haud magnā (λιτότης) = parvā. Mercede (ἀμφιρ. τιμῆματος) ἀντὶ ἐξαγοράσεως. Pactum est συμφωνήθη (ῥ. pango). Pondo κυρίως ἀμφιρ. τοῦ ἀρχαίου pondus, γεν. - i ἀρσ. (= pondus, eris οὐδεν.). Ἔλεγον οἱ Ῥωμαῖοι libra pondo = 1 λίτρα κατὰ τὴν ὀλκίην, κατὰ τὸ βῆρος καὶ ἔπειτα ἀπλῶς pondo ἄκλιτον ἄνευ τοῦ libra. Ἡ ῥώμ. λίτρα εἶχε βῆρος 327 γραμμαρίων (περίπου 103 δράμια), ἐπομένως τὰ λίτρα, ἀφοῦ ὠρισθῆσαν εἰς mille (ἐνν. librae) pondo auri (ὅπερ εἶναι παράθεσις εἰς τὸ pretium), ἦτοι εἰς χρυσοῦ λίτρας χιλίας, ἦσαν χρυσοῦ 327 χιλιογράμμα (= κιλά), ἦτοι ὀκάδες περ. 255. Nondum auro appenso (ἀμφιρ. ἀπόλ. ῥ. appendo) = ἐνῶ ἀκόμη δὲν εἶχε ζυγισθῆ ὁ χρυσός. Οἱ Ῥωμαῖοι ἐξυγίζον ἀκόμη τότε τὸ μέταλλον, ὅπερ ἐδίδοτο εἰς πληρωμάς. Inter-venit (πρμμ.). Auferri (παθ. ἀπρμφ. τοῦ ῥ. aufero). Aurum αἰτ. ὑποκ. τοῦ auferri. Collectis reliquiis ἀμφιρ. ἀπόλ. (ῥ. colligo). Τὰ λείψανα ἦσαν στρατιῶται ἀρκετοί, οὔτινες κατέφυγον εἰς τοὺς Οὐλήιους (Βήιους) καὶ εἰς τὰ περίχωρα τῆς Ῥώμης. Exercitus (γεν. τοῦ ὅλου). De medio ἐνν. loco ἐκ τοῦ μέσου (τῶν ἀντιπάλων στρατῶν). Proelio (ἀμφιρ.) devicit μάχη, ἐν μάχῃ ὀλοσχερῶς (= de) ἐνίκησεν. Aggressus ῥ. aggredior). Ne... quidem οὐδέ... μάλιστα. Cladis (γεν. ἀντικ.) Recuperata... patriā (ἀμφιρ. ἀπόλ. χρον.). Urbem = in urbem. Ingressus est (ῥ. ingredior). A militibus ποιητ. αἰτ. Prensus — conditorque. Ἀνήγειρε τὴν Ῥώμην ἐκ τῶν ἐρείπιων καὶ ἀνέστη εἰς τοὺς προτείναντας τὴν μεταφορὰν τῆς εἰς τοὺς Οὐλήιους. Alter δεύτερος. Ἡ δραστηριότης τοῦ Καμίλλου ἐπέτρεψε τοῖς Ῥωμαῖοις μετὰ τὴν ἀποχώρησιν τῶν Γαλατῶν νὰ ἐπανορθώσουν τὴν καταστροφὴν. Ὑ-

πῆρξεν ἀληθῶς ἡ ψυχὴ τῆς ἀνορθώσεως. Ἀπέθανε τῷ 365 π.Χ. εἰς ἡλιμίαν 82 ἐτῶν, διατελέσας δις ἔτι δικτάτωρ. Urbis = Romae.

19. MONOMAXIA TOY TOPKOYATOY META ΓΑΛΑΤΟΥ

Cum... castra posuissent ἀφοῦ... ἐστρατοπέδευσαν, στρατοπεδευ-
 σάντων (τῶν Γαλατῶν). Postea. Οἱ Γαλάται τῷ 361 π.Χ. μετὰ τὴν
 πολιορκίαν τοῦ Καπιτωλίου πλειστάκις ἐπεχείρησαν νὰ προσβάλωσι
 τὴν Ῥώμην. Ad tertium lapidem (ἐνν. a Roma ἢ ab urbe) παρὰ τὸν
 τρίτον (ἀπὸ τῆς Ῥώμης) λίθον (μιλιοδείκτην). Ἐκάστη στήλη ἐκ
 μαρμάρου ἀπεῖχε τῆς ἄλλης 1000 βῶμ. βήματα (περίπου 1500 μέτρα).
 Καὶ σήμερον τοποθετοῦνται παρὰ τὰς ὁδοὺς λίθιναι χιλιομετροδείκται.
 Trans Anienem πέραν τοῦ Ἄ. (ἐξ ὀνομαστ. Anien = Anio). In cite-
 riore ripa ἐν τῇ ἐπὶ τάδε (ἥτις εἶναι πρὸς τὴν πόλιν Ῥώμην πλησιε-
 στέρα) ὄχθῃ. Ἡ ἀντιπέραν ὄχθῃ ἐλέγετο ulterior ripa. Citerior συγκρ.
 ἐκ θεσ. citrā (ἐπίρρ.). Ἐτέθη τὸ συγκριτικόν, διότι πρόκειται περὶ δύο
 ὄχθῶν. In medio τῶν δύο στρατῶν. Ὑπῆρχε γέφυρα πρὸς κατάληψιν
 τῆς ὁποίας διεζήγητο ἐκατέρωθεν σκληρὸς ἀγὼν. Eximia magnitudine
 (ἀφαιρ. ἰδιότ.). Constitit (ῥ. consisto). In vacuum pontem εἰς τὴν
 κενὴν (ὑπ' οὐδενὸς κατεχομένην) γέφυραν. Quam (ἐπιτακτικὸν τοῦ
 ὑπερθ. maxima = ὅσον τὸ δυνατόν). Potuit (θὰ ἠδύνατο ἐδῶ νὰ πα-
 ραλειφθῇ τὸ ῥ., διότι ἡ ἔννοια τῆς δυνάμεως περιέρχεται εἰς τὸ quam
 maxima...). Quem... is ὄν... οὗτος (ἀντὶ is (vir) quem = οὗτος
 (ὁ ἀνὴρ) ὄν...). Inquit (ῥ. inquam). Habet = (ὄχι ἔχει, ἀλλὰ
 θεωρεῖ, νομίζεται ὅτι εἶναι, διὰ τοῦτο δέχεται κατηγορ. (fortissimum).
 Procedat (ὑποτακτ. προτροπικὴ πάντοτε μὲ ἐνεστ. χρόνον, ἐπέχουσα
 θέσιν προστακτ.) = ἄς προχωρήσῃ, ἄς προσέλθῃ ἐδῶ. Agedum (τὸ age
 κυρίως εἶναι προστακτ. ῥ. ago· πρβλ. ἀρχ. Ἑλλην. ἄγε, ἔθι μὲ προστακτ.
 καὶ ὑποτακτ. = ἐμπρὸς (ἐμπρὸς ἄς προχωρήσῃ). Eventus (ὑποκειμ.).
 Utra... sit. Τὸ ῥ. καθ' ὑποτακτ., διότι εἶναι πλαγία ἐρώτησις. Τὸ utra
 τίθεται, διότι πρόκειται περὶ τῶν δύο λαῶν (Ῥωμαίων καὶ Γαλατῶν).
 Bello (ἀφαιρ.). Ex statione ἐκ τῆς θέσεως, ἐκ τῶν τάξεων ἐνθα ἦτο
 τεταγμένος. Ad imperatorem πρὸς τὸν δικτάτωρα T. Quintius Pennus.
 Iniussu tuo ἄνευ τῆς διαταγῆς σου. Nunquam pugnaverim (ὑποτακτ.
 δυνητικὴ) = οὐδέποτε ἤθελον πολεμήσει, ἤθελον τοιμήσει νὰ πολεμήσω

(nunquam pugnare velim). Εἶναι τρόπος ἐκφράσεως μαλακώτερος (ἐὰν τεθῆ μὲλλων nunquam pugnabo θὰ εἶναι ἄρησις ἀπόλυτος). Etiamsi... videam καὶ ἂν ἀκόμη ἔβλεπον (ὑπόθεσις πραγματοποιήσιμος εἰς τὸ μέλλον). Isti (περιφρονητικῶς) belluae εἰς αὐτὸ τὸ ζῷον, εἰς αὐτὸν τὸν ἀπαίσιον ἀγροῖκον. Me ὑποκ. τοῦ ortum esse. Ex illo ἐξ ἐκεῖνου. Ἦτο υἱὸς τοῦ Titus Manlius Vulso. Ἡ πρόθ. ex τίθεται πρὸς δήλωσιν καταγωγῆς ἀπωτέρας, ἐδῶ ὅμως ἐτέθη ἢ ex, διότι τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς δηλοῦται δι' ἀντωνυμίας (illo). Agmen στρατὸν (κυρίως agmen δηλοῖ στρατὸν ἐν πορείᾳ, ἄγημα, ἐνῶ acies στρατὸν ἐν παρατάξει καὶ exercitus στρατὸν γενικῶς). Macte virtute (virtute ἀφαιρ. αἰτίας)... esto εὔγε (μυράβο) διὰ τὸ θάρρος σου, τὰ συγχαρητήριά μου διὰ τὴν ἀνδρείαν σου. Ἐσώθη μόνον ἢ κλητ. macte τοῦ ἐπιθ. mactus (πρβλ. Ἑλλ. μάκαρ = εὐτυχησμένος) καὶ τίθεται ὄχι πλέον ὡς κλητ. ἀλλ. ὡς ἐπιφώνημα (= εὔγε μετὰ τοῦ virtute esto ἢ este, estote). Invictum κατηγορ. Perge - praesta (προστακτ.). Ubi ὡς. Constiterunt (ῥ. consisto). Ensem (= gladium) τὸ μακρὸν δίκοπον σιδηροῦν ξίφος (τῶν Γαλατῶν). Cum ingenti sonitu ἐμπρόθ. προσδιορ. δηλῶν τὸ ἐπακολούθημα ἐκ τῆς καταφορᾶς τοῦ ξίφους. In arma κατὰ τῶν ὅπλων (ἰδίᾳ κατὰ τῆς ἀσπίδος). Deiecit καθῆκε, κατήνεγκε (κατέβασε). Sese insinuans παρεισδύων, διολισθαίνων (μεταξὺ σώματος καὶ ὅπλων). Uno et altero ictu (ἀφαιρ. ὄργαν.) δι' ἑνὸς ἢ δύο πληγμάτων (μ' ἓνα - δύο κτυπήματα). Gladio (ἀφαιρ. ὄργαν.). Τὸ ῥωμαϊκὸν βραχὺ, εὐθύ, ὀξύ, δίκοπον ξίφος παρελήφθη ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων παρὰ τῶν Ἰσπανῶν κατὰ τὸν 2ον π.Χ. αἰῶνα. Ei (δοτ. ἀντιχαριστικῆ) ἐνν. Gallo. Torquem (ὄνομ. torquis). Ὁ στρεπτός τῶν Γαλατῶν (ὡς καὶ τῶν Περσῶν) ἦτο κόσμημα σχήματος κυκλικοῦ ἐκ μίτων (συρμάτων) χρυσῶν συνεσπειρωμένων. Quo δηλ. (torque) ἀφαιρ. ὄργαν. Quem collo (δοτ.) suo circumdedit = quo (δι' οὗ) collum suum (τὸν τράχηλόν του) circumdedit (περιέβαλε). Detraxit (ῥ. detraho). Cruore (ἀφαιρ. ὄργαν.). Respersum (ῥ. respergo). Eius (ὄν. is οὗτος). Torquati cognomen τὸ ἐπωνύμιον τοῦ Τορκουάτου (= Στρεπτοφόρου). Οὕτως οἱ μὲν Γαλάται προσηθέντες ἀπεσῆθησαν τὴν νύκτα πρὸς τὰ Τίβουρα, ὁ δὲ Μάνλιος ἔλαβε στέφανον χρυσοῦν δεχθεις τὰ συγχαρητήρια τοῦ στρατηγῶ.

20. ΑΥΣΤΗΡΟΤΗΣ ΤΟΥ ΜΑΝΑΙΟΥ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΥΙΟΝ ΑΥΤΟΥ

Factus (ῥ. facio). Bello Latino (ἄφαιρ. χρον.). Οἱ Λατῖνοι, σύμμαχοι τῶν Ῥωμαίων, ἐζήτησαν κατὰ τὸ παράδειγμα τῶν πληβείων πολιτικὰ δικαιώματα (ius civitatis), ἐξ οὗ ἡ ἀφορμὴ τοῦ φοβεροῦ πολέμου κατὰ τῶν Λατίνων (340 - 338 π.Χ.). Ut ἴνα. Disciplinam. Ὁ φόβος ἦτο μέγας, διότι οἱ ἀντίπαλοι εἶχον ὁμοιότητα πειθαρχίας ὅπλων καὶ τακτικῆς. "Ὅθεν πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς νίκης ἀπεφάσισαν οἱ ὕπατοι νὰ ἐπαναφέρωσι τὴν παλαιὰν ἀστυράν πειθαρχίαν (= restituo). Edixit (ῥ. edico). Ne quis... pugnaret ὄχι; ne aliquis (ἰδ. ἀρ. 4). Extra ordinem ἐξω τῆς τάξεως. In hostes = adversus hostes ἢ cum hostibus (ἐν Καμπανίᾳ, πλησίον τοῦ Βεζουβίου). Forte κατὰ τύχην .Prope (πρὸθ. μὲ αἰτ.). Accesserat (ῥ. accedo). Ubi (εὐθὺς) ὡς .Praeerat (ῥ. praesum). Visne? θέλεις ; ("Ὅταν ἡ ἀπάντησις δὲν εἶναι γνωστὸν ἀνθὰ εἶναι ναὶ ἢ ὄχι, προσαρτᾶται τὸ ne εἰς τὸ τέλος τῆς λέξεως, ὡς ἐδῶ). Mecum ἐναντίον μου. Singularis proelii = μονομαχίας (μάχης ἀνδρὸς πρὸς ἄνδρα). Eventu ἐκ τοῦ ἀποτελέσματος. Ut cernatur quanto... praestet ἴνα κριθῇ πόσον... ὑπερέχει. Τὸ quanto κατ' ἀφαιρ. (= quantum), διότι τὸ ῥ. praestare δηλοῖ σύγκρισιν. Romano δηλ. equiti. Iuvenis (γεν.). Ὁ ἄνθρωπος ἐφ' ὅσον δὲν ὁμιλεῖ, εἶναι infans, ἕως ἡλικίας 15 ἐτῶν λέγεται puer, ἀπὸ 15 — 25 adulescens, ἀπὸ 25 — 40 iuvenis, ἀπὸ 40 — 60 vir, καὶ ἀπὸ 60 καὶ ἄνω senex. Detrectandi certaminis pudor γερουνδιακὴ ἔλξις (ἄνευ ἔλξεως pudor detrectandi certamen) ἢ ἐντροπὴ τῆς ἀποποιήσεως τῆς μονομαχίας. Oblitus ἐπιλαθόμενος, λησμονήσας (ῥ. obliviscor). Imperii (τῆς ἀστυραῖς) διαταγῆς. Paterni = patris. Ruit ὄρουσ. Excussum (ῥ. excutio) καταρριφθέντα, καταρρίψας. Trasfixi (ῥ. transfigo). Spoliis lectis (ἄφαιρ. ἀπόλ.) = συλλέξας τὰ λάφυρα (ῥ. lego). Vēnit (πικρμ.). Classico (ἄφαιρ. ὄργαν.). Frequentes ἀθροοί, πολυπληθεῖς, ἐν μεγάλῳ ἀριθμῷ. Tu τὸ β' πρόσ. τῆς ἀντων. ὡς ὑποκ. παραλείπεται, ἐκτὸς ἐὰν δηλοῦται ἀντίθεσις μεταξὺ δύο τμημάτων ἢ ἐὰν ἡ σκέψις ἐκφράζη ζωηρότητα, ἐκπληξιν, ἀγανάκτησιν. Oportet ut disciplinam restituas = oportet (te) disciplinam restituere πρέπει σὺ νὰ ἀποκαταστήσῃς τὴν πειθαρχίαν. Poena tua (ἄφαιρ. ὄργ.). Juventuti, δοτ. ἡθικῆ. I (προστακτ. ῥ. eo) adlīga ἐνν. eum. Metu ἄφαιρ. αἰτίας. Obstupuerunt (ῥ. obstupescor). Cervīce caesā

ἀφαιρ. ἀπόλ. (ῥ. caedo). Fusus est (ῥ. fundo). In questus et lamenta (αἰτ. πληθ.) Eruperunt (ῥ. erumpo). Manlio... redeunti δοτ. τοῦ rediens (ῥ. redeo). Tantum μόνον, μόνοι. Exierunt (ῥ. exeo). Vita ἐνν. eius. Ὁμοίως προσηγήθη πρὸς τὰ τέκνα του καὶ ὁ Βροῦτος (πρβλ. ἀριθ. 10).

Φράσεις : Qui equitatu praerat ὁ ἀρχηγὸς τοῦ ἵππικοῦ. Detrectandi certaminis pudor τὸ αἴσχος, ἡ ἐντροπὴ τῆς ἀποποιήσεως τῆς μονομαχίας. Latinum excussum transfixit τὸν Λατῖνον κατέρριψεν ἀπὸ τοῦ ἵππου καὶ διεπέρασεν. I, licitor, adliga ad palum ὕπαγε, ῥαβδοῦχε, νὰ προσδέσης εἰς τὸν πάσσαλον. In questus et lamenta eruperunt ἐξερράγησαν (ἐξέσπασαν) εἰς φρικτὰ παράπονα.

21. ΚΑΘΟΣΙΩΣΙΣ ΤΟΥ ΔΕΚΙΟΥ ΜΥΟΥΣ

Valerio... Cosso consulibus (ἀφαιρ. ἀπόλ.) τοῦ Βαλερίου (καὶ) τοῦ Κόσσου ὑπάτων ὄντων. Ἡ ἐλλείπουσα μτχ. τοῦ ἐνεστ. τοῦ esse, ἀναγκάζει νὰ τεθοῦν εἰς τὴν Λατίν. γλῶσσαν ἄνευ μετοχῆς ὀνόματα δηλωτικὰ ἀξιωματος, ἡλικίας (consul, puer κ.τ.τ.). Τὰ ὀνόματα τῶν ὑπάτων φέρονται ἀσυνδέτως. Tribunus militum χιλιάρχος. Ἦσαν 10 εἰς ἐκάστην λεγεῶνα ἀνώτεροι ἀξιωματικοὶ ὑπὸ τοὺς στρατηγούς. Exercitu... clauso (ἀφαιρ. ἀπόλ. ῥ. claudio). In angustiis ἐν τοῖς στενοῖς, ἐν χαράδρᾳ τινὶ (πλησίον τοῦ Βενεβέντου), ἧς τὰ ὑπερκείμενα ὑψώματα τοῦ ὄρους Γαύρου κατελήφθησαν ὑπὸ τοῦ ἐχθροῦ. Castris (δοτ. εἰς τὸ imminentem). Hostium (γεν. κτητ.). Accepto praesidio (ἀφαιρ. ἀπόλ. ῥ. accipio). Praesidio φρουρᾶς, τμήματος στρατοῦ. Spatium (ἐνν. temporis) χρόνον, χρόνου διάστημα. Aequiorem locum εἰς τόπον εὐνοϊκώτερον (ὡς πρὸς τὰς τοπικὰς συνθήκας). Ad subducendum agmen πρὸς τὸ ὀδηγεῖν κρυφὰ (= sub) τὸν στρατόν. Colle... circumdato ἀφαιρ. ἀπόλ. ῥ. circumdo). Quem insederat ὃν (λόφον) εἶχε καταλάβει (ῥ. insideo). Armatis (ἀφαιρ.). Sommo oppressas (ῥ. opprimo, ἀφαιρ. τοῦ ἐσῶπ. αἰτίου) = βαθέως κοιμωμένας, ὑπὸ βαθέος ὕπνου κατεχομένας. Ab exercitu (ποιητ. αἴτ.). Corona obsidionali (ἀφαιρ. ὄργαν.) πολιορκητικῶ στεφάνῳ. Ὁ στέφανος οὗτος, προχείρως γενόμενος ἐκ χλόης καὶ ἀνθέων τῶν ἀγρῶν τῆς πολιορκουμένης πόλεως (ὅθεν καὶ corona

graminea ἐκαλείτο), προσεφέρετο εἰς τὸν κατορθώσαντα τὴν λύσιν τῆς πολιορκίας καὶ ἐθεωρεῖτο ὡς μεγίστη καὶ δυσεπίτευκτος τιμὴ. Qui... liberasset καθ' ὑποστακτ., διότι δηλοῖ τὸ ἐνδεχόμενον = ὅστις θὰ ἤλευθέρωνε. Bello Latino (ἀφαιρ. χρόν.). Cum utrique... obvenisset (ἀπρόσ. ἐκφρασις) ἐπειδὴ ἑκατέρω εἶχε συμβῆῖ νὰ ἴδῃ ἐν ὄνειρῳ, ὅτι οὗτος ὁ λαὸς θὰ γίνῃ νικητής... Somnio = in somnio ἐν ὄνειρῳ, καθ' ὕπνου. Eum... fore (= eum futurum esse ὑποκ. τοῦ obvenisset). Victorem (κατηγορ.). Cecidisset (ῥ. cado) θὰ ἐπιπτε, θὰ ἐφονεύετο (τότε). Convēnit (προκμ.) inter eos ut..., se devonēret συνεφωνήθη μεταξύ αὐτῶν, συνεφωνήθησαν μεταξύ των νά... Ut se devonēret (ὑποκ. τοῦ ἀπρόσ. convēnit). Laboraret θὰ ἐκινδύνευε. Ut diis manibus (δοστ.) se devonēret ἵνα καθιερώσῃ ἑαυτὸν τοῖς χθονίοις θεοῖς (ὑπὲρ τῆς πατρίδος), νὰ δώσῃ ἑαυτὸν εἰς ἐκούσιον ὑπὲρ τῆς πατρίδος θάνατος. Manes ἐλέγοντο αἱ ψυχὰι τῶν τεθνεώτων καί, ἐπειδὴ ἐθεοποιῶντο, ὠνομάζοντο dii manes. Ἐπροστάτευσον τὴν Πολιτείαν καὶ τὴν Οἰκογένειαν. Inclinante (ἀφαιρ. ἀπόλ. αἰτιολ.). Sua parte = suo cornu. In medios hostes εἰς τὸ μέσον τοῦ ἐχθροῦ. Concidit (ῥ. concīdo). Telis (ἀφαιρ. ὄργαν.) obrutus = κατακαλυφθεὶς, κατὰφορτος καιρίων (θανατηφόρων) πληγμάτων, καιρίας πληγῆς δεχθεὶς.

Φ ρ ἄ σ ε ι ς : Valerio Maximo Cornelio Cosso consulibus ἐπὶ τῆς ὑπατείας τοῦ Β.Μ. καὶ τοῦ Κ.Κ. Somno oppressas βυθισμένας εἰς βαθὺν ὕπνον. Intempestā nocte ἐν βαθεῖα νυκτί, ὑπὸ τὸ σκότος τῆς νυκτός. Concīdit obrutus telis ἀπέθανε πλείστας πληγῆς λαβών, ἀπέθανεν ὑποκύψας εἰς τὰ πολλὰ τραύματα.

22. Η ΑΚΕΡΑΙΟΤΗΣ ΤΟΥ ΦΑΒΡΙΚΙΟΥ

Unus ex legatis = Unus legatorum (γεν. διαίρ.). Ὁ Φαβρίκιος ἦτο ἀρχηγὸς τῆς ἀποστολῆς. Captivis πρόκειται περὶ τῶν αἰχμαλώτων τῆς μάχης τῆς Ἡρακλείας τῷ 280 π.Χ., οὗς ἐκράτει ὁ Πύρρος. Πολλοὶ τούτων ἦσαν τῆς τάξεως τῶν ἰππέων καὶ τινες μάλιστα ἀνῆκον εἰς παλαιὰς οἰκογενεῖας τῆς Ῥώμης. De captivis redimendis (γερουδιακὴ ἔλξις) ἄνευ ἔλξεως θὰ ἦτο de redimendo (γερουδιον) capti-

vos = πρὸς ἐξαγοράν, πρὸς τὸ ἐξαγοράσαι τοὺς αἰχμαλώτους. Cuius... nomen οὗ... τὸ ὄνομα. Magnum (κατηγορ.). Ut viri... ὡς ἄνδρός... (παράθεσις) εἰς τὸ cuius, δηλ. Fabricii. Bello (ἀφαιρ.). Eum = Fabricium. Prae ceteris ὑπὲρ τοὺς λοιποὺς (περισσότερον ἀπὸ τοὺς ἄλλους). Cum vellet ἐπειδὴ ἤθελε, θέλων. Obtulit (ῥ. offero). Repudiavit καθὼς ἄλλοτε καὶ ὁ Μ' (= Manius) Curius Dentatus ἀπέκρουσε τὰ προσφερόμενα δῶρα τῶν Σαμνιτῶν. Imperavit suis ut... admoveretur διέταξε τοὺς ἑαυτοῦ (στρατιώτας) νὰ προσαχθῇ. Secum μεθ' ἑαυτοῦ, δηλ. τοῦ Πύρρου (πρβλ. mecum μετ' ἐμοῦ, tecum μετὰ σοῦ, nobiscum μεθ' ἡμῶν, vobiscum μεθ' ὑμῶν). Post aulaea ὕπισθεν παραπετάσματος. Fabricio... colloquenti (ῥ. colloquor) δοτ. εἰς τὸ admoveretur. Ἡδύνατο νὰ τεθῆ καὶ ad Fabricium. Quod ὁ (= τοῦτο δέ). Ubi ὡς. Dato... remotis ἀφαιρ. ἀπόλ. χρόν. (ῥ. removeo). Emisit (ῥ. emitto) ἐξέβλασε. Manum = proboscidem τὴν προβοσκίδα. Pellexit (ῥ. pellicio). Admiratus (μτχ. αἰτιολ.). Invitavit ut... προέτρεψε νὰ... (ὡς προτροπῆς σημαντικὸν ἐδέχθη τὸν σύνδ. ut μὲ ὑποτακτ.). Secumque καὶ μεθ' ἑαυτῶν (τοῦ Πύρρου καὶ τῶν ἄλλων). Regni sui τοῦ ἑαυτοῦ βασιλείου. Quarta parte... oblatā (ἀφαιρ. ἀπόλ. ῥ. offero) ἔνν. ei (= Fabricio) προσενεγκθέντος αὐτῷ τοῦ τετάρτου (μέρους), προσενεγκῶν τὸ τέταρτον. Ἡ μεγάλη αὐτῆ γενναιοδωρία ὑπενθυμίζει τοὺς λόγους τοῦ αυτοκράτορος Πέτρου τοῦ Μεγάλου, ὅστις φέρεται εἰπὼν τὰ ἐξῆς κατὰ τὴν ἐπίσκεψίν του ἐν Γαλλίᾳ πρὸ τοῦ τάρου τοῦ Richelieu : « Μεγάλε ἄνθρωπε, θὰ ἔδιδον εἰς σὲ τὸ ἥμισυ τῆς αυτοκρατορίας μου, διὰ νὰ κυβερνήσω τὸ ὑπόλοιπον μαζί σου ». Cui = sed ei ἄλλὰ τούτῳ. Malum ἔνν. me iudicas. Cur me ambis? διατι ἐπιζητεῖς νὰ ἀποκτήσης (νὰ κερδίσης) τὴν φιλίαν μου ;

Φ ρ ἄ σ ε ι ς : Eum honorifice ac liberaliter accepit ἐδέχθη αὐτὸν μετὰ τιμῶν, ὡς ἀρμόζει εἰς ἐλεύθερον ἄνθρωπον. Quod ubi factum est τούτου δὲ γενομένου.

23. ΧΡΗΣΤΟΤΗΣ ΤΟΥ ΦΑΒΡΙΚΙΟΥ

Anno interiecto (ῥ. intericio ἀφαίρ. ἀπόλ. χρόν.). Omni spe... sublatā (ῥ. aufero ἀφαίρ. ἀπόλ. αἰτιολ.). Pacis conciliandae ἄνευ γερουσιᾶς. ἔλξεως θὰ ἦτο conciliandi pacem = τοῦ συνάψαι εἰρήνην, συνάψεως εἰρήνης. Consul τῷ 278 π.Χ. διὰ δευτέρην φοράν. Missus est (ῥ. mitto). Τῷ 279 π.Χ. ὁ Πύρρος εἶχε καταγάγει ἐν Ἀσκλῷ τῆς Ἀποουλίας δευτέρην νίκην, ἄγρον ὅμως, ὡς ἦτο ἡ τῆς Ἡρακλείας. Ἐκτοσε ὁ πόλεμος ἐξακολουθεῖ. Ὁ Φαβρίκιος διώκει μετὰ τοῦ συνυπάτου του Q. Aemilius Papus τὸν ῥωμαϊκὸν στρατὸν.

Cum... haberent ἐπειδὴ... εἶχον. Medicus ὁ ἰατρός (Φίλιππος). Nocte ἐν ὄρα νυκτός. Si dederis (τετελ. μέλλ. = ἐὰν θὰ εἴχης δώσει, ἐὰν θὰ δώσεις = si dabis). Veneno (ἀφαιρῆτικὴ ὀργανικὴ). Hunc vinctum (ῥ. vincio) reduci iussit (ῥ. reduco) κατὰ λέξιν : διέταξε νὰ ἐπαναχθῆ [νὰ ὀδηγηθῆ ὀπίσω] οὗτος δεδεμένος (δέσας διέταξε νά..., ἔδесе καὶ διέταξε νά...). Duci σύναψον μετὰ τοῦ reduci iussit. Τίθεται παθητ. ἀπρμφ. ἀντὶ ἐνεργητικοῦ, ὅταν τὸ ὑποκείμενον δὲν εἶναι ὀρισμένον (νὰ ἐπαναχθῆ, νὰ λεχθῆ, ἀντὶ νὰ ἐπαναγάγῃ καὶ νὰ εἴπωσι). Quae... spondisset (ῥ. spondeo) ποῖα (πράγματα)... εἶχεν ὑποσχεθῆ, ποίας ὑποσχέσεις κατὰ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ (τοῦ Πύρρου) εἶχε δώσει. (Ἡ ὑποτακτικὴ δικαιολογεῖται ἢ ὡς πληγία ἐρώτησις ἢ ἐκ τοῦ ὅτι ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ἀπρμφ. dici). Fertur (ῥ. fero) = dicitur. Ille τὸ ille δεικνύει τὴν ἰδέαν τοῦ μεγαλείου καὶ θανατισμοῦ (πρβλ. τῆς Ἑλληνικῆς : Καλλίστρατος ἐκεῖνος). Qui... posset ὅστις θὰ ἠδύνατο νά. Ab... a ἀπό... ἀπό...

In gloriosa paupertate. Λίαν πτωχοὶ κατὰ τὸ πλεῖστον ἦσαν οἱ ἐνδοξότεροι ὕπατοι τῶν χρόνων τούτων. Ὁ Μάνιος Κούριος Δευτῆτος ἐθεώρει ἐπικίνδυνον πολίτην τὸν μὴ ἀρκούμενον εἰς ἑπτὰ πλῆθρα. Ὁ Φαβρίκιος, τμητῆς ὢν, ἐξεδίωξε τῆς Συγκλήτου τὸν Κορνῆλιον Πουφῖνον κάτοχον 10 λιτρῶν ἀργύρου κατειργασμένου (ἀργυρῶν σκευῶν). Exegit (ῥ. exigo). Decessit (ἐνν. vitā ἀφαίρ.) ἀπέθανε (ῥ. decedo). Filiabus δοτ. πληθ. τοῦ filia πρὸς διάκρισιν ἀπὸ τῆς δοτ. πληθ. τοῦ ἀρσ. filius. Dotem (ὀν. dos). Ut... reliquerit (πρμ. ὑποτακτ.) ὥστε... κατέλιπε. Partes ὁ πληθ. τῆς λέξεως pars ἔχει ἀναλόγους σημασίας, π.χ. partes = πρόσωπον (ῥόλος ὑποκριτοῦ), μερίς (κόμμα), καθήκον, καθήκοντα. Sibi desumpsit (ῥ. desumo) ἀνέλαβε δι' αὐ-

τούς. Ex communi aerario ἐκ τοῦ κοινοῦ ταμείου, ἐκ τοῦ δημοσίου ταμείου, ἐκ χρημάτων τοῦ δημοσίου. Τοῦτο ἐφυλάσσετο ἐν τῷ ναῷ τοῦ Κρόνου (Saturnus). Datis... dotibus (ἀφαιρ. ἀπόλ.) δώσασα... προύκασε. Eas = filias. Collocavit ἀποκατέστησεν (ὕπανδρευσε).

Ἄξιζα ἐξάρσεως τοῦ Φαβρικίου ἢ διαγοργή, ἥτις δεικνύει, ὅτι ἐν πολέμῳ ὁ σκοπὸς δὲν ἀγιάζει τὰ μέσα.

Φ ρ ἄ σ ε ι ς : Anno interiecto μετὰ ἐν ἔτος, μετὰ παρέλευσιν ἐνὸς ἔτους.

24. ΝΙΚΑΙ ΚΑΙ ΠΤΩΧΕΙΑ ΤΟΥ ΡΗΓΟΥΛΟΥ

Poenos τούς Καρχηδονίους. Οὗτοι καλοῦνται Poeni (Φοίνικες) ὡς ἄποικοι τῶν Φοινίκων. Magna clade (ἀφαιρ. ὄργαν.) Ὁ Ῥήγουλος μετὰ τοῦ Λευκίου Μανλίου Ουόλσονος κατεναυμάχησε τὸν στόλον τῶν Καρχηδονίων παρὰ τὸ Ἐκνομον ἀκρωτήριον τῆς Σικελίας (256 π.Χ.). Affecit (ῥ. afficio). In Africam τῷ 256 π.Χ. κατὰ τὸν α' Καρχηδονιακὸν πόλεμον (264—241 π.Χ.). Primus μόλις μετὰ 50 περίπου ἔτη (τῷ 204 π.Χ.) ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν τοῦ ἀνθυπάτου Σκιπίωνος ἔγινεν ἡ κυριωτέρα ἐκστρατεία τῆς Ἀφρικῆς. Traiecit διέβη, διεπεραιώθη. Ἡ Σύγκλητος, ἀναθαρρήσασα ἐκ τῆς ἐπιτυχίας τοῦ Δουιλίου παρὰ τὰς Μυλάς (260 π.Χ.), ἐνόμιζεν, ὅτι διὰ τῆς μεταφορᾶς τοῦ πολέμου εἰς τὴν Ἀφρικὴν θὰ ἐτίθετο τέρμα. Expugnavit οἱ κάτοικοι τῆς Καρχηδῶνος περιωρίσθησαν εἰς τὴν ὀχύρωσιν αὐτῆς, ἀφίνοντες τὴν ἄλλην χώραν εἰς τὴν διάκρισιν τῶν Ῥωμαίων, συλλαβόντων ὑπὲρ τὰς εἴκοσι χιλιάδας αἰχμαλώτων. Cum (πρόθ.) ἐναντίον. Monstris. Ἐδῶ ἀναφέρουσιν ὄφιν πελωρίου μεγέθους. Regulo δοτ. εἰς τὸ prorogatum est (παρετάθη). Ob res bene gestas διὰ τὰ πολεμικὰ κατορθώματα, ἐπιτεύγματα. In annum proximum εἰς τὸ προσεχὲς ἔτος, ἐν ἔτος ἔτι (255 π.Χ.). Quos = hoc autem. Ubi ὡς. Villicum ὑποκειμ. τοῦ mortuum esse (ῥ. morior). Quem ἐνν. agellum iugerum (γεν. πληθ.). Servum ὑποκειμ. τοῦ aufugisse. Nactum αἰτ. μετοχῆς αἰτιολ. ἀναφερομένης εἰς τὸ servum (ῥ. nanciscor). Ablato (ῥ. aufero) instrumento (ἀφαιρ. ἀπόλ. χρον.). Mortuum esse... aufugisse... petere ἐξαρθῶνται ἐκ τοῦ scripsit = ἔγραψεν

ἔστειλε γράμμα καὶ ἀνέφερεν ὅτι. Se (= Regulum) εἶναι ὑποκ. τοῦ petere. Ut ἴνα, ὅπως. Sibi (= Regulo) συνάπτεται τῷ mitteretur. Successor (διάδοχος του). Ne... deessent (ῥ. desum) ἴνα μὴ... ἐλλείπωσι. Omnia ad vivendum necessaria πάντα τὰ πρὸς τὸ ζῆν ἀναγκαῖα. Agro deserto (ῥ. desero, ἀφαιρ. ἀπόλ.). Uxori et liberis (δοτ. προσωπικῇ εἰς τὸ deessent). Acceptis litteris (ἀφαιρ. ἀπόλ. χρον. = ληφθείσης τῆς ἐπιστολῆς, λαβοῦσα τὴν ἐπιστολήν). Res (= instrumenta rustica) αἰτ. πληθ. ὑποκ. τοῦ redimi. Pecuniā publicā (ἀφαιρ. ὄργαν.). Agellum colendum locavit ἐμισθωσεν (ἔδωκεν ἐπὶ ἐνοικίῳ) πρὸς καλλιέργειαν (τὸ γερουνδίζον μὲ τὸ locavit δηλοῖ τὸν σκοπὸν.). Proeliis (ἀφαιρ.). Opes τὰς στρατιωτικὰς δυνάμεις. Contudit (πρkm. τοῦ contundo). Quam=sed eam (pacem). Cum... nollet ἐπειδὴ δὲν ἤθελε νά... (ῥ. nolo). Nisi εἰμὴ μόνον. Durissimis condicionibus (ἀφαιρ. = ἐπὶ ὅροις βαρυτάτοις). Ὁ Ῥήγουλος ἠξίωσε τὴν ἀπομάκρυνσιν των ἀπὸ τῆς Σικελίας, τὴν παράδοσιν ἄνευ λύτρων τῶν Ῥωμαίων αἰχμαλώτων, τὴν ἐξαγορὰν τῶν Καρχηδονίων αἰχμαλώτων, τὴν καταβολὴν τῶν πολεμικῶν ἐξόδων, φόρον ἐτήσιον καὶ τὴν ὑπόσχεσιν χορηγήσεως εἰς τοὺς Ῥωμαίους πενήκοντα τριήρων εἰς πᾶσαν στρατολογίαν. Ἀ Λακεδαιμονίων. Οὗτοι ἦσαν τέλειοι πολεμισταὶ καὶ ὑπνρέτουν, καθὼς καὶ οἱ ἄλλοι Ἕλληρες ἐκούσιως, ὡς μισθοφόροι εἰς ξένους στρατοὺς (πρβλ τοὺς μυρίους εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Κύρου, ὧν ὁ Ξενοφῶν κάμνει μνείαν ἐν τῇ Ἀναβάσει. Petierunt (ῥ. peto).

Φράσεις: Acceptis litteris μετὰ τὴν λῆψιν τῆς ἐπιστολῆς. Publicā pecuniā, δημοσίᾳ δαπάνῃ. Pacem cum nollet nisi durissimis condicionibus dare (ὁ Ῥήγουλος) μὴ θέλων νὰ παρχωρήσῃ τὴν εἰρήνην εἰμὴ ὑπὸ σκληροτάτους ὅρους.

25. Ο ΟΡΚΟΣ ΤΟΥ ΡΗΓΟΥΛΟΥ

Duce Xanthippo (ἀφαιρ. ἀπόλ.) στρατηγῷ ὄντος, στρατηγῶντος τοῦ Ξ. Viro (ἀφαιρ.) belli peritissimo παρᾶθ. εἰς τὸ Xanthippo. Οὗτος μετέβαλε ῥιζικῶς τὴν στρατηγικὴν τῶν Καρχηδονίων, ἐπιζητήσας καὶ ἐπιτυχῶν νὰ πολεμήσῃ οὐχὶ εἰς τὰ ὑψώματα, ἀλλ' ἐκεῖ ἔνθα τὸ ἴπ-

πικόν και ιδία οί ἐλέφαντες θά ἐχρησιμοποιοῦντο καταλλήλως. Ultima (ἀφαιρ. ὄργαν.). Τό ἐπίθ. ultimus μεταφορικῶς δηλοῖ : ὁ μεγαλύτερος, ὁ μέγιστος και μεταφράζεται ἀναλόγως τοῦ οὐσιαστικοῦ τῶ ὁποῖον συνοδεύει, ἐδῶ π.χ. ultima perniciēs = γενική, πληρεστάτη καταστροφή (πρβλ. ultima poena), ἡ ἐσχάτη τῶν ποινῶν, ὁ θάνατος. Superfuerunt (ῥ. supersum). Vicerunt ἐνίκησαν τῶ 255 π.Χ. παρά τήν νῦν Τύνιδα τόν Ῥήγουλον, εὐρεθέντα πρό ὑπερτέρων δυνάμεων (πεζικοῦ, ἵππικοῦ και ἐλεφάντων). Duo tantum milia δύο μόνον χιλιάδες (ἐκ τῶν δέκα). Hominum γεν. διααρ. εἰς τῶ milia. Remanserunt (ῥ. remaneo). Ἄλλα και οί ὑπολειφθέντες, ἀποπλεύσαντες ἐκ τῆς Clupea, ἐναυάγησαν και ὀλοσχερῶς κατεστράφησαν παρά τὰς ἀκτὰς τῆς Σικελίας. Captus ἐνν. est (μετὰ πεντακισχιλίων στρατιωτῶν). Deinde τῶ 250 π.Χ. Μετὰ τήν ἤτταν (251 π.Χ.) εἰς Πάνορμον (νῦν Palermo) προσέβησαν οί Καρχηδόνιοι εἰς προτάσεις εἰρήνης ἐλπίζοντες τοῦλάχιστον τῶ δυνατὸν τῆς ἀνταλλαγῆς τῶν αἰχμαλώτων. De captivis commutandis γερουδιακῆ ἐλξις = de commutando captivos περί ἀνταλλαγῆς τῶν αἰχμαλώτων. Missus est (ῥ. mitto) μετ' ἄλλων ἀπεσταλμένων Καρχηδονίων. Dato iureiurando ut... (ἀφαιρ. ἀπόλ. χρον. ῥ. do = δώσας ὄρκον, ὀρκισθεῖς, ἀναλαβόν τήν ὑποχρέωσιν δι' ὄρκου, νά...). Iureiurando ἀφαιρ. τοῦ iusiurandum. Ut... rediret ἵνα... ἐπανάλθη. Carthaginem εἰς Καρχηδόνα. Si non impetravisset ἐάν δὲν θά ἐπετύγγανε (τότε). Qui=is autem. Cum venisset ἀφοῦ ἦλθεν, ἐλθόν. Mandata τὰ ἐντεταλμένα. Exposuit (ῥ. expono). Ne diceret... recusavit νά εἴπη, ν' ἀποφανθῆ... ἡρνήθη (δὲν ἠθέλησεν), εἶπεν ὅτι δὲν θά ἀποφανθῆ... Θά ἀρνηθῆ νά ἐκφέρῃ γνώμη. Se non esse senatorem (εἶπεν ὅτι) αὐτὸς δὲν εἶναι συγκλητικὸς, ἐφ' ὅσον χρόνον ἐδεσμεύετο δι' ὄρκου. Hostium τῶν ἐχθρῶν ὃν ἐπέβαλον οί ἐχθροί. Iussus... dicere sententiam διαταχθεῖς, λαβόν τήν διαταγήν νά ἀποφανθῆ γνώμη. Negavit esse utile : dixit esse inutile ἢ dixit non esse utile (κατηγορ.) Reddi ὑποκ. τοῦ esse. Quod...essent διότι κατ' αὐτὸν ἦσαν. Adulentescentes... duces (κατηγορ.). Senectute (ἀφαιρ. αἰτίου). Confectus ἐνν. esset. Cuius. Ἡ σύνταξις : cuius (= eius autem cum auctoritas valisset. Cum retineretur εἰ καί... A propinquis amicis (ποιητ. αἰτίου) ὑπὸ τῶν... Vero βεβαίως. Se (ὑποκειμ. τοῦ proficisci). Exquisita φρικώδη, ἐξεζητημένα. Conser-vandum (ἐνν. esse) ὅτι ἔπρεπε νά τηρήσῃ. Reversum (ἐνν. Re-

gulum). Συμφωνεῖ πρὸς τὸ ἐννοούμενον eum (ἀντικ. τοῦ necaverunt).
 Omnī cruciatiū (ἀφαιρ. ὄργαν. = διὰ παντὸς βασανισμοῦ, διὰ πάσης
 κακομεταχειρίσεως). Palpēbris resectis (ῥ. resecō) ἀφαιρ. ἀπόλ. =
 ἀποκοψάντες οἱ Καρχηδόνιοι τὰ βλέφαρα. Cum... esset ὅτε... ἦτο.
 Ardentissimus (κατηγορ.). Eductum (eum, δηλ. Regulum) (ἐξ-
 αχθέντα, ἐξαγαγόντες). Coēgerunt (ῥ. cogo). Undique συναψον πρὸς
 τὸ horrentem (φρίττουσαν, ἔχουσαν πολλά, πανταχόθεν ἐφωδιασμένην
 διά...). Cum... confoditur (ἐνεστώδ. ἐξηγούμενος διὰ παρατ. = ἐνῶ...
 διεπερᾶτο). (Ferreis stimulis (ἀφαιρ. ὄργαν.) διὰ τῶν σιδηρῶν ἥλων
 = clavis praeacūtis). Vigiliis... dolore (ἀφαιρ. ἀναγκ. αἰτίου). Hic...
 exitus. Τὸ hic καθ' ἑλξιν πρὸς τὸ ἀρσ. exitus (ἀντὶ hoc fuit τοῦτο
 ὑπῆρξε τὸ τέλος). Ipsā quoque vitā (β' ὄρος συγκρ. = καὶ αὐτοῦ
 ἀκόμη τοῦ βίου του). Etsi diu actā (ἀφαιρ. καίπερ) ἐπὶ μακρὸν χρό-
 νον διανυθέντος (τοῦ βίου) διὰ (μέσου) μεγίστης δόξης.

Φ ρ ἄ σ ε ι ς : Duce Xanthippo ὑπὸ τὴν ἡγεσίαν τοῦ Ξανθίππου.
 Negavit esse utile εἶπεν, ὅτι δὲν συμφέρει. Cuius cum valuisset
 auctoritas ἐκνικήσαντος τοῦ κύρους τῆς γνώμης αὐτοῦ. Repente educ-
 tum coēgerunt διέταξαν ἀμέσως νὰ ἐξέλθῃ ὑποχρεώσαντες νά...

26. ΣΕΒΑΣΜΟΣ ΤΟΥ ΦΑΒΙΟΥ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΝΟΜΟΝ ΚΑΙ ΔΟΚΙΜΑΣΙΑ ΤΟΥ ΥΙΟΥ

Q = Quintus. Iam senex ἤδη γέρον (ὦν). Filio suo δοτ. ἠθικῇ
 εἰς τὸ legatus, δυναμένη νὰ μεταφρασθῇ καὶ διὰ γεν. = τοῦ υἱοῦ του,
 ἀλλ' ἢ δοτ. δηλοῦ τὴν ἀνεξαρτησίαν = εἰς τὸν υἱόν του, παρὰ τῷ υἱῷ
 αὐτοῦ. Ὁ πατήρ του ἡλικίας 62 ἐτῶν εἶχε διατελέσει πολλάκις ὕπα-
 τος. Consuli (κατηγορ.) ὑπάτω ὄντι (213 π.Χ.). Legatus ὕπαρχος,
 ἀντιστράτηγος. Οἱ legati ἦσαν συγκλητικαί, αἵτινες ἐπέλλοντο ὡς
 σύμβουλοι (ὅθεν καὶ τὸ ὄνομα legati), καὶ ἐτίθεντο εἰς τὴν διάθεσιν
 τῶν ἀρχηγῶν τοῦ στρατοῦ ὑπάτων, τοὺς ὁποίους ἐν ἀνάγκῃ καὶ ἀντικα-
 θίστων. Cum... veniret ὅτε ἤρχετο (= ei venienti). Obviam pa-
 tri πρὸς ἀπάντησιν τοῦ πατρός. Pro more = more ἢ ut mos erat

= κατὰ τὸ ἔθος, ὡς ἔθος ἦτο. Anteibant (ῥ. anteeo). Equo vehabatur ἀφαιρ. ὄργ. δηλοῦσα τὸ ποῦ. Δύναται ἀντ' αὐτῆς νὰ τεθῆ καὶ πρόθ. in (in equo) = ἐπὶ ἵππου ὠχεῖτο (ἐφέρετο), ἵππευε. Nec descendit (nec = et non) καὶ δὲν κατέβη, χωρὶς νὰ καταβῆ. Appropinquante consule (ἀφαιρ. ἀπόλ. ἐναντιωμ. = εἰ καί, ἂν καί). Verecundiā (ἀφαιρ. αἰτίου). Verecundiā maiestatis (γεν. ἀντικ.) αἰδούμενοι (ἐκ σεβασμοῦ πρὸς) τὸ ἀξίωμα. Taciti (κατηγ. εἰς τὸ ἐννοούμενον facti) = σιωπηλοὶ (γενόμενοι), σιωπήσαντες, ἐν σιωπῇ. Iam praeterierant ἤδη εἶχον παρέλθει (ῥ. praetereo). Quod = hoc autem τοῦτο δὲ (τὴν συμπεριφορὰν ταύτην). Cum... animadvertisset ἀφοῦ παρετήρησε, παρατηρήσας. Proximum ἐνν. sibi = τὸν « ἡγούμενον ». Ἦτο τελευταῖος τῶν ῥαβδούχων καὶ ἐπομένως ὁ πλησιέστερος καὶ μᾶλλον τιμημένος, δι' ὃ ἐλέγετο ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων « ἡγούμενος », καὶ ἦτο ὁ ἄμεσος ἐκτελεστής τῶν διαταγῶν τοῦ ἄρχοντος. Fabio δοτ. Ex equo ἢ ἀπλῶς (ἀφαιρ.) equo. Desiliens ἐνν. ex equo ἢ ab equo. Fili (κλητ. τοῦ filius), υἱέ μου. Inquit (ῥ. inquam). Contempsi (ῥ. contemno). Experiri... an scires agere..., νὰ δοκιμάσω... ἂν γνωρίζης (ἂν εἶσαι εἰς θέσιν) νά...

Tanto cognomine τόσον μεγάλου (ὠραίου καὶ τιμητικοῦ) ἐπωνυμίου (ἀφαιρ. εἰς τὸ dignus). Τὸ μέγα τοῦτο ἐπωνύμιον (Maximus) διέκρινεν αὐτὸν ἀπὸ τὰ ἄλλα μέλη τῆς οἰκογενείας του. Ἄλλ' ἐκτὸς τούτου φέρεται καὶ μὲ ἄλλο ἐπωνύμιον, τὸ τοῦ Μελλητοῦ (Cunctator), τὸ ὁποῖον εἶναι χαρακτηριστικώτερον. Habitus est θεωρήθη, ἐνομίσθη. Cautior quam promptior προφυλακτικώτερος ἢ δραστηριώτερος, προνοητικός πῶς, συνετός πῶς ἢ ταχὺς (πρόθυμος) πρὸς δρᾶσιν. In-sita... prudentia ἢ ἔμφυτος σύνεσις (μ.τ.χ. τοῦ inserto). Ingenio δοτ. εἰς τὸ insita. Bello δοτ. εἰς τὸ aptissima. Nemini dubium est quin..., restituerit (ὑποτακτ.) οὐδενὶ ἀμφίβολον εἶναι ὅτι (οὐδεὶς ἀμφιβάλ-λει ὅτι, πάντες εἶναι βέβαιοι ὅτι) ἀποκατέστησε. Rem Romanam (πρβλ. ἀριθ. 11 : res τὰ τῆς Ῥώμης). Cunctando (ἀφαιρ. ὄργαν. τοῦ γερουνδίου δηλοῦσα τρόπον) διὰ τῆς ἀναβλητικότητος μέλλων, ἀναβᾶλλον.

Φράσεις: Equo vehabatur senex ὁ γέρον ἦτο ἔφιππος. Ad summam senectutem μέχρι βαθυτάτου γήρατος. Cautior quam

promptior habitus est ἐθεωρεῖτο (τὸν ἐθεώρουν) ὅτι εἶχε μεγαλύτεραν σύνεσιν ἢ ταχύτητα ἐνεργείας.

27. Η ΠΑΡΑ ΤΑΣ ΚΑΝΝΑΣ ΗΤΤΑ ΚΑΙ Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ ΠΑΥΛΟΥ ΑΙΜΑΙΟΥ

Adversus (πρόθεσις). Romā (ἀφαιρ.) ἐκ τῆς 'Ρώμης. Profecti sunt (ῥ. proficiscor). Paulo δοτ. εἰς τὸ placebat. Acriora ὁ Οὐ-
άρρων ἐχθρός, ὡς ἡ πληθὺς, τῆς τακτικῆς τοῦ Φαβίου, ὑπεστήριξε
τὸν Μινούκιον εἰς τὸν ἀγῶνα αὐτὸν κατὰ τοῦ δικτάτορος. Ad vicum
παρὰ τὴν κώμην. Posuerunt (ῥ. pono). Varroni δοτ. εἰς τὸ insitam
(= in Varrone). Aliquo... successu (ἀφαιρ. ὄργαν.). Aluerat (ῥ.
alo). Invito collegā (ἀφαιρ. ἀπόλ. = ἄκοντος τοῦ συνάρχοντος).
Signum pugnae σημεῖον τῆς μάχης (2 Αὐγούστου τοῦ 216 π.Χ.).
Dedit ἡ διοίκησις τοῦ στρατοῦ ἡσικεῖτο ὑφ' ἐκάστου ὑπάτου ἡμέραν
παρ' ἡμέραν. Victus ἐνν. est (ῥ. vinco). Caesus est (ῥ. caedo). Gra-
viore vulnere = graviore clade. Afflicta est (ῥ. affligo). Telis
(ἀφαιρ. ὄργαν.). Cecidit (ῥ. cado). Quem = hunc autem. Cum...
conspexisset ἀφοῦ παρατήρησεν. Oppletum ἐνν. esse. Hunc αὐτὸν (ἐδῶ
τὸν ἰδικόν μου)... Aemili (πετῶσ. κλητ.). Quin tu...abi ὄχι, ἀλλὰ τοῦναν-
τίον σύ... ἀπελθε (τὸ quin = immo). Potius προτιμότερον. Nuntia
ut... muniant... firment ἀγγεῖλον (διάταξον) νά... Priusquam ... ad-
veniat πρὶν φθάσῃ. Patēre β' ἐν. τῆς προστακτ. τοῦ ῥ. patior (ὑπο-
μένω). Alter consul = Varro. Οὗτος κατέφυγεν εἰς τὴν Βενουσίαν,
ἐνθα ἀνασυνέταξε 10.000 φυγάδας. Cum paucis equitibus συνοδευόμε-
νος ὑπὸ ὀλίγων ἱππέων (50 τὸν ἀριθμὸν). Perfūgit (παρακειμ.).

28. ΠΕΡΙΒΟΗΤΟΣ ΡΗΣΙΣ ΤΟΥ ΜΑΧΑΡΒΑ

Victori νικητῇ (τῆς παρὰ τὰς Κάννας μάχης, καθ' ἣν οἱ 'Ρωμαῖοι
ἐκ τῶν 80.000 πεζῶν καὶ 6.000 ἱππέων ἀπώλεσαν ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ 50.000
ἄνδρας, μεταξὺ τῶν ὁποίων 20 στρατιωτικοὺς χιλιάρχους καὶ 80 συγ-
κλητικούς. Σήμερον ἀκόμη τὸ πεδῖον τῆς μάχης ταύτης ὀνομάζεται

Campo di sangue = Πεδίον τοῦ αἵματος. (Cum σύνδ. = ἐνῶ...) : Ut... sumeret... daret νά... καί... νά... Quietem (ἀντικ τοῦ sumeret καί daret). Ex praefectis ἐκ τῶν ἀξιωματικῶν. Διὰ τῆς λ. praefectus, προκειμένου περὶ στρατοῦ ξένου, οἱ Ῥωμαῖοι συγγραφεῖς ἐνόησαν τὸν ὑπὸ τὰς ἀμέσους διαταγὰς τοῦ ἀρχηγοῦ ἀνώτερον ἀξιωματικόν, διοικητὴν τμήματος. Cessandum ἐνν. esse. Ratus (μτχ. τοῦ reor). Romam εἰς Ῥώμην. Epulaturus (ῥ. epulor) = affirmans fore ut victor epularetur (νά εὐωγηθῆ). Cum σύνδ. αἰτιολ. Hannibali τῷ Ἀννίβη, ὑπὸ τοῦ Ἀννίβη. Victoriā (ἀφαιρ., διότι τὸ utor συντάσσεται μὲ ἀφαιρ.). Mora. Οἱ νεώτεροι ἱστορικοὶ δικαιολογοῦσι τὸν δισταγμὸν τοῦ Ἀννίβη, ὅστις στερούμενος ἐπαρκῶν στρατιωτικῶν δυνάμεων καὶ πολιορκητικοῦ ὕλικου, δυσκόλως θὰ ἠδύνατο νά καταλάβῃ πόλιν τόσον πολὺ ὄχυράν, ὡς ἡ Ῥώμη. Saluti fuisse (δοτ. τοῦ σκοποῦ). Urbi et imperio (δοτ. ἡθικὴ εἰς τὸ saluti). Satis ἐπαρκῶς (γενικῶς, κοινῶς). Cuius = Campaniae. Exercitus (γεν. ἐν.). Elanguit (et ipse elanguit et ardor elanguit, ῥ. elanguesso).

Φράσεις : Mora huius diei satis creditur saluti fuisse urbi et imperio κατὰ κοινὴν ὁμολογίαν ἢ βραδύτης τῆς ἡμέρας ταύτης ἔσωσε τὸ Ῥωμαϊκὸν κράτος.

29. ΑΛΩΣΙΣ ΤΩΝ ΣΥΡΑΚΟΥΣΩΝ ΥΠΟ ΤΟΥ ΜΑΡΚΕΛΛΟΥ. ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ ΑΡΧΙΜΗΔΟΥΣ

Cum Sicilia... defecisset... Marcellus... Syracusas oppugnavit τῆς Σικελίας ἀποστάσης (ἐπαναστατησάσης) ὁ Μ. τὰς Συρακούσας ἐπολιόρκησε. A Romanis. Ἡ πρόθ. a δηλοῖ τὴν ἀπομάκρυνσιν = ἀπὸ τῶν Ῥωμαίων. Nec... cepit = et non... cepit καὶ δὲν ἐκυρίευσε. Rem = expugnationem (τὴν ἄλωσιν). Confecisset... nisi (si non)... fuisset (ὑπόθ. τοῦ ἀπραγματοποιήτου εἰς τὸ παρελθόν = θὰ ἔφερεν εἰς πέρας, ἐὰν μὴ ὑπῆρχε τότε). Unus homo εἷς (ἔξοχος) ἀνὴρ. Ea tempestate κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους. Syracusis (ἀφαιρ. τοπ.) ἐν Συρ. Vir (παράθεσις). Admirabili ἀφαιρ. ὄργαν. εἰς τὸ praeditus = ἔχων θυμαστὸν νοῦν (προικισμένος μὲ νοῦν...). Machinis inventis ἀφαιρ.

ἀπόλ.) ἐπινοήσας μηχανάς. Opera αἰτ. πληθ. τοῦ opus. Brevi (κατὰ παράλ. τῆς λέξεως tempore) ἐν βραχεῖ (χρόνῳ). Captis Syracusis (ἀφαιρ. ἀπόλ.) κυριεύσας τὰς Σ. Prudentiā (ἀφαιρ. τοῦ αἰτίου) ἕνεκα τῆς σοφίας (τῶν γνώσεων). Ut parceretur (ἐξαρτ. ἐκ τοῦ edixit) παθ. ἀπρόσ., διότι τὸ parco συντάσσεται μετὰ δοτ. = νὰ γίνῃ φειδῶ (νὰ φεισθοῦν). Capiti illius = vitae eius (= Archimēdis). In pulvere ἐν τῇ κόνει, ἐπὶ τοῦ ἐδάφους (κατὰ τὴν τότε συνήθειαν). Dum... describit ἐνῶ... Formas σχήματα (γεωμετρικά). Attentius προσεκτικώτερον, ὑπὲρ τὸ δέον προσηλωμένος. Voce minantis (ἐνν. hominis) μὲ φωνὴν (ἀνθρώπου) ἀπειλοῦντος, μὲ φωνὴν ἀπειλητικὴν. Quisnam esset (πλάγ. ἐρώτ.) τίς εἶναι (ὁ Ἀρχιμ.). Propter cupiditatem investigandi illud quod... διὰ τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ ἀνακαλύψαι (λῦσαι) ἐκεῖνο (τὸ πρόβλημα), ὕπερ (ἐξήτει, οὔτινος τὴν λύσιν ἐπέδωκε). Δὲν ἔγινεν ἐδῶ γερονδιακὴ ἔλξις, διότι τὸ ἀντικείμεν. τοῦ γερονδίου (investigandi) εἶναι οὐδέτερον (ἀντωνυμίας illud). Noli... turbare περίφρασις τῆς προστακτ. (= ne turbaveris) = μὴ τάρταττε. Curam sepulturae (γεν. ἀντικειμ.) μέριμναν (περὶ) τῆς ταφῆς. Ὁ Μάρκελλος κατεσκεύασε πρὸς τιμὴν τοῦ σοφοῦ τούτου περιφανὲς μνημεῖον. Τοῦτο, παραμεληθὲν ὑπὸ τῶν Συρακοσίων, ἀνεῦρεν ἓνα καὶ ἥμισυν αἰῶνα βραδύτερον ὁ Κικέρων, ὅτε ἦτο quaestor ἐν Σικελίᾳ, ἐν μέσῳ θάμνων καὶ βάτων.

Φ ρ ά σ ε ι ς : Nec eam nisi post tres annos cepit αὐτὴν μόλις μετὰ τρία ἔτη ἐκυρίευσε. Mortem aegre tulit σφόδρα ἐλυπήθη διὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ.

30. ΓΕΝΝΑΙΟΔΩΡΙΑ ΣΚΙΠΗΩΝΟΣ ΤΟΥ ΑΦΡΙΚΑΝΟΥ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΑΛΛΟΥΚΙΟΝ

Scipio. Ὁ P. Cornelius Scipio Africanus, γαμβρὸς τοῦ L. Aemilius Paulus, ἦτο εἷς τῶν ἐνδοξοτέρων στρατηγῶν τῆς Ῥώμης, ἐπικληθεὶς Africanus μετὰ τὴν ἐν Ζάμα μάχην (202 π.Χ.). Quo die = die quo, e o die q u o. E o = in eum locum, in hanc urbem (εἰς τὴν Καρθαγένην). Congestae erant (ῥ. congero). Opes θησαυρὸς τοῦ στρατοῦ τῶν Καρχηδονίων καὶ ἄφθονον πολεμικὸν ὕλικόν. Quibus (ἀφαιρ. εἰς τὸ potitus est) ὄν (ἐγένετο κύριος). Εὔρεν ἐκεῖ 600 τάλαντα

(τὸ ἀττικὸν τάλαντον ἦτο, τότε, ἀξίας 6.000 δραχμῶν ἀττικῶν) καὶ ἀπέστειλεν εἰς τὴν Ῥώμην, πρὸς πίστωσιν τῆς νίκης, τὸν Μάγωνα καὶ δέκα ἑπτὰ συγλητικὸς Καρχηδονίους. Eximiae formae (γεν. ιδιότ.). Adulta virgo παρθένος ἀμυαία, ἐπίγαμος, εἰς ὥραν γάμου. Ubi εὐθὺς ὤς. Comperit = audivit. Loco ἐκ γένους, ἐξ οἰκογενείας (ἀφαιρ. τῆς καταγωγῆς εἰς τὸ natam [ἐνν. esse]). Principi... adolescenti ἐδῶ τὸ princeps οὐσιαστικῶς = μὲ τὸν νεαρὸν πρόκριτον. Eius gentis = Celtiberorum. Nomine ὀνόματι. Desponsam = ἐνν. esse (ῥ. despondeo). Accessitis parentibus et sponso (ἀφαιρ. ἀπόλ.). Ἡ μητρ. συνεφώνησε πρὸς τὸ πλησιέστερον parentibus. Parentes δηλαδὴ οἱ γονεῖς, ὁ πατήρ καὶ ἡ μήτηρ. Ad eam redimendam (γερουνδ. ἔλξις) = redimendum eam = πρὸς τὸ ... Attulerant (ῥ. afferro). Id (= pondus). Donum (κατηγορ.) ὡς δῶρον. Aurum (αἰτ. πτώσις ὑποκ. τοῦ poni) . Ante pedes ἐνν. suos. Dotalia dona δῶρα τοῦ γάμου (κατηγορ.). Vocato sponso (ἀφαιρ. ἀπόλ.). Accepturus... es (περιφραστικὴ συζυγία) μέλλεις νὰ λάβῃς. A socero παρὰ τοῦ... Accedant (ὑποτακτ. παραχωρητικὴ) ἄς προστεθῶσι, δέχομαι νά... προστεθῶσι. Tibi (δοτ. ἡθικὴ). Domum εἰς τὴν πατρίδα. Reversus (ῥ. revertor). Grato animo ἐξ εὐγνωμοσύνης. Romanis (δοτ.) conciliavit παραστήσας τὸν Σκιπίωνα ὡς ἥρωα, ὅμοιον πρὸς θεόν, ὅστις ἐβάδισε πρὸς ὑποταγὴν τῆς Ἰσπανίας διὰ τῶν ὅπλων ἀλλὰ καὶ διὰ τῆς διαγωγῆς του.

Φράσεις: Quo die venit τὴν ἡμέραν τῆς ἀφίξεως αὐτοῦ. Ad referendam Scipioni gratiam πρὸς ἀπόδοσιν τῆς πρὸς τὸν Σκιπίωνα ὀφειλομένης εὐγνωμοσύνης αὐτοῦ.

31. ΜΕΓΑΛΟΨΥΧΙΑ ΤΟΥ ΣΚΙΠΙΩΝΟΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΜΑΣΣΙΒΑΝ

Hasdrubalem τὸν υἱὸν τοῦ Ἀμίλκα καὶ ἀδελφὸν τοῦ Ἀννίβα. Ἐφέροντο ἀκόμη ἄλλοι δύο ὑπὸ τὸ αὐτὸ ὄνομα, ὁ εἰς ἦτο υἱὸς τοῦ Ἀμίλκα καὶ ἀδελφὸς τοῦ Ἀννίβα καὶ ὁ ἕτερος υἱὸς τοῦ Καρχηδονίου στρατηγοῦ Γίσκωνος. Οὕτω γίνεσται σύγχυσις τῶν δύο νικῶν τοῦ Σκιπίωνος, τῆς μιᾶς τῆς πόλεως τῶν Βαικύλων (209 π.Χ.) κατὰ τοῦ πρώτου Ἀσδρούβα καὶ τῆς ἄλλης τῆς πόλεως Πίρα (Ἰλίπα, 206 π.Χ.) κατὰ τοῦ δευ-

τέρου, μεθ' ἣν ἐπιχαλοῦθησεν ἡ ὑποταγὴ τῆς Ἰσπανίας εἰς τοὺς Ῥωμαίους. *Castris* (ἀφαιρ. ὄργαν. ὡς συμπλήρωμα τοῦ *potitus*). *Captivos* περὶ τοὺς δεκακισχιλίους. *Sine pretio* ἄνευ λύτρων. *Domum* οἶκαδε. *Vendi* τοὺς Ἀφρικανούς οἱ Ἰσπανοὶ ἀπεσπρέφοντο, διότι ἦσαν τυρραννικοί. Ἐν τούτοις ὁ Σκιπίων, προσενεχθεὶς κατὰ τὸ δίκαιον τοῦ πολέμου εἰς τὸ ζήτημα τῶν ἀίχμαλώτων, παρουσιάσθη εἰς τοὺς ἐγχωρίους ὡς ἐλευθερωτής. *Regii generis* (γεν. ἰδιότ.). *Formā insigni* (ἀφαιρ. ἰδιότ.). *Quis...esset...cur fuisset* (ὑποτ., διότι εἶναι πλάγια ἐρώτ.) τίς ἦτο (ποῖον τὸ ὄνομά του) καὶ ποδαπὸς (ποῖα ἦτο ἡ πατρίς του) καὶ διατί... *Id* αἰτ. τοῦ κατὰ τι. Εἶναι, ὅμως, δυνατὸν νὰ ἐκληφθῇ καὶ ὡς ἀντικείμε. τοῦ νοουμένου *agens* (τὸσον μικρὰν ἡλικίαν ἔχων). *Aetatis* γεν. τοῦ ὄλου εἰς τὸ *id* (*id aetatis* εἰς τὸσον μικρὰν ἡλικίαν, ἀκόμη παῖς = *etiam puer*). *In castris fuisset* εἶχε στρατευθῆ. *Vocant* ἐν. me. *Patre amisso* ἀφαιρ. ἀπόλ. = ἀπολέσας τὸν πατέρα μου, θανόντος τοῦ πατρὸς (ῥ. *amitto*). *Avum*. Οὗτος ὀνομάζετο *Gala*. *Maternum* τὸν ἐκ μητρὸς. *Avunculo* ἡ λέξις *avunculus* σημαίνει τὸν ἐκ μητρὸς θεῖον (ἐνῶ *patruus* τὸν ἐκ πατρὸς θεῖον). Ὁ *Μασσανάσσης* (240 — 148 π.Χ.), υἱὸς τοῦ Γάλα καὶ ἀδελφὸς τῆς μητρὸς τοῦ *Massiva*, γενόμενος βασιλεὺς τῆς *Νουμιδίας*, παρέμεινε μέχρι τοῦ 206 π.Χ. σύμμαχος τῶν *Καρχηδονίων*. Ἐκτοτε, μεταβαλὼν πολιτικῆν, διετέλεσε μέχρι τοῦ θανάτου του πιστὸς σύμμαχος τῶν Ῥωμαίων. *Subsidio* (δοτ. σκοποῦ) εἰς τὸ *venit*. *Carthaginiensibus* (δοτ.). *Propter aetatem* διὰ τὴν (μικρὰν) ἡλικίαν. *A Masinissa* (ποιητ. αἴτιον). *Nunquam ante* οὐδέποτε πρότερον (προηγουμένως). *Pugnatum est* (ἀπροσώπως = ἐπολεμήθη, ἔγινε πόλεμος). *Cum Romanis* ἐναντίον τῶν Ῥωμαίων. *Inscio avunculo* (ἀφαιρ. ἀπόλ.). *Clam* σὺν ἄψον πρὸς τὸ *sumpto*. *Armis et equo sumpto* (ῥ. *sumo*) ἀφαιρ. ἀπόλ. Ἡ *μητ.* συνεφώνησε πρὸς τὸ πλησιέστερον *equo*. *Exii* ἐν. *castris* (ἐκ τοῦ στρατοπέδου). *Prolapso equo* (ἀφαιρ. ἀπόλ. τοῦ ῥ. *prolabor*). *A Romanis* (ποιητ. αἴτιον). *Velletne* (πλάγια ἐρώτ. = (ἤρώτησεν) ἂν ἦθελεν, ἂν θέλῃ). *Se* (ὑποκ. τοῦ *cupere*). *Gaudio* (ἀφαιρ. αἰτίου). *Equum ornatum* ἵππον (κέλητα ἐπισεσαγμένον (χαιμουρωμένον), ἔχοντα φάλαρα. *Datis... equitibus* (ἀφαιρ. ἀπόλ.). *Qui tuto deducerent* (ἀναφ. τελικὴ πρότασις = *ut illi* ἢ *ut ii* ἴνα οὗτοι ἀσφαλῶς συνοδεύσωσι. *Dimisit* (ῥ. *dimitto*).

Φ ρ ἄ σ ε ι ς : *Inscio avunculo* λάθρα τοῦ θεῖου, ἐν ἀγνοίᾳ τοῦ θεῖου. *Effusus gaudio lacrimis* μὲ δάκρυα χαρᾶς εἰς τοὺς ὀφθαλμούς του.

Datis qui tuto deducere equitibus υπό συνοδείαν ἵππέων πρὸς ἀσφάλειάν του.

32. Ο ΝΕΑΡΟΣ ΣΚΗΠΙΩΝ ΑΡΝΕΙΤΑΙ ΤΟΝ ΤΙΤΑΟΝ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ

Cum... se... gessisset προσενεχθείς, συμπεριφερθείς, ἐπειδὴ... Omnium (γεν. ὑποκ. εἰς τὸ consensu). Cum... iussisset διατάξας, ἀφοῦ διέταξε. Silentium (αἰτ. ὑποκ. τοῦ fieri). Imperatoris τοῦ στρατηγοῦ. Ὁ τίτλος τοῦ imperator ἦτο τιμητικός. Τοῦτον οἱ στρατιῶται προσῆπτον μετὰ νίκην εἰς τὸν στρατηγόν των ἐπ' αὐτοῦ τοῦ πεδίου τῆς μάχης. Ὁ στρατηγὸς διετῆρει τὸν προσηγορίαν ταύτην, ἕως ὅτου ἡ Σύγκλητος ἀνεγνώριζεν εἰς αὐτὸν ἢ ἤρνεϊτο τὸ δικαίωμα θριάμβου. Ἡ ὀνομασία αὕτη ἔπεται τοῦ κυρίου ὀνόματος, ἐνῶ, ὅταν ἔχη τὴν σημασίαν τοῦ ἀυτοκράτορος, προηγείται. Quo (ἐνν. nomine). Regium nomen = regis nomen. Alibi... Romae (τὸ Romae ἐναυθῶνα = τοπ. πτωσίς) ἀλλαχού... ἐν Ῥώμῃ. Intolerabile. Ἀπὸ τῶν χρόνων δηλ. τῆς καταλύσεως τῆς βασιλείας τῶν Ταρκυνίων. Existimare (ὑποκ. τοῦ ἀπροσ. licet). Amplissimum (ἐνν. esse). Regalem animum. Τὸ ἐπίθ. regis ἢ regalis = βασιλικός· ἀλλὰ τὸ πρῶτον δηλοῖ μᾶλλον σχέσιν τῆς κτήσεως (= regis) καὶ τὸ δεύτερον σχέσιν τῆς ὁμοιότητος ἢ ἀξιοπροπέας, δηλ. ἄξιος βασιλέως. In me (ἀφαιρ. πτωσίς). A... appellatione ἢ πρῶθ. δηλοῖ ἀπομάκρυνσιν. Barbari. Ἡ λ. barbarus ἐσήμαινε κατ' ἀρχάς πάντα μὴ Ἕλληνα, ἔπειτα ἐδήλου πάντα ἀπολίτιστον, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τοὺς Ἕλληνας, τοὺς Ῥωμαίους καὶ αὐτοὺς ἔτι τοὺς Καρχηδονίους. Qua (ἐνν. magnitudine animi). Ceteri mortales οἱ λοιποὶ θνητοί. Ὁ Σκιπίων, θαυμαστῆς τοῦ Μ. Ἀλεξάνδρου, ἔδωκε νὰ ἐνοήσωσιν ὅτι « βασιλικὴν ψυχὴν » (regalis animus) ἔχει ὁ δυνάμενος νὰ διδῇ δεῖγματα ἀνδρείας, γενναιοφροσύνης καὶ ἵπποτικῶν πράξεων.

Φ ρ ἄ σ ε ι ς : Omnium consensu ὁμοθυμῶς, μιᾷ ψυχῇ, μιᾷ γνώμῃ. Cum silentium fieri per praeconem iussisset ἐπιβαλὼν σιγὴν διὰ τοῦ κήρυκος.

33. Ο ΣΚΙΠΙΩΝ ΔΕΧΕΤΑΙ ΤΗΝ ΕΠΩΝΥΜΙΑΝ ΤΟΥ ΑΦΡΙΚΑΝΟΥ (201 π.Χ.)

Metu perculsi φόβω συσχεθέντες, ὑπὸ φόβου καταπεπληγμένοι, περίφοβοι (ῥ. percello). Oratores (= legatos) ὡς ἀπεσταλμένους, (κατηγορ. εἰς τὸ principes) = qui orarent. Ad petendam pacem (γερονδιακὴ ἔλξις) πρὸς αἴτησιν εἰρήνης, πρὸς διαλλαχὴν. Seniorum τῶν γεροντοτέρων. Οἱ τριάκοντα οὗτοι ἀπετέλουν τὸ ὕπατον Συμβούλιον τῆς Καρχηδόνος. Ubi ὡς. In castra εἰς τὸ στρατόπεδον τοῦ Τύνητος, ὃν ἐπανάκησεν ὁ Σκιπίων. Inde ἐκ Τύνητος. Civitati ὑπὲρ τῆς πολιτείας. Concionibus οἱ ἄνθρωποι τοῦ Σκιπίωνος ἦσαν βαρύτεροι : παραχώρησις εἰς τοὺς Ῥωμαίους τῆς Σικελίας, Κορσικῆς καὶ Σαρδηνίας, ὡς καὶ ἄλλων μικροτέρων νήσων μεταξύ Ἰταλίας καὶ Ἀφρικῆς, παράδοσις ὅλων τῶν ἐλευθέρων, τῶν αὐτομόλων καὶ τῶν αἰχμαλώτων, τοῦ στόλου σχεδὸν ὅλου, πλὴν 10 πλοίων, ἀναγνώρισις τοῦ Μασσανάσσου ὡς βασιλέως τῆς Νουμιδίας, ἀδυναμία εἰς τὸ ἐξῆς ἐπιχειρήσεως πολέμου οἴουδ' ἴσχυε ἄνευ ἐγκρίσεως τῆς Ῥώμης, καταβολὴ ἀποζημιώσεως ἐπὶ 50 ἔτη διακοσίων ταλάντων ἐναυσίως, ἐγγυήσις ἐκτελέσεως ἔρων διὰ παραδόσεως ἑκατὸν ὁμήρων. Ut... Ἡ Σύνοσις : ut confirmarentur ea (= eae condiciones) quae (οὐδ.) pacta essent ἵνα ἐπικυρωθῶσιν οἱ ἄνθρωποι οὗτοι, οἱ ὅποιοι συμφωνήθησαν (ἀπὸ συμφώνου συνετάχθησαν). Quae pacta essent (= quae pacta erant. Ἐτέθη ὑποσπαστ. ἕνεκα ἔλξεως τῆς ἐγκλίσεως [ἦτοι ἀπὸ τῆς ὑποσπαστ. ut confirmarentur, ἐξ ἧς ἐξαρτᾶται]). Τὸ paciscor εἶναι ῥ. ἀποθετικόν, ἀλλ' ἐδῶ κεῖται μὲ παθητικὴν σημασίαν. Patrum ac populi. Ἡ Σύγκλητος καὶ ὁ δῆμος τῶν Ῥωμαίων ἐπεκύρωσαν τοὺς ἔρων τῆς εἰρήνης τοὺς συνεταχθέντας ὑπὸ τοῦ Σκιπίωνος.

Pace terra marique parata. Ἡ σειρά : pace parata (ἀφαιρ. ἀπόλ. ῥ. pario) terra marique τῆς εἰρήνης ἐπιτευχθείσης (ἐπικυρωθείσης) κατὰ ξηρὰν καὶ κατὰ θάλασσαν. Revertit = reversus est ἐπανῆλθεν (ὁ Σκιπίων) κατάφορος λαφύρων καὶ φέρων εἰς Ῥώμην αἰχμαλώτων τὸν Σύφακα, ὅστις, ἂν μὴ ἀπέθνησκεν ὀλίγας ἡμέρας πρότερον, θὰ ἐκόσμιε τὸν μεγαλοπρεπέστερον ἕως τότε θρίαμβον τοῦ Σκιπίωνος. Insuperbat (ῥ. insido). Inter... plausus ἐν μέσῳ τῶν ἐπευφημιῶν, τῶν ἐπαίωνων. Omnium πάντων, ὑπὲρ πάντας. Urbem καὶ in urbem = Romam. Invectus (ῥ. invehor). Primusque καὶ πρῶτος, τὸ πρῶτον

αὐτός. A se (ποιητικὸν αἴτιον εἰς τὸ victae) ὑπ' αὐτοῦ. Appellatus (ἔνν. est). Ὁ λαὸς ἀνήγειρεν ἀνδριάντα αὐτοῦ ἐν τῷ Καπιτωλίῳ καὶ ἐν ἀκρατῆρῳ ἐνθουσιασμῷ ἠθέλησε νὰ δώσῃ ἰσοβίως εἰς αὐτὸν τὰ ὑπατα ἀξιώματα.

Φράσεις: Veniam petebant non culpam purgantes ἐξήτουν συγγνώμην ἄνευ τινὸς δικαιολογίας. Ad quem advenientem concursus ingens factus est ἡ ἀφιξίς του προσέκαλεσε μεγάλην συρροὴν κόσμου.

34. ΜΝΗΜΕΙΩΔΗΣ ΔΙΑΛΟΓΟΣ ΜΕΤΑΞΥ ΑΝΤΙΟΧΟΥ Γ' ΚΑΙ ANNIBA

Suis (ἔνν. civibus) εἰς τοὺς συμπολίτας του. Confūgit (πρῆμ.) Hostem (κατηγορ.). Romā (ἀφαιρ. τῆς ἀπὸ τόπου κινήσεως) ἐκ τῆς Ῥώμης. In quibus = in numero quorum ἐν τῷ ἀριθμῷ τῶν ὁπίων, μεταξὺ τῶν ὁπίων. Scipio Africanus. Τοῦτο δὲν εἶναι βέβαιον ἢ παράδοσις ἤθελεν, ἴσως, νὰ ἀντιπαρατάξῃ ἀκόμη μίαν φοράν τὸν νικητὴν καὶ τὸν ἡττημένον τῆς Ζάμας. Ephēsi (γεν. = τοπ. πτώσις) ἐν Ἐφέσῳ. Ab eo quaesivit ἠρώτησεν αὐτόν. Quem... crederet. Τὸ ῥ. καθ' ὑποτακτ., διότι εἶναι πλάγια ἐρώτησις = τίνα ἐνόμιζεν (ὅτι ὑπῆρξε, ποῖος ὑπῆρξε κατὰ τὴν γνώμην του). Maximum imperatorem (κατηγορ.) ὁ μέγιστος τῶν..., ὁ μεγαλύτερος ἐκ τῶν στρατηγῶν. Sibi videri τῷ Ἀννίβᾳ φαίνεται. Quod... fudisset (ὑποτακτ. ἐξ αἰτίας τοῦ πλάγιου λόγου) διότι εἶχε καταβάλλει (ῥ. fundo). Parva manu (ἀφαιρ. ὄργαν.) Ὁ Ἀλέξ. ἀναχωρῶν ἐκ Μακεδονίας πρὸς κατάκτησιν τῆς Ἀσίας εἶχε μόνον 30.000 πεζοὺς, περὶ τὰς 5.000 ἵππεσιν καὶ 150 πλοῖα. Innumerales. Ὁ Δαρεῖος ἐν Γρανίκῳ (334 π.Χ.) ἀντέταξεν 110.000 ἄνδρας, ἐν Ἴσσοῦ (333 π.Χ.) 600.000 καὶ ἐν Ἀρβήλοις (331 π.Χ.) 1.200.000. Interroganti (ἔνν. Scipioni). Quem... poneret (πλάγ. ἐρώτ. πρβλ. ἀνωστ. quem... crederet). Pyrrhum (ἔνν. pono = τίθημι, θεωρῶ). Secundum (κατηγορ.). Quod... docuit... cepit... disposuit. Ἐπέθη ἐδῶ πρῆμ. ὀριστ. καὶ ὄχι ὑποτακτ. (ὡς ἀνωτέρω fudisset), διότι ἡ διήγησις γίνεται ἀπ. εὐθείας ἀπὸ τὸν Ἀννίβαν (Pyrrhum pono quod...). Castra metari τὴν τέχνην τοῦ στρατοπέδου ἐν τόπῳ τινί, τὴν τέχνην τῆς διατάξεως τοῦ στρατοπέδου. Elegantius (κυριολεκτικῶς ἐκ τοῦ eligere ἐκλέγειν) μετὰ μεγαλυτέρας διακρίσεως (ἐπομένως = ἐπιδε-

ξιώτερον, καλύτερον). Illo εκείνου (β' ὄρος συγκρ.). Loca θέσεις (στρατηγικάς). Sciscitanti δηλ. Scipioni (ῥ. sciscitor). Duceret (πλ.αγ. ἐρώτ.). Semet ipsum ἰσχυρότερον τοῦ se ipsum. Τὸ -met ἐνισχύει διὰ τῆς προσαρτήσεώς του προσωπικὰς καὶ κτητικὰς ἀντωνυμίας. Dixit. Τὸ πλήρες θὰ ἦτο dixit se ducere semet ipsum tertium. Tu. Ἐτέθη τὸ tu πρὸς δῆλωσιν ἐμφάσεως. Si me vicisses ἐὰν θὰ με εἶχες νικήσει. Me σύναψον πρὸς τὸ posuissem (θὰ ἔθετον, θὰ ἐνόμιζον). E grege ἐκ τοῦ πλήθους, ἐκ τοῦ μεγάλου ἀριθμοῦ (τῶν στρατηγῶν). Velut inaestimabilem ὡς ἀσύμβλητον, ὡς ἀσύγκριτον, ἐκτὸς συγκρίσεως.

Φ ρ ἄ σ ε ι ς : Scipio cum Hannibale collocutus quaesivit ab eo ὁ Σκιπίων εἰς συνομιλίαν του μετὸν Ἄννιβαν ἠρώτησεν αὐτόν.

35. ΣΕΒΑΣΜΟΣ ΑΡΧΙΑΙΗΣΤΩΝ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΣΚΙΠΙΩΝΑ

In Literna villa ἐν τῷ κτήματι τοῦ Λιτέρνου. Praedonum. Πειραταὶ ἐλυμαίνοντο τὰ παράλια τῆς Ἀσίας, Ἰταλίας καὶ Σικελίας. Ὑπὸ πειρατῶν ἠχμαλωτίσθη καὶ αὐτὸς ὁ Καῖσαρ, ἕως οὗ ἐξωλοθρεύθησεν ὑπὸ τοῦ Πομπηίου (67 π.Χ.). Cum... se contineret. Ὁ Σκιπίων κατεγίνετο κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἀναπαύσεώς του εἰς τὴν φιλοσοφίαν καὶ τὴν μελέτην τῆς Ἑλληνικῆς φιλολογίας, τῆς ὁποίας ἡ ἀγάπη ηὐξήθη τότε μετὰ τὴν Ῥωμαϊκῆς κοινωνίας. Ad eum videndum (γερουδικῆ ἑλξίς) πρὸς τὸ ἰδεῖν αὐτόν. (πρὸς ἐπίσκεψιν αὐτοῦ). Forte confluerunt κατὰ τύχην συνέρρευσαν (ἤρθον). Ad vim faciendam (γερουδ. ἑλξίς) πρὸς ἐπιβολὴν βίας. Ratus (ῥ. reor) νομίσας, ὧν τῆς γνώμης. In tecto ἐπὶ τῆς στέγης. Αἱ ἀρχαῖαι ἐξοχικαὶ οἰκίαι εἶχον ἐπὶ τῶν στεγῶν πυργίσκους, αἵτινες ἐσχημάτιζον οἰνοὶ μικρὰ φρούρια. Alia = ἄλλα (προφυλακτικὰ μέτρα). Ad eos repellendos (γερουδικῆ ἑλξίς) πρὸς ἀποκρουσιν τούτων. Quod = at id. Abiectis armis (ἀφαίρ. ἀπόλ. ῥ. abiectio). Ianuae (δοτ.). Se (αἰτ. πλ.θ. ὑποκειμ. τοῦ ἀπαρεμφάτου venisse). Eius = Scipionis. Hostes... admiratores (αἰτ., κατηγορούμενα εἰς τὸ se). Virtutis τῆς ἀξίας (του). Vitae (δοτ. εἰς τὸ hostes). Viri (γεν. ἀντικειμ. εἰς τὸ conspectum). Quod = id autem. Fores reserari (ἀπροσώπως) ἐξακρ. ἐκ τοῦ iussit = ν' ἀνοιχθῇ ἡ θύρα, ν'

ανοίξουν τὴν θύραν (sera ὁ μογλός, μάνδαλος τῆς θύρας, resero ἀφαιρῶ τὸν μογλόν, ξεμαρταλώνω). Postes ianuae τὰς παραστάδας τῆς θύρας. Venerati. Ὁ Σκιπίων εἰς τὰ ὄμματα τοῦ κόσμου παρουσιάζετο ὡς θεός τις καὶ ἄφρινεν ἐσκεμμένως νὰ ἀναπτύσσεται περὶ τὸ ὄνομά του θρῦλός τις. Dextram (ἀντικ. τῶν δύο κυρίων ῥημάτων). Deosculati sunt (ῥ. deosculor). Positis... donis (ἀφαιρ. ἀπόλ.). Ante vestibulum πρὸ τοῦ προδρόμου (δηλ. μεταξὺ τῆς θύρας τῆς ὁδοῦ καὶ τῆς θύρας τῆς οἰκίας). Laeti (ἐπιθ. ἀντὶ ἐπιρρήμ. = μετὰ χαρᾶς). Mortuus est εἰς ἡλικίαν 52 ἐτῶν, τῷ 183 π.Χ., παραμείνας, καθὼς ὁ Ἀννίβας καὶ ὁ Φιλοποίμην, οἰκειοθελῶς ἐξόριστος ἐν τῷ Λιτέρνω τῆς Καμπανίας. Ne... referretur. Ἐπειδὴ οἱ Ῥωμαῖοι ἦσαν κατ' αὐτοῦ δυσηρηστημένοι διὰ τὴν ἀλαζονείαν καὶ διότι, ὡς ἔλεγον, εἶχε πλουτίσει, ἐκ τοῦ πολέμου τοῦ Ἀντιόχου χωρὶς νὰ καταδεχθῆ καὶ νὰ δικαιολογηθῆ, ὁ Σκιπίων δὲν ἠθέλησε νὰ ταφῆ ἐν Ῥώμῃ ἀλλ' ἐν τῷ οἰκογενειακῷ τάφῳ τοῦ ἐν Λιτέρνω κτήματός του, συντάξας ὁ ἴδιος καὶ τὸ διὰ τὸν τάφον λίαν χαρακτηριστικὸν τῆς ἀποφάσεώς του ἐπίγραμμα.

Φράσεις: Quod ubi animadverterunt ἐπὶ τῇ θεᾷ ταῦτη. Quod postquam audivit Scipio εἰς τὴν δήλωσίν των αὐτὴν ὁ Σκιπίων.

36. ΒΑΡΥΣΗΜΑΝΤΟΣ ΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΑΙΜΙΛΙΟΥ ΠΑΥΛΟΥ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΝ ΠΥΔΝῃ ΜΑΧΗΝ. ΘΡΙΑΜΒΟΣ ΤΟΥ ΠΕΡΣΕΩΣ

Perseum (αἰτ. Persea καὶ Perseum καὶ δοκιμώτερον Persen ἐξ ὀνομαστ. Perseus καὶ Perses, γεν. Persei καὶ Persae). Πρόκειται περὶ τῆς ἐπὶ μίαν μόνον ὄραν διαρυσάσης μάχης παρὰ τὴν Πύδναν (τῷ 168 π.Χ.), ἣτις κεῖται ἐν Πιερίᾳ πρὸς τὰ ΒΑ. τοῦ Ὀλύμπου, οὗ μακρὰν τοῦ Θερμαϊκοῦ κόλπου. Κατὰ τὴν μάχην ὁ Αἰμίλιος Παῦλος ἐνίκησε τὸν Περσέα, βασιλέα τῆς Μακεδονίας, ὅστις ἀπώλεσεν 20.000 ἄνδρας καὶ κατέλιπε 5.000 αἰχμαλώτους (ἐπὶ συνόλου στρατοῦ 43.000), ἐνῶ οἱ Ῥωμαῖοι ἀπώλεσαν μόνον 100 ἄνδρας. Ὁ Περσεὺς κατόρθωσε νὰ διαφύγῃ τὴν σύλληψιν, ἀλλ' ἐν τέλει, προδοθεὶς, συνελήφθη ἐν Σαμοθράκῃ καὶ προσήχθη πρὸ τοῦ Αἰμίλιου Παύλου. Rerum humanarum τῶν ἀνθρωπίνων τυχῶν. Καὶ αὐτὸς οὗτος ὁ Παῦλος Αἰμίλιος ἔγινε

βραδύτερον θύμα τῆς ἀσταθείας τῆς Τύχης, βυθισθεὶς εἰς πένθος βαρύτερον. Vobis (δοτ.). Ἐτέθη ἐν ἀρχῇ τῆς φράσεως πρὸς ἔμφρασιν. Ideo τοῦτου ἕνεκα, διὰ τοῦτο. In quemquam (γίνεται χρῆσις τοῦ quisquam, ἐπεὶδὴ προηγεῖται ἕρησις neminem) πρὸς οἰονδήποτε. Superbe agere νὰ φέρεται ὑπεροπτικῶς (νὰ μεταχειρίζεται τινα μεθ' ὑπερηφανείας). Agere... credere (= fidere), ὑποκείμενα τοῦ ἀπροσ. decet. Εἰς τοὺς λόγους αὐτοὺς διαφάνεται τοῦ Αἰμιλίου Παύλου ἡ ἠθικὴ καὶ ὀργανικὴ βαρύτης.

Confecto bello (ἀφαιρ. ἀπόλ.). Πρόκειται περὶ τοῦ πολέμου κατὰ τοῦ Περσέως. Regia nave... est subvectus διὰ τριήρους βασιλικῆς (τοῦ βασιλέως)... Ad urbem = Romam. Longe ἐπιτείνει τὸ ὑπερθ. Magnificentissimus (τὸ ὑπερθ. ἐσχηματίσθη ἀνωμάλως, διότι τὸ θετικὸν λήγει εἰς - ficus). Ὁ θρίαμβος τοῦ Αἰμιλίου Παύλου, ὑπερβάς εἰς μεγαλοπρέπειαν τὸν τοῦ Σκιπίωνος τοῦ Ἀφρικανοῦ, ὑπῆρξεν ἀξιωματόμνητος ἀκόμη καὶ μετὰ τοὺς θριάμβους τοῦ Καίσαρος καὶ τοῦ Τίτου. Obviam effusa multitudo (ἀφαιρ. ἀπόλ.). Extractis... tabulatis (ἀφαιρ. ἀπόλ.). Tabulatis. Πρόκειται περὶ ἐξεδρῶν. In modum theatrorum κατὰ τὸν τρόπον τῶν θεάτρων, δηλ. με ἐδώλια, βάρθρα. In candidis togis = in candida toga. Κατὰ τὰς ἐορτασίμους καὶ ἐπισήμους ἡμέρας οἱ Ῥωμαῖοι ἐφόρουσαν τήβεννον. Sertis (ἀφαιρ. ὄργαν.) διὰ πλεγμάτων ἐξ ἀνθέων. Coronata = ornata (ὡς καὶ σήμερον εἰς ἡμέρας ἐορτασμοῦ γίνεται ἀνάλογος διακόσμησις). Ture (ὄνομ. tus). In tres dies εἰς τρεῖς ἡμέρας, ἦτοι τῆν 28, 29 καὶ 30 Νοεμβρίου τοῦ 168 π.Χ.

Transvehendis signis tabulisque (γερονδιακὴ ἔλξις) διὰ τὴν μεταφορὰν (διὰ μέσου τῆς πόλεως) ἀγαλμάτων καὶ εἰκόνων. Ἐτέθη δοτ. τοῦ γερονδύβου, διότι τὸ sufficio ἀπαιτεῖ δοτικὴν. Sequenti die τὴν ἐπομένην ἡμέραν. Translata sunt (ῥ. transfero) μετεφέρθησαν. Arma... Τὰ ὄπλα καὶ ἄλλα εἶδη ἐφέροντο ἐπὶ πολυπληθῶν ἀρμάτων. argentum signalum ἄργυρος ἐπίσημος (νομισματοποιημένος), νομισματὰ. Ταῦτα (σημερινῆς ἀξίας 8 ἑκατομμ. περίπου χρυσῶν δραχμῶν) περιείχοντο ἐντὸς ἀγγείων φερομένων ὑπὸ 3.000 στρατιωτῶν. Ἄλλοι τοῦτων ἔφερον καλλιτεχνικώτατους κρατῆρας καὶ κύπελλα. Tertio die, multo mane τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ, ἅμα τῷ φωτὶ (ἀπὸ πολὺ πρῶί). Αὕτη ἦτο ἡ κυρία ἡμέρα τοῦ θριάμβου. Ἡ πομπὴ ἔβαινε διὰ τοῦ πεδίου τοῦ Ἄρεως εἰς τὸ Καπιτώλιον διὰ τῆς Sacra Via διὰ μέσου τοῦ Forum. Tubicines coeperunt ducere agmen (ἐνν. exercitūs) οἱ σάλπιγγαὶ ἤρχι-

37. ΑΦΙΛΟΧΡΗΜΑΤΙΑ ΚΑΙ ΠΕΝΙΑ ΤΟΥ ΑΙΜ. ΠΑΥΛΟΥ

Gazā (ἀφαίρε. εἰς τὸ potitus). Maxima ἢ εἰς ῥώμην εἰσομισθεῖσα λεία ἐξετιμῆθη εἰς 120 ἑκατομμ. σηστερτίων. Tantam... ut... attulerit τσαυῖτα (τόσον πολλὰ) χρήματα... ὥστε... ἐπήνεγκε. Κατ' ἐξαιρέσιν πρῆμ. ὑποτ. (= ἀφ. Ἑλλήν. γλώσσης), διότι δηλοῖ ἴστορ. γεγονός. Ἡ ἐξαιρέσις αὕτη κατέστη κανὼν (πρβλ. ἀρ. 37). Tributarium (δηλ. ex censu) τῶν φόρων (δηλ. εἰσφορῶν ἐπὶ τοῦ κεφαλαίου πρὸς συντήρησιν τοῦ στρατοῦ). Οἱ φόροι αὗτοι ἕκτοτε κατηργήθησαν μέχρι τοῦ 144 π.Χ. Adeo... ut τόσον... ὥστε. Ut non potuerit ὥστε δὲν κατέστη δυνατὸν (περὶ τῆς ὑποτακτ. πρβλ. ὀλίγον ἀνωτέρω ut attulerit). Eius uxori τῇ (δευτέρᾳ) συζύγῳ αὐτοῦ. Σύναψον τὴν δοτ. πρὸς τὸ exsolvi. Ἡ σύζυγος ἠδύνατο νὰ ἀναλάβῃ ὀπίσω τὴν ἐαυτῆς προῖκα, ἐὰν ὁ σύζυγος ἀπέθνησκεν ἄτεκνος. Ὁ Παῦλος Αἰμίλιος εἶχε κληρονόμους τοὺς δύο ἐκ τῆς πρώτης συζύγου υἱούς, τῶν θυγατέρων μὴ εἰσερχομένων εἰς κληρονομίαν κατὰ τὰ ἐν ῥώμῃ τότε κρατοῦντα. Nisi vendito fundo (ἀφαίρε. ἀπόλ.) εἰμὴ πωληθέντος τοῦ ἀγροῦ (εἰμὴ διὰ τῆς πωλήσεως τοῦ ἀγροῦ). Unum μοναδικόν, ἓνα καὶ μόνον. Exsequiae. Ἡ ἐκφορά τῶν πτωχῶν ἐγίνετο τὴν νύκτα ὅλως ἀπλῶς, ἀλλ' ἢ τῶν πλουσίων καὶ ἐνδόξων ἀνδρῶν κηδεῖα ἐγίνετο τὴν ἡμέραν μετὰ πάσης ἐπισημότητος, φερομένων ἐπὶ πολυτελεῶς κεκοσμημένων νεκρικῶν κλινῶν. Auro et ebore ἤτοι διὰ νεκρικῶν κλινῶν κεκοσμημένων διὰ χρυσοῦ καὶ ἐλεφαντόδοντος καὶ ἔχουσῶν καλύμματα πολυτιμα. Clementiā et studio διὰ προθύμου συμπαθείας. Omnium πάντων τῶν συμπολιτῶν (του). Legationis nomine ὑπὸ τὴν ιδιότητα τοῦ πρεσβευτοῦ (κατὰ λέξιν: πρεσβείας ὀνόματι). Umeros suos funebri lecto (δοτ.) subiecerunt ὑπεβίστασαν τὴν νεκρικὴν κλινὴν (κατὰ τὴν ἐκφοράν). Sponte suā = ultro ἀφ' ἐαυτῶν, ἐκούσιως, αὐθυρμήτως. Οἱ Μακεδόνες εἶχον μεγάλην εὐγνωμοσύνην, διότι ὁ Παῦλος Αἰμίλιος μετὰ τὴν ἐν Πύδνῃ μάχην ἀπηγγέλλετο τὴν λεηλασίαν τῆς Μακεδονίας, ἥτις οὐ μόνον φόρους πολὺ ὀλιγωτέρους ἢ εἰς τὸν Περσέα ἐπλήρωνεν, ἀλλὰ καὶ τοὺς νόμους ἔπειτα καὶ τὴν ἐλευθερίαν αὐτῆς διέσωσε.

38. ΗΘΟΣ ΠΑΙΔΕΙΑ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΑΙ ΑΡΕΤΑΙ ΤΟΥ ΣΚΙΠΙΩΝΟΣ ΑΙΜΙΛΙΑΝΟΥ

Aemiliānus. Ὁ υἱοθετούμενος ἐλάμβανε τὸ προωνύμιον (praenomen), τὸ ὄνομα τοῦ γένους (nomen gentilicium) καὶ τὸ ἐπωνύμιον (cognomen) τοῦ θετοῦ πατρὸς καὶ ἐν ἀνάγκῃ ἐλάμβανε προσέτι τὸ οἰκογενειακὸν ὄνομα τοῦ ἰδίου γένους μὲ κατάληξιν, ὅμως, εἰς -nus, π.χ. Aemilianus ὡς ἐδῶ. Adoptione ἐξ υἱοθεσίας. Υἱοθετήθη ὑπὸ τοῦ υἱοῦ Σκιπίωνος τοῦ Ἀφρικανοῦ, ὅθεν τὸ πλήρες ὄνομά του : P. Cornelius Scipio Aemilianus καὶ συντομώτερον Scipio Aemilianus. Οὗτος ἐπωνομάσθη μετὰ τὴν κατάληψιν τῆς Καρχηδόνος (146 π.Χ.) δεύτερος Ἀφρικανὸς καὶ μετὰ τὴν κατάληψιν τῆς Νουμαντίας (133 π.Χ.) Νουμαντῖνος. A tenera ἀπὸ τρυφερῆς ἡλικίας, παιδιόθεν. Graecis litteris (ἀφαιρῆρικῆ ὄργαν.). Eruditus est ἐπαιδευθῆ. Praestantis ingenii (γεν. ἰδιότη.). Viro (ἀφαιρ. παράθεσις εἰς τὸ ποιητ. αἴτιον a Polybio). Ut... superaret ὥστε νὰ... ὑπερβῆ. Omni... genere κατὰ (εἰς) πᾶν... εἶδος. Laudem comparare (ἐνν. sibi) studuit τὸν ἔπαινον νὰ παρασκευάσῃ ἐαυτῶ (νὰ ἀποκτήσῃ) ἐπεμελήθη, ἐφρόντισε. Temperantiae et continentiae (γεν. αἰτίας εἰς τὸ laudem = τὸν ἔπαινον) διὰ σωφροσύνην καὶ ἐγκράτειαν. Ante omnia ὑπὲρ πάντα (τὰ ἄλλα). Quod ὅπερ (δηλ. ἡ ἀπόκτησις). Ad libidines et epulas εἰς τὴν ἀκολασίαν καὶ τὰς ἀπολαύσεις. Contrarium vitae institutum ἀντίθετον γραμμῆν (σύστημα, κανόνα, τρόπον), ἀγωγῆς. Se cutus (ῥ. sequor). Modestiae et continentiae σωφροσύνης καὶ ἐγκρατείας. Est adeptus (ῥ. adipiscor). Aut... aut... ἤ... ἤ,.... καί... καί... Secum μεθ' ἐαυτοῦ (στὰ δεξιά του, ἀπὸ κοιτῆ). Periculis... disciplinis (ἀφαιρ. ὄργαν. disciplinae πληθ. = ἐπιστήμαι πρακτικαὶ ἢ φιλοσοφικαὶ).

Φ ρ ά σ ε ι ς : Semper inter arma ac studia versatus ἀεὶ ὄπλοις καὶ μελέταις μερίζων τὸν βίον (κατανέμων τὸν χρόνον του μεταξὺ ὄπλων καὶ σπουδῶν).

39. ΑΚΕΡΑΙΟΤΗΣ ΤΟΥ ΣΚΙΗΙΩΝΟΣ ΑΙΜΙΑΙΑΝΟΥ

Cum... contenderent ac... esset ὅτε... ἤριζον καί... ἦτο. Alter... alter ὁ μὲν... ὁ δέ. Uter mitteretur (ἐξ αἰτίας τῆς πλαγ. ἐρωτήσεως ἐτέθη ὑποτακτ.) πότερος νά... Inter patres μεταξύ τῶν πατέρων (τῶν συγκλητικῶν). Rogatus sententiam (φράσις τυπική =) ἐρωτηθεὶς (ἐπισημῶς) γνώμην (κατὰ λέξιν: ἐρωτηθεὶς ὡς πρὸς τὴν γνώμην του). Neutrum οὐδέτερον, οὔτε τὸν ἕνα οὔτε τὸν ἄλλον. 'H neutrum (ὄνομ. neuter) εἶναι ὑποκ. τοῦ mitti, ὅπερ εἶναι ὑποκείμεν. τοῦ ἀπροσ. placet. Satis (κατηγορ.). Iudicabat. 'H σύνταξις: iudicabat et inopiam et avaritiam debere abesse (νά εἶναι μακράν) pariter. Publicum munus δημοσία ὑπηρεσία, τὸ δημόσιον ὑπουργεῖμα. Quaestui δοτ. (εἰς τὸ habeatur) = πρὸς χρηματισμόν, ὡς πηγὴ χρηματισμοῦ. Verendum est... ne habeatur et... convertatur πρέπει νὰ φοβῆται τις... μὴ θεωρηθῆ (νομισθῆ) καί... μεταστραφῆ. Ab hac culpa. Σύναψον πρὸς τὸ ἐπίθ. alienus, ὅπερ δέχεται πάντοτε τὴν πρόθ. a. Longe ἐπιτείνει τὸ alienus = πολὺ ξένος, πολὺ μακράν τοῦ πατρίσματος τοῦτου. Officio (ἀφαιρ. εἰς τὸ fungens, ῥ. ἀποθ. fungor) Tantum μόνον. E... spoliis ἐκ τῶν λαφύρων. Plures (ἐνν. servos = μεγαλύτερον ἀριθμὸν δούλων). Potuisset (θὰ ἠδύνατο). Nihilo κατ' οὐδέν, οὐδὲν, κατ' οὐδέναν τρόπον. 'H ἀφαιρ. nihilo (ἀντι nihil διότι ἀσλοῦθεῖ συγκριτικόν: locupletior). Carthagine eversā (ἀφαιρ. ἀπόλ. ῥ. evertor). Quam ante (= antea) β' ὅρος συγκρίσεως. Cum.. iter faceret ὅτε ἐπορεύετο, πορευόμενος. Quantum ferret (πλαγ. ἐρώτ. ἐξαρτωμένη ἀπὸ τοῦ aestimabatur). Quantum auri... πόσον χρυσοῦ, πόσον χρυσόν... Aestimabatur ἀπροσώπως = ἐξετιμᾶτο (ἐξετίμων οἱ ἄνθρωποι). Duas (ἐνν. libras).

Φράσεις: Ad bellum gerendum πρὸς διεξαγωγὴν τοῦ πολέμου. Ad rem bene regendam πρὸς ἐπιτυχῆ διεξαγωγὴν τῶν πραγμάτων. Officio legationis fungens ἐπιφορτισμένος μὲ ἀποστολήν.

40. ΑΙΦΝΙΔΙΟΣ ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ ΣΚΙΠΙΩΝΟΣ

Ὁ Σκιπίων Αἰμιλιανὸς δις ἤλθεν εἰς ῥῆζιν, πρῶτον μὲ τοὺς Ῥωμαίους, κατὰ τὸ ἔτος 131 π.Χ. ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τῶν φονέων τοῦ Τιβερίου Γράγχου (133 π.Χ.) καὶ δεύτερον κατὰ τὸ ἔτος 129 π.Χ. μὲ τὸν Γ. Γράγχον, ὅστις προσέβαλεν αὐτόν. Τὴν ἑσπέραν τῆς αὐτῆς ἡμέρας ὠδηγήθη τιμητικῶς ὑπὸ συνοδείαν πολιτῶν εἰς τὸν οἶκόν του ἐν πλήρει ὑγείᾳ. Paulo post μικρὸν ἔπειτα (τοῦ τελευταίου συμβάντος). Ἡτοίμαζε, φαίνεται, τὸν ὑπὲρ τῶν Λατίνων λόγον του, ὃν εἶχε δηλώσει ὅτι θὰ ἐξεφώνει τὴν ἐπομένην ἡμέραν. De... morte περι τοῦ θανάτου. Διαδόσεις πολλὰ ἐκυκλοφόρουν, ὅτι ἐδολοφονήθη ἢ ὑπὸ τῆς συζύγου αὐτοῦ Σεμπρονίας, ἀδελφῆς τῶν Γράγχων, ἢ ὑπὸ τοῦ Γ. Γράγχου ἢ, τέλος, ὅτι ἀπέθανε φυσικὸν θάνατον, ὑποκύψας εἰς καρδιακὸν νόσημα. Habita est ἔγνω. Velato capite (ἀφαν. τροπ.). Συνήθως ἡ κεφαλὴ τοῦ νεκροῦ ἔμενε μέχρι τῆς ταφῆς ἀκάλυπτος. Est elatum (ῥ. effero) ἐκρδευθῆ (ἐν μέσῳ γενικῆς ὀλίψεως). Livor, in ore ἢ πελιδνότης τοῦ προσώπου (ἢ ἐνδειξίς τοῦ ἐγκλήματος). Ἐκ τοῦ εἶδους τῶν μελανῶν κηλίδων θὰ διγυκρινεῖτο, ἴσως, τὸ εἶδος τοῦ θανάτου (δολοφονία ; δηλητηρίασις ; κ.τ.τ.). Ne... appareret (ἐκ φόβου) μὴ φανῇ. Maesto vultu (ἀφαν. τροπ.). Moenia τὰ τεῖχη καὶ μτρφ. : ὁ Σκιπίων μας, τὸ προπύργιον τῆς Ῥώμης. Scipioni... vis illata est (ῥ. infero). Nefaria vis ἀνόσιος βία. Intra suos penates ἐντὸς τοῦ οἴκου του (ἐντὸς τῆς ἐστίας του). Κυρίως : penates (γεν. πλθ. ium) = οἱ ἐφέστιοι θεοί, οἱ θεοὶ προστάται τοῦ οἴκου. Umeros (ἐνν. suos) subicere νὰ ὑποβασιτάσουν. Συνήθως ἡ νεκρικὴ κλίση (τὸ φέρετρον) ἐφέρετο ὑπὸ τῶν τέκνων, τῶν πλησιεστέρων συγγενῶν ἢ καὶ τῶν φίλων τοῦ κηδευομένου, εἰς ἐνδειξιν δὲ τιμῆς καὶ ὑπὸ ἄλλων ἐπιφανῶν ἀνδρῶν τῆς πολιτείας. Maiori viro. Αὐτὰ βροντοφωνεῖ ὁ τιμητῆς καὶ ἐχθρὸς τοῦ Σκιπίωνος Μέτελλος λίαν μεγαλοφρόνως φερόμενος. Poterit θὰ εἶναι δυνατὸν. Libras. Ἐκάστη libra εἶχε 12 οὔγγια καὶ ἦτο ἴση πρὸς 327,45 γραμμάρια. Argenti... auri (γεν. τῆς ὄλης). Duas (ἐνν. libras). Selibram (ἐκ τοῦ semi = ἡμι - καὶ libra) ἡμίσειαν λίτραν. Ut... reliquerit ὥστε κατέλειπεν, ἀφήκεν (πρβλ. ἀρ. 37 intulerit).

41. ΑΝΑΤΡΟΦΗ ΤΩΝ ΓΡΑΓΧΩΝ ΥΠΟ ΤΗΣ ΜΗΤΡΟΣ ΤΩΝ ΚΟΡΝΗΑΙΑΣ

Ex filia ἐκ τῆς θυγατρὸς του, δηλ. ἐκ μητρὸς ἔργονοι τοῦ... Bonis artibus (ἀφαίρ. ὄργαν. bonae artes εἶναι οἱ καλοὶ τρόποι, ἢ καλὴ διαγωγή, αἱ καλαὶ ιδιότητες, αἱ ἀρεταί· malae artes εἶναι τὸ ἀντίθ. τοῦ bonae artes· ingenuae artes αἱ ἐλευθέροι, αἱ Καλαὶ Τέχναι, τὰ Γράμματα, αἱ Ἐπιστήμαι). Omnium (γεν. ὑποκειμ. ἐνν. hominum ἢ civium). Exstant ὑπάρχουν. (Σήμερον μόνον δύο ἀποσπάσματα σφύζονται). Corneliae. Αὕτη εἶχε ἐξαιρετικῶς μορφωθῆ ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πατρὸς της Σκιπίωνος Ἀφρικανοῦ τοῦ Πρεσβυτέρου. Apparet (ἀπρὸς. ῥ., οὗ ὑποκ. τὰ ἀπρμφ. educatos esse καὶ hausisse). In gremio matris ἐν τῷ κόλπῳ (ὑπὸ τὴν ἡγρυπνον ἐπιμέλειαν, ὑπὸ τὴν προσεκτικὴν ἐπαγρύπνησιν) τῆς μητρὸς. Ab ea σύναψον πρὸς τὸ hausisse. Sermonis elegantiam τὴν καλλιπέπειαν, τὴν γλαφυρότητα λόγου (τὴν χρησιμοποίησιν ὀρθίων λέξεων). Matronis (δοτ. εἰς τὸ esse). Ornamentum (κατηγ.). Cum... ostentaret ὅτε... (ἀλαζονικῶς) ἐπεδείκνυε. Campana matrona. Καμπανὴ δέσποινα, κυρία τις ἐκ Καμπανίας. Illa aetate κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους, δηλ. εἰς τὴν τότε ἐποχὴν. Muliebriter κατὰ τρόπον ἀρμόζοντα εἰς γυναικᾶ, μετὰ τῆς συνήθους κενοδοξίας τῶν γυναικῶν. Produxit παρέτεινε (διὰ τῆς συνομιλίας). Usque eo dum... redirent (μεθ' ὑποκ. διὰ τὸ dum) ἕως οὗ ἐπιστρέψωσι, μέχρι τῆς ἐπιστροφῆς των. En. Τὰ ἐπιφωνήματα en καὶ ecce (ἰδοὺ) συντάσσονται ἢ μὲ ὀνομαστικὴν (νοουμένου τοῦ ῥ. adest, adsunt) ἢ μὲ αἰτιατικὴν (νοουμένου τοῦ ῥ. aspice, aspiceite κ.τ.τ.). Haec (ὑποκ.). Ornamenta (κατηγ.). A naturā... a doctrinā ἐκ μέρους τῆς φύσεως (ὡς πρὸς τὴν φύσιν)... ἐκ μέρους τῆς παιδείσεως (ὡς πρὸς τὴν ἀγωγήν). Defuit (ῥ. desum). Impie. Οἱ σκοποὶ καθόλου τῶν Γράγγων δὲν ἦσαν κακοί, ἀλλὰ κακὸς ἦτο ὁ τρόπος τῆς ἐπιδιώξεως αὐτῶν. Maluerunt (ῥ. malo).

42. ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ ΤΙΒΕΡΙΟΥ ΓΡΑΓΧΟΥ. ΠΟΛΙΤΙΚΑΙ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΕΙΣ

Tribunus plebis δῆμαρχος (113 π.Χ.). Ὁ Τιβέριος εἶχε πρῶτον καὶ σύννον χαρακτῆρα, ἀντιθέτως πρὸς τὴν θυμοειδῆ καὶ ἐμπαθῆ φύσιν τοῦ Γαίου. Descivit (ῥ. descisco). Agros τοὺς δημοσίους ἀγρούς. Dividebat πρτκ. ἀποπείρας = ἐπεχείρει, προέτεινε νὰ διανείμῃ (30 πλέθρα γῆς εἰς ἕκαστον ἀκτῆμονα χωρὶς τὸ δικαίωμα τῆς ἀπαλλοτριώσεως). Civitatem omnibus Italicis dabat τὰ δικαιώματα τοῦ Ῥωμαίου πολίτου (= civitas) εἰς ὅλους τοὺς Ἴταλοὺς (συμμάχους) ἐπεχείρει νὰ παραχωρήσῃ. Τοῦτο ἔκαμεν ὁ Γ. Γράγχος. Sibi... parare ὅτι παρεσκευάζεν ἑαυτῷ (διὰ τὸν ἑαυτὸν του). Ad regnum δηλ. πρὸς τὸ ἀξίωμα, ὅπερ οἱ Ῥωμαῖοι, μάλιστα, πάντων ἐμίσουν ἀπὸ τῶν χρόνων τῆς ἐξώσεως τῶν Ταρκυνίων. Cum... deliberarent ἐνώ... διεσκέπτοντο. Οἱ Συγκλητικοὶ εἶχον ἀποφασίσει ἐπίτηδες νὰ συνέλθωσιν ἐν τῷ ναῷ τῆς Πίστεως, ὅστις ἐγεινιάζε τῷ Καπιτωλίῳ, ἵνα ἐν ἀνάγκῃ μετέλθωσι βίαν πρὸς παρεμπόδισιν ἀντιπάσης θυσιᾶς τῆς ἐπανεκλογῆς τοῦ Τιβερ. Γράγχου ὡς δημάρχου καὶ διὰ τὸ ἐπιὸν ἔτος. Quidnam faciendum esset (πλαγ. ἐρώτ.) = τί ἔπρεπε νὰ πράξουν, περὶ τοῦ πρακτέου. Capitolium petit. Ἐκεῖ θὰ διεξήγοντο αἱ νέαι δημαρχικαὶ ἀρχαιρεσίαι. Manum ad caput referens τὴν χεῖρα εἰς τὴν κεφαλὴν φέρων. Ὅτε ὁ φίλος τοῦ Τιβ. Γράγχου συγκλητικὸς, Φούλβιος Φλάκιος, ἐλθὼν ἐκ τοῦ ἱεροῦ τῆς Πίστεως, ἔδωκε τὴν εἶδῃσιν, ὅτι παρεσκευάζετο ὁ φόνος τοῦ Τιβερίου, ὁ Τιβέριος κατέστησεν αὐτὴν γνωστὴν εἰς τοὺς πλησίον αὐτοῦ. Ἐπειδὴ δὲ ἕνεκα τοῦ θοροῦ βου δὲν ἦτο δυνατόν εἰς τοὺς ἐρωτῶντας περὶ τίνος πρόκειται καὶ εἰς ἀπόστασιν τινα εὐρισκομένους, νὰ τὴν ἀνακοινώσῃ πρὸς ἀπάντησιν περὶ τοῦ κινδύνου, ὃν διέτρεχεν ἡ κεφαλὴ του, ἔφερε τὴν χεῖρα πρὸς αὐτὴν, ὥστε οὗτοι νὰ ἐνοήσουν τὸν ἐπιχειρούμενον κίνδυνον. Hoc τοῦτο, τὴν (ἀθῶν) ταύτην κίνησιν τῆς χειρός, τὴν χειρονομίαν ταύτην. Nobilitas τὸ κόμμα τῶν εὐγενῶν, οἱ ὀλιγαρχικοί. Ita accepit οὕτως ἐξέλαβε. Quasi... posceret ὡσεὶ ἐξήτει. Diadēma. Τὸ διάδημα, λευκὴ ταινία περὶ τὴν τιάραν τῶν μοναρχῶν τῆς Ἀσίας, ἦτο ἐμβλημα τῆς βασιλείας. Ὁ ὑπατικός Κόντος Πομπήιος εἶχεν ἰσχυρισθῆ, ὅτι ὁ κομίσας εἰς Ῥώμην τὴν διαθήκην τοῦ Ἀττάλου Γ' παρέδωκεν εἰς τὸν Τιβ. Γράγχον τὸ διάδημα καὶ τὴν πορφύραν τοῦ βασιλέως ἐκείνου, ὡς εἰς μέλλοντα βασιλέα τῆς Ῥώμης. Cum

essel' ὄν, εἰ καὶ ἦτο. Consobrinus ἐξάδελφος (πρῶτος). Τὴν ψευδῆ εἶδησιν, ὅτι δῆθεν ὁ Τιβέριος ὠρέγετο βασιλείας, εὐθὺς ὡς ἤκουσαν οἱ Συγκλητικοί, ἐθορυβήθησαν καὶ ὁ φανατικὸς ὀλιγαρχικὸς Σκιπίων Νασικᾶς ὄρμησεν εἰς τὸ Καπιτώλιον ἀκολουθούμενος ὑπὸ Συγκλητικῶν, πελατῶν καὶ τοῦ ἀναμένοντος τὸ σύνθημα ἔξωθεν τοῦ ναοῦ τῆς Πίστεως πλήθους. Sublatā dextrā (ἀφαιρ. ἀπόλ. τοῦ ῥ. tollo). Proclamavit ἀνεκραύγασε. Διὰ τοῦ ἐσχάτου συγκλητικῶ δόγματος « senatus consultum ultimum » διετάσσοντο οἱ πολῖται νὰ βοηθήσωσι τοὺς ἀρχοντας καί, ἂν οὗτοι ἐπέλειπον τὴν πόλιν, νὰ ἀναλαμβάνωσιν αὐτοὶ τὸν ἀρχῶνα, ὅπως ἐδῶ πράττει ὁ Νασικᾶς (133 π.Χ.). Suā manu διὰ τῆς χειρὸς του. Ὁ Γράγγος ἐφρονέθη οὐχὶ διὰ τῆς χειρὸς τοῦ Νασικᾶ, ἀλλὰ διὰ τῆς τοῦ συνδημάρχου Ποπλίου Σατουρνήου. Corpus τὸ πτώμα (ὅμοιο μετ' ἄλλων περιπτώσεως τριακασίων). Proiectum (ῥ. proicio).

Φράσεις: Tiberius Gracchus a senatu descivit. Ὁ Τ.Γ. ἐγκατέλειψε τὸ Συγκλητικὸν κόμμα. Qui rem publicam salvam esse volunt sequantur ὁ θέλων τὴν σωτηρίαν τῆς πατρίδος ὡς ἀκολουθήσῃ.

43. ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΥΠΟ ΤΟΥ ΓΡΑΓΧΟΥ ΝΟΜΩΝ ΕΠΙΖΗΜΙΩΝ

Idem furor qui τὸ αὐτὸ φλογερὸν πάθος ὕπερ. Qui (ἐνν. invaserat). Δυνάμεθα νὰ μεταφράσωμεν ἐδῶ τὸ idem qui διὰ τοῦ (τὸ αὐτὸ καὶ τὸν ἀδελφόν). Ἐν ταιούτῃ περιπτώσει δὲν χρειάζεται ἡ ἐπανάληψις τοῦ ῥήματος invaserat. Vindicandae... necis... comparandae... potentiae causā (γερουνδ. ἔλξις) = πρὸς ἐκδίκησιν τοῦ φόνου..., πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς ἰσχύος. Vix... adeptus est, cum... coepit μόλις ἔτυχε... καὶ ἤρχισεν, ἅμα τυγῶν ἤρχισε (123 π.Χ.). Adeptus (ῥ. adipiscor). Aerarium effūdīt (ῥ. effundo πρβλ. ἐν τέλει : patrimonium publicum dissipari). Legem tulit. Ἡ lex (= lex frumentaria) εἶναι ὁ σιτικὸς νόμος, δι' οὗ ἐκανοίζετο ἡ δημοσίᾳ διανομὴ σίτου (ἐκ 43 λιτρ. μηνιαίως εἰς ἕκαστον καὶ ὠρίζετο ἡ τιμὴ αὐτοῦ). De frumento dividendo (γερουνδ. ἔλξις) = περὶ διανομῆς σίτου. Plebi (δοτ. περιποιητική). Consiliis (δοτ. εἰς τὸ obsistebant). Quantā (ἀφαιρ.) ἀνταποκρίνεται εἰς τὸ νοούμενον tantā. Ἐδῶ ἠδύνατο νὰ τεθῆ καὶ quam

maxima contentione ἀντὶ τοῦ quanta poterant contentione. Omnes boni πάντες οἱ τίμιοι. Διὰ τῶν λέξεων τούτων δὲν δηλοῦνται τῶν πολιτῶν μόνον οἱ ἐνάρετοι, ἀλλὰ καὶ οἱ ἔχοντες τιμὰς καὶ ὑπόληψιν πλούσιοι. Piso = L. Calpurnius Piso Frugi. Lege... lata (ῥ. fero ἀφαίρ. ἀπόλ.) = τοῦ νόμου... ψηφισθέντος, μετὰ τὴν ψήφισιν τοῦ νόμου. Ad... accipiendum πρὸς τὸ λαβεῖν, πρὸς λήψιν. Ubi ὡς. Stantem (μετ. κατηγορ.). Qui (ἀρχαϊκὸς τύπος ἀφαίρ. ἀντὶ τοῦ quo μὲ σημασίαν ἐπιρρήμ.) = (εἰς τί;) πῶς; Qui tibi constas, Piso? πῶς εὐρίσκειται εἰς συμφωνίαν πρὸς τὸν ἑαυτὸν σου, πῶς εἶσαι ἀκόλουθος (συνεπής) μὲ τὸν ἑαυτὸν σου; Cum... petas ζητῶν. Nolim (ἔνν. ut) liceat δὲν θὰ ἤθελον νὰ ἐπιτραπῇ νά... Tibi σύναψον πρὸς τὸ liceat. Quidem βεβαίως. Viritim κατ' ἄνδρα, κατὰ κεφαλὴν. Quo responso = διὰ τῆς ἀποκρίσεως δὲ ταύτης. Aperte (ἀντίθ. occulte) φανερώς. Patrimonium publicum (αἰτ.) ἡ δημοσία περιουσία (ὑποκαίμ. τοῦ disipari, ὅπερ ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ declaravit).

Φράσεις: Hoc nobilitas ita accepit quasi diadēma posceret τὸ κόμμη τῶν εὐγενῶν ὑπέλαβε τὴν χειρονομίαν αὐτῆν, ὥστε ὁ Γράρχος ἐπεζήτησε τὸ διάδημα. Quanta poterant contentione obsistebant boni οἱ καλοὶ πολῖται ἀνθίσταντο δι' ὅλων τῶν δυνάμεων των.

44. Ο ΓΥΑΤΟΣ ΟΠΙΜΙΟΣ ΘΕΤΕΙ ΤΟΝ Γ. ΓΡΑΓΧΟΝ ΕΚΤΟΣ ΝΟΜΟΥ

Latum est (ῥ. fero). Ut videret νὰ προνοήσῃ. Ne quid detrimenti res publica caperet. Ἡ σύγκλητος εἶχε τὴν ἐξουσίαν νὰ ἀποφανθῇ, ἂν ἐκινδύνευον τὰ τῆς πόλεως πράγματα καὶ τότε πρὸς σωτηρίαν τῆς πατρίδος πρὸ μὲν τοῦ Β' Καρχηδ. πολέμου ἐκάλει τοὺς ὑπάτους νὰ καταστήσωσι δικτάτωρα, ἔπειτα δὲ ἐξέδιδε τὸ καλούμενον senatus consultum extremum ἢ ultimum, ἔχον οὕτω: « videant consules ne quid res publica detrimenti capiat ». Detrimenti (γεν. διαίρ. εἰς τὸ quid). Familia. Ἡ λέξις αὕτη δὲν δηλοῖ μόνον τὴν οἰκογένειαν, ἀλλὰ τὸν οἶκον ὅλον (δηλ. πατέρα, μητέρα, τέκνα, πελάτας ἀπελευθέρους, δούλους). Armata familiā (ἀφαίρ. ἀπόλ.) ὑπῆλθε ὁ Γράρχος τοὺς ἀνθρώπους τοῦ οἴκου του. Consul. Ὁ Λεβίσιος Ὀπίμιος,

ὁ ἐκποροθητής τῶν Φρεγγέλλων, ὃν ὁ Γάιος εἶχε καταπολεμήσει ἐπιτυχῶς κατὰ τὰς ὑπατικὰς ἀρχαιρεσίας τοῦ προηγουμένου ἔτους. Vocato... populo (ἀφαιρ. ἀπόλ.) Dum desilit ἐνῶ ἐπήδα κάτω, ἐνῶ ἔσπευδε νὰ κατέλθῃ (ἀπὸ τοῦ ναοῦ τῆς Ἀρτέμιδος, εἰς ὃν εἶχε καταφύγει μετ' ἄλλων, ἐκ τοῦ Ἀβεντίνου λόφου). Cum comprehenderetur ἐνῶ συνελαμβάνετο. "Ὅτε ἐνεφανίσθησαν οἱ στρατιῶται τοῦ Ὀπιμίου, εἶχεν ἤδη διαβῆ ὁ Γάιος τὴν γέφυραν (Pons sublicius) καὶ φθάσει εἰς τὸ ἄλλος τῶν Ἑρινύων. Talum intorsit (ῥ. intorqueo = διέστρεψε, παρέστρεψε (στραμπούλιξε) τὸν ἀστράγαλον. Servo δηλ. uni ex suis servis. Οὗτος ἐκαλεῖτο Φιλοκράτης. Se... repensurum esse (ῥ. rependo) ἐνν. interfectori τῷ φονεῖ. Ἐξαρτᾶται τὸ ἀπαρμφ. ἐκ τοῦ promiserat = εἶχεν ὑποσχεθῆ, ὅτι θὰ ἀντισταθμίσει χρυσόν. Pro capite ἀντὶ τῆς κεφαλῆς Aequale auri pondus ἰσόσταθμον (τῆ κεφαλῆ) χρυσόν. Persolutum est (ῥ. persolvo). Sunt qui tradunt ὑπάρχουν οἱ παραδίδοντες, ὑπάρχει παράδοσις. Cerebro exempto infuso plumbo (ἀφαιρ. ἀπόλ. τῶν ῥ. eximo καὶ infundo). Illum... explesse (= explevisse) ἐξαρτ. ἐκ τοῦ tradunt. Quo... efficeretur (= ut eo) = ἵνα (διὰ τούτου) καταστῆ (ἡ κεφαλῆ). Tò quo (πρὸ τοῦ συγκριτικοῦ gravius) = ut eo.

Φ ρ ἄ σ ε ι ς : Decretum a senatu latum est ἡ Σύγκλητος ἐψηφίσαστο, τῆ Συγκλήτῳ ἔδοξεν (ἡ Σύγκλητος ἀπεφάσισε).

45. ΧΡΗΣΤΟΤΗΣ ΤΟΥ ΡΟΥΤΙΑΙΟΥ ΡΟΥΦΟΥ

Rufus Ρουῦφος (ὀνομάσθη οὗτος Rufus, ὅπερ, κυρίως, σημαίνει πυρρός, ἐκ τοῦ χρώματος τῆς κόμης. Πρβλ. τὸ ἀντίστ. ἑλλην. Πύρρος). Innocentiā (ἀφαιρ. τοῦ κατὰ τι). Cum (σύνδ. αἰτιολ.). Illo (β' ὄρ. συγκρίσ.). Est habitus ἐθεωρήθη. Factus (ἐνν. est) ἀνηγορεύθη. Cum... rogaret (α' ἀντικείμεν. eum, β' ἀντικείμεν. rem iniustam). Indignatus ἀγανακτήσας Si...non facis ἐάν..., ἀφοῦ δὲν κάμνεις. Quod rogo ὅπερ παρακαλῶ, τὴν παράκλησίν μου. Immo (καὶ imo) ἀλλ' ὅμως, τὸναντίον μάλιστα. Tuā ἐνν. amicitia (ἀφαιρ.) opus est (χρεῖα εἶναι). Si... facturus sim. Τίθεται ἡ ὑπόθ. καθ' ὑπότ. (ἐνῶ προηγουμένως si facis καθ' ὄριστ.), ὅταν ἡ προᾶξις εἶναι ἀβέβαιος

ἢ ἀμφίβολουσ. Quippe ἄτε, οἷα, ὡσάν. Quod aequum non sit ἄδικόν τι. Id quod recte possimus τοῦθ' ὅπερ δικαίως (ἄρθως) δυνάμεθα. Τὸ sit καὶ possimus καθ' ὑποτ., διότι τὸ quod ἐξαρτᾶται ἐκ προτάσεως ἀπαρεμφατικῆς. Si forte postulent ἐάν τυχόν ἦθελον ζητήσῃ, ἐάν θὰ ἐζήτουν. A nobis παρ' ἡμῶν. Quae honesta non sunt ἀτιμίαν τινά. Esse... anteponendam (ἐξαρτ. ἐκ τοῦ sciebat) = ὅτι religio (ἢ συνείδησις) καὶ fides (ἢ τιμὴ) εἶναι προτιμητέα. Amicitiae (δοτ. εἰς τὸ anteponendam esse) τῆς φιλίας.

46. ΥΠΟΔΕΙΞΕΙΣ ΤΟΥ ΣΚΙΠΙΩΝΟΣ ΔΙΑ ΤΟΝ ΜΑΡΙΟΝ

Humili loco natus ἐξ ἀσήμου (ταπεινῆς) οἰκογενείας (ἀγροτῶν) γεννηθεὶς. Οὗτος ἔγινε θεῖος τοῦ Καίσαρος ἐκ τοῦ γάμου του μετὴν ἐκ πατρός θεῖαν του Ἰουλίαν. Loco (ἀφαιρ. τῆς καταγωγῆς). Duce Scipione (ἀφαιρ. ἀπόλ. ἐννοουμένης κατ' ἀφαιρ. τῆς μὴ ἐν χρήσει μετοχῆς τοῦ sum, πρβλ. ἀρ. 21 ἐν ἀρχῇ) ὑπὸ τὴν ἡγεσίαν τοῦ Σκιπίωνος (Αἰμίλιανοῦ). Tirocinium (τῶ 133 π.Χ. κατὰ τὴν ἄλωσιν τῆς Νομαντίας) ὡς νεοσύλλεκτος. Militiae tirocinium... posuit τὴν περὶ τὰ στρατιωτικὰ ἀπειρίαν κατέθηκε (= deposuit), ἔλαβε διὰ πρῶτην φοράν μέρος... Quodam die cum... colloqueretur ἡμέραν τινά, καθ' ἣν (ὅτε...). Si quid tibi acciderit (τετελ. μέλλ.) ἐάν συμβῆ εἰς σὲ δυστύχημά τι, ἐάν τι πάθῃς. Eritne ἄρα γε θὰ ὑπάρξῃ. Alter δεύτερος. Tui similis ὁμοίός σου. Imperator στρατηγός. Percusso leniter umero (ἀφαιρ. ἀπόλ. ῥ. percutio) = ὠθήσας ἐλαφρῶς τὸν ὄμων. Hic οὗτος (θὰ εἶναι). Quo = hoc autem. Dignos... spiritūs (ἀντικ.) = ἀντάξια... φρονήματα. Rebus (ἀφαιρ. εἰς τὸ dignos) τῶν πράξεων, τῶν ἔργων.

Φ ρ ἄ σ ε ι ς : Militiae tirocinium in Hispania, duce Scipione, posuit ἐβαπτίσθη ἐν Ἰσπανίᾳ εἰς τὸ πῦρ (ὡς σήμερον θὰ ἐλέγμεν), ὑπὸ ἀρχηγρὸν τὸν Σκιπίωνα.

47. ΕΚΡΗΞΙΣ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ ΕΜΦΥΛΙΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ ΜΕΤΑΞΥ ΜΑΡΙΟΥ ΚΑΙ ΣΥΛΛΑ

Tunc. Ἀπὸ τοῦ 88 — 86 π.Χ. Ortum est (ῥ. orior). Cum... mitteretur ἐνῶ ἐπέμπετο (ἀποφάσει τῆς Συγκλήτου). Consul ὡς ὕπατος (88 π.Χ.) ὁ Σύλλας ἐξυπηρέτησε τὴν Σύγκλητον ἐναντίον τῶν ἱππέων καὶ τῶν Ἰταλικῶν καὶ κατέστη ὁ ἄσπονδος ἐχθρὸς τοῦ Μαρίου. Mithridatem τὸν ε' τὸν Εὐπάτορα (111 — 64 π.Χ.), ἐχθρὸν ἄσπονδον τῶν Ῥωμαίων, ὅστις ἐξήγειρε κατ' αὐτῶν τὴν Μ. Ἀσίαν (88 π.Χ.). Ei Marius... imperium eripuit ὁ Μ. ἐξήρπασεν αὐτῶ τὴν ἀρχὴν (στρατηγίαν). Lege quam... tulerat διὰ τοῦ νόμου... ὃν εἶχεν προτείνει (ὁ Πόπλιος Σουλπίκιος Ῥούφος). Qua re (ἀφαιρ. αἰτίας = ea autem re). Romam vēnit. Ἡ εἰς Ῥώμην πορεία ἔγινεν ἐκ τοῦ ἐν Νόλῃ στρατοπέδου, ἐνθα εὐρίσκετο ὁ Σύλλας, προετοιμαζόμενος διὰ τὴν κατὰ τοῦ Μιθριδάτου στρατείαν. Armis (ἀφαιρ. ὄργαν.). Εἶχε μεθ' ἑαυτοῦ 6 λεγεῶνας. Διὰ πρώτην φοράν παρεβιάσθησαν οἱ νόμοι, ῥητῶς ἀπαγορευομένου εἰς τοὺς στρατηγούς νὰ διαβαίνωσιν ἐνόπλιος τὸν περιβόλον τῆς Ῥώμης. Interfecit. Ὁ προγραφεὶς Σουλπίκιος δὲν ἠδυνήθη νὰ σωθῆ φεύγων, ἀλλὰ, ἀνακαλυφθεὶς, ἐφρονεῖθη ὑπὸ τινος τῶν δούλων του. Fugavit. Ὁ Μάριος, ὁ Σουλπίκιος καὶ δεκάς τῶν ὄπαδῶν του ἐτέθησαν ἐκτὸς νόμου θεωρηθέντες hostes populi Romani. In palude. Ὁ Μάριος ἀποπλεύσας ἐξ Ὠστίας ἠναγκάσθη ὑπὸ τῆς τρικυμίας νὰ ἐπιβιβασθῆ πλησίον τῆς Μιντούρνης, πρὸς Ν. τῆς Λατίνης, οὗχι μακρὰν τῶν ἐκβολῶν τοῦ Λεΐριος. Ἐκεῖ ὑπῆρχεν ἕλος. Delituit (ῥ. delitescō). Repertus ἀνεκαλύφθη (ὑπὸ Γεμνίου τινὸς μισθοφόρου ἐκ Ταρρακίνης καὶ παρεδόθη εἰς τὰς Ἀρχάς τῆς Μιντούρνης). Ut erat ὡς ἦτο καὶ εὐρίσκετο, εἰς ἣν κατάστασιν εὐρίσκετο. Nudo corpore (ἀφαιρετικῆ τῆς ἰδιωτ.). Caeno (ἀφαιρ. ὄργαν.). Oblitus (παθητ. μετχ τοῦ ῥ. obliŕo). Iniecto... loro (ἀφαιρ. ἀπόλ.) Minturnas εἰς Μίντουρναν. Ad eum occidendum (γερουνδικῆ ἔλξις = διὰ τὸν φόνον αὐτοῦ). Servus publicus δημόσιος δούλος, τῆς ὑπηρεσίας τοῦ Κράτους. Nazione (ἀφαιρ. τοῦ κατὰ τι). Vultus (γεν. εἰς τὸ maiestate, ὕπερ εἶναι ἀφαιρ. αἰτίας). Cum... vidisset ἰδὼν. Gladio stricto ἀφαιρ. ἀπόλ.). Venientem (μετχ. κατηγορ. Tunc..... audebis (τὸ tunc δύο λέξεις, tu καὶ τὸ ἐγκλιτ. - ne). Τὸ ἐπεισόδιον τοῦτο ἔγινε θέμα τοῦ διασχήμου ζωγράφου G. J. Drouais (ὁ Μάριος ἐν Μιντούρνη 1785, Μουσ. Λού-

βρου). Abiecto ferro (ἀφαιρ. ἀπόλ.) = abiecto gladio. Fūgit (πρkm.). Postea. Ὁ Σύλλας μετὰ ταῦτα ἐπέστρεψεν εἰς τὴν Καμπανίαν πρὸς τὸ ἐκεῖ παραμεῖναν τμήμα τοῦ στρατοῦ του, μεθ' οὗ ὄρμησεν εἰς τὴν Ἑλλάδα διὰ τὸν ἀγῶνα κατὰ τοῦ Μιθριδάτου, ὅστις παρουσιάζετο ὡς ἐκδικητῆς τῆς ἐθνικῆς ἀνεξαρτησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Μ. Ἀσίας. Abiis (ποιητ. αἷτ.). Emissus est (β. emitto).

Φράσεις: Nudo corpore caenoque oblitus γυμνὸς καὶ βεβοροβρωμένος (καταλερωμένος). Gladio stricto μετὰ γυμνὸν τὸ ξίφος.

48. Ο ΜΑΡΙΟΣ ΕΙΣ ΤΑ ΕΡΕΪΘΙΑ ΤΗΣ ΚΑΡΧΗΔΟΝΟΣ

In Africam. Ὁ Μ. μετὰ πολλὰς περιπετείας κατόρθωσε νὰ φθάσῃ εἰς τὴν Ἀφρικὴν. Licior ῥαβδοῦχος (τῶν ἀνδρῶν τῆς ἀσφαλείας τοῦ Σεξιπλίου). Praetoris. Οἱ πραιτόρες ἐν Ῥώμῃ ἀπένεμον κατ' ἀρχὰς τὴν δικαιοσύνην, ἔπειτα δὲ ἀνελάμβανον, ἐν ἀνάγκῃ, ὡς ἀντιστράτηγοι, τὴν διοίκησιν ἐπαρχιῶν (ἐδῶ τῆς Ἀφρικῆς) εἰς ἀντικατάστασιν τῶν ὑπάτων (praetores provinciales). Aliquod ἐπιθετικῶς. Humanitatis officium καθῆκον φιλανθρωπίας, ἀνθρωπίνην βοήθειαν. Provincia = ex ἡ de provinciā. In se (αἷτ. ἐνικ.). Animadverti (ἀπρόσ. παθητ.). Torvis oculis (ἀφαιρ. τροπ.) μετ' ἄγριον βλέμμα. Ecquid vellet (πλax. ἐρώτ. εἰς τὸ interroganti = num quid [ἀντὶ aliquid] vellet). Sedentem (μτχ. κατηγορημ.). Ἡ σκιηὴ αὕτη ἐνέπνευσε τὸν Léon Cogniet (1794 — 1880) νὰ ζωγραφίσῃ ἓνα τῶν ὠραιότερων πινάκων του (ὁ Μάριος ἐν μέσῳ τῶν ἐρειπίων τῆς Καρχηδόνος), ἀλλὰ καὶ τὸν Λαμαρτίνον εἰς ὅσα γράφει περὶ τοῦ Μαρίου εἰς τὸ ἔργον του *Voyage en Orient. De inconstantia* (καὶ ἀπλῶς γεν. inconstantiae) περὶ τῆς ἀσταθείας, περὶ τοῦ εὐμεταβόλου. Δύναται τις νὰ συγκρίνῃ τὸ παράδειγμα τοῦτο ἀσταθείας τῶν ἀνθρωπίνων πρὸς τὸ προηγούμενον τοῦ Περσέως. Eum = lictozem. Admonebat (Marius). Τὸ β. admoneo δέχεται γενικὴν ἢ τὴν πρόθεσιν de. Excidium τὴν κατάρρευσιν. Clarissimi τόσον ἐνδόξου. Casum τὴν πτώσιν, τὴν δυστυχίαν (τὸ κατάρτημα). Ὁ Μάριος ἐξήτησε ἄσυλον εἰς

τὴν παρακειμένην νῆσον Κέρκριναν. Cum... poneret θέτων. Ob oculos = ante oculos.

Φ ρ ά σ ε ι ς : Nisi vellet in se animadverti ἐάν δὲν ἐπεθύμει νὰ λάβωσι μέτρα ἐναντίον του.

49. ΣΚΙΑΓΡΑΦΙΑ ΤΟΥ ΜΑΡΙΟΥ

Erat Mario (δοτ.)... contemptor animus εἶχεν ὁ Μάριος... ψυχὴν μεστὴν περιφρονήσεως. Ingenuarum artium τῶν ἐλευθερίων Τεχνῶν (πρβλ. ἀριθ. 41 : bonis artibus). Liberalium studiorum τῶν Γραμμάτων, τῆς Φιλολογίας (Γραμματικῆς, Ῥητορικῆς καὶ Ποιήσεως). Aedem ναόν. Honoris ὁ Μάριος ἐπὶ τοῦ Ἡσκυλίνου λόφου (διὰ τῆς λείας ἣν ἔλαβεν ἀπὸ τῶν λαφύρων τῶν Τευτόνων καὶ Κίμβρων) ἀνήγειρε ναὸν πρὸς τιμὴν τοῦ θεοῦ προστάτου τῆς Τιμῆς. Cum... novisset εὐξάμενος (τάξας, ἀφοῦ ἔκαμε τάξιμο). De manubiis ἐκ... (ἢ πρόθ. δηλοῦ τὴν προέλευσιν καὶ τὴν ὕλην). Facturum (ἐνν. esse). Spretā... marmorum nobilitate... peritiā (ἀφαίρ. ἀπόλ.) περιφρονήσας (μὴ καταδεχθεὶς), ἀποκρούσας τὴν κλιτὴν ποιότητα, τὴν ὠραιότητα τῶν ξένων μαρμάρων καὶ τὴν ἐμπειρίαν. Τὰ ἀφηρημένα nobilitate marmorum ἀντὶ τῶν συγκεκριμένων spretis nobilibus marmoribus et artificum peritiā ἀντὶ peritis artificibus. Τὰ ἑλληνικὰ μάρμαρα, ἰδίᾳ τῆς Πάρου, ὡς καὶ οἱ Ἕλληνες ἀρχιτέκτονες ἦσαν ὀνομαστοί. Vulgari lapide... per artificem romanum. Εἰς ἀντίθεσιν πρὸς τὸ marmorum nobilitate artificum graecorum peritiā. Eam (aedem). Faciendam curavit τὸ γερουδικὸν τίθεται πρὸς δῆλωσιν τοῦ σκοποῦ. Quod... parum prodessent (ὑποτακτ. ἐπειδὴ ἐκφράζει τὴν σκέψιν τοῦ Μαρίου), διότι κατ' αὐτὸν τὰ Ἕλλην. Γράμματα ὀλίγον ὠφέλησαν τοὺς ἐν Ῥώμῃ διδασκάλους των, μικρὰν ὠφέλειαν παρέσχον εἰς τοὺς διδάσκοντας αὐτὰ (doctoribus suis δοτ. = doctoribus earum litterarum = docentibus illas). At idem (ἐνν. fuit ἢ erat) καὶ ὅμως ὁ αὐτὸς ὑπῆρξεν ἢ ἦτο. Ad dolorem πρὸς τὸ ἄλγος, τοὺς πόνους. Fortis ἀνδρεῖος. Validus (erat) ἰσχυρὸς (σωματικῶς). Cum... searentur καυπομένων... Se (ὑποκ. τοῦ alligari). Ostendit) πικρῶ. Quod... esset διότι (κατὰ τὸν Μάριον) ἦτο, φρονῶν ὅτι... ἦτο.

Φ ρ ά σ ει ς : Aedem faciendam curavit ἐπεμελήθη τῆς κατασκευῆς τοῦ ναοῦ.

50. ΔΙΚΤΑΤΩΡ(Ε)ΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΓΡΑΦΑΙ ΤΟΥ ΣΥΛΛΑ

Urbanos = urbis (τῆς Ῥώμης). Properavit. Ὁ Σύλλας ἀφοῦ ἐνίκησε τὸν Μιθριδάτην, ἀποδεχθέντα βαρεῖς ὄρους (84 π.Χ.), ἔσπευσε νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν Ἰταλίαν, ἀποβιβασθεὶς εἰς Βρινδήσιον (83 π.Χ.), ἔχων ὡς ἀμοιβὴν τῶν νικῶν τὴν προγραφὴν του, τὴν καταστροφὴν τοῦ οἴκου του, τὴν δήμευσιν τῆς περιουσίας του καὶ τὴν ἐξορίαν τῶν οἰκείων του. Ἡ Ῥώμη ἦτο εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ Κίννα καὶ τοῦ Μαρρίου, οὗτινος ἡ ἀφιξίς ἔδωκε τὸ σύνθημα σφαγῶν, αἵτινες κατέληξαν εἰς τὰς φοβερὰς προγραφὰς τοῦ Σύλλα (83 — 82 π.Χ.). Mario (δοτ.). Omnes. Ἰδία τὸν ὑπατον Κάρβωνα καὶ αὐτὸν τὸν υἱὸν τοῦ Μαρρίου. *Illā victoriā* (ἀφαρ. β' ὄρος συγκρίσεως). Dictator creatus (τῷ 81 π.Χ. κατὰ τρόπον παράνομον). Αὕτη ἡ ὑπὸ τοῦ λαοῦ ἐπ' ἀόριστον χρόνον χορηγηθεῖσα δικτατωρεία (dictator legibus scribendis et rei publicae constituendae) οὐδέν, πλὴν τοῦ ὀνόματος, εἶχε κοινὸν πρὸς τὴν ἀρχίαν. Animadverti (παθ. ἀπρμφ. διὰ τὸ ἀόριστον τοῦ ὑποκειμένου· πρβλ. καὶ κατωτ. interfici = νὰ ἐπιβληθῇ τιμωρία, νὰ τιμωρήσουν...). Vel in eos qui... καὶ αὐτοὺς ἀκόμη, οἱ ὅποιοι... Quattuor κατὰ Πλούταρχον ἔξ. In circo παρὰ τὸν Ἰππόδρομον (πλησίον τοῦ ναοῦ τῆς Ἐννοσῆς, ἐνθα συνεδρίαζε τὴν αὐτὴν ὥραν ἡ Σύγκλητος). Donec admoneret. Ἡ σύντ. : debere aliquos vivere ut essent (ei) quibus (δοτ.) imperaret. Tabulam proscriptionis πίνακα προγραφῆς, προγραφικὸν κατάλογον. Proposuit προέβαλεν (ἔδωκε νὰ ἀναρτήσουν εἰς τὴν Ἀγορὰν), ἐδημοσίευσε. Quā (tabulā) continebantur ἐν ᾧ πίνακι (καταλόγῳ) περιείχοντο... Nomina eorum qui occidendi essent τὰ ὀνόματα τούτων, οἵτινες ἐπρόκειτο (ἔμελλον) νὰ... φονευθῶσιν. Ἐτέθη ὑποτακτ., διότι δηλοῦται ἡ γνώμη τοῦ Σύλλα. Omnium indignatio ἡ ἀγανάκτησις ὅλων, γενικὴ ἀγανάκτησις. Avaritia φιλοχρηματία, φιλοκτημοσύνη. Quidam γνωστός τις (ἦτο ὁ ἱππεὺς Κόιντος Ἀυρήλιος). Cui fundus... erat ὅστις εἶχεν ἀγρόν, κτῆμα (= praedium). Adscriptum (ἐνν. esse). Persequitur καταδιώκει. Neque

longe = et non longe. A quodam (ποιητ. χίτιον). Percussus est (ῥ. percutio).

Φ ρ ά σ ε ι ς : Quisquis voluit ó βουλόμενος. Se quoque adscriptum vidit εἶδε καὶ τὸ ἰδικόν του ὄνομα ἐγγεγραμμένον. Neque longe progressus καὶ εἰς ἀπόστασιν μόλις ὀλίγων βημάτων. Vae misero mihi οἴμοι ἐγὼ τάλαις! (συμφορὰ μου!).

51. ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ ΣΥΛΛΑ ΚΑΙ ΣΚΙΑΓΡΑΦΙΑ ΑΥΤΟΥ

In villam εἰς τὴν παρὰ τὴν Κύμην τῆς Καμπανίας ἐξοχικὴν οἰκίαν του (τὸ κτῆμά του). Rusticari et... ducere ἐξαρτ. ἐκ τοῦ coepit. Venando (ἀφαιρ. γερουνδίου πρὸς δῆλωσιν τοῦ τρόπου). Morbo pediculari (ἀφαιρ. = ἐκ φθειριάσεως, pediculus ὑποκορ. τοῦ pedis, is ἄ. καὶ θ. = ὁ φθείρ, ἡ ψεῖρα). Corruptus καταληφθεὶς, προσβληθεὶς (ῥ. corripio). Ingentis animi γεν. ἰδιοτ. = ἀφαιρ. ἰδιοτ. ingenti animo) = πολὺ μεγάλης ἐνεργείας, δυνάμεως, θελήσεως. Litteris (ἀφαιρ. ὄργαν.). Virorum (γεν. ἀντικ.) Adeo... ut... duxerit οὕτω (τόσον)... ὥστε... ἐνόμισε. Praemio (ἀφαιρ. εἰς τὸ dignam). Epigramma (κατὰ λ. ἐπίγραμμα, ἐδῶ = ποιημάτιον μικρόν). Cum... obtulisset (ῥ. offero) προσσενεγκών. Dari νὰ δοθῇ, νὰ δώσουν. Ne quid ἀντι ne aliquid (= ut nihil). Postea εἰς τὸ μέλλον. Fluminibus (ἀφαιρ.). In vivos ἐναντίον τῶν ζώντων. Mortuis (δοτ. εἰς τὸ pepercit ῥ. parco). Marii... cineres erūtos τοῦ Μαρίου τὴν τέφραν (τὰ λείψανα) ἐκσκαφεῖσαν (ἐκσκάψας, ξεθάψας). Τὸ ἀντίθ. τοῦ eruo εἶναι obruo. Qua = hac igitur. Praeclare (ἐπίρρ.) σύναψον πρὸς τὸ rerum gestarum. Corruptit (ῥ. corrumpo) ἡμάρωσε.

Φ ρ ά σ ε ι ς : Sulla in villam profectus rusticari et venando vitam ducere coepit ὁ Σύλλας μεταβὰς εἰς τὴν ἐξοχὴν διέμεινεν ἐκεῖ ἀσχολούμενος εἰς τὸ κυνήγιον. Rerum praeclare gestarum gloriam corruptit ἡμάρωσε τὴν δόξαν τῶν μεγάλων καὶ λαμπρῶν κατορθωμάτων του.

52. Η ΤΡΥΦΗ ΤΟΥ ΛΟΥΚΟΥΛΛΟΥ

Prospectu et ambulatione (ἀφαιρ. τῆς ἀναφορᾶς, τοῦ κατὰ τι). Quo cum venisset εἰς ὃ μέρος (ἐκεῖ) ἐλθών. Quod... esset... videretur ὅτι (κατ' αὐτόν) ἦτο μὲν... ἀλλὰ... ἐφαίνετο. Quidem βεβαίως. Peramoena (ἡ πρόθ. per ἐν συνθέσει μετ' ἐπιθέτου προσοδίδει εἰς αὐτὸ ἔννοιαν ὑπερθετικῶ) = amoenissima (ἔνεκα τοῦ πρασίνου, τῶν νερῶν καὶ τῆς σκιάς). Aestate... hieme (ἀφαιρ. χρον.). Minus commoda πολὺ ὀλίγον ἄνετος. Tò minus καταντᾷ ἰσοδύναμον πρὸς τὸ non . Putasne δύο λέξεις : putas καὶ τὸ ἐγγλιτ. - ne = νομίζεις λοιπόν ; Minus sapere ὅτι εἶμαι εὐθεστερος, ἀνοητότερος. Quam ἤ. Adveniente hieme προσεγγίζοντος τοῦ χειμῶνος. Magnificentiae (δοτ.). Epularum (γεν. ἀντικ. εἰς τὴν ὀνομαστ. sumptus (πολυτέλεια, τὰ μεγάλα ἐξοδα). Utpote soli διὰ τὸν λόγον ὅτι ἦτο μόνος (ὁ Λούκουλλος). Graviter obiurgavit τραχέως (μετ' τραχύτητα) τὸν ἐπετίμησεν, ἐπέπληξε. Se (ὑποκ. τοῦ non debuisse = δὲν ὄφειλε). Quod nemo esset διότι οὐδεὶς ὑπῆρχε (πρβλ. ἀνωτ. ἀρ. 49 τέλ.). Iratus ὀργισθεὶς, ἐν ὀργῇ. An nesciebas...? ἢ ἠγνόεις...; (ἠγνόεις, δὲν εἶναι ἔτσι; ἠγνόεις ἴσως). Apud Lucullum ἢ ἀπόκρισις αὕτη κατέστη παροιμιώδης.

Φράσεις : Habebat villam prospectu et ambulatione pulcherrimam εἶχεν ἐξοχικὸν οἶκον, τοῦ ὁποίου ἡ θέα καὶ οἱ περίπατοι (δρόμοι) ἦσαν ὠραιότατοι.

53. ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΤΗΣ ΤΟΥ ΚΟΙΝΤΟΥ ΣΕΡΤΩΡΙΟΥ

Cum... flagitarent nec iam... posset ὅτε... ἐπεζήτουν (ἐπιμόμως ἐζήτουν) χωρὶς πλέον νὰ δύναιται (= nec... posset) νὰ... Πρόκειται περὶ τοῦ πολέμου ἐν Ἰσπανίᾳ, ἔνθα παρίστατο ὁ Σερτώριος κατ' ἀρχὰς ὡς Μαριανὸς ἠττημένος, ἔπειτα δὲ ὡς ἐλευθερωτής. Κατ' αὐτοῦ εἶχε σταλῆ ὁ Μέτελλος καὶ ὁ Γναῖος Πομπήιος (76 π.Χ.). Praevalidum ἢ πρόθ. prae ὡς ἀνωτέρω ἢ per (ἀρ. 52 : peramoena). Infirmissimum πολὺ ἀδύνατον. Alterum... alterum τὸν μὲν, τὸν δέ. A robusto iuvene (ποιητ. αἴτιον εἰς τὸ abrumpi). Simul διὰ μιᾶς. Singulos pilos ἀνὰ μίαν τρίχα, τρίχα πρὸς τρίχα. Quamvis tremulā manu μο-

λονότι διὰ χειρὸς τρεμούσης. Satis ἐπαρκῶς, καλῶς. Quorsum ea res spectaret (πλ.χ. ἐρώτ.) = τί ἐσήμεινε τοῦτο, εἰς ποῖον σκοπὸν τοῦτο ἔτεινε. Caudae (δοτ.). Cum (σύνδ. αἰτιολ.). Partem τὸ μέρος (δηλ. κατὰ τμήματα). Contra τοῦναντίον. Nihil (ἐπίρρ. = κατ' οὐδέν, οὐδαμῶς). Universum (ἐνν. eum = αὐτόν, δηλ. τὸν στρατὸν συνολικῶς). Consilio (ἀφαιρ. ὄργαν.).

Φράσεις: Irritus adolescentis labor risum omnibus movit αἱ μάταιαι προσπάθειαι τοῦ νέου προσκάλεσαν γενικὸν γέλωτα.

54. Ο ΠΟΜΠΗΙΟΣ ΕΠΟΝΟΜΑΖΕΤΑΙ ΜΕΓΑΣ

Transgressus inde διαπεραιωθείς ἐκεῖθεν (ἐκ Σικελίας). Partibus (δοτ. εἰς τὸ favebat) = τὸ κόμμα. Bello (ἀφαιρ. ὄργαν.). Intra dies quadraginta ἐντὸς 40 ἡμερῶν, εἰς ἡμέρας ὀλιγωτέρας τῶν 40. Oppressit (ῥ. opprimo). Adulescens (παράθεσις εἰς τὸ Pompeius). Annorum (γεν. ἰδιότ.). Litterae ἐπιστολή. A Sulla (ἡ πρόθεσις δηλοῖ τὴν προέλευσιν) = ἀπὸ (ἐκ) μέρους τοῦ Σ. Iubebatur (Pompeius). Tulit (ῥ. fero). Reversus est (ῥ. revertor). Laetus περιχαρής, μετὰ χαρᾶς. Restitit (ῥ. resisto). Neque = et non (ἡ ἄρνησις πίπτει εἰς τὸ ῥῆμα). Eā re (ἀφαιρ. ἀναγκ. αἰτίου). A proposito (ἐνν. suo). Aususque (= et ausus est, ῥ. ἡμιαποθ. audeo). Plures (συγκρ. τοῦ multi ὁ περισσότερος, ὁ μεγαλύτερος ἀριθμὸς τῶν ἀνθρώπων. Solem orientem τὴν ἀνατολήν, τὸν ἀνατέλλοντα ἥλιον (τὸν νέον Πομπήιον). Occidentem (ἐνν. solem = τὴν δύσιν, τὸν δύοντα, δηλ. τὸν γέροντα Σύλλαν). Quo dicto (= eo autem dicto) διὰ τοῦτου δὲ τοῦ λόγου. Iuvenis δηλ. τοῦ Πομπήιου. Triumphet! (ἐνεστ. ὑποτακτ.) ἄς θριαμβεύσῃ!

55. ΠΟΜΠΗΙΟΣ ΚΑΙ Ο ΦΙΛΟΣΟΦΟΣ ΠΟΣΕΙΔΩΝΙΟΣ

Confecto bello (ἀφαιρ. ἀπόλ.) Cum... venisset ἐλθὼν. Audire νὰ ἀκούσῃ (αὐτὸν διδάσκοντα), νὰ γίνῃ ἀκροατής. Quod... laborabat. Ἐπέθη ὄριστ., διότι τὸ γεγονός τοῦτο παριστάνεται ὡς βέβαιον.

Ex podāgra ἐκ ποδάγρας, ἐξ ἀρθρίτιδος τῶν ποδῶν (ἐνῶ chirāgra = χειράγρα, ἀρθρίτις τῶν χειρῶν). Mos erat ut percuteret = moris erat, consuetudo erat. ut... ἔθος ἦτο νά... Ingressurus erat = ἔμελλε νά εἰσέλθῃ. Honoris causā τιμῆς ἔνεκεν, ἐκ σεβασμοῦ. Quem = hunc autem. Ut (εὐθύς) ὥς. Quod non... posset (ὑποτακτ., διότι ἐκφράζει τὴν σκέψιν ἐνὸς ἄλλου = διότι, ὡς ἔλεγε, δὲν ἠδύνατο...). Nec committam ut... efficiat καὶ δὲν θά διαπράξῃ (τὸ σφάλμα τοῦτο), ὥστε νά γίνῃ αἰτία (ἀφορμὴ) ὁ φυσικὸς πόνος (dolor corporis). Tantus vir ἀνὴρ τόσοσ ἐπιφανής. De hoc = de hac re (δηλ. nihil... non esset). Esset εἶναι ὑποτακτ. τοῦ πλαισίου λόγου, ἀποδίδοντας τοὺς λόγους τοῦ Ποσειδωνίου. Οὗτος, ὡς στοικὸς φιλόσοφος, ἐδέχετο ὅτι οὐδὲν ὑπάρχει κακόν, εἰμὴ τὸ ἠθικῶς κακόν. Cum ἐπειδὴ. Nihil agis οὐδὲν πράττεις, ματαιοπονεῖς (χάνεις τὸν καιρὸ σου). Quamvis sis εἰ καὶ εἶσαι.

Φράσεις: Graviter et copiose disseruit de hoc ipso ἔκαμεν ἐπὶ τοῦ ἐξῆς θέματος σπουδαίαν καὶ διεξοδικήν διδασκαλίαν.

56. ΣΥΝΩΜΟΣΙΑ ΚΑΙ ΦΟΝΟΣ ΤΟΥ ΚΑΙΣΑΡΟΣ (15 Μαρτίου 44 π.Χ.)

Dictator in perpetuum (ἐνν. tempus). Μετὰ τὴν ἐκ Γαλατίας ἐπιστροφὴν τοῦ ὁ Καῖσαρ διετέλεσε δικτάτωρ (49 π.Χ.), ὕπατος (48 π.Χ.), δικτάτωρ (47 π.Χ.), ὕπατος (46 π.Χ.), ὕπατος καὶ δικτάτωρ (45 π.Χ.). Ἡ ισόβιος δικτατορεία ἀπενεμήθη εἰς αὐτὸν ὑπὸ τῆς Συγκλήτου τὴν 14ην Φεβρουαρίου τοῦ 44 π.Χ. Insolentius μετὰ μεγαλυτέρας ἀλαζονείας, ἐπάρσεως. Pro rostris ἔμπροσθεν τῶν ἐμβόλων, πρὸ τοῦ Βήματος. Τοῦτο ἦτο κεκοσμημένον δι' ἐμβόλων τῶν νεῶν, τὰς ὁποίας κατενυμάχησε (τῷ 338 π.Χ.) παρὰ τὸ Ἄντιον ὁ ὕπατος C. Maenius. Diadēma τοῦτο προσεφέρθη τὴν 15 Φεβρουαρίου τοῦ 44. π.Χ. κατὰ τὴν ἐορτὴν τῶν Λυκαίων (Lupercalia). Insigne regium (αἰτ. παράθεσις εἰς τὸ diadema). Est repulsum (ἕ. repello). Non... offensus (ἐνν. esse. Πόσον διαφορετικὴ ὑπῆρξεν ἡ διαχωγὴ τοῦ Σκιπίωνος ! (πρβλ. ἀρ. 32). Coniuratum est (ἀπροσώπως) συνωμοσία ἐγένετο, συνώμοσαν. A.... viris (ποιητ. αἰτίων). Cassio et

Bruto ducibus (ἀφαιρ. ἀπόλ.) ὄντων ἀρχηγῶν (ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν) τοῦ Κασσίου καὶ τοῦ Βρούτου (προβλ. ἀρ. 46). Conspirationis (γεν. ἀντικειμ.). Idibus (ἀφαιρ. τοῦ χρόνου). Αἱ εἰδοὶ Μαρτίου, Μαΐου, Ἰουλίου καὶ Ὀκτωβρίου ἦσαν ἡ 15η, τῶν δὲ λοιπῶν μηνῶν ἡ 13η ἡμέρα. Cum... venisset ἐλθῶν. Assidentem ἐνῶ κατελάμβανε τὴν ἔδραν Specie officii ὑπὸ τὸ πρόσχημα ἀποδόσεως τιμῆς (μὲ τὴν πρόφασιν νὰ τὸν τιμήσουν). Unus ex eis (ὁ Tillius Cimber). Quasi... rogaturus ὡσεὶ... μέλλων νὰ ὑποβάλλῃ (προφορικῆν) παράκλησιν (ὑπὲρ τοῦ ἐξορίστου ἀδελφοῦ του). Ista (ἀντὶ istud) αὐτὴ σας ἡ προῆξις. Tò ista συμφωνεῖ μὲ τὸ κατηγορ. vis. Arreptum (ῥ. arripio). Filii loco ἀντὶ τέκνου, ὡς τέκνον. Strictis pugionibus μὲ γυμνὰ τὰ ἐγχειρίδια. Toga caput obvolvit ἐκάλυψε διὰ τῆς τηβέννου τὴν κεφαλὴν, ἀνέστυρεν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τὴν τηβέννον.

Ὁ Καῖσαρ ἐδολοφονήθη εἰς ἡλικίαν 56 ἐτῶν ὑπὸ τοὺς πόδας τοῦ ἐν τῇ αἰθούσῃ τῶν συνεδριάσεων τῆς Συγκλήτου ἰδρυμένου ἀνδριάντος τοῦ Πομπηίου. Ὁ θάνατος τοῦ Καίσαρος ἐνέπνευσε ποιητὰς καὶ ζωγράφους. Οὕτως ὁ Ἄγγλος Shakespeare (Σαίξπηρ) ἐποίησε δράμα ἡμίονον (1601) καθὼς καὶ ὁ Γάλλος Voltaire (1743), ὁ δὲ ζωγράφος C. Rochegrosse συνέθεσε πίνακα (*La Gurée*, 1886), ἐπίσης καὶ ὁ Jean - Léon Gérôme (*La mort de César*, 1859), ὃν ὁ μὲν παριστᾷ τὴν ἐπίθεσιν τῶν συνωμοτῶν, ὁ δὲ τὴν μετὰ τὴν δολοφονίαν πλήρη ταραχῆς φυγὴν αὐτῶν.

57. ΣΚΙΑΓΡΑΦΙΑ ΤΟΥ ΚΑΙΣΑΡΟΣ

Staturā... oculis... capite (ἀφαιρ. ἰδιότ.). Quod esset ὑπό. διότι παριστᾷ τὴν σκέψιν τοῦ Καίσαρος = διότι κατ' αὐτὸν ἦτο... Ius laurae perpetuo gestandae (γερουδ. ἔλξις) = ius gestandi lauream (ἐνν. coronam) perpetuo (διηνεκῶς). Αὕτη ἀπέκρυπτε τὴν φαλακρότητα τῆς κεφαλῆς. Διὰ στεφάνου δάφνης ἐστεφανοῦντο ἐκτὸς τῶν ἄλλων καὶ οἱ ἀξιοθέητες θριάμβου. Decretis (ῥ. decerno). Vini (γεν. εἰς τὸ pareissimum). Ἡ νηφαλιότης αὐτῆ προσέφυλαξε τὸν Καίσαρα ἀπὸ πολλοῦς ἐξευτελισμοῦς. Cato (τὸ πλῆρες M. Porcius Cato) ὁ νεώτερος ἢ Ὑτικαῖος (Uticensis) καλοῦμενος, ὅστις ἦτο ἐκ τῶν ἀσπινδοτέρων ἐγθρῶν του. Dicere solebat ὡς καὶ ἐν τῇ Ἑλληνικῇ τὸ ῥ. μεταφρά-

ζεται δι' ἐπιρρήματος καὶ τὸ ἀπρμφ. διὰ ῥήματος = συνήθως ἔλεγεν ὅτι. Ad evertendam rem publicam (γεουνδ. ἔλξις = ad evertendum r.p.). Armorum τῆς ὀπλομαχητικῆς, τῆς ὀπλομαχίας. Sobrium (κατηγορ.). Equitandi ἰσοδυναμεῖ πρὸς ὄνομα = equitationis. Laboris (γεν. ἀντικμν. εἰς τὸ patiens = καρτερικός). Ultra fidem πέρα τοῦ πιστευτοῦ, εἰς βαθμὸν ἀπίστευτον. In agmine = in itinere ἐν ταῖς πορείαις. Anteibat (ῥ. anteo) προηγείτο (ἐπήγχανε πρῶτος). Equo... pedibus ἔφιππος... πεζῆ. Capite detecto ἀσκεπής, μὲ τὴν κεφαλὴν ἀκάλυπτον. Ut... praeveniret ὥστε ἤλθε πρὶν ἀπὸ τοῦσ παρ' αὐτοῦ σταλέντας ἀγγελιαφόρους, προηγίθη τῶν... (πρβλ. ἀρ. 37 : ut attulerit). Nando (ἀφαιρ. γερονδίου πρὸς δῆλωσιν τοῦ τρόπου). Utribus (ἀφαιρ. ἐξ ὀνομαστ. uter, γεν. utris = ἀσκός) εἰς τὸ innixus (ῥ. innitor) ἐπὶ ἀσκῶν.

Φ ρ ἄ σ ε ι ς : Quod obtreclarorum iocis obnoxia esset διότι ἔδιδεν ὕλην εἰς τὰ σκώμματα τῶν ἐχθρῶν του. Armorum et equitandi peritissimus λίαν ἔμπειρος (ἐπιδέξιος) εἰς τὴν ὀπλομαχητικὴν καὶ εἰς τὴν ἵππασίαν.

58. ΑΔΕΛΦΙΚΗ ΑΓΑΠΗ ΚΑΤΩΝΟΣ ΤΟΥ ΥΠΗΚΑΙΟΥ

Omnium maxime πάντων μάλιστα, ὑπὲρ πάντα ἄλλον. Quem... diligeret ποῖον ἠγάπα. Ἐτέθη ὑποτακ., διότι εἶναι πλάγια ἐρώτησις. Fratrem (ἐνν. diligo omnium maxime). Secundum (κατηγορ.). Iterum πάλιν, τὸ δεύτερον. Tertio ἐκ τρίτου, τὸ τρίτον (ἐνν. quem diligeret). Donec... desisteret ἕως ὅτου ἀποστῆ, παραιτηθῆ. A percontando ἀπὸ τοῦ ἐρωτᾶν (ῥ. percontor). Crevit (ῥ. cresco). In = erga. Annos natus viginti εἰς ἡλικίαν 20 ἐτῶν. Iter πορείαν, ταξίδιον. Profectus esset ἀπῆλθε (ῥ. proficiscor). Ne desereret ἵνα μὴ... Diversum... ingenium (κυρίως ἐστραμμένος εἰς δύο ἀντιθέτους πλευράς) ἀντίθετος, διάφορος ὁ χαρακτήρ.

Φ ρ ἄ σ ε ι ς : ei in omnihus rebus morem gerebat ἐν παντί ἐχαρίζετο αὐτῷ (συνεμορφοῦτο ἐν παντί πρὸς τὰς ἐπιθυμίας αὐτοῦ).

59. ΑΝΤΙΘΕΣΙΣ ΚΑΤΩΝΟΣ ΤΟΥ ΥΨΙΚΑΙΟΥ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΚΑΙΣΑΡΑ

Cum... tulisset προτείνας. Consul ὕπατος (ὦν). Rei publicae (δοτ.). Ceteris exterritis (ἀφαιρ. ἀπόλ.). Obstitit (ῥ. obsisto). Curia (ἀφαιρ. εἰς τὸ extrahi). In vincula = in carcerem. Extrahi... rari (παθ. ἀπαρέμφ., διότι τὸ ὑποκείμε. εἶναι ἀόριστον). Nihil remisit de libertate linguae = οὐδὲν ἠλάττωσεν, ἐμετρίασεν ἐκ τῆς ἐλευθερίας τῆς γλώσσης (ἐλευθερογλωσσίας, ἐλευθεροστομίας). Obiurgatus ἐπιτιμηθεὶς. Nondum misso senatu οὐπω τῆς Συγκλήτου λυθείσης, ἐνῶ ἡ συνεδρία τῆς Συγκλήτου δὲν εἶχεν ἀκόμη λυθῆ. Quod... discederet διότι... ἀπεχώρει (ἐτέθη ὑποτακτ., διότι δηλοῦται ἡ σκέψις τοῦ Καίσαρος). Expectabat dum (μεθ' ὑποτακτ.) = περιέμενεν ἕως ὅτου... Precibus (ἀφαιρ. εἰς τὸ uteretur). Quod = sed id. Ubi... intellexit ὡς ἐνόησε. Pudore victus ἐξ αἰδοῦς (κατὰ λέξιν : ὑπὸ τῆς αἰδοῦς νικηθεὶς). Qui... emitteret (ἀναφορ. τελικὴ πρότασις) = ut is... emitteret.

60. ΣΠΟΥΔΑΙ ΤΟΥ ΚΙΚΕΡΩΝΟΣ ΚΑΙ ΠΡΩΤΑΙ ΑΥΤΟΥ ΕΠΙΤΥΧΙΑΙ

Equestri genere (ἀφαιρ. καταγωγῆς)... natus est ἐγεννήθη ἐξ ἰππικῶν γένους (τάξεως), ἐκ τῆς ἰππάδος τάξεως, ἐξ ἰππέων. Ἡ τάξις αὐτῆ (ordo equester), μέση οὖσα μεταξὺ τῆς τάξεως τῶν Συγκλητικῶν καὶ τοῦ δήμου, συνεστάθη ἀπὸ τοῦ 122 π.Χ. διὰ νόμου τοῦ Γ. Γράγχου, ἔχουσα ἴδιον τίμημα (400. 000 σηστερτίων) καὶ ἀπετέλει τὴν ἀριστοκρατίαν τοῦ χρόματος. Arpīni (γεν. τοπ.) ἐν Ἀρπίνῳ (πόλει τοῦ Λατίου). A patre. Ὁ πατὴρ τοῦ Κικέρωνος ἔζη ἐν ἀνέσει, χωρὶς νὰ ἀσκήῃ ἐπάγγελμα τι. Didicit (ῥ. disco). Aetas puerilis = pueritia, ἡ παιδικὴ ἡλικία (μέχρι περίπου τοῦ 17ου ἔτους). Solet informari. Τὸ ῥῆμα, ὡς καὶ ἐν τῇ Ἑλληνικῇ, δύναται νὰ μεταφράζεται δι' ἐπιρρήματος καὶ τὸ ἀπαρέμφ. διὰ ῥήματος = saepe informatur συχνάκις ἢ συνήθως μορφώνεται. Ad humanitatem πρὸς τὰ ἐγκύκλια μαθήματα, τὴν ἐγκύκλιον παιδείαν (Γράμματα καὶ Ἡθικήν). Tanta... admiratione... ut μετὰ τοσούτου... θαυμασμοῦ... ὥστε. Cum... tum καὶ... καί, τόσον... ὅσον. Medium συμφωνεῖ

μὲ τὸ νοούμενον eum. Domum οἶκαδε, εἰς τὸν οἶκόν του. Adulescens νέον ὢν (παράθεσις εἰς τὸ Cicero). Τῷ 80 π.Χ. εἶχεν ἡλικίαν 30 ἐτῶν (adulescens = νέος ἀπὸ 17 — 30 ἐτῶν). Eloquentiam. Ὁ Κικέρων ἐμορφώοντο ὄχι μόνον ἐπιδιδόμενος ἐπιμελῶς καὶ μετὰ ζήλου εἰς τὴν Ῥητορικὴν, τὴν Φιλοσοφίαν καὶ τὸ Δίκαιον, ἀλλὰ καὶ ἀκούων ἐν τῷ Forum τοὺς διασήμεους τῶν χρόνων ἐκείνων ῥήτορας. Libertatem ἐλεύθερον πνεῦμα, ἀνεξαρτησίαν. Adversus Sullanos ἐναντίον τῶν φίλων τοῦ κόμματος τοῦ Σύλλα. Διὰ τοῦτο καὶ προσέβαλεν ὁ Κικέρων, εἰς κρισίμους μάλιστα καιροὺς τῶν προγραφῶν, ἄνδρας τοῦ κόμματος του, οἷος ἦτο ὁ Χρυσόγονος ἀπελεύθερος (libertus) καὶ ἐκ τῶν κυριωτέρων ὀργάνων αὐτοῦ. Parricidii accusatum. Μετὰ ῥημάτων, ἅτινα δηλοῦσι κατηγορεῖν, τίθεται τὸ ὄνομα δι' ὃ τις κατηγορεῖται κατὰ γενικὴν τῆς αἰτίας (parricidii). Ὁ Χρυσόγονος κατηγορήσθη κατὰ γενικὴν ὡς πατροκτόνον, ἀλλὰ ἠθωώθη διὰ τῆς δεξιᾶς ὑπερασπίσεως τοῦ Κικέρωνος, ὅστις ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ ἀπέκτησε δόξαν καὶ φήμην μεγάλου ῥήτορας. Acriter ἐν τῷ λόγῳ αὐτοῦ pro Sex(tio) Roscio Amerino. Quod invadebat. Μετὰ τοῦ quod ἐτέθη ὀριστικὴ, διότι δηλοῖ ὄχι γνώμην ἄλλου, ἀλλὰ τὴν ἰδίαν αὐτοῦ. Potentia (ἀφαιρ. ὄργαν. εἰς τὸ fretus). In bona... invadebat κατεπάτει (ἐσφετερίζετο) τὰς περιουσίας. Qua ex re (= ex quo, eo facto) ἕνεκα τούτου. Athenas. Τῷ 79 π.Χ. Αἱ Ἀθῆναι καὶ μετὰ τὴν κατάκτησιν ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων διεστήρουν ἐπὶ πολὺ ἔτι τὴν φήμην κέντρου φιλολογικῶν καὶ καλλιτεχνικῶν σπουδῶν. Ubi ἔνθα. Antiochum τὸν ἐξ Ἀσκαλῶνος Πλατωνικὸν φιλόσοφον. Eloquentiae gratiā πρὸς τελειοποίησίν του ἐν τῇ Ῥητορικῇ. Molōnem τὸν ἐξ Ἀλαβάνδων τῆς Καρίας. Magistrum (κατηγ. = ὡς...). Cum... audivisset ἀκούσας. Dicentem (μτχ. κατηγορημ.) ἀγορευόντα. Τὰ ῥητορικὰ αὐτὰ γυμνάσματα ἐλέγοντο declamationes καὶ ὁ Κικέρων ἐν Ῥόδῳ ἐγυμνάζετο ἑλληνιστί. Quod praevideret ὑποτακτ., διότι ἐκφράζεται ἡ γνώμη ἄλλου. Per hunc ἐξ αἰτίας τούτου (χάρις εἰς αὐτόν). Superatum iri θὰ ὑπερβληθῶσι. Quaestor (κατηγορ.). Gravior ἐγένετο δεκτὴ μετὰ μείζονος εὐνοίας. Inde = e Sicilia. Αὕτη ἦτο ὁ σιτοβολὸν τῆς Ῥώμης, ἐξ ἧς οἱ ἄρχοντες ἐπρομηθεύοντο ἐν ὄρᾳ ἀνάγκης σῖτον καὶ ἄλλους δημητριακοὺς καρπούς. Initio (ὅλως διάλου) εἰς τὰς ἀρχάς, διότι ἐφοβήθησαν μὴ πεινάσωσι καὶ αὐτοί. Diligentiam, iustitiam et comitatem αἱ τρεῖς θεμελιώδεις ἀρεταὶ τοῦ χρηστοῦ διοικητοῦ... Ubi... experti sunt (εὐθὺς) ὡς,

ἀμα... ἐδοκίμασαν, ἔλαβον πείρων (ῥ. experior). Detulerunt (ῥ. defero). In causis agendis = in agendo (ἤ in dicendo) causas.

61. ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ ΚΙΚΕΡΩΝΟΣ

Initā... societate (ἀφαιρ. ἀπόλ.) = ἀφοῦ... Iamdiu inimicum ἀπὸ πολλοῦ χρόνου ἐχθρόν του (προσωπικόν). Sibi (δοτ. = Antonio). Proscripsit. Ἡ δευτέρα αὐτῆ τριανδρία (κατὰ τὸ παράδειγμα τοῦ Καίσαρος, Πομπηίου, Κράσσου) ἀπετελέσθη τῇ 27ῃ Νοεμβρίου τοῦ 43 π.Χ. ἐκ τοῦ Ὀκταβίου, Ἀντωνίου καὶ Λεπίδου. Ἐκαστος τούτων πρὸς σύμπηξιν τῆς τριανδρίας ἔκαμεν ἀμοιβαίας ὑποχωρήσεις. Οὕτως ὁ μὲν Ὀκτάβιος ἐθυσίασεν, οὐχὶ ἄνευ ἀντιστάσεως, τὸν Κικέρωνα εἰς τὸν Ἀντώνιον, ὁ Λέπιδος αὐτὸν τοῦτον τὸν ἀδελφόν του Παῦλον καὶ ὁ Ἀντώνιος τὸν ἐκ μητρὸς θεῖόν του Λεύκιον Καίσαρα Quā re auditā (ἀφαιρ. ἀπόλ.) ἐπὶ τῇ εἰδήσει αὐτῆ, μαθὼν τοῦτο (κατὰ λ. : τούτου τοῦ πράγματος ἀκουσθέντος). Τὴν εἶδησιν ὁ Κ. ἔμαθεν ἐν Τούσκλῳ, ἐνθα εὗρίσκατο μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ του Κοϊντου. Transversis itineribus (ἀφαιρ. τοῦ τρόπου) = μὲ λοξὰς διαδρομὰς (πορείας), λοξοδρομῶν. Ἐφέρετο ἐντὸς φορείου. In villam εἰς τὴν ἐν Φορμίας (σήμερον Mola di Gaeta) ἐξοχικὴν οἰκίαν του, πλησίον τῆς Καϊήτης πρὸς ΒΔ. τῆς Νεαπόλεως. Fūgit (προκμ.). In Macedoniam. Πρὸς συνάντησιν τοῦ Βρούτου, ὅστις συνήθουριζεν ἐκεῖ στρατόν. In altum (ἐνν. mare = εἰς τὰ ἀνοικτὰ τῆς Τυρρηνικῆς θαλάσσης, ἀρκετὰ μακρὰν τῆς παραλίας). Provectum. Προσδιορίζει τὸ eum. Servatā ἐνν. a me (ποιητ. αἴτιον). Quietos. Ἡ μητρ. δύναται νὰ μεταφρασθῇ μὲ ἐπίρρ. = ἐν ἡσυχίᾳ (νὰ ὑπομείνωσι = pati). Quod... cogeret (ἀντικ. τοῦ pati. Τὸ quod ἀπαιτεῖ ὑποτακτικὴν τοῦ πληγίου λόγου, διότι εἰσάγει τοὺς λόγους τοῦ Κικέρωνος). Prominenti... praebenti. Συμφωνεῖ μὲ τὸ ὑπονοούμ. ei (δηλ. Ciceroni δοτ. ἀντιπεριποιητ.). Praecisum est (ῥ. praecido) τῇ 7 Δεκεμβρίου τοῦ 43 π.Χ. Ὁ Κικέρων ἦτο τότε 63 ἐτῶν. Abscissae (ῥ. abscindo). Relatum est (ῥ. refero). Οἱ δολοφόνοι ἤμείβοντο. Λέγεται, ὅτι ὁ Ἐρένιος ἔλαβε στέφανον χρυσοῦν καὶ σημαντικώτατον χρηματικὸν ποσόν. In rostris. Ἀκριβῶς ἐκεῖ ἐνθα ἄλλοτε ἢ εὐγλωττία αὐτοῦ εἶχε κατακλήσει (καταθέλλει) τὰ ὄτα τῶν Ῥωμαίων. Fulvia. Ἡ χήρα τοῦ

Κλωδίου Φουλβία εἶχε λάβει σύζυγον τῷ 44 π.Χ. τὸν Ἀντώνιον. Manibus pleonασμός. Manibus... acu (ἀφαίρ. ὄργαν.).

Φράσεις : Villa a mari proxime aberat ἡ ἐξοχικὴ οἰκία ἦτο ὅλως διόλου πλησίον τῆς θαλάσσης. Extractam linguam acu confixit ἐξήγαγε τὴν γλῶσσαν καὶ διὰ βελόνης κατεκέντησε.

62. Ο ΟΚΤΑΒΙΟΣ ΓΕΝΟΜΕΝΟΣ ΚΥΡΙΟΣ ΤΗΣ ΡΩΜΗΣ ΕΠΟΝΟΜΑΖΕΤΑΙ ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ

Octavius. Ἡ σειρά : Octavius nepos Iuliae sororis Caesaris. Ὁ Γ. Ὀκτάβιος, γεννηθεὶς ἐν Βελίτρῃ (Velitrae) τῇ 23 Σεπτ. τοῦ 62 π.Χ., ἦτο υἱὸς τοῦ C. Octavius καὶ τῆς Atia, ἀνεψιᾶς τοῦ Ἰουλίου Καίσαρος (ἐκ τῆς μητρὸς τῆς Ἰουλίας, ἀδελφῆς τοῦ Καίσαρος). Υἱοθετήθη δεκαοκταετῆς ὑπὸ τοῦ Γ. Ἰουλίου Καίσαρος, ἀδελφοῦ τῆς μάμμης του (maior avunculus) καὶ ὀρίσθη κληρονόμος αὐτοῦ, λαβῶν τὸ ὄνομα Γ. Ἰούλιος Καῖσαρ Ὀκταβιανός. (Ἐκτοτε ὅλοι οἱ Ῥωμαῖοι αὐτοκράτορες ἀσχέτως τῆς καταγωγῆς των ὀνομάζοντο Καίσαρες). Ἐνίκησε τὸν Ἀντώνιον (τῷ 31 π.Χ.), ἔγινεν ἀρχηγὸς τοῦ στρατοῦ (imperator τῷ 30 π.Χ.) καὶ ἐπωνομάσθη Αὐγούστος (τὴν 17 Ἰαν. τοῦ 27 π.Χ.). Οὕτω τὸ πᾶν ὄνομα αὐτοῦ εἶναι : Imperator Caesar Augustus divi Iuli filius. Ἀπέθανε τῇ 19 Αὐγούστου τοῦ 14 π.Χ. Profectum τῷ 46 π.Χ. κατὰ τοῦ Γναίου καὶ τοῦ Σέξτου, υἱῶν τοῦ Πομπηίου, αἵτινες, διαφυγόντες ἐκ Θάψου, διεπεραιώθησαν εἰς τὴν Ἰσπανίαν (κατὰ τὸ τέλος τοῦ 46 π.Χ.). Apolloniam εἰς τὴν Ἀπολλωνίαν, πόλιν ἀμυζούσαν τῆς Ἰλλυρίας διὰ τὰ σχολεῖα αὐτῆς (τῷ 45 π.Χ.), ἔνα ἀφ' ἑνὸς μὲν μάθη τὰ Ἑλληνικὰ Γράμματα, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἔνα μορφωθῆ στρατιωτικῶς ἐν μέσῳ τῶν λεγεῶνων. Ut liberalibus studiis... (πτώσ. δοτικῆς), ἔνα περὶ τὰ ἐλευθέρια μαθήματα (διατριβή). (Περὶ τοῦ liberalia studia πρβλ. ἀρ. 49). Rediit εἰδοποιηθεὶς παρὰ τῆς μητρὸς του ἦλθε νὰ ἀπαιτήσῃ τὴν κληρονομίαν τοῦ Καίσαρος. Ἡ Σύγκλητος, τῇ παρορμησει τοῦ Κικέρωνος, ἐστηρίζετο ἐπὶ τοῦ Ὀκταβιανοῦ διὰ τὴν κατανίκησιν τοῦ Ἀντωνίου. Collecto... exercitu. Ἡθροισεν ἐν Καμπανίᾳ περὶ τοὺς δεκακισχιλίους

παλαιμάχους, οὐς ἔπειτα ἠῤῥῆσε δι' ἄλλων ἐκ Τυρρηνίας. Decimo Bruto τῷ Δεκίμῳ Ἰουλίῳ Βρούτῳ, ὅστις ναί μὲν ἦτο ἐκ τῶν φονέων καὶ αὐτὸς τοῦ Καίσαρος, ἀλλ' ὅμως ὑπὸ τοῦ Ἀντωνίου, θανασίμου ἐχθροῦ τότε τοῦ Ὀκταβιανοῦ, ἐπολιορκεῖτο (τὸν Μάρτιον — Ἀπρίλιον τοῦ 43 π.Χ.) ἐν Μουτίνῃ, ἐπειδὴ ἐσκόπει νὰ στερήσῃ αὐτὸν τῆς ἐντὸς τῶν Ἀλπεων ἐπαρχίας. Mutinae (γεν. ταπ.) ἐν Μουτίνῃ (νῦν Modena). Ὁ Αὐγουστος, γενόμενος ὕπατος μάλισ ἐῖς ἡλικίαν εἴκοσιν ἐτῶν, ἐπέδειξε πρὸς τοὺς ἐχθροὺς του ὁμότητα πολὺ μεγαλύτεραν τῆς τοῦ Σύλλα. Εἶτα συνδιαλλαχθεὶς πρὸς τὸν Ἀντώνιον ἐπετέθη κατὰ τοῦ Βρούτου. Τέλος, ἀποξενώσας ἑαυτὸν δι' οἰκογενειακοὺς λόγους ἀπὸ τοῦ Ἀντωνίου, κατεναυμάχησε τοῦτον παρὰ τὸ Ἄκτιον (31 π.Χ.) καὶ κατεδίωξε, φεύγοντα μετὰ τῆς Κλεοπάτρας, μέχρι τῆς Ἀλεξανδρείας.

Tandem τέλος (μετὰ τὴν νίκην καὶ τὸ οἰκτρὸν τέλος τοῦ Ἀντωνίου καὶ τῆς Κλεοπάτρας). Imperio (ἀφαίρ. εἰς τὸ potitus). Ἡ ἐλευθέρα πολιτεία (res publica) ἔπεσε καὶ ἀρχίζει ἀπὸ τοῦδε (30 π.Χ.) τὸ νέον Κράτος, δηλ. ἡ μετ' ἐλευθερίας κινουμένη μονοκρατορία. Reversus. Μετὰ τὴν ὑποταγὴν τῆς Αἰγύπτου μετέβη εἰς Ἀσίαν διαμείνας ἐκεῖ τὸν χειμῶνα καὶ ἐκεῖθεν ἐπέστρεψεν εἰς Ῥώμην τὴν ἄνοιξιν τοῦ 29 π.Χ. Triumphans τὴν 13ην, 14ην καὶ 15ην Αὐγούστου. Iani ὁ Ἰανὸς (ἐξ οὗ καὶ τὸ ὄνομα τοῦ μηνὸς Ἰανουαρίου) ἦτο μετὰ τῆς Vesta, θεότητος τῆς Ῥώμης ἐκ τῶν ἀρχαιοτάτων καὶ παριστάνετο μετὰ δύο προσώπων (ἐξ οὗ καὶ anceps διπρόσωπος, biceps δικέφαλος, bifrons διμέτωπος), ὧν τὸ μὲν ἐβλεπε πρὸς τὰ ἔξω, τὸ δὲ πρὸς τὰ ἔσω, ὅθεν geminus (= διπλοῦς) ἐκαλεῖτο. Bis tantum antea δις μόνον πρότερον. Sua manu (ἀφαίρ. ὄργαν.) ἰδιοχειρῶς. Clausae fuerant εἶχον κλεισθῆ (τότε ἀλλὰ ἠνοιχθῆσαν πάλιν εἰς ἄλλην περίστασιν). Clementem (κατηγορ.) Multis (δοτ. εἰς τὸ ignovit ῥ. ignosco). Praetitorum malorum (γεν. ἀντικειμ.) τῶν παρελθόντων δειῶν. Delati sunt (ῥ. defero). Maximi honores ἀπενεμήθησαν μικρὸν κατὰ μικρὸν αἱ μεγαλύτερα τιμὰί, π.χ. ἀρχηγὸς τῆς Συγκλήτου, τῶν πολιτῶν (princeps), ἐπιμελητῆς τῶν ἠθῶν (praefectus morum), τ.ἔ. τιμητῆς, ἰσόβιος ὕπατος, δῆμαρχος (tribunus plebis) καὶ βραδύτερον μέγας ποντίφιξ (pontifex Maximus). Ὁ Ὀκτάβιος διὰ λόγους προνοίας ἀπέφυγεν εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς, καίπερ προσελθόντα (τῷ 22 π.Χ.), τὸν τίτλον τοῦ δικτάτορος ἢ τὸν τοῦ μονάρχου (dominus). Augustus (κατηγορ.). Σεβαστός, Αὐγουστος. Ἡ λέξις εἶναι τῆς θρησκευ-

τικῆς γλώσσης καὶ σημαίνει : ἱερός, ἀπαραβίαστος, σεβαστός καὶ ἀπενέμετο ἕως τότε μόνον εἰς θεούς. Mensis Sextilis τὸ Ῥωμαϊκὸν ἔτος ἤρχιζεν ἀπὸ τῆς 1ης Μαρτίου, ὁ ἔκτος ἄρα μὴν ἐκλήθη πρὸς τιμὴν τοῦ Αὐγούστου. Ἡ αὐτὴ ὀνομασία τῶν μηνῶν παρέμεινε καὶ ὅτε τῷ 153 π.Χ. ἡ ἀρχὴ τοῦ ἔτους ἀπὸ πρώτης Μαρτίου μετετέθη εἰς τὴν 1ην Ἰανουαρίου. Bellis (δοτ. εἰς τὸ finis impositus esset). Mense (ἀφαιρ. χρόν.). Quod... esset impositus ὑποτακτ., διότι εἰσάγεται γνώμη τρίτου. Senatus populusque Romanus τὸ Ῥωμαϊκὸν Κράτος. Universus ὁμόθυμος (ὁμοθυμως, μιᾶ γνώμη, μιᾶ ψυχῇ = maximo consensu) τῷ 2 μ.Χ. Gaudio (ἀφαιρ. τῆς αἰτίας) = ἐκ (ἐνεκα, ὑπὸ) χαρᾶς. Votorum (γεν. ἀντικειμ. εἰς τὸ ἐπίθ. compos). Neque aliud quam (ἐνν. hoc). Ut... possim. Ἡ διὰ τοῦ ut εἰσαγομένη πρότασις εἶναι ἐπεξήγησις τοῦ νοουμένου hoc = οὐδὲν ἄλλο ἢ τόδε, δηλ. νὰ δυνηθῶ νὰ ἴδω... Hunc consensum vestrum τὴν παροῦσαν σύμπνοιαν (ἀρμονίαν αἰσθημάτων) ὑμῶν (vestrum = ὑμετέρων).

Φράσεις : Romam triumphans ingressus est εἰσῆλθεν εἰς τὴν Ῥώμην ὡς θριαμβευτής. Omnes praetitorum malorum oblivio cepit ὅλος ὁ κόσμος ἐλησμόνησε τὰ δεινὰ τοῦ παρελθόντος. Compos factus sum votorum meorum ἐπραγματοποίησα τοὺς πόθους μου (τὰ ὄνειρά μου). Neque aliud mihi optandum est quam ut... possim καὶ δὲν ἔχω νὰ εὐχθῶ τίποτε ἄλλο εἰμῆ...νὰ δυνηθῶ.

63. Αἱ Λεσχολαί τοῦ Αἴγυψου

In aedibus modicis ἐν οἰκίᾳ ἀπλῇ (μετρία). Κατόκησε κατ' ἀρχὰς εἰς οἰκίαν πλησίον τοῦ Forum, ἣτις ἀνῆκεν εἰς τὸν ῥήτορα Κάλβον, ἔπειτα, ἠγόρασε τὴν ἐπὶ τοῦ Παλατινοῦ λόφου οἰκίαν τοῦ ῥήτορος Ὀρτηνσίου, ἧς τὴν ἔκτασιν ἐπηύξησε δι' ἀγορᾶς τῶν παρακειμένων γαιῶν. Ἐπὶ τοῦ χώρου τούτου ἔκτισε τὰ ἀνάκτορα. Per. Ἡ πρόθεσις δηλοῖ τὴν διάρκειαν. Amplius ἐνν. quam = πλέον ἢ. Ἐν τῇ Λατινικῇ τὰ συγκρ. ἐπιρρήμ. plus, amplius (πλέον), minus (ἧττον) μετὰ τοῦ quam ἢ συνθέστερον ἄνευ αὐτοῦ, εὐρισκόμενα πρὸ ἀριθμητ. ἐπιθέτου δὲν ἐπηρεάζουσι τὴν πτώσιν τοῦ ἀριθμητικοῦ. Mansit (ῥ. maneo). Vix privatae elegantiae erat (γεν. ἰδιότητος κατηγορηματικῆ εἰς τὸ

erat) = ἦτο μόλις ἀξία τῆς κομψότητος ἐνὸς ἀπλοῦ ἰδιώτου. Ἐκοιμάτο ἐπὶ κλίνης μικρᾶς, χαμηλῆς μετὰ ἐπιστρωμάτων ἀπλῶν. Veste (ἀντικ. τοῦ usus est). Πρόκειται περὶ ἐσωτερικῶν ἐνδυμάτων. Ab uxore (ποιητ. αἴτ. εἰς τὸ confectā). Σύζυγος αὐτοῦ ἐκ δευτέρου γάμου ἀπὸ τοῦ 38 π.Χ. ἦτο ἡ Λιβία (56 — 29 π.Χ.). (A) sorore. Ἀδελφὴ αὐτοῦ ἦτο ἡ Ὀκταβία, χήρα τοῦ Μαρκέλλου καὶ εἶτα σύζυγος τοῦ Ἀντωνίου (41 π.Χ.). (A) filiā. Θυγάτηρ αὐτοῦ ἦτο ἡ λίαν περιβόητος Ἰουλία, σύζυγος κατὰ σειράν τοῦ νεαροῦ Μαρκέλλου, τοῦ Ἀγρίππια καὶ τοῦ Τιβερίου, ὅστις διὰ τὴν κακὴν διαγωγὴν τῆς διεξέχθη αὐτήν. (A) neptibus. Αἱ θυγατέρας τῆς Ἰουλίας ἦσαν ἡ Ἀγριππίνα, ἣτις συνεξέχθη τὸν Γερμανικόν, καὶ ἡ Ἰουλία, ἣτις ἐξ αἰτίας τῆς σκανδαλώδους διαγωγῆς τῆς ἐξωρίσθη, ὡς καὶ ἡ μήτηρ αὐτῆς, ὑπὸ τοῦ Αὐγούστου. Quo = ut eo (τὸ quo ἀντὶ τοῦ ut eo τίθεται πρὸ συγκρ.). Quam erat τοῦ ὄντος, τοῦ πραγματικοῦ. Ἦτο δηλ. κοντός, ἀλλὰ πολὺ σύμμετρος. Cibi. (Ἰδ. ὀλίγον ἀνωτ. elegantiae). Idem tamen ὁ αὐτὸς ὅμως, καὶ ὅμως ὁ αὐτός. Pro ἐν συγκρίσει, ἐν ἀναλογίᾳ πρὸς... Excoluit. Ὑπῆρξε μέγας φιλοκοδόμος. Ὑπ' αὐτοῦ ἐκτίσθησαν ναοί, ἀνάκτορα, θέατρα, ὑδραγωγεῖα, θέρμα κ.τ.τ. Se ὑποκ. τοῦ relinquere (ἐνν. eam ἀντικείμε. = urbem Romam). Marmoream = ex marmore. Quam... accepisset ἦν εἶχε παραλάβει (ὑποτακτ. πλαγίου λόγου ὡς σκέψις τοῦ Αἰγούστου). Amplius (πρβλ. ὀλίγον ἀνωτ.). Donec... resumeret ὑποτακτ., διότι ἐνυπάρχει σκοπὸς (ἕως οὗ καὶ διὰ νά...). Oppressum (μτχ. ἐνδοτ.) καίπερ βεβαρημένον ὑπὸ χρεῶν (= aere alieno). Arte (= arcte) βαθέως. Arte dormire solitum (ἐνν. esse ὅτι συνήθιζε νά κοιμᾶται ὕπνον βαθύν, ὅτι συνήθως ἐκοιμᾶτο ὕπνον βαθύν). Magno pretio (ἀφαιρ. ἀξίας) ἀντὶ μεγάλης τιμῆς.

Φράσεις: Cibi minimi erat atque vulgaris ἔτροφε πολὺ ὀλίγον καὶ φαγητὰ πολὺ κοινὰ (συνηθισμένα).

64. ΑΙ ΔΙΑΣΚΕΔΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΑΥΤΟΥΣΤΟΥ ΘΑΝΑΤΟΣ ΑΥΤΟΥ

Campestres δηλ. τοῦ campus Martius ἢ Martis = τὰς ἐν τῷ πεδίῳ (τοῦ Ἄρεως). Hamo... talis nucibusque (ἄφαιρ. ὄργαν.). Τῶν καρβίων τὸ παίγνιον συνίστατο εἰς τὸ νὰ ἐκσφενδονίζωνται αὐτὰ ἐντὸς τοῦ στενοῦ λαίμοῦ ἀμφορέως ἢ εἰς τὸ παίζειν α μονὰ - ζυγά ». Minutis νεαρῶν, νέων. Aleā (ἄφαιρ.). Τούτων τὸ παίγνιον διεξήγητο διὰ τριῶν κύβων (tesseræ, ζάρια), ὁμοίων τὸ σχῆμα πρὸς τοὺς σημερινούς. Vitio (δοτ. κατηγορ. = ὡς ἐλάττωμα). Afflictā valetudine (ἄφαιρ. ἀπόλ.) = κλονισθείσης (ἀπὸ τοῦ 14 μ.Χ.) τῆς υγείας (του). Ἡ λέξις valetudo, ὅταν εἴναι μόνη τῆς, δηλοῖ κατὰ τὸ πλεῖστον τὴν mala valetudo = κακὴ υγεία. In Campaniam διὰ μέσου Καπρεῶν (νῦν Capri) καὶ Νεαπόλεως συνοδεύων μέχρι Βενεβέντου τὸν Τιβέριον, μέλλοντα νὰ ἀποπλεύσῃ ἐκ Βρινδησίου δι' Ἰλυρίαν. Remisso... (φ. remitto) animo (ἄφαιρ. ἀπόλ.). Genere. Ἐν Νεαπόλει παρέστη εἰς γυμνικούς ἀγῶνας πρὸς τιμὴν αὐτοῦ τελεσθέντας. Supremo = ultimo. Speculo. Τὰ κάτοπτρα ἦσαν ἐστιλβωμένα μέταλλα (χαλκὸς ἢ ἄργυρος). Num... egisset ἐὰν εἶχε παίξει. Mimum τὸν μῆμον, τὴν κωμωδίαν τῆς ζωῆς. Solitam clausulam τὴν συνήθη κατακλιεῖδα. Ἐν τοῖς θεάτροις, δηλ. εἰς τὸ τέλος τῆς λατιν. κωμωδίας, εἰς τῶν ὑποκριτῶν προεκάλει συνήθως τὴν ἐπιδοκιμασίαν τῶν θεατῶν, καλῶν αὐτοὺς νὰ χειροκροτήσουν. Nolae (γεν. τοπ.) = ἐν Νόλῃ, ἧς λιμὴν ἦτο ἡ Πομπηία. Ἡ σορὸς τοῦ Αὐγούστου μετεκομίσθη παρευθὺς εἰς Ῥώμην καὶ ἐτάφη ἐν τῷ Πεδίῳ τοῦ Ἄρεως ἐντὸς οἰκογενειακοῦ Μνασωλείου. Ἡ Σύγκλητος ἐψήφισε τὴν ἀποθέωσιν αὐτοῦ μετὰ ναοῦ καὶ θεῶν τιμῶν.

Φ ρ ἄ σ ε ι ς : Animi laxandi causā πρὸς ψυχαγωγίαν. In Campaniam concessit ἀπεσύρθη εἰς τὴν Καμπανίαν. Remisso ad otium animo nullo hilaritatis genere abstinuit παραιτηθεὶς τῶν ἀσχολιῶν του ἐπεδόθη εἰς πᾶν εἶδος διασκεδάσεως.

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟΝ

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟΝ

Α

- a, ab, πρόθ. ἀπό, ἐκ, ὑπό + γεν.
 ab - dīco, 1. καταθέτω. abdicare.
 se dictaturā παρατιθέμαι τῆς
 δικτατορ(ε)ίας.
 ab - dūco, xi, ctum, ěre, 3. ἀπά-
 γω, ὀδηγῶ.
 ab - ěo, ĭi, ĩre, ἀνώμ. ἀπέρχομαι,
 ἀποχωρῶ.
 ab - icĭo (πρόφ. abjicio), ěci,
 iectum, ěre, 3. (ἀπορ)ρίπτω,
 ἀποβάλλω.
 ab - rumpo, rūpi, ruptum, ěre,
 3. ἀποσπῶ (βιασίως).
 abscĭdo, cĭdi, cĭsum, ěre, 3. ἀ-
 ποκόπτω, ἀποτέμνω.
 ab - scindo, scĭdi, scissum, ěre,
 3. ἀποσχίζω, ἀποτέμνω, ἀπο-
 σπῶ, ἀποχωρίζω.
 ab - sens, id. absum.
 abs - tergĕo, rsi, rsum, ěre, 2. ἀπο-
 μάσσω, (ἀπο) σπογγίζω, (σκού-
 πίζω).
 abs - tĭnĕo, tĭnŭi, tentum, ěre, 2.
 ἀπέχομαι τινος, (κρατῶ μακράν).
 absum, afŭi, abesse, ἀνώμ. εἴ-
 μι ἀπόν, εἶμαι μακράν, ἀπέχω.
 ac (οὐδέποτε πρὸ φωνήεντος καὶ
 τοῦ h) ĭ, atque, σύνδ. καί,
 καὶ δέ.
 ac - cĕdo, cessi, cessum, ěre, 3.
 προστίθεμαι, προσέρχομαι.
 ac - cendo, cendi, censum, ěre,
 3. ἀνάπτω.
 ac - cĭdo, cĭdi, —, ěre, 3. προσπίπτω,
 συμβαίνω. Aliquid accidit συμ-
 βάνει τι κακόν.
 ac - cingo, nxi, nctum, ěre, 3.
 (περι)ζωννύω.
 ac - cĭo, cĭvi καὶ cĭi, cĭtum, ĩre,
 4. μετακλήθῶ, προσκλήθῶ.
 ac - cĭpĭo (ad καὶ capio), cĕpi,
 ceptum, ěre, 3. ἐκλαμβάνω, λαμβάνω,
 ὑποδέχομαι.
 ac - clāmo, 1. ἐπιβοῶ, ἀναβοῶ.
 ac - curro, accurri καὶ accucurri,
 accursum, ěre, 3. προστρέχω.
 accŭso, 1. κατηγορῶ.
 acer, aeris, acre, δριμύς, ὄξύς,
 τολμηρός, παράτολμος.
 acĭes, ěi, θ. παρατάξεις, μάχη, τά-
 ξις στρατιωτῶν εἰς μάχην τετα-
 γμένον, στρατός.
 acriter, ἐπίφρ. δριμέως, ὄξεως.
 acus, ŭs, θ. βελόνη.

- ad, πρόθ. μετ' αἰτ. πρός, εἰς, παρὰ (μὲ αἰτ.), πλησίον, μέχρι.
- ad - do, dīdi, dītum, ěre, 3. προσθέτω.
- ad - dūco, duxi, ductum, ěre, 3. προσάγω, παρορμῶ, παρακινῶ.
1. adĕo, ἐπίρρ. τόσον, οὕτω.
2. ad - ĕo, ĭi (καὶ ĭvi), ĭtum, ĭre, ἄνωμ. προσέρχομαι.
- ad - hībĕo, būi, bītum, ĕre 2. χρησιμοποιῶ, ἐπικαλοῦμαι.
- ad - icĭo (πρόφ. adjicio), icĕi, iectum, ěre, 3. προσθέτω.
- ad - ipiscor, adeptus sum, sci, 3. ἀποθ. ἐπιτυγχάνω, ἀποκτῶ.
- ad - lĭgo, 1. προσδένω.
- administro, 1. κυβερνῶ, (διαχειρίζομαι).
- admirabilis, e, θαυμαστός.
- admiratĭo, ōnis, θ. θαυμασμός.
- ad - mīror, ātus sum, āri, 1. ἀποθ. θαυμάζω.
- admodum, ἐπίρρ. μάλα, πάνυ, πολὺ, λίαν admodum pauper, καθ' ὀλοκληρίαν πτωχός, πτωχότατος.
- ad - mōnĕo, nūi, nītum, ĕre, 2. ἀναμιμνήσκω ὑπενουμίζω, συμβουλεύω, παραινῶ, (συνιστῶ), διδάσκω, σημαίνω, εἰδοποιῶ.
- ad - mōnĕo, mōvi, mōtum, ĕre, 2, προσάγω, πλησιάζω: ubera ori alicuius, τὸν μαστὸν (τοὺς μαστοὺς) εἰς τινα ἐπέχω: (πλησιάζω), παρέχω εἰς τινὰ τὴν θηλὴν τοῦ μαστοῦ.
- adoptĭo, ōnis, θ. υἰοθεσία, εἰσποίησις.
- ad - opto, 1. υἰοθετῶ.
- ad - ōro, 1. λατρεύω.
- ad - scribo, scripsi, scriptum, ěre, 3. ἐγγράφω.
- ad - sum, affūi, adesse, πάρεμι, παρίσταμαι.
- ad - sūmo, sumpsi, sumptum, ěre, 3. προσλαμβάνω.
- adulescens, ntis, ἄ. καὶ θ. νέος ἄνθρωπος, νεανίας, νεᾶνις.
- adultus (κυρίως μγ. τοῦ adoleo) ἐπίθ. μείραξ, ὄριμος τὴν ἡλικίαν.
- ad - vēnĭo, vēni, ventum, ĭre, 4. προσέρχομαι, φθάνω, προσεγγίζω.
- ad - vento, 1. ἔρχομαι, προσέρχομαι (συχνάκις).
- adventus, ūs, ἄ. ἔφριξις.
- adversor, ātus sum, āri, 1. ἀποθ. ἐναντιοῦμαι.
1. adversus, a, um, ἐναντίος.
2. adversus πρόθ. μετ' αἰτ. πρός, ἐναντίον.
- ad - vĕco, 1. προσκαλῶ (συνήγορον).
- ad - vĕlo, 1. in + αἰτ. σπεύδω πρὸς τι.
- aedes, is, καὶ aedis, is, θ. ἐν τῷ ἐνικ. ἀριθμ. (δωμάτιον), ναός. Πληθ. aedes, ĭtum, αἶκος, οἰκία.
- aegre, ἐπίρρ. βαρέως, aegre fero βαρέως φέρω, λυποῦμαι ἐγ-

καρδίας.
 aegritūdo, īnis, θ. δυσθυμία, λύπη. aegritudo animi, χαλεπότης (δυσαρέσκεια) ψυχής.
 aegrōto, 1. άσθενῶ.
 aequālis e, ἴσος. 2) οὐσ. (συν) - γλικιώτης, φίλος, όμῆλιξ.
 aequus (πρόφ. aequus), a, um, ἴσος, όμαλός, δίκαιος.
 aerarīum, īi, οὐ. (δημόσιον) ταμείον.
 aes, aeris, οὐ. χαλκός. aes aliēnum τὸ χρῆος.
 aestas, ātis, θ. θέρος.
 aestīmo, 1. τιμῶ, έκτιμῶ, (ὑπο) - λογίζω.
 aestīvus, a, um, θερινός.
 aetas, ātis, θ. ἡλικία.
 af - fēro (ad - fero), attūli, allātum, afferre, άνώμ. φέρω, προσκομίζω. causam δικαιολογούμαι.
 af - fīcīo, affēci, affectum, ěre, 3. aliquem clade περιβάλλω τινά μεγάλη ήττη (δια μεγάλης καταστροφής).
 af - flīgo, flīxi, flictum, ěre, 3. καταβάλλω, κλονίζω. afflieta res άθλία (κακώς έχουσα) κατάστασις (τῶν πραγμάτων).
 age - dum, άγε δή, έμπρός.
 agellus, i, ά. μικρός άγρός, άγρίδιον.
 ager, agri, ά. άγρός, χῶρα.
 ag - gredīor, aggressus sum, ag - grēdi, 3. άποθ. προσέρχομαι, προσβάλλω.

agmen īnis οὐ. στρατός (κυρίως έν πορείᾳ), ή στρατιωτική πορεία.
 agnosco, nōvi, nītum, ěre, 3. άναγνωρίζω.
 ago, ēgi, āctum, ěre, 3. άγω. agere consulem ὑποδύομαι, παίζω πρόσωπον ὑπάτου, φέρομαι ως ὑπάτος (κάνω τόν ὑπάτον). mimum vitae τόν μίμον, παίζω τήν κωμωδίαν τής ζωής.
 cum aliquo διαπραγματεύομαι, (κάνω συμφωνίας μετά τινος).
 agrarīus, a, um, έπίθ. άγροτικός, κληρουχικός, περι άγρῶν (περι γαιῶν).
 agricōla, ae, ά. γεωργός.
 aio (πρόφ. ajo) β. έλλειπτ. λέγω, ait λέγει, εἶπε. (τίθεται παρενθετικῶς).
 ala, ae, θ. πτέρυξ.
 alacritas, ātis, θ. προθυμία.
 alēa, ae, θ. κύβος.
 alīas, έπίρρ. άλλοτε, εις άλλην περίστασιν.
 alībi, έπίρρ. άλλαχοῦ, άλλαχοῦ γῆς, έν άλλῃ τινί τόπῳ, άλλοθι.
 aliēnus, a, um, άλλότριος, ξένος.
 alimentum, i, οὐ. τροφή.
 aliōquin καὶ aliōquī, έπίρρ. καὶ άλλως, άλλως δέ.
 aliquamdīu, έπίρρ. επί τινι χρόνον, χρόνον τινά.
 aliquando, έπίρρ. ποτέ (κάποτε), ένίοτε.
 alīquis, qua, quid (- quod έπιθε-

- τικῶς) τίς, τί.
 alīquot, ἄντων. ἕκλ. τινές τινά.
 alīus, alīa, alīud, ἄντων. (γεν.
 alīus, δοτ. alī), ἕλλος, λοιπός.
 al - līgo, 1. (προσ)δένω, ἀναρτῶ.
 altarīa, ĩum, οὐ. πληθ. ὁ βωμός.
 alter, ěra, ěrum, ἄντων. ἐπίθ.
 (γεν. alterīus, δοτ. altěri) ὁ
 ἕτερος, δεύτερος, alter super
 alterun ὁ μὲν (πρῶτος) ἐπὶ
 τοῦ δὲ (τοῦ δευτέρου).
 altiuscūlus, a, um, ὀλίγον τι ὑ-
 ψήλως.
 altus, a, um, ὑψηλός· altum, i,
 οὐ. ἡ θάλασσα, τὸ πέλαγος.
 alvĕus, i, ἄ. σκάφη. 2) πινᾶξ κυ-
 βευτικός.
 amans, ntis (μτχ. ἐπιθετικῶς),
 ἐραστής, φίλος.
 amb - ĩo, ĩvi (ἦ ĩi), ĩtum, ĩre, 4.
 ἄνώμ. περιπορεύομαι· aliquem,
 περισάνω τινά, ἐπιδιώκω, ἐπι-
 ζητῶ νὰ τὸν ἀποκτῆσω (νὰ τὸν
 κερδίσω).
 ambitĭo, ōnis, θ. φιλοδοξία.
 ambo, ae, o, ἀριθμ. ἐπίθ. ἀμφό-
 τεροι, αἰ, α.
 ambulatĭo, ōnis, θ. περίπατος.
 ambūlo, 1. περπατῶ.
 amīcus, i, ἄ. ὁ φίλος.
 a - mitto, mīsi, missum, ěre, 3.
 ἀποβάλλω (χάνω).
 amnis, is, ἄ. ποταμός.
 amo, 1. ἀγαπῶ.
 amor, oris, ἄ. ἀγάπη, ἔρωσ.
 a - mōvĕo, mōvĭ, mōtum, ěre, 2.
 ἀπομακρύνω.
 amplius, ἐπίρρ. συγκρ. πλέον, πε-
 ρισσότερον.
 amplus, a, um, ἐπίθ. ἐπιφανής,
 μεγαλοπρεπής.
 an, σύνδ. εἰ, ἦν, ἦ.
 angustīae, ārum, θ. πληθ. τὰ
 στενά.
 animadverto, rti, rsum, ěre, 3.
 παρατηρῶ· in aliquem, τιμω-
 ρῶ τινα.
 animus, i, ἄ. νοῦς, θυμός, θάρ-
 ρος, ψυχή.
 annōna, ae, θ. συγκρομιδὴ τοῦ
 ἔτους, τὰ τρόφιμα, ἡ ἀκρίβεια
 τῶν τροφίμων.
 annus, i, ἄ. ἔτος, ἐνιαυτός.
 annūus, a, um, ἐπίθ. ἐνιάυσιος,
 ἐτήσιος.
 anser, ěris, ἄ. χήν.
 ante, πρόθ. πρό. 2) ἐπίρρ. πρό-
 τερον.
 antĕā, ἐπίρρ. πρότερον.
 ante - cĕdo, cessi, cessum, ěre,
 3. προηγῶμαι, προχωρῶ.
 ante - ěo, ĩi, —, ĩre, ἄνώμ. προ-
 πορεύομαι, προηγῶμαι.
 ante - pōno, posūi, positum, ěre,
 3. προτιμῶ, θέτω ἐν πρώτῃ
 μοίρᾳ.
 antĕquam, ἐπίρρ. πρότερον, πρίν.
 anulūus, i, ἄ. δακτύλιος.
 anxĭus, a, um, ἐπίθ. ἀνήσυχος,
 εἰς ἀνησυχίαν (ἀδημονίαν) ἐμ-
 βάλλων, περίφροντις, ἀγωνιό-
 δης.

- aperīo, rūi, rtum, īre, 4. ἀνοίγω, φανερόνω.
- apertē, ἐπίρρ. φανερώς, δημοσίᾳ, ἀπεριφράστως (ἕξτερον).
- ap - pāreō, ūi, —, ēre, 2. φάνομαι, γίνομαι φανερός, appāret (ἀπρόσ.) (κατα)φάνεται, εἶναι φανερόν.
- appellāto, ōnis, 0. προσηγορία, ὀνομασία.
- ap - pello, 1. προσαγορεύω, (ἐπ)σνομάζω, ἀποκαλῶ.
- ap - pendo, ndi, nsum, ěre, 3. σταθμῶμαι, ζυγίζω.
- ap - pēto, īvi, ītum, ěre, 3. ἐπιθυμῶ, ἀγαπῶ ἰδιαιτέρως, ὀρέγομαι, τρώγω.
- ap - plāudo, si, sum, ěre, 3. ἐπικροτῶ, χειροκροτῶ.
- ap - pōno, posūi, positum, ěre, 3. παραθέτω, (θέτω ἐμπρός, σερβίρω).
- ap - prehendō, ndi, nsum, ěre, 3. συλλαμβάνω (πιάνω).
- ap - propinquo, 1. πλησιάζω, προσεγγίζω.
- aptus, a, um, ἐπιτήδειος, ἀρμόδιος.
- apud, πρόθ. μετ' αἰτ. παρὰ + δοτ., πλησίον.
- aqua, ae, 0. ὕδωρ.
- ara, ae, 0. βωμός.
- arātrum, i οὐ. ἄροτρον.
- arbitrium, īi, οὐ. κρίσις. ad arbitrium κατὰ τὸ δοκοῦν.
- arbitror, ātus sum, āri, 1. ἀποθ. νομίζω.
- area, ae, 0. κιβώτιον.
- areō, cūi, —, ěre, 2. (ἀπ)εἶργω, κολῶ.
- arcesso, īvi, ītum, ěre, 3. μεταπέμπομαι, μετακαλῶ.
- ardens, ntis, ἐπίθ. (μτχ. ardeo) κενστικός.
- ardeo, rsi, rsum, ěre, 2. καίω.
- ardor, ōris, ἀ. ζέσις, ἐπιθυμία.
- arma, ōrum, οὐ. πληθ. ὄπλα.
- armātus, a, um, ὀπλισμένος, ἔνοπλος.
- armilla, ae, 0. ψέλιον, (περι)βραχιόνιον (βραχιόλι).
- armo, 1. (ἐξ)σπλίζω.
- aro, 1. ἀρω, ἀροτριῶ.
- ar - rīpio, ripūi, reptum, ěre, 3. ἀρπάζω, συλλαμβάνω.
- ars, rtis, 0. τέχνη, τέχνασμα, τρόπος.
- arte, ἐπίρρ. (= arete στενωῶς) βυθέως.
- artiflex, fīcis, ἀ. τεχνίτης, ἀρχιτέκτων.
- artūs, γεν. ūum, ἀ. πληθ. τὰ μέλη (τοῦ σώματος).
- arx, arcis, 0. ἀκρόπολις, φρούριον.
- as - cendo, ndi, nsum, ěre, 3. ἀναβαίνω.
- a - spenor, ātus sum, āri, 1. ἀποθ. καταφρονῶ, περιφρονῶ, αἰσθάνομαι περιφρόνησιν .
- assentatīo, ōnis, 0. κολακεία.
- as - sīdo, cēdi, — ěre 3. κολέζομαι, καταλαμβάνω τὴν ἔδραν.

- as - surgo, surrexi, surrectum, ἔρε, 3. (ὕπ) ἀνίσταμαι, (ἀναση- κώνομαι).
- asylum, i, οὐ. ἄσυλον, καταφυγή.
- at, σύνδ. ἀλλά.
- atque καὶ ac, σύνδ. καί.
- attentē, ἐπίρρ. προσεκτικῶς, at- tentius, συγκρ. πολὺ προσεκτι- κῶς.
- attonitus, a, um, ἐπίθ. (μτχ. τοῦ attōno), ἔκπληκτος, ἐμ- βρόντητος.
- at - tōno, ūi, nītum, āre, 1. κα- ταπλήττω, ἐκπλήττω.
- auctoritas, ātis, θ. κῆρος, ἀθεν- τία, γνώμη.
- audacia, ae, θ. τόλμη.
- audēo, āusus sum, ēre, 2. ἡμια- ποθ. τολμῶ.
- audīo, īvī, ītum, īre, 4. ἀκούω.
- au - fēro, abstūli, ablātum, aufer- re, ἀνώμ. ἀποκομίζω (παίρνω), αἴρω, ἀφαιρῶ (σηκώνω).
- au - fūgīo, aufūgi, —, ἔρε, 3. φεύ- γω, δραπετεύω, ἀποχωρῶ.
- augēo, āuxi, āuctum, ēre, 2. αὐξάνω.
- āugur, ūris, ἄ. οἰωνοσκόπος.
- augurium, īi, οὐδ. οἰωνισμός.
- augustus, a, um, σεβαστός.
- aulaeum, i, οὐ., πληθ. aulaea, ōrum, ἡ ἀυλαία, τὸ παραπέτα- σμα (κουρτῖνα).
- auratus, a, um, κεχρυσωμένος.
- aurum, i, οὐ. χρυσός.
- auspicium, īi, οὐ. οἰωνός, οἰω- νισμός.
- aut, σύνδ. ἤ. aut... aut ἤ... ἤ καί... καί.
- autem, συνδ. δέ.
- auxilium īi, οὐ. ἐπικουρία, βοή- θεια.
- avaritia, ae, θ. ἀπληστία, φιλο- κτημοσύνη, φιλοχρηματία.
- avarus, a, um, πλεονέκτης, φιλο- χρήματος.
- avello, avelli (καὶ avulsi), avul- sum, avellere, 3. (ἀπο)τίλλω, ἀποσπῶ.
- aversor, ātus sum, āti, 1. ἀποθ. ἀποστρέφομαι (στρέφω τὴν κε- φαλήν μετὰ φρίκης).
- a - verto, rti, rsum, ἔρε, 3. ἀπο- τρέπω.
- avidus, a, um, ἐπιθυμητικός, ἄ- πλήστος.
- avis, is, θ. πτηνόν.
- avunculus, i, ἄ. θεῖος (ἐκ μη- τρός). maior avunculus ἀδελ- φός τῆς μάμμης.
- avus, i, ἄ. πάππος.

B

- barba, ae, θ. πώγων, γένειον.
- barbarus, a, um, βάρβαρος, ξέ- νος.
- bellicus, a, um, πολεμικός. Οὐσ. bellicum, i, οὐ. τὸ πολεμικόν (σῆμα). Ἰδ. classicum.
- bellua, ae, θ. ἄγριον ζῷον (ἐλέ- φας κ.τ.τ.) 2) ὁ ἄγροῦκος.

bellum, i, οὐ. πόλεμος.
 benē, ἐπίρρ. εὖ, καλῶς.
 beneficium, īi, οὐ. εὐεργεσία, χάρις.
 benevolentia, ae, θ. εὐμένεια, ἀγάπη.
 benigne, ἐπίρρ. εὐμενῶς, γενναϊοδῶρως.
 bis, ἐπίρρ. ἀριθμ. δίδε.
 bonus, a, um, ἀγαθός, καλός, χρηστός. Οὐσ. bona, ōrum, οὐ. τὰ ἀγαθὰ, τὰ πλούτη, ἡ περιουσία. (συγκρ. ἐπίθ. melior, ius, ὑπερθ. optimus).
 bōs, bōvis, ἀ. καὶ θ. βούς.
 brachium, īi, οὐ. βραχίον.
 brevī, ἐπίρρ. ἐν βραχεῖ (χρόνῳ).

C

cado, cecidi, —, ěre, 3. πίπτω, φονεύομαι, ἀποθνήσκω.
 caedes, is, θ. φόνος, σφαγή.
 caedo, caecidi, caesum, ěre, 3. (κατα)κόπτω, φονεύω. virgis caedo μαστιγώνω.
 caelum, i, οὐ. οὐρανός.
 caenum, i, οὐ. βόρβορος, τέλμα, ἴλος.
 calceamentum, i, οὐ. ὑπόδημα.
 calvitium, īi, οὐ. ἡ φαλακρότης.
 calvus, a, um, φαλακρός.
 Campānus, a, um, Καμπανός, τῆς Καμπανίας.
 campester, tris, tre, τοῦ πεδίου τοῦ Ἄρρεως.

candidus, a, um, λευκός.
 capillus, i, ἀ. κόμη.
 capio, cepi, captum, ěre, 3. λαμβάνω, ἀιχμαλωτίζω, κυριεύω.
 captivus, a, um, ἀιχμαλώτος.
 capto, 1. θηρεύω.
 caput, itis, οὐ. κεφαλή.
 carcer, ěris, ἀ. φυλακή, εἶρκτή.
 carus, a, um, προσφιλέας, ἀγαπητός.
 castrum, i, οὐ. φρούριον.
 castra, ōrum, οὐ. πλῆθ. τὸ στρατόπεδον.
 casus, ūs, ἀ. πτώσις, δυστυχία, συμφορά, ἀτύχημα, θάνατος.
 catulus, i, ἀ. σκύμνος, σκύλαξ. (τὸ μικρὸν ζῴον). Ἐδῶ = λυκιδεύς (λυκόπουλο).
 cauda, ae, θ. οὐρά.
 causa, ae, θ. αἰτία, πρόφασις, δίκη. causam agere διαδικάζωμαι. Ἄρραιρ. causā + γεν. ἔνεκα, χάριν.
 cautus, a, um, προφυλακτικός, προσεκτικός.
 celer, celēris, celēre, ταχύς.
 celeritas, ātis, θ. ταχύτης.
 celeriter, ἐπίρρ. ταχέως, συγκρ. celerius ταχύτερον.
 centum, ἀριθμ. ἐπίθ. ἄλλ. ἑκατόν.
 cerebrum, i, οὐ. ἐγκέφαλος.
 cerno, crevi, crētum, ěre, 3. βλέπω, διακρίνω, παρατηρῶ.
 certamen, inis, οὐ. ἀγὼν, μάχη.
 certē, ἐπίρρ. βεβαίως.

- certus, a, um, βέβαιος.
- cervix, īcis, θ. αὐχὴν, (κεφαλή).
- cesso, 1. ἄνω, βραδύνω, παύω.
- cetēri, ae, a, ἐπίθ. πληθ. ἄλλοι, λοιποί. Οὐσ. οἱ λοιποί, οἱ ἄλλοι.
- cibus, i, ἄ. τροφή.
- cinis, ĕris, ἄ. τέφρα, λείψανα.
- circā, πρόθ. μετ' αὐτ. καὶ ἐπίρρ. περίξ, περί τι.
- circensis, e, ἵπποδρόμιος, τοῦ ἵπποδρόμου ἰδ. ludus.
- circūlus, i, ἄ. κύκλος.
- circum - āro, 1. περιχροτριῶ, περιχρωῶ, (περιάγω διὰ τοῦ ἀρότρου αὐλακας).
- circum - do, dēdi, dātum, dāre, 1. περιβάλλω, περικυκλῶ.
- circum - fundo, fūdi, fūsum, ĕre, 3. κυκλῶ. multitudo circumfusa περιεστηκός (περιεχυμένος) πληθος.
- circum - sedēo, sēdi, sessum, ĕre, 2. περικάθημαι, περικυκλῶ, πολιοκῶ.
- circum - sisto, stēti, (καὶ σπην. stīti), —, ĕre, 3. καὶ
- circumsto, stēti, —, stāre, 1. περικυκλῶ, περιστοιχιζῶ.
- circus, i, ἄ. ἵππόδρομος.
- citerior, ius, γεν. ōris, ὁ ἐνδότερος, ὁ ἐπὶ τάδε (πρὸς τὸ μέρος ἡμῶν).
- civīlis, e, (πολιτικός), ἐμφύλιος.
- civis, is, ἄ. καὶ θ. πολίτης, πολίτης.
- civitas, ātis, θ. πόλις, πολιτεία.
- clādes, is, θ. ἤττα, συμφορά, καταστροφή.
- clam, ἐπίρρ. κρύφα, κρυφίως.
- clamīto, 1. (θαμιστικὸν τοῦ clammo) (ἄνα) βροῶ, κραυγάζω.
- clangor, ōris, ἄ. ἤχος, πάταγος, κλαγγή (χηγός).
- clarus, a, um, λαμπρός, περιφανής.
- classīcum, i, οὐδ. ὁ ἤχος τῆς σάλπιγγος, πολεμικὸν σάλπισμα, διαταγή (διὰ σάλπισματος δεδομένη).
- classis, is, θ. στόλος.
- clāudo, clāusi, clāusum, ĕre, 3. κλείω.
- clāusūla, ae, θ. ἡ κατακλείς, τὸ τέλος.
- clavus, i, ἄ. ἤλος (καρφί).
- clementer, ἐπίρρ. ἡπίως, ἐπεικῶς.
- clementīa, ae, θ. ἐπιείκεια, συμπάθεια.
- coeles, ītis, ἄ. ὁ μονόφθαλμος.
- coepi (καὶ coeptus sum μετὰ ἀπρμφ. παθητ.), isse, ῥ. ἐλ-λειπτ. ἠρξάμην, ἤρχισα.
- coetus, ūs, ἄ. συνάθροισις.
- cogīto, 1. σκέπτομαι, διανοοῦμαι.
- cognatīo, ōnis, θ. συγγένεια.
- cognōmen, īnis, οὐ. ἐπώνυμον, ἐπωνυμία.
- cognōmīno, 1. ἐπονομάζω.
- co - gnosco, nōvi, nītum, ĕre 3. μανθάνω, πληροφοροῦμαι, γι-

γνώσκω.
 cogo, coēgi (πρόφ. co - ēgi),
 coactum, ěre, 3. συνάγω, ἀθροί-
 ζω. 2) ἀναγκάζω.
 co - hībēo, ūi, ĭtum, ěre, 2. συνέ-
 χω, κολύω, ἀναχατίζω.
 cohors, rtis, 0. κοόρτις (τάγμα).
 collēga, ae, ἀ. συναρχων.
 col - līgo, lēgi, lēctum, ěre, 3.
 συλλέγω.
 col - lōco, 1. τοποθετώ. filiam ἀ-
 ποκαθιστῶ (ὑπανδρεύω) τήν
 θυγατέρα.
 col - lōquor, cūtus sum, collōquī,
 3. ἀποθ. (συν) διαλέγομαι.
 collum, colli, οὐ. τράχηλος, λαι-
 μός.
 colo, colūi, cultum, ěre, 3. θε-
 ραπέω, ἐπιμελῶμαι, καλλι-
 εργῶ.
 coloniā, ae 0. ἀποικία, κληρου-
 χία.
 comes, ĭtis, ἀ. καὶ 0. ὁπαδός, ἀ-
 κόλουθος.
 comītas, ātis, 0. εὐπροσηγορία.
 comītiūm, ĭi, οὐ. τὸ ἐν τῇ ῥωμαϊκῇ
 ἀγορᾷ ἐκκλησιαστήριον, τὸ κο-
 μίτιον.
 comītor, ātus sum, āri, 1. ἀποθ.
 ἀκολουθῶ, συνοδεύω.
 com - mendo, 1. συνιστῶ.
 comitto, mīsi, missum, ěre 3.
 συνάπτω, ἐμπιστεύω, ἐπιτρέπω,
 ἀνέχομαι. manibus (δοτ.) ali-
 cuius μετ' ἐμπιστοσύνης εἰς χει-
 ράς τινος ἐπιτρέπω τι.

commōdus, a, um, κατάλληλος,
 ἄνετος.
 com - mōnēo, mōvi, mōtum, ěre,
 2. (συγ) κινῶ. commoveor προ-
 κалουμαι.
 commūnis, e, κοινός.
 com - mūto, 1. ἀνταλλάσσω, με-
 ταβάλλω, ἀλλάσσω.
 cōmo, cōmpsi, cōmptum, ěre,
 3. καλλωπίζω, κτενίζω.
 compār, pāris, ἴσος, δίκαιος,
 ὀρθός.
 comparatīo, ōnis, 0. παρασκευή,
 ἐπιζήτησης.
 1. com - pello, 1. προσαγορεύω
 προσφωνῶ, ἀποστρεφόμενος πρὸς
 τινα λέγω.
 2. com - pello, pūli, pulsum, ěre,
 3. ἀναγκάζω.
 com - pēriō, pēri, pertum, ĭre,
 4. μανθάνω (ἐξ ἀκοῆς).
 com - plēo, ēvi, ētum, ěre, 2.
 πληρῶ.
 complexus, ūs, ἀ. ἐναγκαλισμός.
 comploratīo, ōnis, 0. ὄλοφυρμός.
 complūres, ἀ. καὶ 0., complūra, οὐ.
 (γεν. ĭtum) πολλοὶ (κάμπουσοι).
 compos, ōtis, (ἐπίθ. μονοκατάλη-
 κτον), ἐγραπτής, κρατῶν τινος.
 compos sum votorum ἔτυχον
 τῶν εὐχῶν μου, αἱ εὐχαί μου
 πᾶσι ἐξεπληρώθησαν.
 com - prehendō, ndi, nsum, ěre,
 3. συλλαμβάνω.
 com - pūto, 1. ἀριθμῶ, ἐκτιμῶ,
 ὑπολογίζω (λογαριάζω).

con - cēdo, cessi, cessum, ἔρε 3. ὑποχωρῶ, παραχωρῶ, ἐπιτρέπω. Ardeam concessit eis Ἄρδῆαν ἀπῆλθεν.

con - celēbro, 1. καθιστῶ τι γνωστόν, διαθρυλῶ, ἐγκωμιάζω.

conciċido, cīdi,—, ἔρε, 3. καταπίπτω, φονεύομαι.

conciċiċo, 1. συμφιλιῶ, συνδέω διὰ φιλικῶν δεσμῶν. pacem συνάπτω (ἐπιτυγχάνω) εἰρήνην.

con - clāmo, 1. ἀναβοῶ.

concordiā, ae, θ. ὁμόνοια.

con - cupisco, īvi (- ī), ītum, ἔρε, 3. σφόδρᾶ ἐπιθυμῶ, ὀρέγομαι.

con - curro, curri, cursum, ἔρε, 3. συρρέω, συντρέχω, σπεύδω εἰς μάχην, συμπλέκομαι.

concursus, ūs, ἄ. συρροή, συμπλοκή, σύρραξις.

condiciċo, ōnis, θ. ὄρος, συμφωνία.

conditor, ōris, ἄ. κτίστης, ἰδρυτής, θεμελιωτής.

con - do, dīdi, dītum, ἔρε 3. ἰδρῶ, κτίζω.

con - dūco, duxi, ductum, ἔρε, 3. μισθοῦμαι, λαμβάνω τι ἐπὶ ἐνοικίῳ.

confectus, a, um, ἐπιθ. (μτχ. conficio), καταπεποιημένος.

con - fēro, tūli, collātum, ferre, (συν)εισφέρω.

confertus, a, um, ἐπιθ. (μτχ. confereio), πυκνός.

con - ficiċo, fēci, factum, ἔρε, 3. ἐπιτελῶ, φέρω εἰς πέρας, κατα-

σιευάζω καταπονῶ, περατῶ. dentes conficiunt cibum οἱ ὀδόντες καταεργάζονται (μασῶσι) τὴν τροφήν.

con - fīgo, xi, xum, ἔρε, 3. διαπείρω (διαπερῶ), (δια)κεντῶ, διατρυπῶ.

confirmātus, a, um, ἐπιθ. (μτχ. confirmo) ἐσκληραγωγημένος, θαρραλέος.

confirmo, 1. (ἐπι)βεβαιῶ.

con - fitēor, fessus sum, cēri, 2. ἀποθ. ὁμολογῶ.

con - flo, 1. (φυσῶ, ἐκτριπίζω). aes aliēnum ὑπόχρεων ποιῶ τὴν περιουσίαν, συνάπτω χρέη.

con - flūo, uxi,—, ἔρε, 3. συρρέω.

con - fodio, fōdi, fossum, ἔρε, 3. διατρυπῶ, διαπερῶ.

con - fūgio, fūgi,—, ἔρε, 3. καταφεύγω.

con - gēro, gessi, gestum, ἔρε, 3. συγχωμίζω, συσσωρεύω.

con - gredior, gressus sum, grēdi, 3. ἀποθ. (cum aliquo) συμπλέκομαι.

con - grūo, ūi,—, ἔρε, 3. συμφωνῶ, συμβιβάζομαι.

con - īciċo (πρόφ. conjiciċo), iēcī, iectum, ἔρε, 3. ρίπτω, βάλλω.

coniurāti, ōrum, οὐσ. πληθ. οἱ συνωμόται.

coniurātus, a, um, μτχ. ὁμόσας.

con - iūro (πρόφ. conjūro), 1. κοινὸν ὄρκον ποιῶμαι, συνωμοστῶ.

coniux (πρόφ. conjux), iūgis,

- ἀ. καὶ θ. ὁ, ἡ σύζυγος.
 conor, ātus sum, āri, 1. ἀποθ.
 προσπαθῶ, ἐπιχειρῶ.
 con - salūto, 1. χαιρετίζω.
 con - scendo, ndi, nsum, ěre, 3.
 ἀνθραίνω, ἐπιθραίνω, ἐπιθραίνω.
 con - scribo, psi, ptum, ěre, 3.
 καταγράφω.
 consensus, ūs, ἀ. συναινέσεις, ὁμοφωνία, κοινή γνώμη, ὁμοφροσύνη, σύμπνοια, ἁρμονία αἰσθημάτων.
 consentanēus, a, um, σύμφωνος, ἀνάλγος.
 con - sentio, nsi, nsum, ĩre, 4.
 συμφωνῶ, εἴμαι τῶν αὐτῶν φρονημάτων.
 con - sēquor, cūtus, sum, sēqui, 3. ἀποθ. (ἐπ)ακολουθῶ.
 con - sēro, rūi, rtum, ěre, 3. συνάπτω. manūs συμπλέκομαι (ἔρχομαι ἢ φθάνω στὰ χέρια).
 con - servo, 1. φυλάττω, τηρῶ.
 considēro, 1. θεωρῶ.
 con - sīdo, sēdi, sessum, ěre, 3.
 κάθημαι.
 consilium, ĩi, οὐ. βουλή, σκοπός, σκέψις, γνώμη, σχέδιον.
 con - sisto, stīti, —, ěre, 3. ἵσταμαι.
 consobrīnus, i, ἀ. ἐξάδελφος (πρῶτος).
 con - sōlor, ātus sum, āri, 1. ἀποθ.
 παρηγορῶ, παρκαμθούμαι τινα.
 conspectus, ūs, ἀ. ὄψις, θέα.
 con - spīcō, spexi, spectum, ěre, 3. βλέπω, ὀρῶ.
 conspicūus, a, um, ἄξιος λόγου, ἀξιοσημείωτος, ἀξιοπαρατήρητος, περίβλεπτος.
 conspiratīo, ōnis, θ. συνωμοσία.
 conspīro, 1. συνωμοτῶ.
 constans, ntis, ἐπίθ. (μτχ. consto), σταθερός, ἀσφαλής.
 constanter, ἐπίρρ. ἐμμόνως, ἐπιμόνως, σταθερῶς.
 constantia, ae, θ. εὐστάθεια, σταθερότης, ἀποφασιστικότης.
 con - sterno, 1. ἐκπλήττω, καταπλήττω, ταρασσώ, πτοῶ, ἐκφοβίζω.
 con - stitūo, ūi, ūtum, ěre, 3. ἰδρῶω, ἵστημι (στήνω), ἀποφασίζω (ul...).
 constitūtum, i, οὐ. vitae τρόπος, γραμμὴ τοῦ βίου, ἀγωγή.
 con - sto, stīti, —, āre, 1. συνίσταμαι. mihi consto σύμφωνος ἐμοί εἴμι. constat ὁμολογεῖται, θεωρεῖται βέβαιον.
 consul, ūlis, ἀ. ὁ ὕπατος.
 consularis, e, ὑπατικός, χρηματίσας (διατελέσας, πρόην) ὕπατος.
 consulātus, ūs, ἀ. ὑπατεία.
 con - temno, tempsi, temptum, ěre, 3. καταφρονῶ, περιφρονῶ.
 contemptor, ōris, ἀ. καταφρονητής, (ὁ καταφρονῶν).
 con - tendo, ndi, ntum, ěre, 3. φιλονικῶ, ἐρίζω.
 contentio, ōnis, θ. φιλονικία,

ἔρις, ἀγών, ἀντίστασις.
 conticesco, ticūi, —, ěre, 3. (κα-
 τα)σιωπῶ.
 continentīa, ae, θ. ἐγκράτεια.
 con - tīnĕo, tinūi, tentum, ěre,
 2. περιέγω, περιλαμβάνω.
 con - tingo, tīgi, tactum, ěre, 3.
 συμβαίνο.
 continūus, a, um, συνεχής.
 contīo, ōnis, θ. ἐκκλησία.
 contrā, πρόθ. μετ' αἰτ. καὶ ἐπίρρ.
 ἔναντι, τοῦναντίον, ἐξ ἄλλου μέ-
 ρους.
 contrariūs, a, um, ἐναντίος.
 con - tundo, tūdi, tū(n)sum, ěre,
 3. (κατα)συντρίβω, παραλύω.
 conubium, īi, οὐδ. ἐπιγαμία (συμ-
 πεθεριό), συνοικέσιον.
 con - vēnīo, vēni, ventum, īre,
 4. συνέρχομαι. convēnit inter
 eos συνεφώνησαν (συνεφωνή-
 θη), ἐπῆλθεν (ἐπετεύχθη) συμ-
 φωνία μεταξύ των.
 conversus, id. converto.
 con - verto, verti, versum, ěre, 3.
 στρέφω, μεταστρέφω, μετατρέ-
 πω. in me (αἰτ.) προσελκύνω.
 convivium, īi, οὐ. δεῖπνον, συμ-
 πόσιον, ἐστίασις.
 eorīdse, ἐπίρρ. ἀφθόνως, δι' ἀ-
 φθόνων.
 eoquus (πρόφερε eovvus), i, ἄ.
 μάγειρος.
 cornū, ūs, οὐ. κέρας, κέρατον.
 corōna, ae, θ. στέφανος. sub co-
 ronā vendĕre ἀποκηρύττω (πω-

λῶ ἐν δημοπρασίᾳ, εἰς πλειστη-
 ρισμὸν, π.χ. αἰγμάλωτον).
 corōno, 1. στεφανῶ.
 corpus, ōris, οὐ. σῶμα.
 cor - rīpīo, rīpūi, reptum, ěre, 3
 ἀρπάζω, καταλαμβάνω, προσ-
 βάλλω.
 cor - rumpo, rūpi, ruptum, ěre,
 3. φθείρω, καταστρέφω, ἀ-
 μαυρῶ.
 credo, dīdi, dītum, ěre, 3. πι-
 στεύω, ἔχω πεποιθήσιν.
 cremo, 1. καίω.
 creo, 1. ἀναγορεύω, ἐκλέγω.
 cresco, crēvi, crētum, ěre, 3. αὐ-
 ξάνω, ἀξάνομαι.
 crimen, īnis, οὐ. ἔγκλημα, κατη-
 γορία.
 erinis, is, ἄ. κόμη, τρίχες.
 cruciātus, ūs, ἄ. βάσανος, σωμα-
 τική τιμωρία.
 crudēlis, e, σκληρός, ὀμός.
 crudelītas, ātis, θ. σκληρότης, ὀ-
 μότης, βάρβαρος πράξις.
 cruor, ōris, ἄ. αἷμα (ρόον ἐκ
 πληγῆς).
 erūs, erūris, οὐ. κνήμη.
 cubiculum, i, οὐ. κοιτών, θάλα-
 μος, δωμάτιον ὕπνου, (κρεβ-
 βατοκάμαρα).
 cūbo, cubūi, cubītum, āre, 1.
 κατακελιμένος εἶμι, κατάνει-
 μαι.
 cūiās (πρόφ. eujas), ātis, ἐπίθ.
 ποδαπός, (ἐκ ποίας πατρίδος).
 culcīta, ae, στρώμα, στρωμνή.

culpa ae, θ. αἰτία, πταῖσμα, σφάλμα.

cultus, ūs, ἀ. διακόσμησις, διάκοσμος.

cum, πρόθ. μετ' ἀφαιρ. σύν, μετὰ (= μέ).

cum, σύνδ. μεθ' ὀριστ. καὶ ὑποσ. ἀφροῦ, ὅτε, ὅποτε, ἐπειδή. cum ...tum καὶ... καί.

cunctatio, ōnis, θ. μέλλησις, ἀνκβλητικότης, βραδύτης.

cunctor, ātus sum, āri, 1. ἀποθ. μέλλω, ὀκνῶ, βραδύνω.

cupīdē, ἐπίρρ. ἐπιθυμητικῶς, (μελάχταρα).

cupīditas, ātis, θ. ἐπιθυμία.

cupīdus, a, um, ἐπιθυμητικός.

cupīo, īvi, (- īi), ītum, ēre, 3. ἐπιθυμῶ, ἐφίεμαι.

cūr, ἐπίρρ. διατί.

cura, ae, θ. φροντία, μέριμνα, ἐπιμέλεια.

curiā, ae, θ. βουλευτήριον.

curo, 1. φροντίζω, ἐπιμελοῦμαι.

currus, ūs, ἀ. ἄρμα (θριάμβου).

cursus, ūs, ἀ. πορεία, τροχιά.

custodiā, ae, θ. φρουρά, φυλακή, φύλακες (κουστωδιά).

D

damno, 1. (κατα)δικάζω.

de, πρόθ. μετ' ἀφαιρ. από, ἐκ, παρά, περί (καὶ γεν.).

debēo, būi, būtum, ēre, 2. ὀ-

φείλω, ἔχω χρέη.

debilito, 1. ἐξαντλῶ.

de - cēdo, cessi, cessum, ēre, 3. ἀπέρχομαι, ἀποχωρῶ τῆς ζωῆς, ἀποθνήσκω.

December, bris, ἀ. ὁ Δεκέμβριος (μήν).

de - cerno, cerni, cernum, ēre, 3. ἀποφασίζω, ψηφίζω.

decet, decuit, ēre, 2. ἀπρόσ. πρέπει.

decimus, a, um, δέκατος.

de - cipiō, cēpi, -ceptum, ēre, 3. ἀπατώ.

de - clāro, 1. δηλῶ, φανερόν ποιῶ.

de - cernum, i, οὔ. ψήφισμα, δόγμα.

decus, ōris, οὔ. κόσμος, κόσμημα. decora, πλῆθ. τιμὰ, ἀξιώματα.

de - do, dedīdi, dedītum, ēre, 3. με παραδίδω ἑμαυτόν, παραδίδομαι.

de - dūco, xi, ctum, ēre, 3. μετάγω, ὀδηγῶ, συνοδεύω, προπέμπω.

de - fendo, ndi, nsum, ēre, 3. ὑπερασπίζω.

de - fero, tūli, lātum, ferre, ἀναφέρω, (ἀπο)κομίζω, φέρω, ἄγω.

de - ficio, feci, fectum, ēre, 3. ἀφίσταμαι, ἀποστατῶ, ἐξασθενῶ (ἀδυνατίζω).

de - formitas, ātis, θ. δυσμορφία.

de - icio (προσφ. dejicio), icci, iectum, ēre, 3. καταρρίπτω, (κατακρημνίζω). enseῖ καθήμι.

καταφέρω τὸ ζῆφος.
 dein καὶ déinde, ἐπίρρ. εἶτα,
 ἔπειτα.
 déinceps, ἐπίρρ. (ἐφ)εἰς.
 déinde, ἐπίρρ. ἐφεξῆς, ἔπειτα, με-
 τὰ τοῦτο.
 de - lecto, 1. εὐφραίνω.
 de - libĕro, 1. διασκέπτομαι.
 delicĭae, ārum, 0. πληθ. γλυδή,
 ἡδυπάθεια, τρυφή.
 de - litesco, litūi —, ĕre 3. (ἀπο)-
 κρύπτομαι.
 de - mĭgro, 1. μεταικῶ.
 de - mitto, mĭsi, missum, ĕre, 3.
 καταπέμπω. με καταβιβάζω, τα-
 πεινῶν ἐμαυτόν.
 demum, ἐπίρρ. τέλος.
 dens, dentis, ἄ. ὀδός.
 de - nūdo, 1. (ἀπο)γυμνῶ.
 de - oscŭlor, ātus sum, āri, 1.
 ἀποθ. καταφιῶ.
 de - pōno, posŭi, posĭtum, ĕre,
 3. καταπαύω, ἀποτίθημι, θέτω
 κατὰ γῆς.
 de - pŕecor, ātus sum, āri 1. ἀ-
 ποθ. παρακαλῶ νὰ μὴ γίνῃ τι,
 ἱκετεύω, παρακαλῶ.
 de - scendo, ndi, nsum, ĕre, 3.
 καταβαίνω.
 de - scisco, scĭvi, scĭtum, ĕre, 3.
 ab aliquo, μεθίσταμαι τινος, ἐγ-
 καταλείπω τὸ νόημα τινός.
 de - serĭbo, psi, ptum, ĕre, 3. δια-
 γράφω, χαράσσω.
 de - sĕro, rūi, rtum, ĕre, 3. κα-
 ταλείπω, ἐγκαταλείπω, ἔρημον

καταλείπω.
 desiderĭum, ĭi, οὐ. πόθος.
 de - silĭo, silŭi, —, ĭre, 4. πηδῶ
 κάτω, κατέρχομαι.
 de - sisto, stĭti, stĭtum, sistĕre,
 3. παύομαι.
 de - spondĕo, spondi, spōnsum,
 ĕre, 2. μνηστεύω (μτχ. despōn-
 sus μεμνηστευμένος).
 de - sum, fŭi, esse ἐγλείπω (ἐγχο
 ἔλλειψιν).
 de - sŭmo, mpsi, mptum, ĕre, 3.
 λαμβάνω (παίρνω). mihi ἐκλέγω
 δι' ἐμαυτόν, ἀναλαμβάνω.
 de - tĕgo, xi, ctum, ĕre, 3. ἀπο-
 στεγάζω, (δὲν σκεπάζω), ἀπο-
 κλύπτω.
 de - terrĕo, ŭi, ĭtum, ĕre, 2. ἐκ-
 φοβίζω, ἀποτρέπω.
 de - testor, ātus sum, āri, 1. ἀ-
 ποθ. ἀποκρούω μετὰ βδελυ-
 γμίας.
 de - trāho, xi, ctum, ĕre, 3. ἀπο-
 σπῶ, ἀφαιρῶ.
 de - recto, 1. ἀποποιοῦμαι.
 de - trimentum, i, οὐ. ζημία, βλάβη.
 de - turbo, 1. καταρρίπτω, κατα-
 κρημνίζω.
 deus, i, ἄ. θεός.
 de - verto, rti, rsum, ĕre, 3. κα-
 τάλω.
 de - vinco, vĭci, victum, ĕre, 3.
 κατανικῶ.
 de - vōnĕo, vōvi, vōtum, ĕre, 2.
 καθιερῶ. με ἀφοσιοῦμαι, καθο-

- στοῦματι.
 dextra, ae, θ. (ἐνν. manus,) ἡ δεξιὰ (χεῖρ).
 diadēma, ātis, οὐ. διάδημα (βασιλικόν).
 dīco, xi, ctum, ěre, 3. λέγω, ὀνομάζω, διαορίζω, ἀναγορεύω, ἀγορεύω.
 dictātor, ōris, ἄ. δικτάτωρ.
 dictatūra, ae, θ. δικατωρ(ε)ία.
 dictīto, 1. συχνάκις λέγω, ἐπιναλαχμβάνω.
 dictum, i, οὐ, λόγος, λέξις.
 dies, ēi, ἄ. (καὶ θ.) ἡμέρα.
 difficīlis, e, δύσκολος, χαλεπός.
 difficultas, atis, θ. δυσκολία, μεγάλη ἀκρίβεια. annonae ἀκρίβεια (ἔλλειψις) τροφίμων.
 dignitas, ātis, θ. ἄξίωμα.
 dignus, a, um, ἄξιος.
 diligentīa, ae, θ. ἐπιμέλεια.
 di - hōgo, lēxi, lēctum, ěre, 3. ἀγαπῶ.
 di - mīco, 1. μάχομαι, ἀγωνίζομαι, παλαίω.
 de - mitto, mīsi, missum, ěre, 3. (δια)πέμπω, ἀπολύω.
 di - rīpō, rīpūi, reptum, ěre, 3. διαρπάζω.
 di - rūo, rūi, rūtum, ěre, 3. καταβάλλω, κατασχάπτω.
 dis - cēdo, cessi, cessum, ěre, 3. ἀπέρχομαι, ἀποχωρίζομαι.
 disciplīna, ae, θ. πειθαρχία· πληθ. μαθήματα, ἐπιστήμαι (πρακτικὰ καὶ φιλοσοφικὰ).
 discipūlus, i, ἄ. συμμαθητής.
 disco, didīci, —, ěre, 3. μαθάνω.
 discordīa, ae, θ. διχόνοια.
 discordo, 1. ab aliquo, διαφωνῶ πρὸς τινα, στασιάζω ἐναντίον τινός.
 discrīmen, īnis, οὐ. κίνδυνος.
 dis - curro, curri, (ἡ cucurri), cursum, ěre, 3. τρέχω τῆδε κακεῖσε (ἔδω καὶ ἐκεῖ).
 disertus, a, um, ἐπίθ. (κυρίως μτχ. disero), εὐγλωττος, εὐφραδής.
 dis - pōno, posūi, positum, ěre, 3. διατίθημι, διαθέτω.
 dis - pūto, 1. ἐξετάζω, ὀμιλῶ, συζητῶ. disputant inter se διερωτώνται (συζητοῦν μεταξύ των).
 dissensio, ōnis, θ. διαφωνία, διχόνοια, διχογνωμία, διαφορὰ γνώμης.
 dis - sēro, rūi, rtum, ěre, 3. παραγματεύομαι, διαλαχμβάνω.
 dissimīlis, e, ἀνόμοιος.
 dis - simūlo, 2. προσποιούμαι (ὅτι δὲν ἔχω ὅπερ ἔχω), ἀποκρύπτω.
 dis - sīpo, 1. διαρρίπτω, διαρπάζω, διασπῶ, διασπαθίζω.
 dis - suadēo, suāsi, suāsum, ěre, 2. ἀποτρέπω, κολύω, δὲν ἀρίνω, ἀποδοκιμάζω.
 dis - tribūo, ūi, ūtum, ěre, 3. διανέμω, κατανέμω.
 dis - turbo, 1. ταραττώ, καταστρέφω.

- diū, ἐπίρρ. (ἐπί) πολὺν χρόνον,
συγchr. diutius, ὑπερθ. diutis-
simē.
- diuturnitas, ātis, θ. (πολὺ) χρονι-
ότητας, μακρὰ διάρκεια.
- diuturnus, a, um, πολυχρόνιος,
διαρκής, μακροχρόνιος.
- diversus, a, um, διάφορος, δι-
φορετικός, ἀντίθετος.
- divido, vīsi, vīsum, ĕre, 3. δι-
αιρῶ.
- divinitūs, ἐπίρρ. θεόθεν, θεία
ἐμπνεύσει.
- divitiāe, ārum, θ. πληθ. πλοῦτος.
- do, dēdi, dādum, dāre, 1. δίδω.
salutem alicui χαριερίζω τινά.
- docēo, ūi, ctum, ĕre, 2. διδά-
σκω.
- doctor, ōris, ἄ. διδάσκων, διδά-
σκαλος.
- doctrīna, ae, θ. διδασκαλία (μά-
θημα διδασκάλου), ἀγωγή, παι-
δευσις, μάθησις.
- doctus, a, um, ἐπίθ. (μετ. do-
ceo) πεπαιδευμένος.
- dolēo, lūi, —, ĕre, 2. λυποῦμαι,
ἀλγῶ.
- dolor, ōris, ἄ. λύπη, ἄλγος, ἄλ-
γηδών.
- dolōse, ἐπίρρ. δολίως.
- domī, ἐπίρρ. 1) ἐν τῇ πατρίδι,
οἶκος. domi militiaeque (=
in pace et in bello) ἐν εἰρήνῃ
καὶ ἐν πολέμῳ, 2) ἐν τῇ οἰκίᾳ.
- domum, ἐπίρρ. εἰς τὴν πατρίδα,
οἶκαδε, εἰς τὴν οἰκίαν.
- dominatīo, ōnis, θ. κυριαρχία, δε-
σποτεία.
- domīnus, ī, ἄ. κύριος, δεσπότης,
κυρίαρχος.
- domo, ūi, itum, āre, 1. δαμά-
ζω.
- domus, ūs, θ. οἰκία, ἰδ. domi
καὶ domum.
- donec, σύνδ. ἕως, ἕως ἕτου.
- dōno, 1. δωροῦμαι, δωρῶ.
- dōnum, ī, οὐ. δῶρον.
- dormīo, īvi, itum, ĩre, 4. κοι-
μῶμαι.
- dōs, dōtis, θ. προίξ.
- dotālis, e, προικῆος, γαμήλιος.
- dubito, 1. ἀμφιβάλλω. non du-
bito quin (καὶ ὑποτ.) πι-
στεύω ὅτι... σαφῶς γνωρίζω
ὅτι...
- dubium, īi, οὐ. ἀμφιβολία. non
dubium est quin (καὶ
ὑποτ.) δὲν εἶναι ἀμφίβολον
ὅτι, εἶναι φανερόν (εἶναι βέ-
βαιον) ὅτι.
- dūco, xi, ctum, ĕre, 3. ἕγω,
ὀδηγῶ, νομίζω, κρίνω. duco
vitam διάγω τὸν βίον.
- dum, σύνδ. ὅτε, ἐν ᾧ, ἕως ἕ-
του...
- duo, ae, o, δύο.
- duodēcim, δώδεκα.
- durus, a, um, σκληρός.
- dux, ducis, ἄ. ἡγεμών, ἀρχη-
γός, στρατηγός.

E

ē, πρόθ. ἰδ. ex.

ebur, ōris, οὐ. ἐλεφαντόδοντον.

eburneus, a, um, ἐλεφάντινος.

ecquis, ecquid (ἄνευ γεν.) τίς ;

τί ; (τίς λοιπόν ;)

e - dīco, xi, ctum, ēre, 3, κηρύτ-

τω, διακηρύττω, διατάσσω.

edīco ne ἀπαγορεύω νά...

edictum, i, οὐ. διάταγμα.

edītus, a, um, ἐπίθ. (μτχ. τοῦ

2. edo) ὑψηλός.

1. ēdo, edī, ēsum, ēre, 3. ἐσθίω,
τρῶγω.

2. edo, edīdi, edītum, ēre, 3. ἐκ-
δίδω, ἐκφέρω, γεννώ, (κάμνω νά
ἀκούση τις).

educatīo, ōnis, θ. ἀνατροφή, ἀ-
γωγή.

educātor, ōris, ἀ. παιδαγωγός.

1. e - dūco, 1. ἀνατρέφω.

2. e - dūco, xi, ctum, ēre, 3. ἐξά-
γω, ὀδηγῶ ἔξω.

ef - fēro, extūli, elātum, efferre,
ἐκφέρω, κηδεύω.

ef - fīcīo, fēcī, fectum, ēre, 3. ἀ-
περγάζομαι, καθιστῶ.

ef - fundo, fūdī, fūsum, ēre, 3.
χέω. aerarium διασπαθίζω, δια-
σκορπίζω τὸ ταμεῖον (τὰ
χρήματα τοῦ δημοσ. ταμείου).

effundor, πλημμυρῶ (ξεχει-
λίζω).

egēnus, a, um, ἐνδεής, ἄπορος.

ego, γεν. meī, δορτ. mihi κλπ.

άντων. ἐγώ.

egregīus, a, um, ἐξάριτος, ἔ-
ζοχος.

e - languesco, langūi, —, ēre,

3. ἀπομαραίνομαι, χαλαροῦμαι
(πέφτω).

elegantē, ἐπίρρ. κομψῶς, συγchr.

elegantius μετὰ μεγαλυτέρας
διακρίσεως, καλύτερον, κομψό-
τερον.

elegantīa, ae, θ. χάρις, κομψό-
της, γλαφυρία.

elegantīus, ἐπίρρ. ἰδ. elegantē.

elephantus, i, ἀ. ἐλέφας.

eloquentīa, ae, θ. εὐφράδεια, εὐ-
γλωττία.

eminēo, ūi, —, ēre, 2. προέχω,
ἐξέχω.

e - mitto, mīsi, missum, ēre, 3.
ἐκπέμπω, ἀφίημι, ἀπολύω, ἀ-
παλλάσσω.

ēmo, ēmi, emptum, ēre, 3. ἀ-
γοράζω.

en, ἐπίρρ. ἰδού.

enim, σύνδ. γάρ, διότι.

e - nitēo, ūi, —, ēre, 2. ἐκλάμπω.

e - nitesco, lūi, —, ēre 3. ἐκλάμ-
πω, διακρίνομαι.

ensis, is, ἀ. ξίφος.

1. eō, ἀφαιρ. ἐν. άντων. is, id.

2. eō, ἐπίρρ. αὐτοῦ, ἐκεῖσε, εἰς
ἐκεῖνο τὸ μέρος. 2) εἰς τοῦτο,
εἰς τοσοῦτον. 3) τόσῳ, τοσοῦ-
τῳ, (μετὰ συγchr.) τόσον.

3. eo, (ἰνὶ καὶ) ἴϊ, ἴtum, ἴre, πο-
ρεύομαι (ὑπάγω, πηγάζω).

epigramma, ātis, οὐ. ἐπίγραμμα,
(ποιημάτων μικρόν).
epulae, ārum, θ. εὐωχία, ἐστία-
σις, καὶ ἀπολαύσεις.
epulor, ātus sum, āri, 1. ἀποθ.
εὐωχοῦμαι, ἐστιῶμαι.
equester (σπαν. equestris), tris,
tre, ἵππιος.
equitatus, ūs, ἀ. ἵππιόν, ἵππεύς,
ἵππευσις.
equito, 1. ἵππεύω.
equus (πρόφερε eqvus), i, ἀ. ἵπ-
πος.
ergā, πρόθ. μετ' αὐτ. πρὸς (καὶ
αὐτ.).
ergo, σύνδ. ἄρα, ὅθεν.
e - rīpīo, eripūi, ereptum, ěre, 3.
ἐξαρχίζω.
e - rūdīo, īvi, itum, ĩre, 4. (ἐκ)-
παιδεύω.
e - rumpo, rūpi, ruptum, ěre, 3.
ἐκρήγνυμι, ἐκρήγνυμι.
e - rūo, erūi, erūtum, ěre 3. ἐξο-
ρύσσω.
esse, ἰδ. sum.
et, σύνδ. καὶ.
etiam, σύνδ. προσέτι, ἀκόμη.
etiamsi (καὶ etiam si) σύνδ. καὶ
ἂν ἀκόμη.
etsi, σύνδ. εἰ καὶ.
e - vādo, evāsi, evāsum, ěre, 3.
ἐκβαίνω, ἐξέρχομαι.
e - vēnīo, evēni, eventum, ĩre,
4. ἀποβαίνω, συμβαίνω.
e - ventus, ūs, ἀ. ἐκβασίς, ἐξοδος.
e - verto, rti, rsum, ěre 3. ἀνα-

τρέπω, καταστρέφω, καθιερῶ,
κατεδαφίζω.
ex, πρόθ. ἐκ ἐξ, ἀπό.
ex - acerbo, 1. πικραίνω (πλήρως)
ex - āctor, ōris, ἀ. ἐκτελεστής.
ex - anīmis, e, νεκρός.
ex - ardesco, rsi, rsum, ěre 3.
ἀνάπτω, ἐξάπτω, ἐκκαίω, ἐκρή-
γνυμαι.
ex - celsus, a, um, ἐπίθ. (μετχ.
excello), ὑψηλός.
ex - cidium, ii, οὐ. καταστροφή,
κατάρευσις.
ex - cīo, cīvi, (καὶ ĩi), cītum, ĩre,
4. (ἐξ)εγείρω.
ex - cīpīo, cēpi, ceptum, ěre, 3.
δέχομαι, διαδέχομαι, ἀκούω.
ex - cītō, 1. ἐξεγείρω, παρορμῶ.
ex - clāmo, 1. ἀναβοῶ.
ex - cōlo, colūi, cultum, ěre, 3.
ἐξωρατίζω.
ex - cusatīo, ōnis, θ. δικαιολογία,
ἀπολογία.
ex - cūso, 1. ἀπολογοῦμαι.
ex - cūtīo, cussi, cussum, ěre, 3.
ἐκτινάσσω, καταβάλλω, σφάλλω
τινά (τὸν κάμνω νὰ πέση).
ex - emplum, i, οὐ. παράδειγμα.
exemptus, ἰδ. exīmo.
ex - ěo, exīi, exītum, ĩre, ἐξέρ-
χομαι.
exercēo, cūi, cītum, ěre, 2. ἀ-
σχῶ, γυμνάζω.
exercitatīo, ōnis, θ. ἄσκησις.
exercītus, ūs, ἀ. στρατός, στρά-
τευμα.

ex - hībēo, būi, būtum, ēre, 2.
ἐπιδεικνύω, παρέχω.
exīgo, exēgi, exāctum, ěre, 3.
διάγω.
exigūus, a, um, βραχύς, μικρός.
eximīus, a, um, ἐξίμετος.
exīmo, exēmi, exemptum, ěre,
3. ἐξίμεω, ἀφαιρῶ.
existīmo, 1. νομίζω.
exitus, ūs, ἀ. ἐξόδος (ἐκ τοῦ βίου),
τὸ τέλος.
exordiūm, īi, οὐ. ἀρχή, προέλευ-
σις.
exortor, exortus sum, īri, 4.
ἀποθ. ἐγείρομαι, ἐκρήγνυμαι.
ex - pello, pūli, pulsum, ěre, 3.
ἐξωθῶ, ἐκβάλλω.
expergiscor, experrectus sum,
expergisci, 3. ἀποθ. ἀφουρνίζο-
μαι.
ex-perīor, expertus sum, īri, 4.
ἀποθ. δοκιμάζω, πειρῶμαι.
ex-pēto, īvi, ītum, ěre, 3. (ἐπι-
μόνωσ) ζητῶ.
ex-pōno, posūi, positum, ěre 3.
ἐκθέτω, διηγῶμαι.
ex-positio, ōnis, θ. ἐκθεσις.
ex-pugno, 1. καταπολεμῶ, ἐκπο-
λιορκῶ, (κυριεύω διὰ πολιορ-
κίας).
ex-quīro, quisīvi, quisītum, ěre,
3. ἐκζητῶ.
ex-sēcror, ātus sum, āri, 1. ἀποθ.
καταρῶμαι.
ex-sequiae, ārum, θ. πλθθ. κη-
δεῖα, ἐκφορά.

exsilīum, īi, οὐ. ἐξορία.
ex-solvo, solvi, solūtum, ěre, 3.
ἀποτίνω, πλητώνω.
ex-specto, 1. ἀναμένω, περιμένω,
προσδοκῶ, ἐλπίζω νά...
ex-spīro, 1. ἐκπνέω.
ex-stinguo, nxi, nctum, ěre, 3.
(ἀποσβεννύω). exstinguor ἀ-
ποθνήσκω.
ex-sto, —, — āre, 1. ὑπάρχω.
ex-strūo, xi, ctum, ěre, 3. κη-
τασκευάζω.
ex-templo, ἐπίρρ. παρευθής, πα-
ραχρηῆμα.
ex-terreo, ūi, ītum, ēre, 3. ἐκ-
πλήττω, ἐκφοβίζω.
extērus, a, um, ὁ ἔξω, ξένος.
extra, ἐπίρρ. καὶ πρόθ. μετ' αἰτ.
ἔξω, ἐκτός.
extrāho, xi, ctum, ěre, 3. ἐξελ-
κῶ (σύρω ἔξω), ἐξάγω, ἐκκο-
μίζω.
extrēmus, a, um, ἔσχατος.
exūo, ūi, ūtum, ěre, 3. ἀποδό-
μαι. patrem τὸν πατέρα ἀπο-
δύομαι, ἀποβάλλω τὴν πατρι-
κὴν ιδιότητα (καταπνίγω τὰ
πατρικὰ αἰσθήματά μου).

F

fabūla, ae, θ. μῦθος.
facetīae, ārum, θ. πλθθ. ἀστείο-
τητες, εὐφρολογήματα.

- facētus, a, um, εὐτράπελος, ἀ-
στεῖος.
- facilis, e, εὐκόλος. facile, ἐπίρρ.
εὐκόλως.
- facinus, ōris, οὐ. ἔργον (καλὸν ἢ
κακόν), κακούργημα.
- facio, fēcī, factum, ēre, 3. ποιῶ,
κάμνω, ἀναγορεύω. facio aliquem
tanti, πολὺ ἐκτιμῶ τινα.
- factus, a, um, (μτχ. fio), πεποιη-
μένος, κατειργασμένος.
- facultas, ātis, θ. εὐκαιρία, εὐκο-
λία, δεξιότης, χάρισμα.
- facundus a, um, εὐφραδής, εὐ-
γλωττος.
- fama, ae, θ. φήμη.
- fames, is, θ. πείνα.
- familia, ae, θ. οἰκογένεια, οἰκέται,
οἶκος.
- familiaritas, tātis, θ. οικειότης,
φιλία.
- fascis, is, ἀ. ῥάβδος. πληθ. fas-
ces, δέσμη ῥάβδων, αἱ ῥάβδοι
(τῶν lictores).
- fatīgo, 1. παταπονῶ.
- fatisco, ēre, 3. καταπονοῦμαι. κα-
τατρύχομαι, ἀπαυδῶ (κουρά-
ζομαι).
- fatum, i, οὐ. πεπρωμένον μοῖρα.
- favēo, fāvi, —, ēre, 2. εὐνοῶ.
- favor, ōris, ἀ. εὖνοια.
- fax, facis, θ. δάξ.
- felicitas, ātis, θ. εὐτυχία.
- fēlix, fēcis, εὐτυχής.
- femīna, ae, θ. γυνή.
- fere, ἐπίρρ. σχεδόν.
- ferio, —, —, īre, 4. πλήττω,
κτυπῶ.
- fēro, fūli, lātum, ferre, ἀνώμ. φέρω,
ἀνέχομαι. ferre legem ad po-
pulum, εἰσφέρω, προτείνω νό-
μον εἰς τὸν δῆμον. fero fructūs
ex aliqua re, ἀποκομίζω ὠφέ-
λειαν ἔκ τινος πράγματος. aeg-
re fero βαρέως φέρω. (δυσ-
κυνασχετῶ). moleste fero ὑπερ-
λυποῦμαι, λυποῦμαι πάρα πολὺ.
fertur ἀναφέρεται. λέγεται, (λέ-
γουν).
- ferox, ōcis, ἀγριος, ὠμός, ὑπερή-
φανος, ἀγέρωχος, πολεμικός.
- ferreus, a, um, σιδηρούς.
- ferrum, i, οὐ. σίδηρος, τὰ ὅπλα,
τὸ ξίφος.
- fessus, a, um, ἐπίθ. κεκμηκώς,
καταπεπονημένος, καταβεβλη-
μένος.
- festīno, 1. σπεύδω.
- festus, a, um, ἑορταστικός, ἑορ-
τάσιμος.
- figus, ūs ἢ i, θ. συκῆ, σῦκον.
- fideliter, ἐπίρρ. πιστῶς.
- fides, ēi, θ. πίστις, ἡ καλὴ πί-
στις, τιμή.
- filia, ae, θ. θυγάτηρ.
- filius, iī, ἀ. υἱός.
- finis, is, ἀ. τέρμα, τέλος, ὄριον.
πληθ. ὅρια χώρας, χώρα.
- finitimus, a, um, γείτων, ὅμορος.
- fīo, factus sum, fiēcī, 3. γίγνομαι.
- flagīto, 1. ἀποικτῶ ἐπιμόμως, ἐπι-
ζητῶ.

necto, xi, ctum, ěre, 3. κάμπτω,
μεταστρέφω.

ñeo, ēvi, ētum, ēre, 2. θρηγῶ,
κλαίω.

florĕo, rūi, —, ēre, 2. ἀνθῶ, ἀκ-
μάζω.

fluctus, ūs, ἀ. κῶμα.

flumen, ĩnis, οὐ. ποταμός, ῥοή,
ῥεῦμα.

fluvĭus, ĩi, ἀ. ποταμός, ῥεῦμα.

foeŭlus, i, ἀ. ἐστία, πυρά, πύ-
ρρονος, ἐσχάρα.

foedus, ěris, οὐ. συνθήκη, συμ-
φωνία.

follicŭlus, i, ἀ. ὀύλακος, (μπαλ-
λόνι ἐκ δέρματος).

forās, ἐπίρρ. ἔξω.

fore, ἀπαρμεφ. μέλλ. τοῦ ἀνωμ.
ῥ. sum.

foret, παρκατ. ὑποτακτ. = esset. Ἰδ.
sum.

fores, ĩum, θ. πληθ. θύρα.

forma, ae, θ. μορφή, κάλλος,
σχῆμα (γεωμετρικόν).

fortasse, fortassis, ἐπίρρ. ἴσως.

forte, ἐπίρρ. κατὰ τύχην, τυχαίως.

fortis, e, ἀνδρείος, ισχυρός, δυ-
νατός.

fortissimĕ, (ὑπερθ. τοῦ fortĭter)
ἐπίρρ. ἀνδρειότατα, γενναίο-
τατα.

fortĭter, ἐπίρρ. γενναίως, ἀνδρείως,
ισχυρῶς.

fortŭna, ae, θ. ἡ τύχη, πληθ. τὰ
ἀγαθά.

forum, i, οὐ. ἀγορά.

frango, frĕgi, fractum, ěre, 3.
θραύω, ῥήγνυμι.

frater, fratris, ἀ. ἀδελφός.

frequens, ntis, ἐπίθ. συχνός, ἀ-
θρόος.

fretus, a, um, πεποιθός, θαρρῶν,
ἔχων ἐμπιστοσύνην.

fructus, ūs, ἀ. καρπός, ὠφέλεια.

frumentariŭs, a, um, τοῦ σίτου,
σιτικός. lex frumentaria ὁ περὶ
σίτου νόμος.

frumentum, i, οὐ. σῖτος.

frustrā, ἐπίρρ. μάτην.

fuga, ae, θ. φυγή.

fŭgiō, fŭgi, —, ěre, 3. φεύγω,
καταφεύγω.

fŭgo, 1. τρέπω εἰς φυγῆν.

fulgĕo, lsi, —, ēre, 2. (ἀπ)αστρά-
πτω, λάμπω.

fumo, 1. καπνίζω.

fundo, fŭdi, fŭsum, ěre, 3. χέω,
καταβάλλω, νικῶ.

fundus, i, ἀ. ἀγρός (χωράφι),
κτῆμα.

funĕbris, e, νεκρικός.

fungor, funetus sum, fungi, 3.
ἀποθ. ἐπιτελῶ, ἐκτελῶ.

furor, ōris, ἀ. μανία, φλογερὸν
πάθος.

G

galĕa, ae, θ. κράνος, περικεφα-
λαία.

gáudĭum, ĩi, οὐσ. χαρά, ἀγαλλία-
σις.

gaza, ae, θ. (λ. περσική), γάζα, οἱ θησαυροὶ (τῶν Μακεδόνων βασιλέων, χρήματα, κοσμήματα κ.τ.τ.).

gemīnus, a, um, διπλοῦς, δι-πρόσωπος, δίδυμος.

gener, ěri, á. γαμβρός.

gens, ntis, θ. γένος, γενεά, φύ-λον, λαός, ἔθνος.

genū, ūs, οὐ. γόνυ.

genus, ěris, οὐ. γένος, γενεά.

gero, gessi, gestum, ěre, 3. φέ-ρω, φορῶ. se gerere, συμπερι-φέρομαι. prae se gerere προ-βάλλομαι, ἐπιδεικνύω.

gladīus, ĭi, á. ξίφος.

gloriā, ae, θ. δόξα.

gloriōr, ātus sum, āri, 1. ἀποθ. κυχῶμαι, ὑπερηφανεύομαι.

gloriōsus, a, um, ἔνδοξος.

graphīum, ĭi, οὐ. γραφίς, μικρὰ γραφίς.

gratiā, ae, θ. χάρις, συμφιλίωσις, εὐνοία. alicuius gratiā (ἀφαιρ.) χάριν τινός. tuā gratiā πρὸς χάριν σου. gratias agere χά-ριτας λέγειν, ἐκφράζω τὴν εὐ-γνωμοσύνην μου.

gratūlor, ātus sum, āri, 1. ἀποθ. συγγαίριος.

gratus, a, um, εὐχάριστος, εὐά-ρεστος, εὐγνώμων.

gravis, e, βαρὺς, (σκληρὸς), σο-βαρὸς. συγκρητ. -ior, οὐ. -ius (γεν. ĭōris). ὑπερθ. gravissī- mus.

gravitas, ātis, θ. βαρύτης, σο-βαρότης.

graviter, ἐπίρρ. βαρέως, τρα-χέως, σοβαρῶς, ἐμβριθῶς.

gremīum, ĭi οὐ. κόλπος, γόνατα. μτφρ. ἐπιβλεψίς, ἐπιμέλεια.

grex, gregis, á. ἀγέλη, πλῆθος.

II

habĕo, bŭi, bĭtum, ěre, 2. ἔχω. habĕor, θεωροῦμαι, νομίζομαι, γίγνομαι.

habitatio, ōnis, θ. διαμονή, κα-τοικία.

habito, 1. κατοικῶ.

hamus, ĭ, á. ἄγκιστρον (τοῦ ἀ-λιέως).

haud, ἐπίρρ. οὐ, οὐκ, οὐχί, ὄχι.

heri, ἐπίρρ. χθές.

hic, haec, hoc, οὗτος, (γεν. ἐν. huius, δοτ. huic).

hiems, ěmis, θ. χειμῶν.

hilaritas, ātis, θ. διασκέδασις.

hinc, ἐπίρρ. ἐντεῦθεν. hinc - hinc, ἔθεν - ἔθεν.

hirundo, ĭnis, θ. χελιδών.

hodie, ἐπίρρ. σήμερον.

homo, ĭnis, á. ἄνθρωπος.

honestas, ātis, θ. τιμιότης, χρη-στότης.

honestus, a, um, τίμιος, ἔντιμος.

honor, ōris, á. τιμή, ἀξίωμα. Ho- nor ἢ Honōs, γεν. ōris, á. Θεός (προστάτης) τῆς τιμῆς.

honorificē, ἐπίρρ. τιμητικῶς,
ἐντίμως.

hora, ae, θ. ὥρα.

horreo, ūi, —, ēre, 2. φρίσσω, ὀρ-
ρωδῶ.

horrendus, a, um, φρικτός, φο-
βερός.

horror, ōris, ἄ. φρίκη, τρόμος.

hortor, ātus sum, āri, 1. ἀποθ.
προτρέπω, παραινῶ, συμβου-
λεύω.

hospes, itis, ἄ. ὁ ξένος, ὁ φίλος
(ἐκ φιλοξενίας).

(hospitūs, a, um, ξένος). hospi-
ta, ae, θ. ἡ ξενιζομένη, ἡ φιλο-
ξενουμένη (κυρία).

hostis, is, ἐχθρός, ἐχθρικός, πο-
λέμιος.

humanitas, ātis, θ. ἀνθρωπι-
σμός, μὲρφωσις, ἡ ἐγκύκλιος παι-
δεία, τὰ ἐγκύκλια μαθήματα.

humānus, a, um, ἀνθρώπινος, φι-
λάνθρωπος.

humēri, id. umēri.

humīlis, e, ταπεινός, ἄσημος.

I

ī, προστακτ. τοῦ ῥ. eo (πορεύομαι).

iacēo (πρόφ. jacēo), eūi, —, ēre,
2. κατὰκειμαι, κεύμαι.

iacto, 1. κυχῶμαι.

iam (πρόφ. jam), ἐπίρρ. ἤδη.

iamdiu ἢ iam diu πολὺν ἤδη
χρόνον.

ianūa (πρόφ. janūa), ae, θ. θύ-
ρα, πύλη.

ibi, ἐπίρρ. αὐτοῦ, ἐνταῦθα, ἐκεῖ.

(ico καὶ icio), īci, ictum, ēre, 3.
βάλλω. foedus icere συνθήκην
ποιεῖσθαι, κλείω συνθήκην, συμ-
φωνῶ.

ictus, ūs, ἄ. κτύπημα, πλήγμα.

īdem, eādem, īdem (γεν. eius-
dem, δοτ. eīdem), ὁ αὐτός.

identīdem, ἐπίρρ. αὐθις καὶ αὐ-
θις, ἐπανειλημμένως, συχνῶς.

idēo, ἐπίρρ. διὰ τοῦτο, τούτου ἕνε-
κα. idēo quod διὰ τοῦτο ὅτι

idūs, ūum, πληθ. θ. αἱ εἰδοί.

igītur, σύνδ. λοιπόν.

ignārus, a, um, ἀγνοῶν.

ignis, is, ἄ. πῦρ.

ignōro, 1. ἀγνοῶ.

ignōsco, nōvi, nōtum, ēre, 3.
συγγιγνώσκω, συγχωρῶ.

ignōtus, a, um, ἀγνωστος.

ille, illa, illud (γεν. illīus, δοτ.
illi), ἐκεῖνος.

illie, ἐπίρρ. ἐκεῖ.

illīco, ἐπίρρ. παρευθὺς, παρα-
χρημα.

illustris, e, ἐνδοξος.

imāgo, īnis, θ. εἰκῶν, ἄγαλμα.

imbecillus, a, um, ἀδύνατος, ἀσθε-
νικός.

imbellis, e, ἀπόλεμος, δειλός.

imber, bris, ἄ. ὄμβρος, ὑετός,
βροχή.

imitatīo, ōnis, θ. μίμησις.

immatūrus, a, um, ἄκαρος, ἄ-

τοπος.
 immīnēō, ēre, 2. ἐπικρέμαμαι, δε-
 σπύζω, ἐπαπειλῶ.
 im - mitto, mīsi, missum, ěre,
 3. εισπέμπω. me immitto ῥί-
 πτομαι, εισβάλλω.
 immo, καὶ īmo, ἐπίρρ. βεβαίως,
 ἀλλ' ὅμως.
 immōtus, a, um, ἀκίνητος.
 impār, āris, ἄνισος.
 imperātor, ōris, ἀ. ἀρχηγός, στρα-
 τηγός.
 imperīum, īi, οὐ. ἀρχή, ἐξουσία,
 διαταγή, Κράτος.
 impĕro, 1. ἐπιτάσσω, διατάσσω.
 impĕtro, 1. κατορθῶ, ἐπιτυγ-
 χάνω.
 impĕtus, ūs, ἀ. ἔφοδος, ὄρμη,
 ἔφρασις.
 impīē, ἐπίρρ. ἀσεβῶς, ἐγκλημα-
 τικῶς.
 impīger, gra, grum, ἕκονος.
 impīus, a, um, ἀσεβής.
 implōro, 1. ἐπικαλοῦμαι, ἱκετεύω.
 impōno, posūi, positum, ěre, 3.
 ἐμβάλλω, ἐπιτίθημι, ἐπιβάλλω,
 θέτω τέρμα, εισβιβάζω.
 imprīmis, ἐπίρρ. ἐν τοῖς πρώ-
 τοις, μάλιστα.
 improvīsus, a, um, ἀπροσδόκη-
 τος, ἀπρόβλεπτος. ex impro-
 vīso ἔξ ἀπροσδοκῆτου, ἔξαί-
 φνης.
 in, προθ. 1) μετ' αἰτ. πρὸς, κατὰ,
 ἀπέναντι τινός. 2) μετ' ἀφαιρ.
 ἐν, ἐπί.

inaestimabīlis, e, ἀνεκτίμητος, ἀ-
 σύγκριτος, ἔκτος συγκρίσεως.
 inaudītus, a, um, ἀνήκουστος.
 in - cēdo, cessi, cessum, ěre, 3.
 χωρῶ, προβαίνω.
 in - cito, 1. παροτρύνω.
 in - clāmo, 1. alicui διὰ κραυγῶν
 λέγω εἰς τινα (φωνάζω), καλῶ
 τινα διὰ κραυγῶν νά...
 in - clīno, 1. (ἀντὶ me inclino)
 ἐγκλίνω (κλίνω πρὸς φυγὴν),
 ὑποχωρῶ.
 inclītus, a, um, ὀνομαστός, ἐν-
 δοξος.
 in - clūdo, clūsi, clūsum, ěre, 3.
 ἐγκλείω.
 in - cōla, ae, ἀ. κάταικος.
 incolūmis, e, ἀβλαβής, σῶος.
 in - constantīa, ae, θ. ἀστάθεια,
 τὸ εὐμετάβολον.
 inconsultē, ἐπίρρ. ἀλογίστως, ἀ-
 περισκέπτως.
 incredibīlis, e, ἀπίστευτος.
 in - crepo, ūi, itum, āre, 1. (κρο-
 τῶ), ἐπιπλήττω, ἐπιτιμῶ, ψέγω.
 inde, ἐπίρρ. ἐκεῖθεν, ἕνεκα τού-
 του.
 1. indīco, 1. δηλῶ.
 2. in - dīco, xi, ctum, ěre, 3. κη-
 ρύττω.
 indignatīo, ōnis, θ. ἀγανάκτησις.
 in - dignor, ātus sum, āri, 1. ἀ-
 ποθ. ἀγανακτῶ.
 in - do, dīdi, dītum, ěre, 3. ἐπι-
 τίθημι, προσθέτω, δίδω.
 indōles, is, θ. φύσις, τὸ ἔμφυτον.

- in - dūo, ūi, ūtum, ĩre 3. ἐνδύω.
 in - ēo, īi, ītum, īre, εἰσέρχομαι
 εἰς, ποιοῦμαι, κάμνω, συνάπτω.
 magistratum καθίσταμαι εἰς τὴν
 ἀρχήν. in eo pessima consilia
 σκέπτομαι τὰ χειρίστα. proe-
 lium λαμβάνω μέρος εἰς τὴν μά-
 χην (διὰ πρόωτην φοράν).
 inermis, e, ἄοπλος.
 infans, ntis, ἐπίθ. ὁ μὴ ὀμύλων.
 2) οὐσ. τὸ νήπιον.
 infensus, a, um, δυσμενής, ἐ-
 χθρός.
 in - fēro, intūli, illātum, inferre,
 ἀνώμ. (εἰσ-)φέρω, εἰσκαομίζω, ἐ-
 πιφέρω. vim ἐπάγω βίαν. me
 infero παρεμβάλλομαι.
 in - festo, I. ἐνοχλῶ, λυμάνομαι.
 infestus, a, um, ἐχθρικός, δυσ-
 μενής.
 infirmus, a, um, ἀσθενικός.
 inflātus, a, um, πεφυστημένος, πλή-
 ρης ἀέρος.
 in - flo, I. ἐμφυσῶ.
 in - formo, I. παιδεύω.
 in - fundo, fūdi, fūsum, ĩre, 3. ἐγ-
 χέω.
 in - gemisco, gemūi, —, gemiscēre,
 3. (ἐπι)-στενάζω.
 ingenīum, īi, οὐ. εὐφυΐα, πνεῦ-
 μα, χαρακτήρ.
 ingens, ntis, ὑπερμεγέθους, πελώ-
 ριος.
 ingenūus, a, um, ἐλευθέριος.
 in - grātus, a, um, ἀχάριστος, ἀ-
 γνώμων.
 in - gredīor, gressus sum, grēdi,
 3. ἀποθ. ἐμβαίνω, εἰσέρχομαι.
 dishonestē, ἐπίρρ. οὐχὶ ἐντίμως,
 ἀτίμως.
 inimīcus, a, um ἐχθρός, πολέ-
 μιος.
 in - īquē, ἐπίρρ. ἀνίσως, ἀδίκως.
 in - īquus, a, um, ἄνισος, ἄδικος.
 inīitūm, īi, οὐ. ἀρχή.
 iniuriā (πρόφ. injuria), ae, θ.
 ἀδικία.
 (in - iussus, πρόφ. injussus),
 μόνον κατ' ἀφαιρ. iniussū alicuius
 ἄνευ διαταγῆς τινός.
 in - iustus (πρόφ. injustus), a,
 um, ἄδικος, παράνομος.
 in - nītor, nixus, sum, ī, 3. ἀποθ.
 στρεβίζομαι.
 innocentīa, ae, θ. ἀγνότης.
 in - noxīus, a, um, ἀθῶος.
 in - numerabīlis, e, ἀναρίθμητος.
 inopiā, ae, θ. ἔνδειξ.
 in - ops, ōpis, ἔνδεής.
 inquam, inquis, inquit, ῥ. ἐκ-
 λειπτ. λέγω, λέγεις, λέγει ἢ εἶπε
 in - scīus, a, um, ἀγνοῶν, οὐκ εἰ-
 δός.
 in - sector, ātus sum, āri, I. ἀ-
 ποθ. καταδιώκω.
 in - sēquor, secūtus sum, sēqui,
 3. ἀποθ. ἔπομαι, καταδιώκω.
 in - sēro, sēvi, sītum, ĩre, 3. ἐμ-
 φυτεύω.
 in - sīdēo, sēdi, sessum, ĩre 2.
 ἐπιβάθρομαι.
 in - sidīor, ātus sum, āri, I. ἀποθ.

- ἐνεδρεύω.
 in - sīdo, sēdi, sessum, ěre, 3. καθέζομαι. vias καταλαμβάνω, κατακλύζω τὰς ὁδοὺς.
 insigne, is, οὐ. παράσημον, διακριτικὸν σῆμα (τῶν τιμῶν), πληθ. insignia.
 insignis, e, ἐπίσημος, ἔξοχος, ἐπιφανής, περιφανής.
 in - sīlīo, ūi, —, īre, 4. ἀναπηδῶ, (π η δ ῶ ἐ π ά ν ω), εἰσπηδῶ, ἐφάλλομαι, ἐμπίπτω.
 in - sinūo, 1. (εἰσάγω εἰς τὸν κόλπον). insinuo me εἰσδύομαι (γ ῶ ν ο μ α ι).
 in - sītus, a, um, ἔμφυτος, ἰδ. in-sero.
 in - sōlens, ntis, ἀλαζών, ὑπερήφανος.
 insolenter, ἐπίρρ. ἀσυνήθως, ἀλαζονικῶς. insolentius ἀλαζονέστερον, (ἀλαζονικώτερον) μετὰ μεγαλυτέρως ἀλαζονείας.
 in - stitūo, ūi, ūtum, ěre, 3. ἀποκαθιστῶ, παιδεύω.
 institūtum, i, ἀ. ἔθος, ἔθισμός, κανών.
 instrumentum, i, οὐ. ὄργανον. 2) περιληπτικῶς : τὰ ἐργαλεῖα.
 intēger, gra, grum, ἀκέραιος, ἀβλαβής, ἄθικτος.
 intellēgo, lexi, lectum, ěre, 3. (κατα) νοῶ.
 intempestus, a, um, (ἄκαιρος, ἀκατάλληλος). nox intempesta βαθεῖα, σκοτεινὴ νύξ.
 inter, πρόθ. μετ. αἰτ., μεταξὺ, ἐν.
 interdum, ἐπίρρ. ἐνίοτε, ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρόν.
 interēā, ἐπίρρ. ἐν τῷ μεταξὺ.
 inter - ěo, īi, —, īre, ἀνώμ. ἀπόλυμαι, ἀποθνήσκω.
 inter - fīĉio, fēci, fectum, ěre, 3. φονεύω.
 inter - ĩĉio (πρόσ. interjicio), iĉci, iectum, ěre, 3. παρεμβάλλω.
 intērim, ἐπίρρ. ἐν τῷ μεταξὺ (γ ρ ῶ ν ο) .
 inter - ĩmo, ěmi, emptum, ěre, 3. διαφθείρω, φονεύω.
 interītus, ūs, ἀ. ἀπώλεια, ὄλεθρος, θάνατος.
 inter - rōgo, 1. ἐρωτῶ.
 inter - rumpo, rūpi, ruptum, ěre, 3. διαρρηγνύω, διακόπτω.
 intervallum, i, οὐ. διάστημα.
 inter - vēnio, vēni, ventum, īre, 4. ἐπέρχομαι, ἐπιφαίνομαι.
 intolerabilis, e, ἀφόρητος, (ἀνυπόφορος).
 in - torquēo, orsi, ortum, ěre, 2. (δια) στρέφω.
 intrā, πρόθ. μετ' αἰτ. ἐντός. 2) ἐπίρρ. εἴσω.
 intro - dūco, xi, etum, ěre, 3. εἰσάγω.
 in - tuēor, tuītus sum, ěri, 2. ἀποθ. θεῶμαι, ἀποβλέπω.
 in - undo, 1. κατακλύζω.
 in - vādo, vāsi, vāsum, ěre, 3. καταλαμβάνω, κυριεύω, ἐπιτρέχω. in bona σφετερίζομαι, κα-

ταπατῶ τὰς περιουσίας.
 in - vēho, xi, ctum, ěre, 3. εἰσ-
 ἄγω, εἰσκομίζω. invehor εἰσ-
 ἔρχομαι ὀχούμενος.
 in - vēnĭo, vēni, ventum, ĩre, 4.
 συναντῶ, εὐρίσκω, ἐφρευρίσκω.
 in - vestĭgo, 1. ἐξυγιάζω, ἀνακα-
 λύπτω, ἀνευρίσκω.
 in - victus, a, um, ἀήττητος, ἀνί-
 κητος.
 in - vĭdĕo, vĭdi, vĭsum, ěre, 2.
 φθονῶ.
 invidĭa, ae, θ. φθόνος, μνησικα-
 χία, μῆνις, πόθος πρὸς ἐκδι-
 κησιν.
 in - vĭsus, a, um, μισητός, (κυρ-
 μτχ. invidĕo).
 in - vĭto, 1. (προσ)καλῶ. invito
 ut προτρέπω νά...
 iocus, i, ἄ. πληθ. ioci, ἄ. καὶ
 iocae, ōrum, οὐ. παίγιον, σκῶμ-
 μα, χλευασμός.
 ipse, a, um (γεν. ipsĭus, δοτ.
 ipsĭ), ἄντων. αὐτός.
 ira, ae, θ. ὀργή.
 irātus, a, um, (ἐξ)ωργισμένος.
 irascor, irātus sum, irascĭ, 3.
 ἀποθ. (ἐξ)οργίζομαι.
 ir - rĭdĕo, rĭsi, rĭsum, ěre, 2. ἐπι-
 γελῶ, σκώπτω.
 ir - rĭtus, a, um, ἀνωφελής, μά-
 τσιος.
 ir - rumpo, rūpi, ruptum, ěre,
 3. εἰσορμῶ.
 irrŭo, rūi, —, ěre, 3. ῥίπτομαι.
 in aliquem ὀρμῶ κατὰ τινος,

ῥίπτομαι ἐναντίον τινός.
 is, ea, id (γεν. eĭus, δοτ. ei),
 ἄντων. αὐτός, οὗτος.
 ita, ἐπίρρ. οὕτω(ς). itaque = et
 ita καὶ οὕτω(ς).
 itaque, σύνδ. ὅθεν.
 item, ἐπίρρ. ὁσαύτως, ἐπίσης.
 iter, itinĕris, οὐ. ὁδός, πορεία,
 διαδρομή, δίοδος.
 itĕrum, ἐπίρρ. πάλιν, τὸ δεύ-
 τερον.
 iubĕo (πρόφ. jubeo), iussi, ius-
 sum, ěre, 2. διατάσσω, κελεύω.
 iudicĭum (πρόφ. iudicium), ĩi,
 οὐ. κρίσις, ἀπόφασις.
 iudĭco (πρόφ. iudico), 1. κρίνω,
 διακάζω.
 iugĕrum (πρόφ. iugerum), i,
 οὐ. πλέθρον (240 ῥωμ. πόδες
 μῆκος [= περ. 70 μέτρα] καὶ
 120 πόδες πλάτους [= περ. 35
 μ.], ἦτοι περὶ τὰ 2 1/2 στρέμ-
 ματα. Πληθ. πάντοτε κατὰ τήν
 γ' κλίσην : iugera, iugerum, δοτ.
 ἀφαιρ. iugeribus.
 iugŭlum (πρόφ. jugulum), i, οὐ.
 τράχηλος.
 Iuppĭter (Jūpiter), Iovis, ἄ.
 Ζεὺς.
 iūs (πρόφ. jus), iūris, οὐ. δι-
 καιον, δικαίωμα, δίκη. iure
 δικαίως.
 iusiūrandum, (γεν. iūris iūran-
 di), οὐ. ὄρκος.
 (iussus [πρόφ. jussus], ūs, ἄ.).
 μόνον κατ' ἀφαιρ. iussū ali-

cuius (τῆ) διαταγῆ (κατὰ διαταγὴν) τινος.
 iustitiā (πρόφ. justitia), ae, θ. δικαιοσύνη.
 iustus (πρόφ. justus), a, um, δίκαιος.
 iuvenis (πρόφ. juvenis), is, ἐπίθ. νέος. Οὐσ. ἀ. καὶ θ. νέος (ἄνωθρος, γυνή). Συγκρ. πληθ. iuniōres, um, ἀ. οἱ νεώτεροι (οἱ στρατεύσιμοι).
 iuventus (πρόφ. juventus), ūtis, θ. νεότης, νεολαία, οἱ νέοι, οἱ στρατεύσιμοι.

L

labor, ōris, ἀ. κάματος, πόνος, κόπος.
 labōro, I. πονῶ, ἐργάζομαι. ex podāgra labōro ἀσθενῶ, νοσῶ ἐκ ποδάγρας. cornū labōrat τὸ κέρας κινδυνεύει.
 lacrima, ae, θ. δάκρυον.
 lacrimo, I. δακρύω.
 laedo, si, sum, ēre, 3. βλάπτω, προσβάλλω.
 laetus, a, um, περιχαρής, εὐθυμός.
 laevus, a, um, ἀριστερός.
 lambō, —, —, ēre, 3. λείγω.
 lamenta, ōrum, πληθ. οὐ. θρηνοί, ἀναστεναγμοί.
 lancea, ae, θ. λόγχη.
 lapis, rīdis, ἀ. λίθος, λίθος, (μιλιοδείκτης).

largitiō, ōnis, θ. μεγαλοδοξία, παροχαί (παραχωρήσεις) μεγάλοι.
 latericius, a, um, πλίνθινος, ἐκ πλίνθων (ἀπὸ τοῦ β λ α).
 latro, ōnis, ἀ. ληστής.
 laus, ōris, οὐ. πλευρόν, πλευρά.
 laudo, I. ἐπαινῶ, ἐγκωμιάζω.
 laurēa, ae, θ. κυρίως ἐπίθ. (κατὰ παράλειψιν τοῦ οὐσ. corona) δάφνης στέφανος.
 laureātus, a, um, δαφνηφόρος.
 laus, laudis, θ. ἐπαινος, δόξα.
 lautus, a, um, λαμπρός, μεγαλοπρεπής, πολυτελής.
 laxitas, ātis, θ. ἔκτασις, εὐρυχωρία.
 laxo, I. χαλαρώνω, ἀνακουφίζω. animum παρέχω ἄνεσιν εἰς τὴν ψυχὴν, ἀναπαύω τὸν νοῦν.
 lectica, ae, θ. φορεῖον, (φορητὴ κλίνη).
 lector, ōris, ἀ. ἀναγνώστης.
 lectulus, i, ἀ. κλινίδιον, (κλίνη ἀπλουστέρα καὶ χαμηλοτέρα), εἶδος (σοφῆ).
 lectus, i, ἀ. κλίνη. lectus funebris ἡ νεκρική κλίνη, τὸ φέρετρον.
 legatiō, ōnis, θ. ἀποστολή, πρεσβεία.
 legātus, i, ἀ. ἀπεσταλμένος, ὑπαρχος, ἀντιστράτηγος.
 legiō, ōnis, θ. λεγεών.
 lego, lēgi, lectum, ēre, 3. σὺλλέγω, ἀναγιγνώσκω.

lēnis, e, πρῶτος, ἤπιος, μιλακός.
 leniter, ἐπίρρ. ἥρεμα, ἐλαφρῶς.
 lex, legis, θ. νόμος. legem fero
 νόμον εἰσφέρω, προτείνω. 2) ὄρος,
 συμφωνία.
 libenter, ἐπίρρ. ἀσμένως, εὐχα-
 ρίστως. libentius συγκρ. εὐχα-
 ριστότερον, εὐμενέστερον.
 liber, ĕra, ĕrum, ἐλεύθερος.
 liberālis, e, ἐλευθέριος.
 liberaliter, ἐπίρρ. δαψιλῶς.
 libĕri, ōrum, ἀ. πληθ. τέκνα.
 libĕro, l. ἐλευθερῶ.
 libertas, ātis, θ. ἐλευθερία, παρ-
 ρησία, ἀνεξαρτησία. libertas
 linguae ἐλευθεροστομία.
 libertus, i, ἀ. ὁ ἀπελεύθερος.
 libet, libuit ἢ libitum est, ĕre,
 2. ρ. ἀπρὸς. ἀρέσκει.
 libīdo, īnis, θ. ἡδονή. 2) πληθ.
 ἢ ἀκολασία.
 libra ae, θ. λίτρα.
 licet, licuit καὶ licitum est, li-
 cĕre, 2. ρ. ἀπρὸς. ἔξεστι, ἐπι-
 τρέπειται.
 licitor, ōris, ἀ. ὁ ραβδούχος.
 lignĕus, a, um, ξύλινος.
 lineamentum, i, οὐ. σημεῖον, χα-
 ρακτήρ τοῦ προσώπου, (τὰ χα-
 ρακτηριστικά).
 lingua, ae, θ. γλῶσσα.
 littĕrae, ārum, θ. πληθ. γράμματα,
 ἐπιστολή. 2) γράμματα, παιδεία.
 litterātus, a, um, ἐγγράμματος,
 λόγιος.
 livor, ōris, ἀ. πεινιδότης.

loco, l. μισθῶ (ἐκμισθώνω), δίδω
 ἐπὶ ἐνοικίῳ (ἐπὶ μισθῶ).
 locuples, plĕtis, εὐπορος, πλούσιος.
 locus, i, ἀ. πληθ. loci, ἀ. καὶ
 loca, ōrum, οὐ. τόπος, θέσις.
 longĕ, ἐπίρρ. μακρῶν. longe a-
 liud ὅλως διόλου ἄλλο. longĕ
 + ὑπερθ. = πολλῶ, πολὺ.
 longus, a, um, μακρός.
 lorica, ae, θ. θώραξ.
 lorum, i, οὐ. ἱμάς, λωρίον.
 lucrum, i, οὐ. κέρδος.
 luctus, ūs, ἀ. πένθος.
 lucus, i, ἀ. ἄλλος.
 ludibrīum, īi, οὐ. παίγνιον, ἐμ-
 παίγμος, σιδῶμμα.
 (ludīcer ἢ ludīcerus ἄχρο.), a, um,
 παιδικός, παιγνιδῶδης.
 lūdo, lūsi, lūsum, ĕre, 3. παίζω.
 lūdas, i, ἀ. ἀγών, παιδευτήριον,
 σχολεῖον. ludi circenses τὰ μέγι-
 στα ἵπποδρόμια (ἀγῶνες δημόσι.)
 lūgĕo, xi, ctum, ĕre, 2. θρηγῶ,
 πενθῶ.
 lugūbris, e, πένθιμος, θρηγητι-
 κός.
 lupa, ae, θ. λύκαινα.
 lūx, lūcis, θ. φῶς.

M

machīna, ae, θ. μηχανή.
 macte (κυρίως κλητ. τοῦ ἐπιθ.
 mactus), ἐπιφών. εὐγε (μ π ρ ἄ-
 β ο).

- maestus, a, um, κατηφής, δύσθυμος, τεθλιμμένος, περίλυπος, σκυθρωπός.
- magis, ἐπίρρ. συγκρ. μᾶλλον.
- magister, stri, ἄ. διδάσκαλος.
- magistrātus, ūs, ἄ. ἀρχή, ἐξουσία. Πληθ. ἀρχαί, ἄρχοντες.
- magnificentīa, ae, θ. μεγαλοπρέπεια.
- magnificus, a, um, μεγαλοπρεπής.
- magnitūdo, īnis, θ. μέγεθος, μεγαλειόν, m. animi μεγαλοψυχία.
- magnus, a, um, μέγας, συγκρ. maior, ius ὑπερθ. maximus, a, um.
- māiestas, ātis, θ. μεγαλειότης, μεγαλειόν, ἀξίωμα.
- male, ἐπίρρ. κακῶς.
- malo, malūi, —, malle, προτιμῶ.
- mālum, i, οὐ. τὸ κακόν, τὸ δεινόν.
- malus, a, um, κακός.
- mancipīa, ōrum, οὐ. οἱ δούλοι, τὰ ἀνδράποδα.
- mandātum, i, οὐ. ἐντολή, διαταγή.
- mando, 1. παραγγέλλω, διατάσσω, ἐντέλλομαι.
- mane, οὐσ. ἄκλ. οὐ. πρωία. multo mane ἀπὸ πολὺ πρωί, πρωιαιτάτα.
- manēo, mansi, mansum, ēre, 2. (δια)μένω.
- manes, ūm, πληθ. ἄ. αἱ σκιαὶ (τῶν νεκρῶν). di manes οἱ γθό- νιοι θεοί.
- manubīae, ārum, πληθ. λάφυρα, λεία.
- manus, ūs, θ. χεῖρ, στρατιωτικὴ δύναμις, στρατός, ἀγών, ἄμιλλα. 2) προβουλις (τοῦ ἐλέφαντος).
- mare, is, οὐ. θάλασσα.
- marītus, i, ἄ. ὁ σύζυγος.
- marmor, ōris, οὐ. μάρμαρον.
- mater, matris, θ. μήτηρ.
- materus, a, um, μητρικός τῆς μητρός, ἐκ μητρός.
- matrōna, ae, θ. (οἶκο)δέσποινα, ἡ κυρία (τοῦ οἴκου).
- maximē, ἐπίρρ. ὑπερθ. μέγιστα, πρὸ παντός.
- maxīmus, a, um, μέγιστος, (ὑπερθ. τοῦ magnus).
- medīcus, i, ἄ. ἱατρός.
- medīus, a, um, μέσος. οὐσ. medium, īi οὐ. τὸ μέσον.
- melīor, ius γεν. ōris), συγκρ. τοῦ bonus, καλλίων, βελτίων, (καλύτερος).
- membrum, i, οὐ. μέλος (σώματος).
- memorābilis, e, ἀξιωματικόνουτος.
- memorīa, ae, θ. μνήμη, μνεία, ἀνάμνησις.
- mens, mentis, θ. νοῦς, διάνοια, πνεῦμα.
- mensis, is, ἄ. μῆν.
- merces, ēdis, θ. μισθός, ἐξαγορά.
- meritō, ἐπίρρ. (ἐπ)αξίως.

- meritum, i, οὐ. (καλή) ὑπηρεσία, ἐκδοθέντες, εὐεργεσία.
- metor, ātus sum, āri, 1. ἀποθ. μετρῶ. castra metor στρατοπεδεύω.
- meus, a, um, ἐμός.
- mī, κλητ. τοῦ meus.
- mico, cūi, —, āre, 1. ἀστράπτω.
- miles, itis, ἄ. στρατιώτης.
- milia, ūum, πληθ. οὐ. χιλιάς.
- miliēs, ἐπίρρ. χιλιάκις.
- militāris, e, στρατιωτικός.
- militia, ae, θ. στρατεία, στρατιωτική θητεία. 'Idē domi.
- mille, ἄκλ. ἐν τῷ ἐν. ἐπίθ. χίλιοι. 2) οὐσ. οὐ. χιλιάς. Πληθ. milia, ūum χιλιάδες.
- mīmus, i, ἄ. μῖμος.
- minimē, ἐπίρρ. ὑπερθ. ἥμισυ, ἐλάχιστα.
- minimus, a, um, ἐλάχιστος (ὑπερθ. τοῦ parvus).
- ministerium, īi, οὐ. ὑπηρεσία, ἔργον.
- minor, ātus sum, āri, 1. ἀποθ. ἀπειλῶ.
- minūo, ūi, ūtum, ěre, 3. μειώω, ἐλαττώνω.
- minus, ἐπίρρ. συγκρ. ἥττον, ὀλιγώτερον.
- minūtus, a, um, μικρός (καὶ κ α λ ο κ α μ ω μ ἔ ν ο ς).
- miracūlum, i, οὐ. θαῦμα, ἐκπληκτικὸν γεγονός, πρᾶξις καταπλήσσουσα.
- mirificus, a, um, θαυμαστός, θαυμάσιος.
- mīror, ātus sum, āri, 1. ἀποθ. Θαυμάζω, παραξενεύομαι.
- mirus, a, um, θαυμαστός, καταπληκτικός.
- miser, ěra, ěrum, ἄθλιος, δύστηνος.
- miserabiliter, ἐπίρρ. ἀξιοθρηνητῶς.
- misericordia, ae, θ. οἶκτος, ἔλεος.
- mitto, mīsi, missum, ěre, 3. πέμπω, στέλλω. senatus missus est, ἡ Σύγκλητος ἐλύθη, τῆς Συγκλήτου ἡ συνεδρία ἐλύθη.
- modestia, ae, θ. σωφροσύνη.
- modicus, a, um, μέτριος, πενιχρός.
- modo, ἐπίρρ. ἄρτι, πρὸ ὀλίγου, μόνον. non modo sed etiam οὐ μόνον ἀλλὰ καί.
- modus, i, ἄ. τρόπος, μέλος (μουσικῆς).
- moenia, ūum, πληθ. οὐ. τεῖχος, τείχη.
- molestē, ἐπίρρ. χαλεπῶς, δυσχερῶς, βαρέως. 'Id. fero.
- molestus, a, um, ὀχληρός.
- molitor, itus sum, īri, 4. ἀποθ. μηχανῶμαι, μηχανορραφῶ, σκευωρῶ.
- mons, montis, ἄ. ὄρος.
- monstrum, i, οὐ. τέρας, ὑπερφυσικὸν ὄν.
- mora, ae, θ. ἀναβολή, μέλλησις,

βραδύτης, χρονοτριβή.
 morbus, i, ἄ. νόσος, τὸ κακόν.
 morbus pediculāris ἡ φθει-
 ρίσεις.
 morīor, moriūus sum, mōri, 3.
 ἀποθ. ἀποθνήσκω.
 moror, ātus sum, āri, 1. ἀποθ.
 (ἐπι)βραδύνω.
 mors, mortis, θ. θάνατος.
 morsus, ūs, ἄ. δῆγμα, δῆξις. mor-
 sus doloris ὁ τοῦ πόνου δη-
 γμός (ὁ σ φ ο δ ρ ὀ ς π ὄ ν ο ς).
 mortālis, is, θνητός. Οὐσ. mor-
 tāles, ūm, ἄ. οἱ θνητοί.
 mōs, mōris, ἄ. ἔθος, τρόπος.
 de more κατὰ (τὸ) ἔθος, ἐκ
 συνηθείας, κατὰ συνήθειαν.
 morem alicui gerere χαρίζο-
 μαί ταῖς ἐπιθυμίαις τινός, συμ-
 μορφοῦμαι πρὸς τὰς ἐπιθυμίας
 τινός.
 motus, ūs, ἄ. κίνησις, ταραχή, ἐ-
 πανάστασις, πολιτικαὶ ταραχαί.
 movēo, mōvī, mōtum, ēre, 2.
 κινῶ, κάμπτω. moveo animum
 προκαλῶ (κινῶ) τὴν ὀργήν.
 mox, ἐπίρρ. μετ' ὀλίγον, μετὰ μι-
 κρόν.
 muleto, 1. ζημιῶ.
 muliebriter, ἐπίρρ. γυναικείως, κα-
 τὰ τρόπον ἀρμόζοντα εἰς γυ-
 ναϊκᾶ.
 mulier, ēris, θ. γυνή.
 multitūdo, dīnis, θ. πληθὺς, πληθ-
 θος.
 multō, ἐπίρρ. πολλῶ, πολύ.

multus, a, um, πολὺς.
 munīo, īvī, ītum, īre, 4. ὀχυρῶ.
 περιφρουρῶ.
 munus, ēris, οὐ. ἔργον, καθήκον.
 δῶρον, ὑπηρεσία, ὑποῦργημα.
 murus, i, ἄ. ὁ τοίχος, πληθ. τὰ
 τείχη (τῆς πόλεως).
 mutatiō, ōnis, θ. μεταβολή, τὸ
 εὐμετάβλητον, τὸ εὐμετάβολον,
 ἀστάθεια.

N

nam, καὶ namque, σύνδ. διότι.
 nanciscor, nactus sum, nancis-
 ci, 3. ἀποθ. (ἐν)τυγχάνω, εὐ-
 ρίσκω.
 narro, 1. διηγοῦμαι.
 nascor, natus sum, nasci, 3.
 ἀποθ. γεννῶμαι.
 natīo, ōnis, θ. ἔθνος, φυλή.
 1. nātus, (ūs), ἄ. ἀπαντᾷ μόνον κατ'
 ἀφαιρ. natū, κατὰ τὴν ἡλικίαν.
 maior natū ὁ πρεσβύτερος
 (ἐκ δύο), ὁ μεγαλύτερος.
 2. nātus, a, um, γεγονώς.
 3. nātus, i, ἄ. υἱός, τὸ τέκνον.
 navicūla, ae, θ. πλοιάριον.
 navis, is, θ. ναῦς, πλοῖον.
 1. nē, ἐπίρρ., ne... quidem. οὐδέ...
 βεβαίως.
 2. nē, σύνδ. μή, ἴνα μή, ὅπως μή.
 3. nē (ἐγκλιτικὸν μόριον) ἦ (ἐ!).
 tu ne... σὺ εἶσαι ἐκεῖνος ὅστις...
 2) (ἐπὶ ἐξηρτ. ἐρωτ. προτάσεως

- προσχερτώμενον ἐν τέλει λέξεως) εἰ (= ἄν).
- nec ἢ neque, οὔτε, οὐδέ, καὶ δέν.
- necessarius, a, um, ἀναγκαῖος.
- necessitas, ātis, θ. ἀνάγκη.
- neco, 1. φονεύω.
- nefarīus, a, um, ἀνόσιος, ἐγκληματικός.
- neg - lēgo, xi, ctum, ċre, 3. ἀμελῶ, ὀλιγορῶ.
- nēgo, 1. ἀρνοῦμαι, λέγω ὅτι δέν.
- negotium, īi, οὐ. ἀσχολία, ἔργον.
- nemo, īnis, ἀ. θ. καὶ ἐπίθ. οὐδεὶς.
- nepos, ōtis, ἀ. ὁ ἔγγονος.
- neptis, is, θ. ἐγγόνη (ἐγγονή).
- neque, id. nec. neque - neque, οὔτε - οὔτε.
- nequēo, īvi ἢ īi, ĭtum, ĭre, 4. ἀδυνατῶ, δέν δύναμαι.
- nescīo, īvi, —, ĭre, 4. ἀγνοῶ, δέν γνωρίζω.
- neu, καὶ neve, ἐπίρρ. μηδέ, καὶ νὰ μή...
- néuter, néutra, néutrum (γεν. neutrius), οὐδέτερος.
- neve καὶ neu, μηδέ, καὶ μή...
- nex, necis, θ. φόνος.
- nihil, οὐ. ἄκλ. 1) οὐσ. (γεν. nihilus rei), οὐδέν. 2) ἐπίρρ. οὐδέν, (μηδέν), κατ' οὐδέν, οὐδόλωσ.
- nihilō, ἐπίρρ. (κυρίως ἀφαιρ. τοῦ nihilum) κατ' οὐδέν, οὐδόλωσ.
- nihildum, οὐ. ἄκλιτ. οὐδέν πο, οὐδέν ἀκόμη.
- nihilominus (nihilō καὶ minus) οὐδὲν ἤττον.
- nimis, ἐπίρρ. ἄγαν, λίαν, πάρα πολῦ.
- nisi, σύνδ. εἰμή, ἐὰν μή.
- no, 1. νήχομαι, κολυμβῶ.
- nobilis, e, εὐγενής, ὀνομαστός, διάσημος.
- nobilitas, ātis, θ. εὐγένεια, οἱ εὐγενεῖς, τὸ κόμμα τῶν εὐγενῶν. 2) τὸ κάλλος, ἀνωτερότης.
- nobilito, 1. δόξαν ἢ κλέος τινὶ περιποιῶ, τιμῶ, λαμπρύνω.
- noctū, ἐπίρρ. νύκτωρ, κατὰ τὴν νύκτα.
- nolo, nolūi, —, nolle, (ῥ. ἐλλειπτ.) οὐ βούλομαι, δέν θέλω.
- nomen, īnis οὐ. ὄνομα.
- non, ἐπίρρ. οὐ, οὐχί, δέν .
- nondum, ἐπίρρ. οὐπω, ὄχι ἀκόμη.
- nonnē, ἐπίρρ. οὐ ; πῶς οὐ ;
- nonnulli, ae, a, τινές, τινά.
- noster, nostra, nostrum, ἡμέτερος.
- novem, ἐπίθ. ἀριθ. ἄκλ. ἐννέα.
- novus, a, um, νέος, καινός.
- nox, noctis, θ. νύξ. nocte κατὰ τὴν νύκτα, ἐν ὥρᾳ νυκτός.
- nūbo, nupsi, nuptum, ċre, 3. νυμφεύω τινί, (παίρνω ἄνδρα, ὑπανδρεύομαι).
- nudus, a, um, γυμνός.
- nullus, a, um, (γεν. nullius), οὐδεὶς.
- num, ἐπίρρ. ἐρωτ. ἄρα, ἄρά γε, μήπως, εἰ, ἐάν.

- numĕro, 1. ἀριθμῶ.
- nummus, ī, ἄ. νόμισμα, ἀργύριον.
- nunc, ἐπίρρ. νῦν, τώρα.
- nunquam (καὶ numquam), ἐπίρρ. οὐδέποτε.
- nuntĭo, 1. ἀναγγέλλω. nuntĭo ut ἀγγέλλω (διατάσσω) νά...
- nuntĭus, ĭi, ἄ. ἄγγελος, ἀγγελιαφόρος. 2) εἶδησις, ἀγγελία.
- nusquam, ἐπίρρ. οὐδαμοῦ.
- nux, nucis, θ. κάρυον. nucibus ludĕre παίζω καρύδια (εἶδος παιγνίου).
- Θ**
- ob, πρόθ. μετ. αἰτ. διά, ἔνεκα, ἔξ, πρὸ (μετὰ γεν.).
- obĕo, ĭi, ĭtum, ĭre, ἀποθνήσκω.
- obicĭo (πρόφ. objicio), iĕci, iectum, ĕre, 3. προβάλλω.
- ob - iurgo (πρόφ. objurgo), loi - dorō, ἐπιπλήττω.
- oblātus, a, um, ἰδ. offero.
- ob - ĭno, lĕvi, lĭtum, ĕre, 3. (ἐπ) - αλείφω.
- oblivĭo, ōnis, θ. λήθη.
- obliviseor, oblītus sum, oblivisci, 3. ἀποθ. ἐπιλανθάνομαι, λησμονῶ.
- obnoxĭus, a, um, ὑποκείμενος, ὑποχείριος, ἐκθεθιμένος εἰς.
- ob - riŭo, riŭi, ūtum, ĕre, 3. καταχώννυμι, κατακαλύπτω.
- ob - sĕcro, 1. ἱκετεύω. 2) (παρενθετικῶς =) πρὸς (τῶν) θεῶν!
- obsĕquor, secŭtus sum, sĕqui, 3. ἀποθ. πείθομαι, ἀκολουθῶ.
- obses, ĭdis, ἄ. καὶ θ. ἔμμηρος.
- ob - sĭdĕo, sĕdi, sessum, ĕre, 2. προσκάθημαι, πολιορκῶ.
- obsidĭo, ōnis, θ. πολιορκία.
- obsidionālĭs, e, πολιορκητικὸς.
- obsĭdo, sĕdi, sessum, ĕre, 3. πολιορκῶ.
- obsisto, obstĭti, —, ĕre, 3. ἀνθίσταμαι, ἐναντιοῦμαι.
- ob - strĕpo, ūi, —, ĕre, 3. θορυβῶ, καταθρουβῶ.
- obstupefacĭo, fĕci, factum, ĕre, 3. ἐκπλήσσω, καταπλήσσω, καταπτοῶ.
- ob - stupesco, pŭi, —, ĕre, 3. μένω ἐμβρόντητος, καταπλήσσομαι.
- obtrectātor, ōris, ἄ. ὁ διαβόλων, διαβόλος.
- obtrunco, 1. ἀποκόπτω, ἀποκεφαλίζω.
- obtŭli, ἰδ. offero.
- ob - vĕnĭo, vĕni, ventum, ĭre, 4. παρουσιάζομαι. somnio obvĕnit alicui, ὀνειρεύεται τις τι, παρουσιάζεται τι εἰς τὸν ὕπνον τινός, βλέπει τις ὕπνον.
- obvĭam, ἐπίρρ. ἰδ. obvĭus. (obvĭus, a, um). obvĭum esse ἢ obvĭus sum alicui ἀπαντῶ τινα, συναντῶ τινα. obvĭam eo alicui ἢ obvĭus sum alicui πηγαινῶ πρὸς ἀπάντησιν (συνάντησιν) τινός. obvĭam venio

(ἢ exeo, progredior) ἐξέρχομαι εἰς ἀπάντησιν (συνάντησίν) τινος.

ob - volvo, volvi, volūtum, ἔρε, 3. (ἐπι)καλύπτω, περικαλύπτω. occasiō, ōnis, θ. εὐκαιρία.

occāsus, ūs, ἀ. δύσις, αἰ δυσμαί.

1. oc - eīdo, eīdi, eīsum, ἔρε, 3. πίπτω, δύομαι. sol occīdens ὁ δύνων ἥλιος, ἡ δύσις (τοῦ ἡλίου).

2. oc - eīdo, eīdi, eīsum, ἔρε, 3. κατακόπτω, φονεύω.

oc - eūro, 1. καταλαμβάνω.

ocūlus, ī, ἀ. ὀφθαλμός.

odīum, īi, οὐ. μῖσος.

odor, ōris, ἀ. ὀσμή, ἄρωμα.

of - fendo, ndi, nsum, ἔρε, 3. ἐντυγχάνω, εὐρίσκω, προσκόπτω, προσκρούω, ὑβρίζω, λυπῶ, στενοχωρῶ.

of - fēro, obtūli, oblātum, offerre, ἀνώμ. προσφέρω.

officiūm, īi, οὐ. ἔργον, καθήκον.

olim, ἐπίρρ. ποτέ, ἡμέραν τινά.

o - mitto, mīsi, missum, ἔρε, 3. παραλείπω.

omnis, e, πᾶς, ὅλος.

ops, (ἄχρηστ. ἡ ὄνομ. καὶ δοτ. ἐν.), γεν. opis, αἰτ. opem, θ. δύναμις, βοήθεια. πληθ. ἰδ. opes.

opes, opum, πληθ. θ. στρατιωτικὰ δυνάμεις.

oppīdum, ī, οὐ. πόλις.

op - pīmo, pressi, pressum, ἔρε, 3. καταστρέφω, καταπιέζω κα-

ταβάλλω.

op - pugno, 1. πολιορκῶ.

optīmus, a, um, ἄριστος, ὁ καλύτερος (ὑπερθ. τοῦ bonus), ἰδ. melior.

optiō, ōnis, θ. ἐκλογή, αἵρεσις.

opto, 1. ἐπιθυμῶ, εὐχομαι.

opus, ēris, οὐ. ἔργον. Πληθ. opera, στρατιωτικὰ ἔργα καὶ ἐπιχειρήσεις (πρὸς ἐκπολιόρκησιν). opus est mihi aliquā re ἔχω ἀνάγκην τινὸς (πράγματος).

orātor, ōris, ἀ. ῥήτωρ, πρεσβευτής, ἀπεσταλμένος, (μεσάζων διαπραγματεύσεων).

orbis, a, um, (ἑστερημένος), ὀρφανός.

ordo, īnis, ἀ. τάξις, αἰ τάξεις τοῦ στρατοῦ, σειρά.

oriōr, ortus sum, īri, 4. ἀποθ. ἐγείρομαι, ἀνατέλλω, κατάρχομαι. sol oriēns ὁ ἀνατέλλων ἥλιος, ἡ ἀνατολή.

ornamentum, ī, οὐ. κόσμημα, στόλισμα.

ornātus, ūs, ἀ. κόσμος, στολισμός, ἐνδυμασία, στολή.

orno, 1. κοσμῶ, στολίζω.

oro, 1. παρακαλῶ, ἱκετεύω, ἐπιμόνως ζητῶ.

os, oris, οὐ. στόμα, πρόσωπον.

ostendo, ndi, ntum, ἔρε, 3. δεικνύω.

ostento, 1. (ἐπι)δεικνύω συχνάκις.

otiōsus, a, um, ἀπράγμων, ἀργός.

otium, īi, οὐ. ἄνεσις, ἀνάπαυσις,
σχολή.

ovans, μτχ. τοῦ ἀχρ. ονο, 1. (ἐκ-
δηλῶ τὴν χαρὰν μου διὰ κραυγῶν
καὶ συγχημάτων), τελῶ τὸν
μικρὸν θρίαμβον, εἶμι ὑπερή-
φανος.

P

paciscor, pactus, sum, pacisci,
3. ἀποθ. συνθήκην ποιῶμι, συν-
θηκολογῶ.

pactus, ἰδ. paciscor καὶ pango.

paene, ἐπίρρ. σχεδόν.

palam, ἐπίρρ. δημοσίᾳ, φανερώς.

palpēbrae, ārum, πληθ. θ. βλέ-
φαρον, βλέφαρα.

paludamentum, ī, οὐ. γλαυὸς
(στρατιωτικὴ τῶν στρατηγῶν
καὶ ἀνωτέρων ἀξιωματικῶν).

pālus, ī, ἀ. πάσσαλος, σκόλοψ,
(πλωῦσι).

palus, ūdis, θ. ἔλος, τέλμα.

pando, ndi, passum, ěre, 3. λύω.

pango, pepīgi, pactum, ěre, 3.
(καθ)ορίζω, συμφωνῶ.

panis, is, ἀ. ἄρτος. panis secun-
darius ἄρτος ὑπομέλας, (ψωμί
ὀλίγο μαῦρο).

pār, paris, ἴσος, ὅμοιος, τῶν αὐ-
τῶν δυνάμεων, ισόπαλος.

parabīlis, e, εὐαπόκτητος, εὐκτη-
τος, εὐπόριστος, εὖωνος.

parco, peperci, —, ěre, 3. φεί-

δομαι.

parcus, a, um, φειδωλός, ποιού-
μενος φειδωλὴν χρῆσιν.

pārens, ntis, ἀ. (ὁ τεκῶν κυρίως
μτχ. τοῦ patrio), πατήρ. Πληθ.

parentes, um, ἀ. θ. οἱ γονεῖς
(πατήρ καὶ μήτηρ.)

pārĕo, ūi, —, ěre, 2. ὑπακούω,
πεῖθομαι.

pārĭo, pepĕri, partum, ěre, 3.
γενῶ, κτῶμαι, παρασκευάζω.

parĭter, ἐπίρρ. ἐξ ἴσου, ὁμοίως.
pārō, 1. παρασκευάζω.

parricidium, ī, οὐ. πατροκτο-
νία.

pars, partis, θ. μέρος, πρόσωπον
(ὁ ὅ λ ο ς), μερίς, κόμμα (πληθ.).

parum, ἐπίρρ. ὀλίγον (συγκρ.
minus, ὑπερθ. minimē).

parvūlus, a, um, πολὺ μικρός.
Οὐσ. parvūlus, ī, ἀ. μικρὸν
παιδίον, τὸ νεογόν.

parvus, a, um, μικρός.

passim, ἐπίρρ. σποράδην, ἔνθα
καὶ ἔνθα, πανταχοῦ.

pastor, ōris, ἀ. ποιμήν.

pater, tris, ἀ. πατήρ. Πληθ. pa-
tres, um, οἱ πατρίκιοι, οἱ εὐ-
γενεῖς, οἱ Συγκλητικοί.

paternus, a, um, πατρικός, τοῦ
πατρός.

patiēns, ntis, ἐπίθ. (κυρίως μτχ.
τοῦ patior) ὑπομονητικός, καρ-
τερικός.

patior, passus sum, pati, 3. ἀπόθ.
πάσχω, ὑπομένω.

patrīa, ae, θ. πατρίς.
 patriciūs, a, um, πατρίκιος.
 patrimonium, īi, οὐ. ἡ πατρίς,
 ἡ πατρόθεν (κληρονομηθεῖσα)
 περιουσία, ἡ περιουσία (ἐν
 γένει).
 patrōnus, ī, ἀ. συνήγορος, σύνδι-
 κος, ὑπερασπιστής.
 páuci, ae, a, (κατὰ πλῆθ.) ὀλί-
 γοι, εὐχάριθμοι.
 paulātim, ἐπίρρ. κατὰ μικρόν.
 paulo, ἐπίρρ. ὀλίγον, μικρόν. Ἰδ.
 post.
 páuper, ěris, πένης, πτωχός, ἐνδεής.
 paupertas, ātis, θ. πενία, πτω-
 χεία, ἔνδεια.
 pavor, ōris, ἀ. φόβος, τρόμος.
 pax, pacis, θ. εἰρήνη.
 peccātum, ī, οὐ. ἀμάρτημα,
 σφάλμα.
 pecco, 1. σφάλλωμαι, ἀμαρτάνω.
 pecuniā, ae, θ. ἀργύριον, χρή-
 ματα.
 pecus, ōris, οὐ. (ἀγέλη κτηνῶν),
 κτήνη, ποιμνία.
 pediculāris, e, φθειρικός, φθει-
 ρογόνος. Ἰδ. λ. morbus.
 pel - fīcĭo, lexi, lectum, ěre, 3.
 προσελκύνω, δελεάζω.
 pello, pepŭli, pulsum, ěre, 3.
 ὠθῶ, ἐκβάλλω, ἐκδιώκω.
 penātes, ĭum, πλῆθ. ἀ. πατρῷοι
 θεοί, τοῦ οἴκου θεοί.
 per, πρόθ. μετ' αἰτ. διὰ, ἀνά, ἐξ
 αἰτίας (χάρις εἰς).
 per - āgro, 1. διέρχομαι, βαί

νο, ἀνά...
 per - amoenus, a, um, πάνυ τερ-
 πνός, πολὺ εὐχάριστος.
 per - cello, cŭli, culsum, ěre, 3.
 καταβάλλω, ἀνατρέπω, κατα-
 πλήττω.
 per - contor, ātus sum, āri, 1.
 ἀποθ. πυνθάνομαι, (ἐρωτῶ νὰ
 μάθω).
 percussor, ōris, ἀ. φονεὺς, δο-
 λοφόνος.
 per - cŭlĭo, ussi, ussum, ěre, 3.
 κτυπῶ, πλήττω, καταβάλλω.
 perditus, a, um, ἀπολωλώς, ἐξώ-
 λης, διεφθαρμένος.
 perdo, dĭdi, dĭtum, ěre, 3. δια-
 φθείρω, καταστρέφω.
 per - dŭco, xi, etum, ěre, 3. ἕγω,
 ὀδηγῶ.
 peregrĭnus, a um, ξένος, μὴ ἐγ-
 γώριος.
 per - ěo, ĭi, —, ĩre, ἀπόλλυμαι,
 (χάνομαι).
 per - fīcĭo, fĕci, fectum, ěre, 3.
 καταρθώνω, περαίνω.
 per - fidĭa, ae, θ. ἀπιστία.
 per - fĭdus, a, um, ἄπιστος.
 per - fōdĭo, fōdi, fossum, ěre, 3.
 διαπερῶ, (δι' ἀίχμηροῦ ὀργά-
 νου).
 per - fugĭo, fŭgi, —, ěre, 3. κα-
 ταφεύγω.
 pergo, perrexi, perrectum, ěre,
 3. προχωρῶ, σπεύδω. perge γώ-
 ρει (ἐμπρός, ὕπαγε).
 pericŭlum, ī, οὐ. κίνδυνος.

- peritīa, ae, θ. ἐμπειρία.
- per - mitto, mīsi, missum, ěre, 3. ἐπιτρέπω.
- perniciēs, ēi, θ. ὀλέθρος, καταστροφή.
- perniciōsus, a, um, ὀλέθριος, καταστρεπτικός.
- perpetūō, ἐπίρρ. συνεχῶς, διηνεκῶς.
- perpetūus, a, um, συνεχής, διαρκής. in perpetuum εἰς τὸ διηνεκές, ἰσοβίως.
- per - saepe, ἐπίρρ., πάνυ πολλάκις, πολὺ συχνάκις, συχνότατα.
- per - sēquor, cūsus sum, sēqui, 3. ἀποθ. (κατα)διώκω.
- per - solvo, solvi, solūtum, ěre, 3. ἀποτίνω, καταβάλλω (πληρώνω), ἀποδίδω.
- per - stringo, nxi, ctum, ěre, 3. (σφίγγω ἰσχυρῶς), καταλαμβάνω.
- per - turbo, 1. διαταράττω.
- per - vēnīō, vēni, ventum, ĩre, 4. φθάνω.
- pessīmus, a, um, χείριστος, ἐγκληματικός (τὸ θετικὸν malus).
- peto, īvi (ῆ īi), ĩtum, ěre, 3. ζητῶ, ταχέως ἔρχομαι, σπεύδω εἰς...
- pharētra, ae, θ. φαρέτρα.
- philosōphus, i, ἄ. φιλόσοφος.
- piētās, ātis, θ. εὐσέβεια.
- pīla, ae, θ. σφαίρα.
- pīlus, i, ἄ. θρίξ.
- pinguis, e, παχύς.
- piscicūlus, i, ἄ. ἰχθύδιον, μικρὸς ἰχθύς (ψαράκι).
- placēō, ūi, ĩtum, ěre, 2. ἀρέσκω.
- placet, ūit, ěre, 2. ἀπροσ. δοκεῖ, φαίνεται καλόν.
- placīdē, ἐπίρρ. ἡσυχῶς, ἡρέμως, πράως.
- plāga, ae, θ. πληγή, τραῦμα, κτύπημα.
- plāusus, us, ἄ. ἐπιδοκιμασία, ἐπευφημία, ἔπαινος.
- plebēius (πρόφ. plebejus), a, um, πληβεῖος.
- plebs, bis, θ. ἡ πληθὺς, ὁ πολὺς ὄχλος.
- plerīque, pleraeque, plerāque, πλεῖστοι, οἱ πολλοί, (ὁ μεγάλυτερος ἀριθμὸς).
- plumbum, i, οὐ. μόλυβδος.
- plurīmus, a, um, (ὑπερθ. τοῦ multus) πλεῖστος. Πληθ. plurimi, ōrum, οἱ πλεῖστοι.
- plūs, ἐπίρρ. πλέον, περισσότερον.
- podāgra, ae, θ. ποδάγρα, ἀρθρῖτις.
- poena, ae, θ. ποινή.
- pompa, ae, θ. πομπή.
- pondo, (κυρ. ἀφαιρ. τοῦ ἀγρ. pondus, γεν. pondi) ἔπομ. κατὰ λέξιν = (κατὰ) τὸ βάρος. Ὡς οὖσ. ἄλλ. (συνηθέστερον με ἀριθμητ. κατὰ παράλειψιν τῆς λέξεως libra) = λίτρα (ἦτοι 327, 45 γραμμ., περ. 1/3 τοῦ κιλοῦ).

pondus, ěris, οὐ. βάρος, φορ.
 pōno, posūi, positum ěre, 3. τίθημι, τοποθετῶ, ἵκνω, θεωρῶ. castra ponere στρατοπεδεύω. ob oculos ponere θέτω πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν.
 pons, ntis, ἄ. γέφυρα.
 pontīfex, ěis, ἄ. ποντίφιξ.
 populāris, e, τοῦ λαοῦ, δημοτικός, δημοφιλής. οὐσ. populāres, ĩum, οἱ ἐπιχώριοι.
 popŭlus, i, ἄ. δῆμος, λαός, ἔθνος.
 porta, ae, θ. πύλη.
 porto, 1. φέρω, κομιζω.
 posco, poposci, —, ěre, 3. ζητῶ, ἐπιζητῶ.
 possum, potŭi, posse, δύναμαι.
 post, πρόθ. μετ' αἰτ. μετὰ (καὶ αἰτ.). Ἐπίρρ. paulo post ὀλίγον ἔπειτα, ὀλίγον βραδύτερον, μικρὸν μετὰ ταῦτα.
 postĕā, ἐπίρρ. ἔπειτα, βραδύτερον, ἐν τοῖς ἑξῆς.
 postĕrus, a, um, ὁ ὕστερος, ὁ μετέπειτα. οὐσ. postĕri, ōrum, ἄ. οἱ ἐπιγενόμενοι, οἱ ἀπόγονοι. in postĕrum εἰς τὸ μέλλον.
 postis, is, ἄ. παραστάς, σταθμὸς (θύρας).
 postĕri, ōrum, ἰδ. posterus.
 postquam, σύνδ. ἀφοῦ.
 postremo, ἐπίρρ. ἐπὶ τέλους, εἰς τέλος.
 postŭlo, 1. (ἀπ)αιτῶ, ζητῶ, ἀξιῶ.
 potentĭa, ae, θ. δύναμις, ἰσχός.
 potestas, ātis, θ. δύναμις, ἐξου-

σία, ἄδεια.
 potior, ĩtus sum, ĩri, 4. ἀποθ. γίνομαι κύριος.
 prae, πρόθ. μετὰ ἀφαιρ. πρό, ἐν συγκρίσει πρός, ὑπὲρ (αἰτ.), ἔνεκα.
 prae - acŭtus, a, um, πολὺ ὠξυμένος, αἰχμηρότατος.
 praebĕo, ŭi, ĩtum, ěre, 2. παρέρχομαι.
 praeceptor, ōris, ἄ. διδάσκαλος.
 prae - cĭdo, cĭdi, cĭsum, ěre, 3. ἀποτέμνω.
 prae - cĭno, cecinŭi, —, ěre, 3. προπορεύομαι ἄδων, προῶδω.
 prae - cĭpio, cĕpi, ceptum, ěre, 3. ἐντέλλομαι, παραγγέλλω, διδάσκω.
 prae - cipĭto, 1. κρημνίζω.
 praecipŭĕ, ἐπίρρ. μάλιστα, κυρίως, κατ' ἐξοχήν.
 praecipŭus, a, um, κυριώτατος, (κυριώτερος).
 prae - clāre, ἐπίρρ. μάλα λαμπρῶς, εἰς τὴν ἐντέλειαν.
 praeco, ōnis, ἄ. κῆρυξ.
 praeda, ae, λεία, λάφυρα.
 praeditus, a, um, (μετ' ἀφαιρ.), κεκτημένος, ἔχων, προικισμένος.
 praedo, ōnis, ἄ. ληστής.
 praedor, ātus sum, āri, 1. ἀποθ. ληλατῶ.
 praefectus, i, ἄ. προϊστάμενος, διοικητής.
 prae - fĕro, tŭli, lātum, ferre, ἄνώμ. προτιμῶ, προκρίνω.

- prae - fīgo, fixi, fixum, ěre, 3. ἐμπήγνυμι, διαπερῶ.
- praemīum īi, οὐ. βραβεῖον, ἀμοιβή.
- praesens, ntis, ἐπίθ. παρών, ἐννοϊκός.
- praesīdīum, īi, οὐ. τμήμα στρατοῦ, φρουρά, φυλακή, ἐπικουρία, (ἀσφάλεια).
- praestans, ntis, ἐπίθ. (κυρ. μτχ. praesto), προσέχων, ὑπερέχων, ὑπέρτερος, ἀνώτερος.
- prae - sto, stīti, stītum, stāre, 1. προσέχω, ὑπερέχω, (ἀνα)δεικνύω, προσφέρω, παρέχω.
- prae - sum, fūi, esse, εἶμαι παρών. 2) μετὰ δοτ. = εἶμαι ἀρχηγός, προϊσταμαι.
- praeter, πρόθ. μετ' αἰτ. ἐκτός, παρά (μετ' αἰτ.).
- praeter - ěo, īi, ītum, īre, παρέρχομαι, παρατρέχω.
- praeterītus, a, um, ἐπίθ. (κυρ. μτχ. praetereo), παρελθών.
- praetor, ōris, ἀ. πραιτωρ, στρατηγός.
- prae - valīdus, a, um, λίαν ισχυρός.
- prae - vēnio, vēni, ventum, īre, 4. προηγοῦμαι, ἔρχομαι πρότερον, προλαμβάνω, προσφθάνω.
- prae - vīdĕo, vīdi, vīsum, ěre, 2. προσρῶ, προβλέπω.
- pratium, ī, οὐ. λειμὸν (λιβάδι).
- pravus, a, um, διεστραμμένος, φαῦλος.
- precor, e, ātus sum, āri, 1. ἀποθ. s, χρομαι, (ζητῶ παρά τινος).
- premo, pressi, pressum, ěre, 3. πιέζω.
- pretiōsus, a, um, πολύτιμος.
- pretīum, īi, οὐ. ἀμοιβή, τιμή, ἐξαγόρασμα, λύτρα.
- prīmō, καὶ prīmum, ἐπίρρ. (κατὰ) πρῶτον.
- prīmus, a, um, (ὑπερθ. τοῦ συγκρ. prior) πρῶτος.
- princeps, ĩpis, πρῶτος. 2) ὁ κατέχων τὴν πρώτην θέσιν (τάξιν), ὁ πρόκριτος.
- prior, prius, πρότερος, πρῶτος (ἐκ δύο).
- prius, ἐπίρρ. συγκρ. πρότερον.
- priusquam, σύνδ. πρὶν ἤ.
- privātus, a, um, ἴδιος, ἰδιωτικός, τοῦ ἰδιώτου.
- privo, 1. στερῶ.
- pro, πρόθ. μετ' ἀφαιρ. πρό, ὑπέρ, ἀντί.
- probo, 1. (ἐπι)δοκιμάζω, ἀποδέχομαι, ἐγκρίνω.
- probus, a, um, χρηστός, ἔντιμος.
- pro - cĕdo, cessi, cessum, ěre, 3. προβαίνω, χωρῶ.
- procĕrus, a, um, ὑψηλός.
- pro - clāmo, 1. (ἀνα)κραυγάζω, ἀναφωνῶ.
- prod - ěo, īi, ītum, īre, προχωρῶ, ἐμφανίζομαι.
- proditīo, ōnis, θ. προδοσία.
- prodītōr, ōris, ἀ. προδότης.

- pro - dūco, xi, ctum, ěre, 3. πρ-
ρατείνω, μηχανώνω.
- proclīum, īi, oũ. μάχη, συμ-
πλοκή.
- pro - fēro, tūli, lātum, ferre, άνώμ.
παρουσιάζω, κομίζω (έξίω).
- pro - fīcīo, fēci, fectum, ěre, 3.
καταρθώνω, προκόπτω. (κερ-
δίζω).
- pro - ficiscor, fectus sum, i, 3.
άποθ. πορεύομαι, άναχωρῶ,
άπέρχομαι.
- pro - fūgīo, fūgi, —, ěre, 3. κατα-
φεύγω.
- pro - fūsus, a um, επίθ. (κυρ.
μτχ. profundor), άφθονος, ά-
φειδής.
- pro - grēdīor, gressus sum, grē-
di, 3. άποθ. προχωρῶ, προβαί-
νω, βαδίζω.
- pro - hībēo, ūi, itum, ěre, 2. έμ-
ποδίζω, κωλύω.
- pro - īcīo (προφ. projicio), iēcī,
iectum, ěre 3. ρίπτω (έμπρός),
προβάλλω.
- pro - lābor, lapsus sum, lābi, 3.
άποθ. προσολισθάνω, (κατα)-
πίπτω.
- pro - mīnēo, ūi, —, ěre, 2. προκί-
πτο, προέχω.
- pro - mitto, mīsi, missum, ěre, 3.
ύπισχνῶμαι.
- promptus, a, um, επίθ. (κυρ.
μτχ. promo), έτοιμος, πρόχει-
ρος, πρόθυμος, δραστήριος.
- prope, επίρρ. έγγύς, πλησίον, (ιδ.
- propius καί proxime). 2) πρόθ.
μετ' αίτ. έγγύς, πλησίον.
- propĕrē, επίρρ. έσπευσμένως, τα-
χέως.
- propĕro, 1. σπεύδω.
- propinquus, a, um, πλησίον ὄν,
συγγενής.
- propīor, propīus, συγκρ. επίθ.
έγγύτερος, πλησιέστερος.
- propīus, επίρρ. συγκρ. έγγύτε-
ρον, πλησιέστερον.
- pro - pōno, posūi, posītum, ěre,
3. άναρτῶ, δημοσιεύω (ταιγο-
κολλῶ).
- propter, πρόθ. μετ' αίτ. διά (μετ'
αίτ.), έννεκα.
- pro - rōgo, 1. παρατείνω.
- pro - scribo, scripsi, scriptum,
ěre, 3. προγράφω.
- proscriptīo, ōnis, θ. προγραφή
(ή θέσις έκτός νόμου).
- pro - silīo, lūi, —, īre, 4. άνακη-
δῶ (πηδῶ πρὸς τὰ έμπρός), έκ-
πηδῶ.
- pro-sterno, strāvi, strātum, ěre,
3. καταβάλλω.
- prosum, fūi, prodesse, ὠφελῶ,
λυσitelῶ.
- pro - vēho, vexi, vectum, ěre,
3. προκομίζω, εις τὰ πρόσω
κομίζω. Παθ. provēhor, vec-
tus sum, vēhi, 3. άνάχομαι
(έκ τοῦ λιμένος).
- provincia, ae, θ. έπαρχία.
- provocatio, ōnis, θ. πρόκλη-
σις.

proximē, ἐπίρρ. (ὑπερθ. τοῦ prope), ἐγγύτατα, πολὺ ἐγγύς (πλησίον).

proximus, a, um, ἐγγύτατος, πλησιέστατος, (ὑπερθ. τοῦ propior).

prudentiā, ae, θ. σύνεσις, γνώσις, σοφία.

publicē, ἐπίρρ. δημοσίᾳ, δημοσίᾳ δαπάνῃ, ἐξόδους τοῦ κράτους.

publicus, a, um, δημόσιος, τοῦ δημοσίου, (τοῦ κράτους).

pudor, ōris, ἄ. αἰδώς, αἰσχύνῃ, ἐντροπή.

puella, ae, θ. ἡ παῖς, ἡ παιδίσκη.

puer, puēri, ἄ. ὁ παῖς.

puerilis, e, παιδικός.

pugīo, ōnis, ἄ. ἐγχειρίδιον, ξιφίδιον.

pūgna, ae, θ. μάχη.

pūgno, 1. μάχομαι, πολεμῶ.
pugnātum est (ἀπρόσ.) πόλεμος ἐγένετο, ἐπολέμησαν.

pulcher, chra, chrum, ὠραῖος.

pulvis, ĩris, ἄ. κόνις (σχόνι).

pungo, pupūgī, punctum, ĩre, 3. (ἐπὶ πόνου), κεντῶ, νόσσο (σουβλίζω).

puniō, īvi, ītum, īre, 4. τιμωρῶ, ἐκδικουμαι.

purgo, 1. καθαρὸν ποιῶ τινά τινος.
me purgo ἀπολογοῦμαι.

purpūra, ae, θ. πορφύρα, ἡ πορφυρᾶ ἐσθής.

pūto, 1. νομίζω.

Q

quadrāginta, ἀριθμ. τεσσαράκοντα.

quadrans, ntis, ἄ. μικρὸν νόμισμα, ὁ τετραῖς, ὁ κοδράντης, (τὸ τεταρτημόριον ἀσσαρίου).

quadrīmus, a, um, τετραετής.

quadrīngenti, ae, a, τετρακῆσιοι.

quaero, sīvi, sītum, ĩre, 3. ζητῶ. quaero ab aliquo ἐρωτῶ τινά.

quaestīo, ōnis, θ. ζήτησις, ζήτημα, δικαστικὴ ἀνάκρισις, ἐξέτασις.

quaestor, ōris, ἄ. ταμίης.

quaestūra, ae, θ. ταμεία.

quaestus, ūs, ἄ. χρηματισμός.

quam, ἐπίρρ. 1) ἐρωτ. πόσον 2) ἀναφ. ὅσον (ἀντίστοιχον τοῦ tam = τόσον), ὡς, ὅσον τὸ δυνατὸν (μετὰ ὑπερθ. μετὰ τοῦ possum ἢ ἄνευ τοῦ possum). 3) μετὰ συγκρ. ἢ λέξιν ἐκφράζουσαν ἢ περιέχουσαν σύγκρισιν = ἦ.

quamdīū, ἐπίρρ. καὶ quam diū ὅσον χρόνον, ἐφ' ὅσον.

quamobrem, ἐπίρρ. (καὶ κεχωρισμένως quam ob rem), δι' ὅ, τούτου ἕνεκα, ὅθεν.

quamprīmum, ἐπίρρ. ὡς τάχιστα.

quamquam, σύνδ. εἰ καί, ἂν καί, καίτοι, καίπερ.

quam - vīs, σύνδ. ἂν καί, εἰ καί.
 quando, σύνδ. ὅποτε. quando quī-
 dem ἐπειδὴ περ, ἐπειδὴ (ἢ
 ἀφοῦ) βεβαίως.
 quanquam, ἰδ. quamquam.
 quantus, a, um, ὅσος, ὅπόσος.
 qua - propter, ἐπίρρ. τίνος ἕνεκα,
 οὗ ἕνεκα, δι' ἑ.
 quā - rē, ἐπίρρ. διατί, ὅθεν.
 quartus, a, um, τέταρτος.
 qua - si, ἐπίρρ. καὶ σύνδ. ὥσπερ,
 οἷονεἰ, ὡσεὶ, ὡσάν.
 quater, ἐπίρρ. τετράκις, (τέσσα-
 ρας φορές).
 quattuor, ἀριθ. ἐπίθ. ἄλλ. τέσ-
 σαρς.
 - que, σύνδ. (ἐγγλιτ. πάντοτε ἠνω-
 μένος μὲ λέξιν) τε, καί.
 questus, ūs, ἄ. μέμψις, μομφή,
 ὀδυρός.
 1. quī, quae, quod, ἀντων. (γεν.
 cuius, δοτ. cui), τίς ; ποῖος ;
 ὅς, ὁ ὅποῖος.
 2. quī (ἀντι quo), ἐπίρρ. (κυρ.
 ἀφαιρ. ἀρχαία τῆς ἀντ. quī καὶ
 quis) πῶς.
 quia, σύνδ. ἐπειδὴ, διότι.
 quicumque, quaecumque, quod-
 cumque, ὅστισδήποτε.
 quid, οὐ. (ἐν. τῆς ἑρωτ. ἀντ. quis,
 τίς ; τί ; 2) ὡς ἐπίρρ. εἰς τί ;
 διατί.
 qui - dam, quaedam, quiddam
 καὶ ἐπίθ. quoddam, τις τι
 (γνωστός μὲν ἀλλὰ μὴ ῥητῶς
 κατονομαζόμενος ὑπὸ τοῦ γρά-

φροντος ἢ λέγοντος).
 quidem, ἐπίρρ. βεβαίως. ne...
 quidem οὐδέ... βεβαίως.
 quī - nam, ἰδ. quisnam.
 quid - nī, ἐπίρρ. διατί δέν, πῶς δέν;
 quiesco, ēνι, c̄tum, ēre, 3. ἡσυ-
 χάζω, ἀναπαύομαι.
 quīctus, a, um, ἡσυχος, ἡρεμος.
 quīn, σύνδ. ὅστις οὐ, ὥστε (νὰ)
 μὴ, ὥστε μὴ (ἰδ. dubito, du-
 bīus). 2) μὲ προστακτ. = ἀλ-
 λὰ (δὴ).
 quippe, ἐπίρρ. ἤτε, ἅτε δὴ, ἐπει-
 δὴ βεβαίως.
 qui, quae, quid, τίς ; ποῖος ; 2)
 ἀντων. ἄορ. quis, quae καὶ
 qua, quid (μετὰ τὰς λ. si, nisi,
 num, ne).
 quisnam, quaenam, quodnam
 καὶ quidnam, τίς οὖν ; τίς λοι-
 πόν ;
 quis - que, quaeque, quidque
 (καὶ ἐπίθ. quodque (ἕκαστος,
 πᾶς τις, πάντες).
 quis - quis, —, quicquid ἢ quid-
 quid (καὶ ἐπίθ. quodquod),
 ὅστισδήποτε.
 1. quō ἐπίρρ. (ἐπὶ κινήσεως) ὅ-
 ποι, εἰς ποῖον μέρος, ἕπον.
 2. quō, σύνδ. (πρὸ συγκριτ.) ἕνα,
 ἕπως. 2) ὅσῳ, ὅσον.
 quoad, σύνδ. ἕως, ἐφ' ὅσον.
 quod, σύνδ. ὅτι, διότι.
 quoque, ἐπίρρ. ἐπίσης, καί.
 quorsum (= quoversum) ἐπίρρ.
 πρὸς τί.

R

rapīna, ae, θ. ἀρπαγή.
 rapīo, rūi, ptum, ěre, 3. ἀρπά-
 ζω, ἀπάγω.
 rarus, a, um, σπάνιος.
 ratus, id. reor.
 re - bello, 1. ἐπαναστατῶ.
 re - cīpīo, cēpi, ceptum, ěre, 3.
 (ἀνα)λαμβάνω, δέχομαι.
 re - conciliō, 1. διαλλάττω, συμ-
 φιλιῶ.
 rectē, ἐπίρρ. ὀρθῶς, δικαίως.
 recupĕro, 1. ἀνακτῶ(μαι), ἀναλαμ-
 βάνω.
 re - cūso, 1. ne... ἀρνοῦμαι νά...,
 δὲν θέλω νά...
 red-do, dīdi, dītum, ěre, 3. ἀπο-
 δίδω. salutem ἀνταποδίδω τὸν
 χαιρετισμόν, ἀντιχαιρετίζω. lit-
 teras ἐγχειρίζω ἐπιστολήν.
 red - ěo, īi, ĭtum, ĩre, ἐπανάρχο-
 μι. redeo in gratiam cum ali-
 quo συμφιλιῶμαι πρὸς τινα.
 (μτχ. ἐνεστ. redīens, γεν. re-
 deuntis).
 redīmīo, īvī, ītum, ĩre, 4. στε-
 φανῶ.
 red - ĭmo, ēmi, emptum, ěre, 3.
 ἐξαγοράζω, σφίζω ἀντὶ λύτρων.
 red - intĕgro, 1. ἀνανεῶ.
 redītus, ūs, ἀ. ἐπάνοδος.
 re - dūco, duxi, ductum, ěre, 3.
 ὀδηγῶ ὀπίσω, ἐπανάγω, ἐπα-
 ναφέρω.
 re - fĕro, rettŭli, relātum, referre,

ἀνώμ. ἄγω, ἀπονέμω, ἀποδίδω, κο-
 μίζω, ἐπανακομίζω, ἐπαναφέρω,
 φέρω (ἐπὶ καὶ γεν.). gratiam
 ἀποδίδω τὴν ὀφειλομένην χά-
 ριν.
 regālis, e, βασιλικός.
 regīus, a, um, βασιλικός, τοῦ
 βασιλέως.
 regno, 1. βασιλεύω.
 regnum, i, οὐ. βασιλείον, βασιλεία.
 rego, rexi, rectum, ěre, 3. (δι)-
 εμβύνω.
 re - gredīor, gressus sum, grĕdi.
 3. ἀποθ. ἐπιστρέφω, ἐπανάρχο-
 μι.
 relābor, lapsus sum, i, 3. ἀποθ.
 ἐπανάρχομαι (εἰς τὴν κοίτην
 μου), ἐπαναχωρῶ.
 religīo, ōnis, θ. (θρησκεία, εὐλά-
 βεια), συνειδήσις.
 religiōsus, a, um, ἱεροπρεπής.
 relinquo, līqui, lictum, ěre, 3.
 (ἐγ)καταλείπω.
 reliquāe, ārum, θ. πλθθ. τὰ
 λείψανα.
 reliquus (πρόφ. relīqvus), a,
 um, λοιπός, ὑπόλοιπος.
 remedīum, īi, οὐ. ὅ,τι χρησιμεύει
 πρὸς ἴασιν, ἵαμα, φάρμακον.
 re - mitto, mīsi, missum, ěre, 3.
 ἀφήμι, χαλαρώνω, ἀφίνω ἐλεύ-
 θερον, ἐλαττώνω, μετριάζω. a-
 nimum ad otium ἀνεσιν τῇ
 ψυχῇ (εἰς τὸ πνεῦμα) παρέχω,
 (παραιτοῦμαι τῶν ἀσχολιῶν
 μου).

re - mōvēō, mōvī, mōtum, ēre,
 2. ἀπομακρύνω, ἀφαιρῶ, αἴρω.
 remunērōr, ātus, sum, āri, 1.
 ἀποθ. ἀνταποδίδω, ἀνταμείβω.
 remus, i, ἀ. κώπη.
 re - nōvo, 1. ἀνανεῶ.
 re - nuntīō, 1. ἀναγγέλλω, ἀνα-
 κηρῶτω.
 re - nūō, ūi, —, ěre, 3. ἀνανεύω.
 reor, ratus sum, rēri, 2. ἀποθ.
 λογίζομαι, νομίζω.
 re - pello, pūli, pulsum, ěre, 3.
 ἀποκρούω, ἀπωθῶ.
 re - pendo, ndi, nsum, ěre, 3. ἀν-
 τικαταβάλλω (π λ η ρ ὶ ο ν ω).
 repentē, ěpīrō. αἴφνης, ἑξαίφνης,
 ὄλωσ ἀπροσδοκῆτως.
 re - pěrio, reppěri, repertum, ĩre,
 4. ἀνευρίσκω.
 re - pěto, ĩvi (καὶ ĩi), ĩtum, ěre,
 3. ζητῶ ὀπίσω (ὡς ὑφειλόμενον).
 re - plěō, ěvi, ětum, ěre, 2. πλη-
 ρῶ, (γεμίζω).
 re - porto, 1. ἀποκομίζω.
 re - prehendo, ndi, nsum, ěre, 3.
 ψέγω, μέφομαι.
 re - promitto, mīsi, missum, ěre,
 3. ἀνθυπισχοῦμαι, εἰς ἀντάλ-
 λαγμα ὑπισχοῦμαι.
 repudīō, 1. ἀποποιῶμαι, δὲν δέ-
 χομαι, ἀποκρούω.
 re - pugno, 1. ἀντιμάχομαι, ἀντι-
 δρῶ.
 res, rěi, θ. πρῶγμα, γεγονός, ὑπό-
 θεσις, περιουσία, κράτος.
 re - scindo, scīdi, scissum, ěre,

3. ἀποκόπτω, ἀκυρῶ.
 re - sěco, secūi, sectum, āre, 1.
 (ἀπο)τέμνω.
 re - sěro, 1. ἀνοίγω.
 re - sisto, restīti, —, ěre, 3. ἀν-
 θίσταμαι, ἐναντιοῦμαι.
 re - spergo, rsi, rsum, ěre, 3. βράι-
 νω, βῶντίζω.
 re - spicīō, spexi, spectum, ěre, 3.
 παρατηρῶ.
 re - spondeo, ndi, nsum, ēre, 2.
 ἀποκρίνομαι, ἀνταποκρίνομαι.
 re - sponsum, i, οὐ. ἀπόκρισις.
 respublīca, καὶ res publīca, (γεν.
 rei publicae), θ. πολιτεία.
 re - stitūō, ūi, ūtum, ěre, 3. ἀπο-
 καθίσταμι, παλινρθῶ, ἐπαν-
 ρθῶ.
 re - sūmo, sumpsī, sumptum, ěre,
 3. ἀναλαμβάνω. somnum ἀπο-
 κοιμῶμαι.
 re - tīněō, ūi, tentum, ēre, 2. κρα-
 τῶ, ἐμποδίζω.
 re - vertor, rti, καὶ reversus sum,
 rti, 3. ἤμαποθ., ἐπιστρέφω.
 rex, regis, ἀ. βασιλεύς.
 rhětor, ōris, ἀ. διδάσκαλος τῆς
 ῥητορικῆς, ῥητοροδιδάσκαλος.
 rīdeo, rīsi, rīsum, ēre, 2. γελῶ.
 ripa, ae, θ. ὄχθη, κοίτη, βεῖθρον.
 risus, ūs, ἀ. γέλωσ.
 robustus, a, um, βρωμαλέος, εὐ-
 ρωστος.
 rogo, 1. ἐρωτῶ, ζητῶ, παρακαλῶ.
 rogus, i, ἀ. πυρά.
 rostra, ōrum, οὐ. πληθ. οἱ ἔμβο-

λοι, τὸ ἐν τῇ ἀγορᾷ βῆμα.
 ruīna, ae, θ. ἐρείπιον.
 ruo, rui, rutum, ěre, 3. ὀρμῶ.
 rupes, is, θ. βράχος.
 rustīcor, 1. ἀποθ. διχμῆνω ἐν
 τῇ ἐξοχῇ.
 rustīcus, a, um, ἀγροτικός, γε-
 ωργικός.

S

sacer, cra, crum, ἱερός.
 sacerdos, ōtis, ἀ. ἱερεὺς.
 sacrificium, ĩi, οὐ. ἱεροτελεστία,
 θυσία.
 sacrum, i, οὐ. τὸ ἱερόν.
 saepe, ἐπίρρ. πολλάκις, συγκρ.
 saepius, ὑπερθ. saepissimē.
 saepio, saepsi, saeptum, ĩre, 4.
 περιφράσσω, ὑπερασπίζω.
 saevio, ĩi, ĩtum, ĩre, 4. ἀγριάζ-
 νω, ἀγρίως προσφέρομαι (συμ-
 περιφέρομαι).
 saevitia, ae, θ. ἀγριότης, σκλη-
 ρότης.
 saltem, ἐπίρρ. τοῦλάχιστον.
 saltus, ūs, ἀ. δάσος, νάπη.
 salūbris (καὶ salūber), bre, σω-
 τήριος.
 salus, ūtis, θ. σωτηρία, 2) ὑγεία.
 salūto, 1. χαιρετίζω.
 salvus, a, um, σῶος, ἀβλαβής.
 sanctus, a, um, ἀγνός, καθαρός,
 ἀδιάφορος, ἐνάρετος.
 sanguis, ĩnis, ἀ. αἷμα.

sapiens, ntis, ἐπίθ. (κυρίως μχτ.
 sapio), σοφός.
 sapio, ĩi, —, ěre, 3. σωφρονῶ, ἔχω
 τὴν ὀρθὴν κρίσιν (τὸν κοινὸν νοῦν).
 satelles, ĩtis, ἀ. δορυφόρος, (στρα-
 τιῶται περιστοιχοῦντες τὸν στρα-
 τηγόν).
 satis, ἐπίρρ. ἀρκούντως, ἐπαρ-
 κῶς, καλῶς, (συγκρ. satius,
 καλύτερον).
 saxum, i, οὐ. πέτρα, βράχος, μέ-
 γας λίθος.
 schola, ae, θ. σχολή, σχολεῖον.
 scio, scivi, καὶ scii, scitum, ĩre,
 4. γινώσκω, γνωρίζω.
 scipio, ōnis, ἀ. σκίπων, σκῆ-
 πτρον (βακτηρία).
 seiscitor, ātus sum, āri, 1. ἀ-
 ποθ. ἐρωτῶ νὰ μάθω.
 scriba, ae, ἀ. γραφεύς, λογι-
 στής.
 scribo, psi, ptum, ěre, 3. γράφω.
 scutum, i, οὐ. ἀσπίς.
 sē καὶ sēsē (αἰτ. καὶ ἀφαιρ. ἐν.
 καὶ πληθ. τοῦ sui), ἑαυτοῦ, ἐ-
 αυτῆς, ἑαυτῶν. sēcum = μεθ'
 ἑαυτοῦ, μεθ' ἑαυτῆς, μεθ' ἑαυ-
 τῶν.
 se - cēdo, cessi, cessum, ěre, 3.
 ἀποχωρῶ.
 se - cerno, cerni, cernum, ěre, 3.
 χωρίζω, διακρίνω.
 seco, cūi, ctum, (μχ. μέλ. seca-
 tūrus), āre, 1. τέμνω, κό-
 πτω.
 seceretō, ἐπίρρ. μυστικῶς, ἐν ἀ-

- πορρήτω.
 secundariŭs, a, um, δευτερεύων,
 Ἰδ. panis.
 secundus, a, um, δεύτερος.
 se - cūris, is, (χιτ. im, άφαιρ. i),
 θ. πέλεκυς.
 sed, σύνδ. άλλα.
 sedēcim, δέκα ἔξ.
 sedēo, sēdi, sessum, ēre, 2. κά-
 θημι.
 sedes, is, θ. ἔδρα, κατοικία.
 sed - itio, ōnis, θ. διχόνοια, στά-
 σις.
 sedulitas, ātis, θ. υπέρμετρος
 (δουλική, δουλοπρεπής), προθυ-
 μία.
 signis, e, νοθρός.
 se - libra, ae, θ. ἡμίλιτρον, ἡμί-
 σεια λίτρα. Ἰδὲ pondo.
 sella, ae, θ. ἔδρα, δίφρος.
 semet, (ἐκ τοῦ se + ἐγγλιτ.-met)
 αὐτὸς ἑαυτὸν, αὐτοὶ ἑαυτούς = se.
 semper, ἐπίρρ. ἀεί, πάντοτε.
 sempiternus, a, um, αἰώνιος,
 παντοσίνος.
 senātor, ōris, ἀ. συγκλητικός.
 senātus, ūs, ἀ. σύγκλητος.
 senecta, ae, θ. καὶ senectus, ū-
 tis, θ. γῆρας. ad summam se-
 nectutem μέχρι βαθυτάτου γή-
 ρατος.
 senectus, ιδ. senecta.
 senex, senis, ἐπίθ. γέρων. Οὐσ.
 ἀ. ὁ γέρων.
 senior (συγκρ. τοῦ senex), γε-
 ροντότερος, πρεσβύτερος, πρέ-
- σβύτερος.
 sententiā, ae, θ. γνώμη.
 sentio, nisi, nsum, ire, 4. ἐννοῶ,
 κατανοῶ.
 separātim, ἐπίρρ. χωρίς, χωρι-
 στά.
 sepeliō, īvi, pultum, ire, 4. θά-
 πτω.
 septem, ἀριθ. ἄλλ. ἑπτά.
 septimus, a, um, ἔβδομος.
 septuagesimus, a, um, ἑβδομη-
 κοστός.
 sepulcrum, i, οὐ. τάφος.
 sepultūra, ae, θ. ταφή, τάφος.
 sequens, ntis, ἐπίθ. (μτχ. τοῦ
 ἀποθ. sequor), ἐπόμενος, ἀκό-
 λουθος.
 sequor, cūtus sum, sequi, 3. ἀ-
 ποθ. ἔπομαι, ἀκολουθῶ.
 sermo, ōnis, ἀ. ὁμιλία, λόγος,
 διάλογος.
 seriō, ἐπίρρ. σοβαρῶς, σπου-
 δαίως.
 sarta, ōrum, οὐ. πληθ. στέφανος,
 πλέγμα ἔξ ἀνθέων (γιρλάνδα).
 servo, 1. (δια)φυλάττω, τηρῶ.
 servus, i, ἀ. δούλος.
 sēsē, ιδ. sē.
 sestertius, ii, ἀ. σηστέριος (νό-
 μισμα).
 seu καὶ sive, σύνδ. εἴτε. sive...
 sive, seu... seu εἴτε... εἴτε.
 sevērus, a, um, ἀσθηρὸς.
 sex, ἕκλ. ἕξ.
 sexaginta, ἕκλ. ἑξήκοντα.
 sextilis, is, (κατὰ παράλειψιν τοῦ

- mensis), ἄ. ὁ ἕκτος ἀπὸ Μαρτίου μῆν (ὁ ὕστερον Αὐγούστος κληθείς).
- sextus, a, um, ἕκτος.
- sī, σύνδ. εἰ, ἄν, ἄν.
- sic, ἐπίρρ. οὕτω(ς), τοιοῦτοτρόπως (ἔτσι).
- sica, ae, θ. ἐγγειρίδιον, ξιφίδιον.
- siccum, i, οὐ. τὸ ξηρόν, ἡ ξηρά.
- sicut καὶ sicūti, ἐπίρρ. ὡς, καθώς.
- significo, 1. δηλῶ, σημαίνω.
- signo, 1. σημειῶ, χαράττω, κόπτω. signatum argentum νόμισμα ἀργυροῦν.
- signum, i, οὐ. σημεῖον, σημαία, ἄγαλμα.
- silentium, īi, οὐ. σιγή, σιωπή.
- similis, e, ὅμοιος.
- similitudo, īnis, θ. ὁμοιότης.
- simul, ἐπίρρ. ἅμα, συγχρόνως, (διὰ μιᾶς).
- simulo, 1. ὑποκρίνομαι, προσποιούμαι.
- sin, σύνδ. ἐὰν δέ, ἐὰν τὸ ὑναντίον.
- sine, πρόθ. μετ' ἀφαιρ. ἄνευ, χωρὶς.
- singularis, e, μοναδικός.
- singuli, ae, a, ἐπίθ. πληθ. ἕκαστος, εἷς ἕκαστος, ἀνὰ ἕνα.
- sinister, tra, trum, ἀριστερός.
- sive, id. seu.
- soboles, id. suboles.
- sobrius, a, um, θ. νηφάλιος.
- socer, eri, ἄ. πενθερός.
- societas, ātis, θ. ἡ μεταξύ λαῶν πολιτικὴ ἐπικοινωνία, ἔνωσις,
- πολιτικὴ φιλία (πολιτικαὶ σχέσεις), συμμαχία.
- socius, a, um, σύμμαχος.
- sodalis, e, ἐταῖρος, φίλος.
- sol, solis, ἄ. ἥλιος.
- solēo, solūtus sum, ēre, 2. ἡμιπ., εἴωθα, συνηθίζω.
- solūsus, a, um, στερεός, στερεός, μόνιμος.
- solitariūsus, a, um, ἐρημικός.
- solitudo, īnis, θ. ἐρημία.
- solūtus, a, um, εἰωθός, συνήθης.
- sollemnis, e, νενομισμένος, ἐορταστικός, ἐπίσημος, πανηγυρικός.
- solum, ἐπίρρ. μόνον. non solum sed etiam, οὐ μόνον ἀλλὰ καί.
- solus, a, um (γεν. solūsus, δοτ. soli), μόνος.
- solvo, solvi, solūtum, ēre, 3. λύω.
- somnium, īi, οὐ. ὄνειρον.
- somnus, i, ἄ. ὕπνος.
- sonitus, ūs, ἄ. ἤχος, πάταγος.
- sono, ūi, itum, āre, 1. (μτχ. μέλ. sonātūsus), ἠχῶ, σαλπίζω, (παίζω).
- soror, ōris, θ. ἀδελφή.
- sors, sortis, θ. κλήρος, τύχη.
- spatium, īi, οὐ. διάστημα χρόνου ἢ τόπου.
- species, ei, θ. πρόφασις, πρόσημα.
- speculum, i, οὐ. κάτοπτρον.
- spectaculum, i, οὐ. θέαμα.
- spectator, ōris, ἄ. θεατής.

specto, 1. θεῶμαι.

sperno, sprevi, spretum, ěre, 3.
καταφρονῶ.

spēs, ei, θ. ἐλπίς.

spirītus, ūs, ἄ. πνεῦμα, ὑπερη-
φάνεια, οἷησις.spolīum, īi, οὐ. συνήθ. πλῆθ.
λάφυρα, σκῦλα.spondĕo, sponondi, sponsum,
ěre, 2. ἐγγυῶμαι.

sponsus, i, ἄ. μνηστήρ.

sponte, ἐπίρρ. (κυρίως ἀφαιρ.
τοῦ ἀγρήστου spons), ἐκουσίως.
sponte suā, ἀφ' ἑαυτοῦ, ἀφ'
ἑαυτῶν, αὐθορμητῶς, ἐκουσίως.

spretus, id. sperno.

statim, ἐπίρρ. παρευθύς, παρα-
χρῆμα.

statĭo, ōnis, θ. θέσις, φρουρά.

statĭa, ae, θ. ἀνδράς.

statĭo, ūi, ūtum, ěre, 3. ἰδρῶω,
ἀποφασίζω.

statūra, ae, θ. ἀνάστημα.

stimŭlus, i, ἄ. = clavus, ἦλος.

stipendĭum, īi, οὐ. (στρατιωτικὸς
μισθός), πολεμικὴ ὑπηρεσία.stipendia facere στρατεύω,
στρατεύομαι.

stolidĕ, ἐπίρρ. ἡλιθίως.

strāges, is, θ. φθορά, σφραγή,
φόνος.strepĭtus, ūs, ἄ. θόρυβος, κρό-
τος χειρῶν, κροῦσις, χειροκρό-
τημα. alarum κροῦσις τῶν
πτερῶν, πλαταγισμός.

strictus, id. stringo.

strīdor, ōris, ἄ. σιγμός, τριγμός,
τρισμαὶ τοῦ ἐλέφαντος, τὸ
στρηγύζειν.stringo, nxi, strictum, ěre, 3.
gladium ἔλκω (ἐκ τοῦ κολεοῦ)
τὸ ξίφος, γυμνῶ τὸ ξίφος.studĕo, ūi, —, ěre, 2. ἐπιμελοῦ-
μαι, σπουδάζω.studiōse, ἐπίρρ. μετὰ ζήλου, ἐπι-
μελῶς.studĭum, īi, οὐ. σπουδῆ, ζῆλος,
ἀγάπη, μάθησις, προθυμία.Πλῆθ. φιλολογία (τὰ ἑλληνικὰ
γράμματα), ἀι μελέται.stupens, ntis, (ἐπίθ. κυρ. μτχ.
stupeo) κατάπληκτος.stupĕo, ūi, —, ěre, 2. μένω κα-
τάπληκτος, ἐκπλήττομαι.suādĕo, āsi, āsum, ěre, 2. πεί-
θω, συμβουλεύω.sub, πρόθ. μετ' ἀφαιρ. (ἄνευ κι-
νησ.) καὶ μετ' αἰτ. (ἐπὶ κινή-
σεως) ὑπό (+ αἰτ.).sub - dūco, duxi, ductum, ěre,
3. ὑπάγω, ὀδηγῶ κρυφά.sub - ĭcĭo, icĭi, iectum, ěre, 3. ὑ-
ποβάλλω.sub - ĭgo, ĕgi, actum, ěre, 3. ὑ-
πάγω, ὑποτάσσω.

subĭtus, a, um, ἀφηνεῖος.

sublātus, id. tollo.

sublicĭus, a, um, ζῆλιγος.

subdōles, is, θ. (περικληπτ.) ἀπό-
γονοί, ἔκγονοί.sub - rīdĕo, rīsi, rīsum, ěre, 2.
ὑπομειδῶ (χαμογελῶ).

sud - sidĭum, ἴι, οὖ. ἐπικουρία.
 sub - vĕhor, vectus sum, vĕhĭ,
 3. ἀποθ. καταπλέω.
 successor, ōris, ἀ. διάδοχος.
 sudor, ōris, ἀ. ἰδρώς.
 suf-fĕro, sustŭli, sublātum, suf -
 ferre, ἀνώμ. φέρω, βαστάζω.
 suf - fĕĭo, cĕi, ectum, ĕre, 3. ἐ-
 παρκῶ.
 sui, sibi, se, ἀντ. (ἐν. καὶ πληθ.),
 ἑαυτοῦ, ἑαυτῶν κλπ.
 Sullāni, ōrum, ἀ. οἱ ὀπαδοὶ τοῦ
 Σύλλα.
 sum, fui, esse (μτχ. μ. furŭrus),
 εἰμί, εἶμαι, εὐρίσκομαι, ἀνήκω.
 summus, a, um, ὕψατος, ὑπέρ-
 τατος, ὑψηλότετος.
 sumo, sumpsi, sumptum, ĕre,
 3. λαμβάνω, ἀναλαμβάνω, ἐπι-
 χειρῶ.
 sumptus, ūs, ἀ. δαπάνη, πολυ-
 τέλεια, τὰ μεγάλα ἔξοδα.
 supellex, supellectĭlis, θ. ἐπιπλα
 καὶ σκεύη τῆς οἰκίας, οἰκο-
 σκευή.
 super, πρόθ. 1) μετ' αἰτ. ὑπέρ,
 ἐπί, ἐκτός. 2) μετ' ἀφαιρ. ὑ-
 πέρ, περί (καὶ γεν.).
 superbĕ, ἐπίρρ. ὑπεροπτικῶς
 ὑπερηφάνως.
 superbĭa, ae, θ. ὑπεροψία, ὑπερη-
 φάνεια.
 supĕro, 1. νικῶ, ὑπερέχω, κατα-
 βάλλω.
 super - sum, fŭi, esse, περιγίγνο-
 μαι, ἐπιζῶ.

super - vĕhĭo, vĕni, ventum, ĭre,
 4. ἐπέρχομαι.
 supplicĭter, ἐπίρρ. ἴκε(τευ)τικῶς.
 supplicĭum, ἴι, οὖ. ποινή, τι-
 μωρία.
 suprĕmus, a, um, (ὑπερθ.) ὑ-
 πέρτατος, τελευταῖος.
 sus - cĭpĭo, cĕpi, ceptum, ĕre, 3.
 ἀναλαμβάνω.
 sus - pendo, ndi, nsum, ĕre, 3.
 ἀναρτῶ, κρατῶ μετέωρον.
 su - spĭcor, ātus sum, āri, 1.
 ἀποθ. ὑποπτεύω (ὑποπτεύ-
 ομαι).
 suus, a, um, ἑαυτοῦ, ἑαυτῶν.
 sus - tĭnĕo, nŭi, tentum, ĕre, 2.
 ὑπομένω.

T

tabes, is, θ. μαρασμός, φθίσις.
 tabŭla, ae, θ. πίναξ γραπτῶς,
 ζωγράφημα.
 tabulātum, i, οὖ. σανίδωμα.
 tacĕo, cŭi, cĭtum, ĕre, 2. σιωπῶ,
 σιγῶ.
 tacĭtus, a, um, σιωπηλός.
 tālis, e, τοιοῦτος.
 talus, i, ἀ. ἀστράγαλος.
 tam, ἐπίρρ. οὕτω, τόσον. tam...
 quam τόσον... ὅσον.
 tamen, συνδ. ὅμως.
 tandem, ἐπίρρ. τέλος, ἐπὶ τέλους.
 tanquam καὶ tamquam, συνδ. ὡς,
 καθώς.
 tango, tetĭgi, tactum, ĕre, 3. ἐγ-

- γίζω.
tantum, ἐπίρρ. μόνον. non tantum... sed etiam οὐ μόνον ...ἀλλὰ καὶ.
tantummōdo, ἐπίρρ. μόνον, ἀρ-
κεῖ μόνον.
tantus, a, um, τοσοῦτος, τηλι-
κοῦτος, τόσον μέγας.
tardo, 1. ἐπιβραδύνω.
tectum, i, οὐ. στέγη, οἰκία.
telum, i, οὐ. βέλος, ὄπλον ἐπιθε-
τικόν, ἀκόντιον.
temerariŭs, a, um, ἀλόγιστος
ἀστόχαστος.
temperantiā, ae. θ. σωφροσύνη.
tempeſtas, ātis, θ. χρόνος
καιρός.
tempus, ōris, οὐ. χρόνος.
tendo, tetendi, tentum καὶ ten-
sum, ěre, 3. τείνω.
tenebriōsus, a, um, σκοτεινός.
tenĕo, nŭi, tentum, ěre, 2. κρα-
τῶ, κατέχω. iureiurando (ἀ-
φαιρ.) teneor δεσμεύομαι ἐκ
τοῦ ὅρκου.
tener, ěra, ěrum, τρυφερός.
ter, ἐπίρρ. ἀριθ. τρίς.
tergum, i, οὐ. νῶτον, τὰ νῶτα.
post tergum ὀπισθεν (ὀπίσω).
terni, ae, a, ἀριθμ. διανεμ. ἀνά
τρεις, ἀνά τρεῖς (ἐκατέρωθεν).
terra, ae, θ. γῆ, ξηρά.
terrĕo, ŭi, ĭtum, ěre, 2. κατα-
πλήττω, τρομάζω τινά.
terror, ōris, ἀ. τρόμος.
tertĭo, ἐπίρρ. τρίτον, ἐκ τρίτου,
τρίτην φασάν.
tertĭum, ἐπίρρ. τὸ τρίτον.
tertĭus, a, um, τρίτος.
theātrum, i, οὐ. θέατρον.
thesāurus, i, ἀ. θησαυρός.
tibicen, ĭnis, ἀ. αὐλητής.
timĕo, ŭi, —, ěre, 2. φοβοῦμαι.
tiro, ōnis, ἀ. ἀρχάριος, πρωτό-
πειρος, νεοστράτευτος.
tirocinĭum, ĭi, οὐ. ἡ περὶ τὰ
στρατιωτικὰ ἀπειρία.
toga, ae, θ. τήβεννα, τήβεννος
(τὸ ἔθνικόν τῶν Ῥωμαίων ἱμά-
τιον).
togātus, a, um, τηβεννοφόρος,
φορῶν τὴν τήβεννον.
tolĕro, 1. ὑπομένω.
tollo, sustŭli, sublātum, ěre, 3.
αἴρω, ἀποκομίζω, παίρνω. 2)
ἀφαιρῶ.
torquis, is, ἀ. ὁ στρεπτός, τὸ πε-
ριδέριον.
torvus, a, um, βλοσυρός, ἄγριος.
tot, ἐπίθ. ἄκλ. τοσοῦτοι.
totĭdem, ἐπίθ. ἄκλ. ἄλλοι τόσοι.
totĭes, ἐπίρρ. τοσάκις.
totus, a, um, (γεν. totĭus, δοτ.
toti), πᾶς, ὅλος, ὁλόκληρος.
trado, ĭdi, ĭtum, ěre, 3. παρα-
δίδο.
tra - ĭcio (πρόφ. trajicio), iĕci,
iectum, ěre, 3. περαιῶ, διαβι-
βάζω. 2) περῶ, διαβαίνω, δια-
περαιοῦμαι.
tra - no (καὶ trans - no), 1. δια-
νήχομαι, διαπερῶ κολυμβῶν.

- trans, πρόθ. μετ' αἰτ. πέραν.
 trans - čo, ĭi (καὶ ĭvi), ĭtum, ĭre,
 διαβαίνω (περνῶ).
 trans - fĕro, tŭli, lātum, ferre,
 ἀνάμ. μεταφέρω.
 trans - fīgo, xī, xum, ĕre, 3. δια-
 περῶ.
 trans - fōdĭo, fōdī, fossum, ĕre,
 3. διορύττω, διαπερῶ.
 trans - fŭgĭo, fŭgī, —, ĕre, 3. αὐ-
 τομολῶ, (ἀπέρχομαι πρὸς τοὺς
 πολεμίους), ἀποδιδράσκω.
 trans - gredĭor, gressus sum,
 grĕdī, 3. ἀποθ. διαβαίνω, δια-
 περαιοῦμαι (περνῶ).
 trans - silĭo, lŭi, (σπκν. ĭvi ἢ ĭi),
 ĭre, 4. ὑπερπηδῶ.
 trans - vĕho, vexī, vectum, ĕre,
 3. κομίζω, μεταφέρω.
 transversus, a, um, λοξός.
 trecenti, ae, a, τριακόσιοι.
 tremo, ŭi, —, ĕre, 3. τρέμω, φο-
 βοῦμαι.
 tremŭlus, a, um, τρέμων, ἀστα-
 θής.
 trepidatĭo, ōnis, 0. ταραχὴ καὶ
 ἀταξία (ἐπὶ τῇ ἀκούσματι ἐπι-
 κρεμαμένου κινδύνου).
 tres, tria (γεν. trium), τρεῖς,
 τρία.
 tribŭnal, ālis, οὐ. τὸ (ἐν τῇ ἀγο-
 ρᾷ) βῆμα.
 tribunātus, ūs, ἀ. δημαρχία.
 tribŭnus, ī, ἀ. (φύλαρχος). tr.
 plebis δῆμαρχος. tr. militum
 χιλιάρχος (λεγεῶνος).
 tribŭo, ŭi, ūtum, ĕre, 3. ἀπονέ-
 μω, χριζῶ.
 tribŭtum, ī, οὐ. φόρος, (συν)εισ-
 φορά.
 trigemĭni, ōrum, ἀ. πλῆθ. οἱ
 τρίδυμοι.
 triginta, ἀκλ. τριάκοντα.
 tristis, e, θλιβερός, λυπηρός.
 triumphālis, e, τεθριζαμβευκός,
 Θριζαμβευτής.
 triumpho, ī, κατάρχω Θριζαμβον,
 Θριζαμβεύω.
 triumphus, ī, ἀ. Θριζαμβος.
 trucĭdo, ī, ἀποσφάττω.
 truncus, ī, ἀ. κορμός, σῶμα.
 trux, ucis, ἀγριος, ἀγριοπόος.
 tŭ, ἄντων. σὺ. tume, ἰδ. 3. -ne,.
 tuba, ae, 0. σάλπιγξ.
 tubĭcen, ĭnis, ἀ. σαλπυγκτής.
 tuĕor, ĭtus, sum, ĕri, 2. ἀποθ.
 φυλάττω, ἐπιβλέπω.
 tugurĭum, ĭi, οὐ. καλύβη.
 tum, ἐπίρρ. τότε (τοὺς χρόνους ἐ-
 κείνους, τὴν ἐποχὴν ἐκείνην).
 tum... tum... καί... καί... cum...
 tum τοῦτο μὲν... τοῦτο δέ,
 ἀφ' ἑνὸς μὲν... ἀφ' ἑτέρου
 δέ.
 tunc, ἐπίρρ. τότε.
 tunĭca, ae, 0. χιτῶν.
 turba, ae, 0. τύρβη, ὄχλος, πλῆ-
 θος.
 turmātim, ἐπίρρ. ἰληδόν.
 turpis, e, αἰσχρός.
 tŭs, tŭris, οὐ. θυμίμα.
 tuto, ἐπίρρ. ἀσφαλῶς.

tutus, a, um, ασφαλής, απρόσ-
βλητος.

U

uber, ĕris, οὐ. μαστός, θηλή.
ubi, ἐπίρρ. ποῦ, ἔπου, ἔθου. 2)
σύνδ. ὡς (εὐθὺς ὡς), ἄμα.

ullus, a, um, (γεν. ullius, δοτ.
ulli), τίς (ἐν ἀρνητ. ἐννοία).
ultĭmus, a, um, ἔσχατος, τελευ-
ταῖος.

ultrā, ἐπίρρ. πέρα, περικιτέρω. 2)
πρόθ. μετ' αἰτ. πέραν. ultra fi-
dem πέρα πίστεως, ἀπιστεύτως.

umĕrus, i, ἄ. (καὶ humĕrus),
ἄ. ὄμος.

umquam (καὶ unquam), ἐπίρρ.
ποτέ, (ἰδίχ. ἐν ἀρνητ. ἢ ἐρωτη-
ματικαῖς προτάσεσι). non un-
quam οὐδέποτε.

unde, ἐπίρρ. (πόθεν ;) ὅθεν.

undĕcim, ἀριθ. ἕνδεκα.

unĭcus, a, um, μόνος, μοναδικός.

universus, a, um, σύμπας, ὁλό-
κληρος.

unquam, ἰδ. unquam.

unus, a, um, (γεν. unius, δοτ.
uni), εἷς, μόνος, (εἷς καὶ μόνον)

urbs, urbis, θ. πόλις. 2) ἢ πόλις
Ῥώμη.

usque, ἐπίρρ. διηκνῶς, συνεχῶς.
2) μέχρι, ἄχρι. usque eo μέχρι
τουσούτου χρόνου, ἐπὶ τουσούτου.

usurpo, 1. χρῶμαι, μεταχειρίζο-

μαι.

usus, ūs, ἄ. χρῆσις, χρεία, ἀ-
νάγκη.

ut (καὶ utī), σύνδ. ἴνα, ὅπως,
ὥστε, (εὐθὺς) ὡς. 2) ἐπίρρ. ὡς,
καθῶς.

uter, utris, ἄ. ἀσκός.

uter, utra, utrum, πότερος, ποῖος
ἐκ τῶν δύο.

uterque, utraq̄ue, utrumque,
ἐκάτερος, καὶ ὁ εἷς καὶ ὁ ἄλλος
χωρὶς (χ ω ρ ι σ τ ἄ), ἀμφοτε-
ροι.

1. ūti, ἀπρμφ. τοῦ utor.

2. ūti, σύνδ. καὶ ἐπίρρ., ἰδὲ ut.
utilis, e, ὠφέλιμος, χρήσιμος.

ŭtĭnam ἐπίρρ. εἴθε (μακάρι
νά...) .

ūtor, usus sum, uti, 3. ἀποθ.
χρῶμαι, μεταχειρίζομαι.

utpōte, ἐπίρρ. ἄτε δῆ, καθότι,
καθᾶπερ, (διὰ τὸν λόγον ὅτι).

utrimque, ἐπίρρ. ἐκαστέρωθεν.

utrum, ἐπίρρ. πότερον, ποῖον ἐκ
τῶν δύο, ἰδ. uter.

uxor, ōris, θ. ἡ σύζυγος.

V

vaco, 1. σχολάζω τινί, σπουδάζ-
ω, σπουδῆν ποιῶμαι, διατρέβω
περὶ τι.

vacuus, a, um, κενός.

vae, ἐπιφ. οὐάι ! αἶμοι ! φεῦ !

vafer, fra, frum, πανούργος.

vagĭtus, ūs, ἄ. κλαυθμηρισμός.

- valdē, ἐπίρρ. σφόδρα, ὄλωσ.
 valĕo, ūi, —, ēre, 2. εὔ ἔχω,
 εὐρωστῶ, ὑγιαίνω, ἰσχύω.
 valetūdo, īnis, θ. ὑγεία (καλή ἢ
 κακή).
 valīdus, a, um, ἰσχυρός, εὐρω-
 στος.
 vallum, ī, οὐ. (κυρίως τὸ ἐν τά-
 φρῳ ἐκσκαπτόμενον χῶμα, ὅ-
 περ ἐσηματίεζε τὸ ὑψηλότερον
 σημεῖον αὐτῆς), χαράκωμα, πε-
 ριχαράκωμα.
 varius, a, um, ποικίλος.
 varix, īcis, ἀ. καὶ θ. κιστός.
 vastus, a, um, εὐρύς, ἐκτεταμέ-
 νος.
 vecordīa, ae, θ. ἄνοια, ἀφρο-
 σύνη.
 vectus, ἰδ. veho.
 vegetus, a, um, εὐκίνητος, ζω-
 ηρός.
 vehicūlum, ī, οὐ. ὄχημα.
 veho, vexi, vectum, ĕre, 3. ὄχῶ,
 κομίζω. vehor (in) equo ἰπ-
 πέω, ὄχοῦμαι ἐφ' ἵππου.
 vel, σύνδ. εἴτε, ἤ. vel... vel...
 ἤ... ἤ... εἴτε... εἴτε. 2) ἐπίρρ.
 καί, ἀκόμη καί.
 vello, velli ἢ vulsi, vulsum, ĕre,
 3. ἀποσπῶ.
 velo, 1. καλύπτω.
 velut καὶ velūti, ἐπίρρ. ὡς, ὡσ-
 περ, καθώς.
 venditio, ōnis, θ. πώλησις.
 vendo, ūdi, ūtum, ĕre, 3. πωλῶ.
 venēnum, ī, οὐ. δηλητήριον (φαρ-
 μάκι).
 venĕror, ātus sum, āri, 1. ἀποθ.
 σέβομαι, προσκυνῶ.
 venīa, ae, θ. χάρις, ἔδεια, συγ-
 γνώμη.
 vēnīo, vēni, ventum, īre, 4. ἔρ-
 χομαι.
 venor, ātus sum, āri, 1. ἀποθ.
 κυνηγῶ.
 venter, tris, ἀ. κοιλία.
 ventus, ī, ἀ. ἄνεμος.
 verbum, ī, λέξις, λόγος, φρά-
 σις.
 ver, veris, οὐ. ἔαρ.
 verē, ἐπίρρ. ἀληθῶς, εὐλικρινῶς.
 verecundīa, ae, θ. αἰδώς.
 vereor, ūtus sum, ēri, 2. ἀποθ.
 αἰδοῦμαι, εὐλαβοῦμαι, φοβοῦ-
 μαι.
 verō, σύνδ. ὅμως, δέ. 2) ἐπίρρ.
 τῇ ἀληθείᾳ, πράγματι.
 versor, ātus sum, āri, 1. ἀποθ.
 ἀναστρέφομαι, ἀσχολοῦμαι.
 versus, ūs, ἀ. στίχος.
 vertex, īcis, ἀ. κορυφή.
 verus, a, um, ἀληθής.
 vestibūlum, ī, οὐ. πρόθυρα, προ-
 θάλαμος.
 vestis, is, θ. ἐσθής, ἔνδυμα.
 veterāni, ōrum, ἀ. οἱ παλαιοὶ
 στρατιῶται, οἱ παλαίμαχοι.
 velo, ūi, ūtum, āre, 1. ἀπαγο-
 ρεύω, (δὲν ἐπιτρέπω νά).
 vicem, ἰδ. vicis.
 vicīnus, a, um, γείτων, γειτνια-
 ζων, πλησίονχωρος.

- viciis, γεν. θηλ. (ἐν χρήσει : ἐν. αἰτ. vicem, ἐν ἀφαιρ. vice καὶ πληθ. αἰτ. vices, ἀφαιρ. vicibus, ἐναλλαχρή), καθήκον. 2) ὡς ἐπίρρ. vice alicūius ἀντί τινος, ἐν μέρει τινός.
- victor, ōris, ἄ. νικητής.
- victoriā, ae, θ. νίκη.
- vicius, i, ἄ. κόμη, ῥύμη, (στενή ὁδός).
- videlicet, ἐπίρρ. δηλονότι, δηλαδῆ.
- vidēo, vīdī, vīsum, ēre, 2. ὁρῶ, βλέπω. videor φαίνομαι, δοκῶ.
- vigilantiā, ae, θ. ἀγρυπνία.
- vigiliā, ae, φυλακὴ νυκτός, νυκτοφυλακίαις, νυκτοφυλακία.
- viginti, εἴκοσι.
- villa, ae, θ. ἐπαυλις, ἐξοχικὴ οἰκία.
- vīlicus (καὶ villīcus), i, ἄ. ὁ- (τῆς ἐπαύλεως) ἐπιστάτης (συνήθως δοῦλος ἀπελεύθερος).
- vinciō, nxi, nctum, īre, 4. δέω (δένω).
- vincō, vīci, victum, ėre, 3. νικῶ.
- vincūlum, i, οὐ. δεσμός, τὰ δεσμά, ἡ φυλακὴ, εἰρκτή.
- vindico, 1. (ἀντιποιοῦμαι τινος) 2) aliud, τιμωρῶ τι.
- vir, viri, ἄ. ἀνὴρ.
- vires, ĩum, θ. πληθ. ἰδ. vis.
- virga, ae, θ. ῥάβδος.
- virgo, ĩnis, θ. παρθένος.
- viridis, is, πράσινος, γλωρός, πρόσφατος (φρέσκος).
- virītim, ἐπίρρ. κατ' ἄνδρα, καθ' (ἕνα) ἕκαστον.
- virtus, ūtis, θ. ἀρετή, πολεμικὴ ἀρετή, ἀνδρεία, ἄξια.
- vis, θ. (αἰτ. vim, ἀφαιρ. vī), βία, δύναμις, ἰσχύς, ἀφθονία (ποσότης), πληθ. vires, ium.
- vīso, vīsi, vīsum, ėre, 3. ἐπισκέπτομαι.
- vita, ae, θ. ζωὴ, βίος.
- vitium, ĩi, οὐ. ἐλάττωμα.
- vitta, ae, θ. ταινία (πρὸς κόσμησιν τῶν ἱερῶν θυμάτων καὶ τῶν βωμῶν).
- vituperō, 1. ψέγω.
- vīvo, xi, ctum (μτχ.μ. victūrus), ėre, 3. ζῶ.
- vivus, a, um, ζῶν, ἔμψυχος, ζωντανός.
- vix, ἐπίρρ. μόλις, δυσκόλως.
- vōco, 1. καλῶ, ὀνομάζω.
- vōlo, vōlūi, —, velle, θέλω, βούλομαι.
- vōlo, 1. ἵπταμαι.
- voluntariū, a, um, ἐθελούσιος.
- voluntas, ātis, θ. θέλησις, βούλησις, ἐπιθυμία.
- voluptas, ātis, θ. ἡδονή, εὐχαρίστησις.
- vos, πληθ. τοῦ tu.
- votum, i, οὐ. εὐχή, ἐπιθυμία, πόθος.
- vonēo, vōni, vōtum, ēre, 2. εὐχομαι (τάζω), ὑπισχνοῦμαι (εἰς θεὸν πανηγυρικῶς).
- vox, vocis, θ. φωνή, λόγος.
- vulgāris, e, κοινός, τοῦ ὄχλου,

συνήθως.	vultur, ūris, ἄ. εἶδος ἀετοῦ, ὁ
vulnĕro, 1. τιτρώσκω, πληγώνω.	γύψ.
vulnus, ūris, οὐ. τραῦμα, πληγή.	vultus, ūs, ἄ. ὄψις, πρόσωπον.
2) = clades.	

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

	Σελίς
Πρόλογος	93
Βιογραφία τοῦ Lhomond	95
I. Romani imperii exordium (1 - 7)	97 - 99
Ἑρμηνευτικὰ Σημειώσεις	127 - 132
II. Tullus Hostilius Romanorum rex tertius (8 - 9)	99 - 100
Ἑρμηνευτικὰ Σημειώσεις	133 - 135
III. Iunius Brutus Romanorum consul primus (10)	100 - 101
Ἑρμηνευτικὰ Σημειώσεις	135 - 136
IV. Horatius Cocles (11)	101
Ἑρμηνευτικὰ Σημειώσεις	136 - 137
V. Mucius Scaevola (12)	101 - 102
Ἑρμηνευτικὰ Σημειώσεις	137 - 138
VI. Menenius Agrippa (13)	102
Ἑρμηνευτικὰ Σημειώσεις	138 - 139
VII. Lucius Quinctius Cincinnatus (14 - 15)	103
Ἑρμηνευτικὰ Σημειώσεις	140 - 141
VIII. Marcus Furius Camillus (16 - 18)	103 - 104
Ἑρμηνευτικὰ Σημειώσεις	141 - 145
IX. Titus Manlius Torquatus (19 - 20)	105 - 106
Ἑρμηνευτικὰ Σημειώσεις	145 - 148
X. Publius Decius (21)	106
Ἑρμηνευτικὰ Σημειώσεις	148 - 149
XI. Gaius Fabricius (22 - 23)	106 - 107
Ἑρμηνευτικὰ Σημειώσεις	149 - 152
XII. Marcus Atilius Regulus (24 - 25)	107 - 108
Ἑρμηνευτικὰ Σημειώσεις	152 - 155
XIII. Quintus Fabius Maximus (26)	108 - 109
Ἑρμηνευτικὰ Σημειώσεις	155 - 157
XIV. Lucius Aemilius Paulus et Gaius Terentius Varro (27 - 28)	109 - 110
Ἑρμηνευτικὰ Σημειώσεις	157 - 158
XV. Marcus Claudius Marcellus (29)	110
Ἑρμηνευτικὰ Σημειώσεις	158 - 159

	Σελίς
XVI. Publius Cornelius Scipio Africanus (30 - 35).....	110 - 113
'Ερμηνευτικά Σημειώσεις	159 - 166
XVII. Lucius Aemilius Paulus Macedonicus (36 — 37).....	113 - 114
'Ερμηνευτικά Σημειώσεις	166 - 169
XVIII. Publius Cornelius Scipio Aemilianus (38 - 40).....	114 - 115
'Ερμηνευτικά Σημειώσεις	170 - 172
XIX. Tiberius et Gaius Gracchi (41 - 44).....	115 - 117
'Ερμηνευτικά Σημειώσεις	173 - 177
XX. Publius Rutilius Rufus (45)	117
'Ερμηνευτικά Σημειώσεις	177 - 178
XXI. Gaius Marius (46 - 49)	118 - 119
'Ερμηνευτικά Σημειώσεις	178 - 182
XXII. Lucius Cornelius Sulla (50 - 51).....	119 - 120
'Ερμηνευτικά Σημειώσεις	182 - 183
XXIII. Lucius Licinius Lucullus (52).....	120
'Ερμηνευτικά Σημειώσεις	184
XXIV. Quintus Sertorius (53).....	120 - 155
'Ερμηνευτικά Σημειώσεις	184 - 185
XXV. Gnaeus Pompeius Magnus (54 - 55)	121 - 122
'Ερμηνευτικά Σημειώσεις	185 - 186
XXVI. Gaius Iulius Caesar (56 - 57)	122 - 123
'Ερμηνευτικά Σημειώσεις	186 - 188
XXVII. Marcus Porcius Cato Uticensis (58 - 59).....	123 - 124
'Ερμηνευτικά Σημειώσεις	188 - 189
XXVIII. Marcus Tullio Cicero (60 - 61)	124 - 125
'Ερμηνευτικά Σημειώσεις	189 - 192
XXIX. Octavianus Caesar Augustus (62 - 64).....	125 - 126
'Ερμηνευτικά Σημειώσεις	192 - 196
Λεξιλόγιον	197 - 252
Πίναξ περιεχομένων	253 - 254

Επιμελητής έκδοσως Η. ΚΟΣΜΑΣ (άπ. Δ.Σ. ΟΕΑΒ 591/9-2-1963)

0020556912

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΒΟΥΛΗΣ

